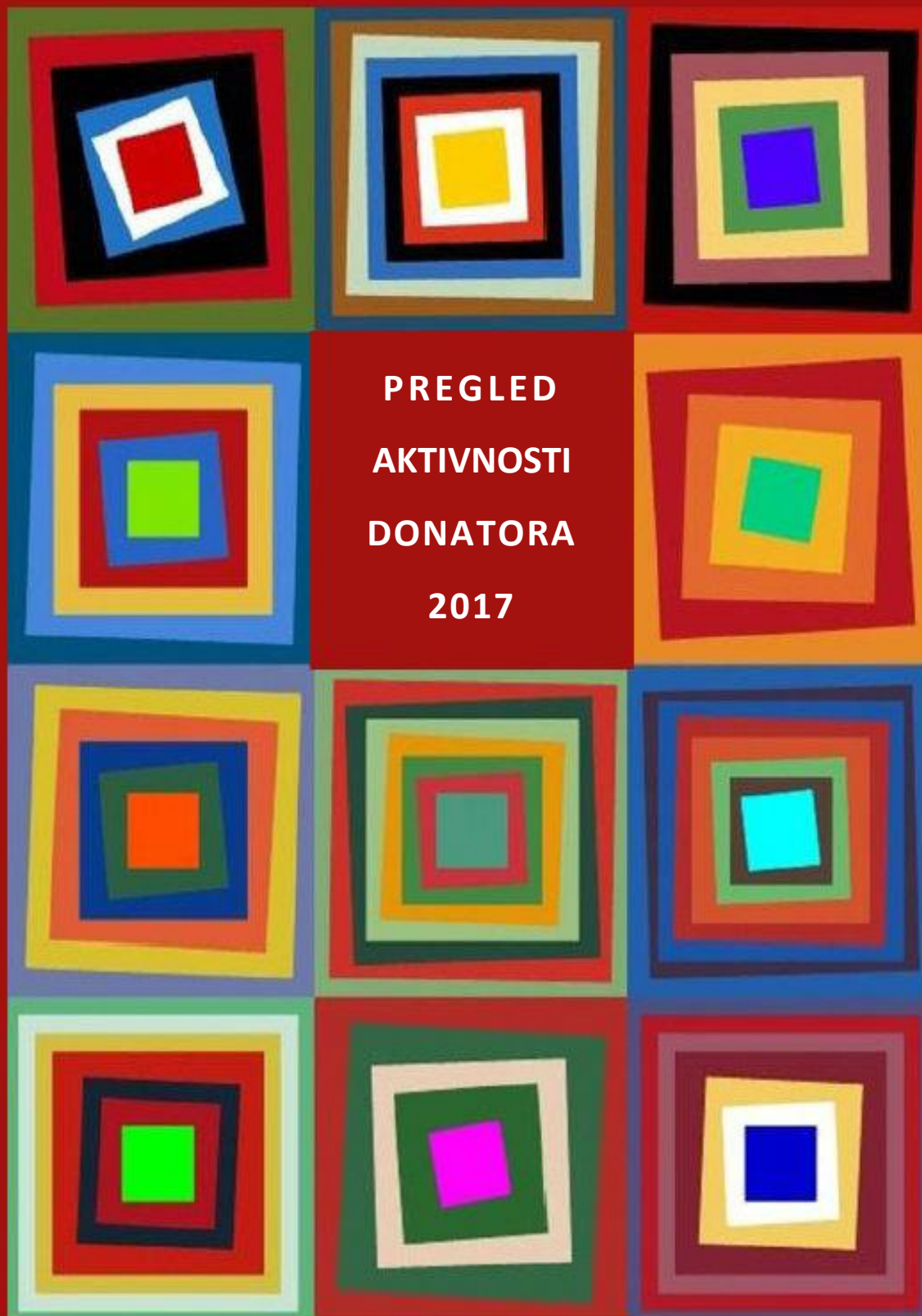

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo financija i trezora

**PREGLED
AKTIVNOSTI
DONATORA
2017**

Skraćenice.....	3
Uvod	5
Pregled ODA pomoći u 2017	6
I Zbirni pregled alociranih i isplaćenih ODA sredstava	6
II Pregled alociranih i isplaćenih grant sredstava i zajmova po donatorima	8
III Pregled alociranih i isplaćenih ODA sredstava po sektorima	10
Pregled aktivnosti donatora po sektorima	13
Demokracija i upravljanje.....	14
Vladavina prava i temeljna prava	26
Okoliš i klimatske politike.....	37
Transport.....	45
Energija.....	52
Konkurentost i inovacije.....	58
Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike	66
Poljoprivreda i ruralni razvitak	74
Regionalna i teritorijalna suradnja	82
Međusobno povezani sektori.....	87
Profili donatora.....	90
Hrvatska.....	91
Republika Češka.....	93
Francuska	97
Njemačka.....	98
Mađarska.....	104
Italija / Talijanska agencija za razvojnu suradnju (AICS)	106
Japan.....	108
Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske	112
Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške	114
Slovenija	116
Švedska / Švedska agencija za međunarodnu suradnju (Sida).....	119
Švicarska.....	121
Sjedinjene Američke Države / Američka agencija za međunarodni razvitak (SAD/USAID)	124
Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD)	126
Europska unija (EU)	129
Europska investicijska banka (EIB)	134
Ujedinjeni narodi (UN)	137
Svjetska banka	140
Međunarodna financijska korporacija u Bosni i Hercegovini (IFC).....	143
Literatura	145

AICS	Talijanska agencija za razvojnu suradnju
ACIPS	Asocijacija Alumni Centra za interdisciplinarne postdiplomske studije
ADC	Austrijska agencija za razvitak i suradnju
APOSO	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje
BATA	Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine
BDBiH	Brčko Distrikt BiH
BHDCA	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH
BHMAC	Centar za uklanjanje mina u BiH
BiH	Bosna i Hercegovina
CAP	Zajednička poljoprivredna politika
CARDS	Pomoć Zajednice za obnovu, razvitak i stabilizaciju
CCI	Centri civilnih inicijativa
CCSP	Centar za promociju civilnog društva
CDS	Strategija razvitka BiH
CEB	Razvojna banka Vijeća Europe
CEDAW	Odbor za uklanjanje diskriminacije protiv žena
CEE	Srednja i Istočna Europa
CEEN	Mreže agencija za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju u Srednjoj i Istočnoj Europi
CEFTA	Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini
CHU	Centralna harmonizacijska jedinica
CIP	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja
CoE	Vijeće Europe
CoEM	Konferencija ministara obrazovanja
CRA	Regulatorna agencija za komunikacije
CREDO	Konkurentski regionalni ekonomski razvitak
CRS	Catholic Relief Services - Katolička pomoć
CS	Civilno društvo
DAC	Povjerenstvo za razvojnu pomoć
DCF	Forum za koordinaciju donatora
DEI	Direkcija za europske integracije
DEMA	Agencija Kraljevine Danske za upravljanje u izvanrednim situacijama
DEP	Direkcija za ekonomsko planiranje
DFID	Odjel Ujedinjenog Kraljevstva za međunarodni razvitak i suradnju
DIA	Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine
DIS	Decentralizirani informacijski sustav
EASA	Europska organizacija za zrakoplovnu sigurnost
EBRD	Europska banka za obnovu i razvitak
EC	Europska komisija
ECD	Razvitak u ranom djetinjstvu
ECRAN	Okolišno-klimatska regionalna mreža za pridruživanje
ECSEE	Energetska zajednica Jugoistočne Europe
EEC	Europska energetska zajednica

EFSE	Europski fond za Jugoistočnu Europu
EIB	Europska investicijska banka
EQF	Europski kvalifikacijski okvir za cijeloživotno učenje
ERA	Europski istraživački prostor
ERDF	Europski fond za regionalni razvitak
ERP	Program ekonomskih reformi
ETF	Europska fondacija za obuku
EU	Europska unija
EUD	Delegacija Europske unije u Bosni i Hercegovini
EUFOR	Snage Europske unije
EUROSTAT	Ured za statistiku Europske unije
FAO	Organizacija Ujedinjenih naroda za poljoprivredu i hranu
FARMA	Projekt razvitka tržišne poljoprivrede
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FCO	Ministarstvo vanjskih poslova i poslova Commonwealth-a
FDIs	Izravna strana ulaganja
FIGAP	Fond za implementaciju Gender akcijskog plana BiH
FIRMA	Poboljšanje intervencija za brzi napredak na tržištu
FRONTEX	Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama zemalja članica EU
GAVI	Globalna alijansa za cjepiva i imunizaciju
GCI	Indeks globalne konkurentnosti
GDP	Bruto domaći proizvod
GEF	Globalni fond za okoliš
GFATM	Globalni fond za borbu protiv side, tuberkuloze i malarije
GIZ	<i>Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit</i>
GNI	Bruto domaći prihod
GOFBP	Globalni okvir fiskalnog bilanca i politika u BiH
GOLD	Program za unapređenje lokalnog razvitka
HEA	Agencija za razvitak visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta
IBM	Integrirano upravljanje granicom
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvitak
ICAO	Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva
ICMP	Međunarodna komisija za nestale osobe
ICT	Informacijska i komunikacijska tehnologija
ICTY	Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju
IDA	Međunarodna asocijacija za razvitak
IFAD	Međunarodni fond za poljoprivredni razvitak
IFC	Međunarodna financijska korporacija
IFIs	Međunarodne financijske institucije
ILO	Međunarodna organizacija rada
IMAP	Program integriranog protuminskog djelovanja
INTERPOL	Međunarodna kriminalističko-policajska organizacija
IOM	Međunarodna organizacija za migracije

IPA	Instrument za predpristupnu pomoć	SEE	Jugoistočna Europa
IPARD	Instrument predpristupne pomoći Europske unije za ruralni razvitak	SEECCEL	Regionalni centar za razvoj poduzetničkih kompetencija zemalja jugoistočne Europe
ITF	Međunarodni fond za razminiranje i pomoć žrtvama	SEESAC	Centar za kontrolu malog i lakog oružja za JI Europu
JICA	Japanska agencija za međunarodnu suradnju	SEETO	Transportni opservatorij za Jugoistočnu Europu
JICS	Japanski sustav za međunarodnu suradnju	SERC	Državna regulatorna komisija za električnu energiju
JSRS	Strategija reforme sektora pravde	SEPKA	Asocijacija šefova policija Jugoistočne Europe
KfW	<i>Kreditanstalt für Wiederaufbau</i>	Sida	Švedska međunarodna agencija za razvojnu suradnju
KM	Konvertibilna marka	SIPA	Državna agencija za istrage i zaštitu
LEAP	Lokalni akcijski plan zaštite okoliša	SIPPO	Švicarski program namijenjen promoviranju izvoza
MAP	Akcijski plan za članstvo u NATO-u	SIS	Strategija socijalne uključenosti
MARPOL	Međunarodna pomorska organizacija	SMEs	Mala i srednja poduzeća
MEASURE	Projekt potpore aktivnostima monitoringa i evaluacije	SPPD	Strateško planiranje i razvoj javnih politika
MIPD	Višegodišnji indikativni planski dokument	SSPACEI	Sektor za strateška planiranja, koordinaciju pomoći i europske integracije
MMF	Međunarodni monetarni fond	TA	Tehnička pomoć
MO	Ministarstvo obrane	TACSO	Tehnička pomoć za organizacije civilnog društva
MoR	Memorandum o razumijevanju	TAIEX	Ured za tehničku pomoć i razmjenu informacija
MSME	Mikro, mala i srednja poduzeća	TIR	Međunarodni tranzitni sustav za prijevoz robe u cestovnom prometu
MTS	Sustav obuke za jedinice lokalne samouprave	UIC	Međunarodna unija željeznica
NATO	Sjevernoatlantski savez	UK	Ujedinjeno Kraljevstvo
NEAP	Državni akcijski plan za zaštitu okoliša	UN	Ujedinjeni narodi
NERDA	Regionalna razvojna agencija za SI BiH	UNCT	Tim Ujedinjenih naroda u BiH
NVO	Nevladine organizacije	UNDAF	Okvir Ujedinjenih naroda za pomoć u razvoju
OCD	Organizacije civilnog društva	UNDP	Razvojni program Ujedinjenih naroda
ODA	Službena pomoć za razvitak	UNEP	Program Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša
OECD	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvitak	UNESCO	Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu
OFID	OPEC-ov fond za međunarodni razvitak	UNFCCC	Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime
OHR	Ured visokog predstavnika i posebnog predstavnika EU	UNFPA	Populacijski fond Ujedinjenih naroda
ORF	Otvoreni regionalni fond	UNICEF	Fond Ujedinjenih naroda za djecu
OSA	Obavještajno-sigurnosna agencija	UNIDO	Organizacija Ujedinjenih naroda za industrijski razvitak
OSCE	Organizacija za europsku sigurnost i suradnju	UNIFEM	Razvojni fond Ujedinjenih naroda za pitanja žena
PAR	Reforma javne uprave	UNIFEM CEE	Ured Razvojnog fonda Ujedinjenih naroda za pitanja žena za Središnju i Istočnu Europu
PARCO	Ured koordinatora za reformu javne uprave	UNSCR	Rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda
PFM	Upravljanje javnim financijama	UNV	Volonteri Ujedinjenih naroda
PIFC	Javna unutarnja financijska kontrola	USA	Sjedinjene Američke Države
PIMIS	Informacijski sustav za upravljanje javnim investicijama	USAID	Američka agencija za međunarodni razvitak
PJI	Program javnih investicija	UWWT	Tretman otpadnih voda u urbanim područjima
REDAH	Regionalna razvojna agencija za Hercegovinu	VET	Strukovno obrazovanje i obuka
RCC	Regionalno vijeće za suradnju	VSTV	Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće
REZ	Regionalne razvojne agencije za regiju Centralna BiH	WB	Svjetska banka
RS	Republika Srpska	WBIF	Investicijski okvir za Zapadni Balkan
SAA	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju	WHO	Svjetska zdravstvena organizacija
SALW	Malokalibarsko oružje i lako naoružanje	WTO	Svjetska trgovinska organizacija
SAP	Proces stabilizacije i pridruživanja		
SDC	Švicarska agencija za razvitak i suradnju		
SDGs	Ciljevi održivog razvitka		

Ministarstvo financija i trezora/Sektor za Financijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći je u suradnji sa predstavnicima institucija u Bosni i Hercegovini i članicama Foruma za koordinaciju donatora u BiH (DCF), pripremio Izvješće Pregled aktivnosti donatora 2017.

Izvješće Pregled aktivnosti donatora 2017 pripremljeno je na temelju odgovora iz upitnika koje su dostavile institucije u Bosni i Hercegovini i članice Foruma za koordinaciju donatora u BiH, i drugih relevantnih strateških dokumenata. Financijski dio Izvješća temelji se na podacima iz DMD baze podataka, u koju su donatori unijeli svoje nove projekte, te ažurirali podatke o projektima u tijeku.

Izvješće pruža sveobuhvatan pregled projekata i programa koje su sredstvima Službene pomoći za razvitak (ODA) podržale članice Foruma za koordinaciju donatora, informacije o najnovijim razvojnim aktivnostima i reformama provedenim u prioritetnim sektorima razvitka u Bosni i Hercegovini tijekom 2017. godine, kao i planirane aktivnosti.

Klasifikacija prioritetnih sektora temelji se na sektorskoj metodologiji izvještavanja koja je definirana u IPA II regulativi za razdoblje 2014 – 2020, sukladno težnji Bosne i Hercegovine za članstvo u EU, kao i činjenicu da većina donatora podržava realizaciju BiH prioriteta vezanih za proces EU integracija.

S tim u svezi, u Izvješću je prikazan i analiziran pregled Službene pomoć za razvitak, usmjerene u sljedeće prioritetne sektore:

- Demokracija i upravljanje
- Vladavina prava i temeljna prava
- Okoliš i klimatske politike
- Transport
- Energija
- Konkurentnost i inovacije
- Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike
- Poljoprivreda i ruralni razvitak
- Regionalna i teritorijalna suradnja
- Međusobno povezani sektori

Proces europskih integracija uključuje sveobuhvatno prilagođavanje politika, institucijskog okvira i pravnog sustava s ciljem dostizanja europskih standarda u svim oblastima. Pri tomu proces pravne harmonizacije i prihvatanja europskih standarda podrazumijeva opsežne unutarnje reforme, opću konsolidaciju sustava, snažniji privredni razvitak u oblastima koje utječu na dinamiku odnosa Bosne i Hercegovine i Europske unije. Međunarodna zajednica, a posebice članice Foruma za koordinaciju donatora imaju značajnu ulogu u tom procesu, kroz pružanje financijske potpore reformskim aktivnostima i programima.

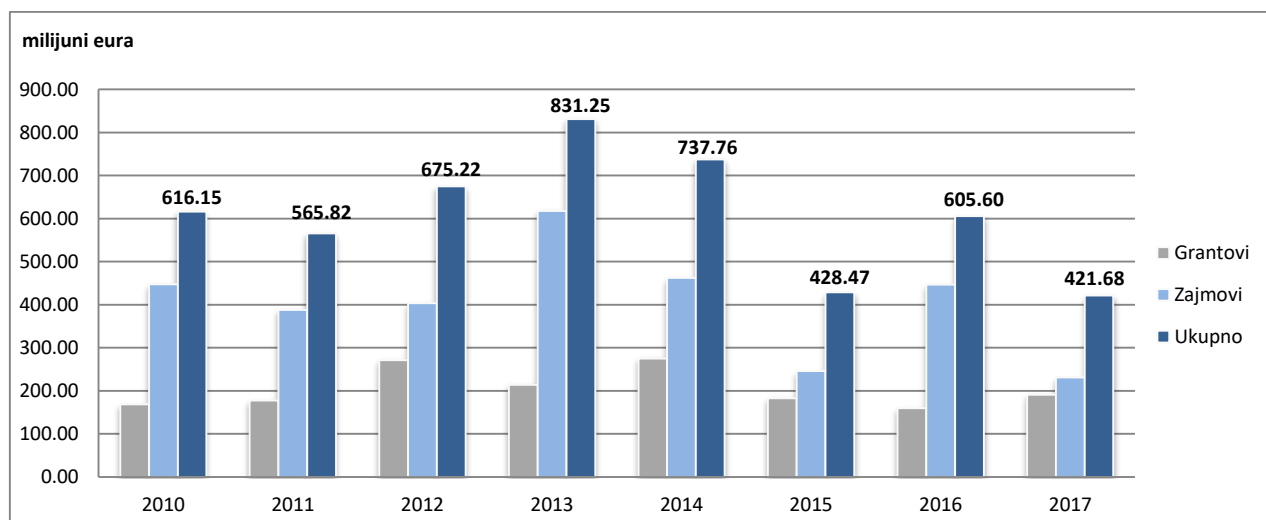
U okolnostima u kojima se Službena ODA kontinuirano smanjuje, učinkovito i djelotvorno korištenje sredstava, kao i uspostavljanje međusobnog partnerskog odnosa od ključnog je značaja za uspjeh reformi u Bosni i Hercegovini. Sukladno tomu, Ministarstvo financija i trezora je u 2017. godini pokrenulo aktivnosti za daljnje unapređenje učinkovitosti korištenja međunarodne pomoći. Održani su sastanci sa Švicarskom i UN, kao potencijalnim donatorima. Krajem godine pripremljen je *Terms of Reference* radi angažiranja konzultanta za procjenu mehanizma koordinacije donatora u Bosni i Hercegovini.

Izvješće Pregled aktivnosti donatora 2017 će nakon usvajanja od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, biti dostupno na stranici Ministarstva financija i trezora www.mft.gov.ba i Foruma za koordinaciju donatora www.donormapping.ba

I Zbirni pregled alociranih i isplaćenih ODA sredstava

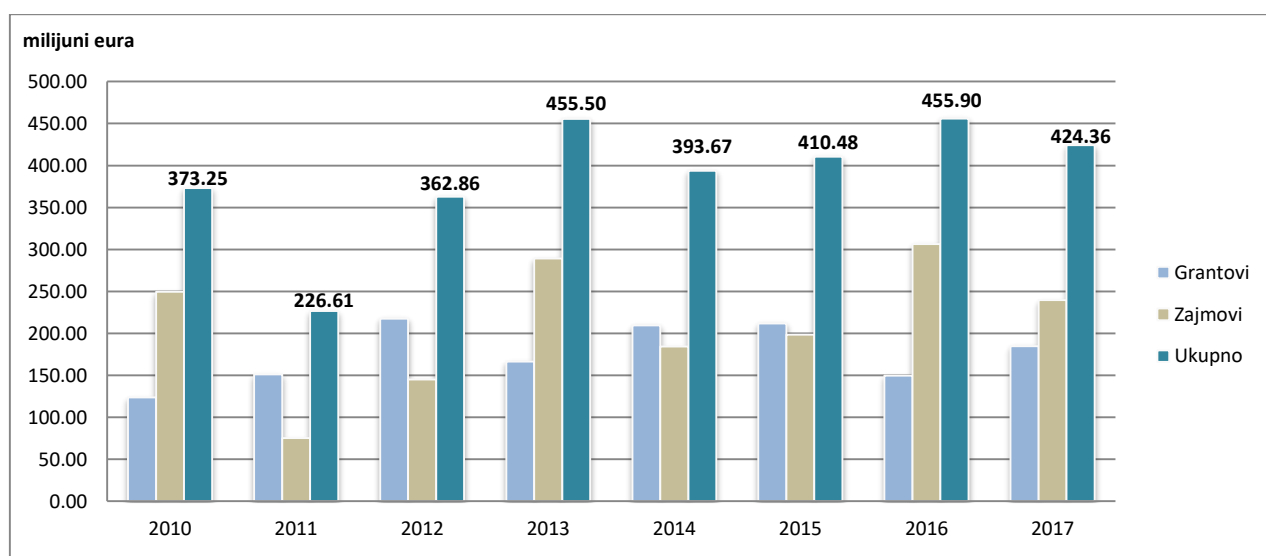
U 2017. godini ukupno alocirana Službena pomoć za razvitak (ODA) za Bosnu i Hercegovinu iznosi € 421.68 milijuna, od čega je € 190.73 milijuna grant sredstava, a € 230.94 milijuna zajmova, što u odnosu na 2016. godinu predstavlja pad od € 183.92 milijuna ili 30.4% (grafikon 1.).

Grafikon 1. Ukupno alocirana ODA u BiH za razdoblje 2010-2017

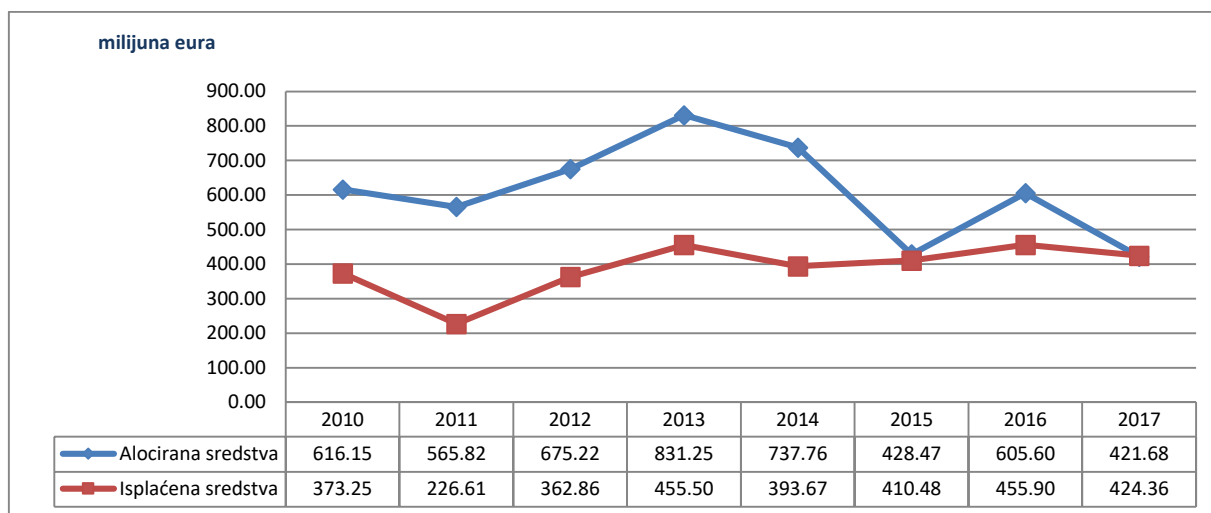
Ukupno isplaćena ODA sredstva u 2017. godini iznose € 424.36 milijuna, od čega je € 184.87 milijuna grant sredstava, a € 239.49 milijuna zajmova, što predstavlja pad ukupno isplaćenih sredstava u odnosu na prethodno prikazano razdoblje. U usporedbi sa 2016. godinom, pad u ukupno isplaćenim ODA sredstvima iznosi € 31.5 milijuna ili 6.9%. Također, usporedbom u odnosu na 2016. godinu vidljiv je pad isplaćenih zajmova u iznosu od € 66.81 milijuna i rast isplaćenih grantova u iznosu od € 35.27 milijuna. Prikazano povećanje isplaćenih grantova je dijelom rezultat proceduralne fleksibilnosti i unaprijeđene realizacije projekata, kao i dinamike kreditnih isplata potpisanih u prethodnim godinama (grafikon 2.).

Grafikon 2. Ukupno isplaćena ODA u BiH za razdoblje 2010-2017

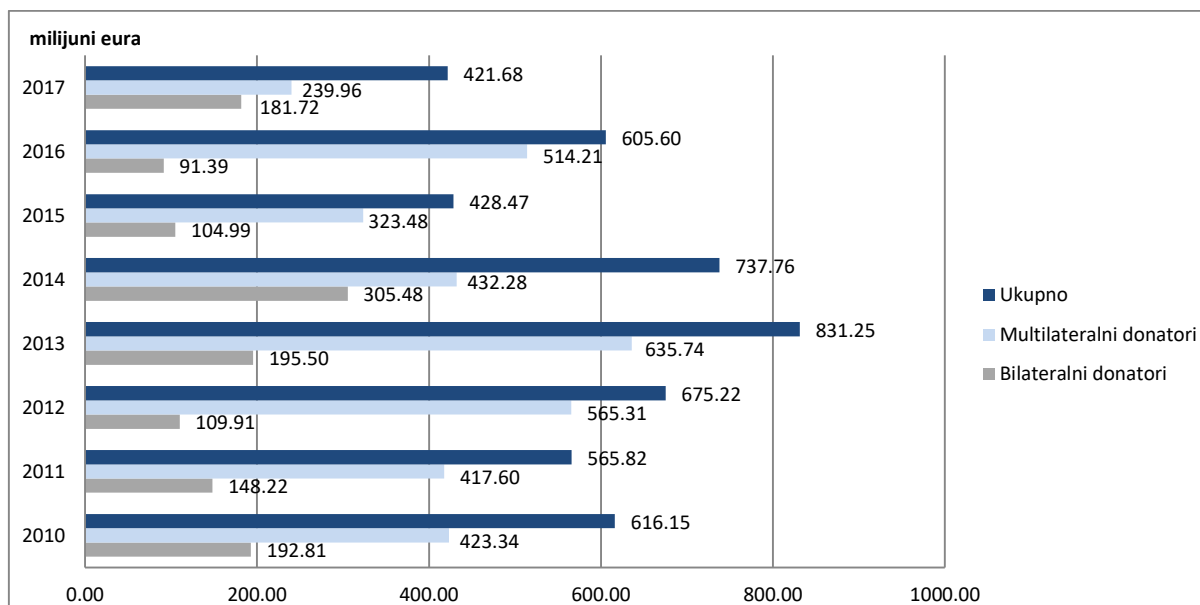
Usporedni pregled ukupno alociranih i isplaćenih ODA sredstava u BiH za razdoblje 2010-2017 prikazan je u grafikonu 3.

Grafikon 3. Ukupno alocirana i isplaćena ODA u BiH za razdoblje 2010-2017

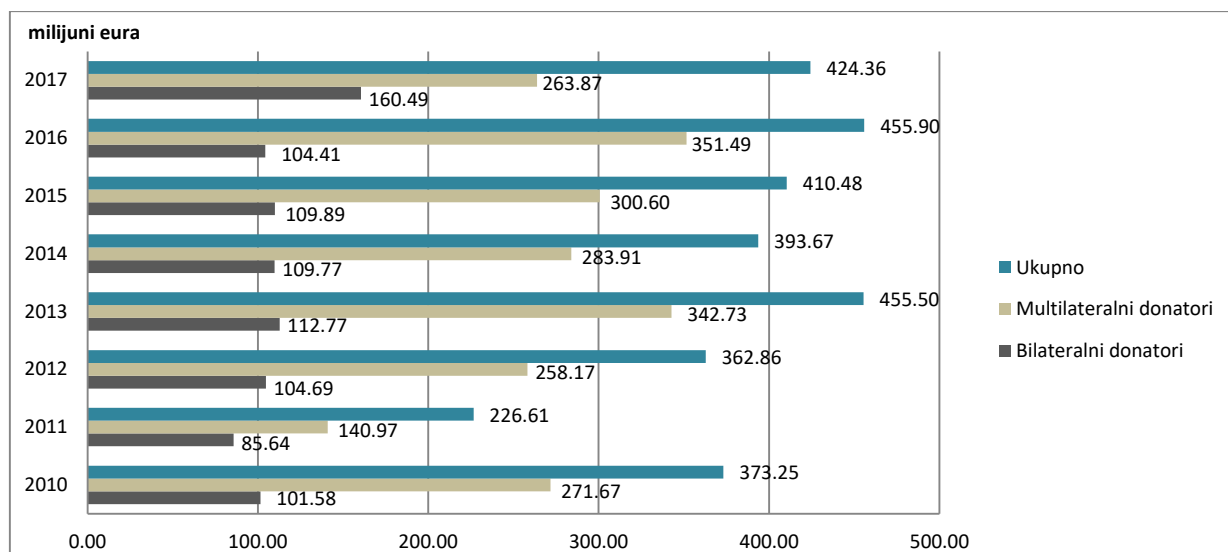

U grafikonu 4. prikazan je omjer sudjelovanja bilateralnih i multilateralnih donatora u ukupno alociranim ODA sredstvima po godinama za razdoblje 2010 – 2017 godina. Od ukupno alociranih ODA sredstva u 2017. godini u iznosu od € 421.68 milijuna, bilateralni donatori alocirali su € 181.72 milijuna ili 43%, a € 239.96 milijuna ili 57% su alocirali multilateralni donatori.

Grafikon 4. Sudjelovanje bilateralnih i multilateralnih donatora u ukupno alociranoj ODA-i po godinama

Grafikon 5. Sudjelovanje bilateralnih i multilateralnih donatora u ukupno isplaćenju ODA-i po godinama

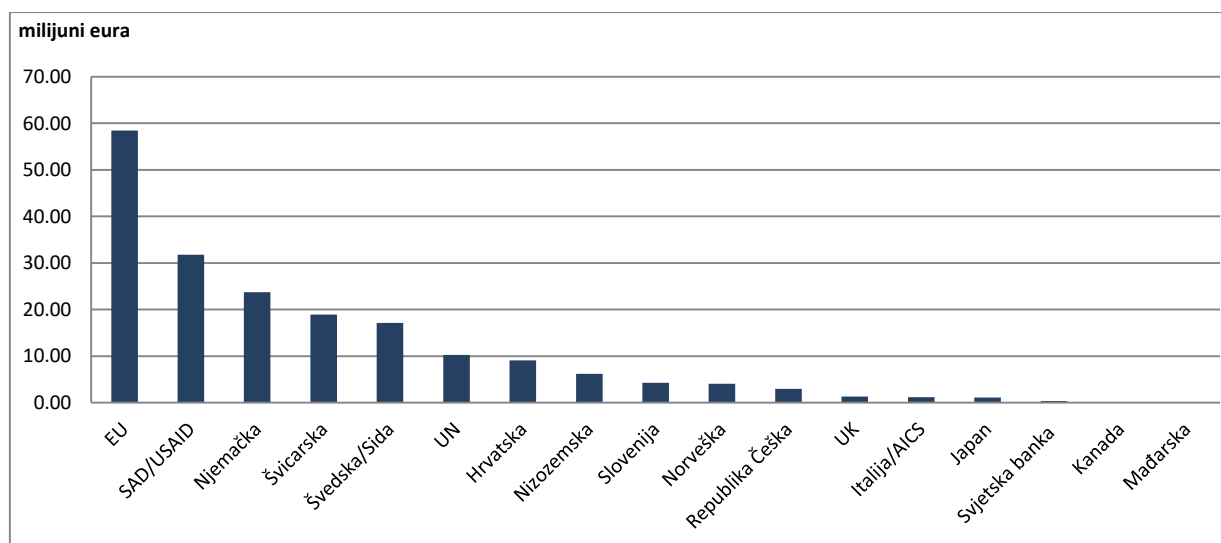
Omjer sudjelovanja bilateralnih i multilateralnih donatora u ukupno isplaćenim ODA sredstvima po godinama za razdoblje 2010 – 2017 godina je sličan omjeru za alocirana ODA sredstva, prikazanim u grafikonu 4. Od ukupno isplaćenih ODA sredstava multilateralni donatori sudjeluju sa 62%, a bilateralni donatori 38%.

II Pregled alociranih i isplaćenih grant sredstava i zajmova po donatorima

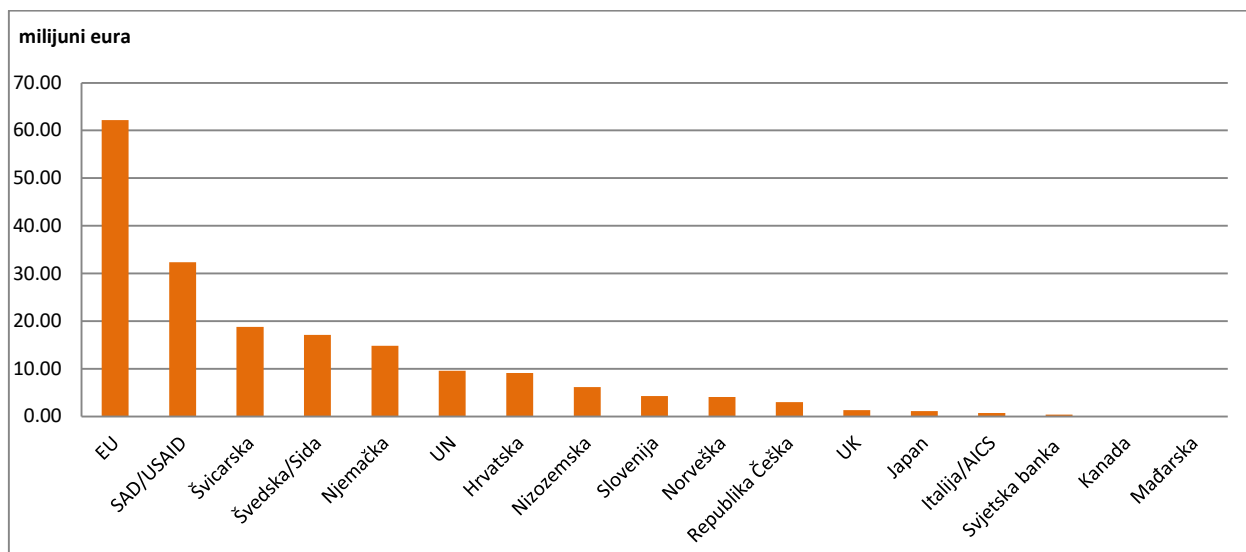
U 2017. godini ukupno je alocirano € 190.73 milijuna a isplaćeno € 184.87 milijuna grant sredstava.

U grafikonima 6. i 7. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja. Donatori koji su u 2017. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su EU, SAD/USAID, Njemačka, Švicarska i Švedska/Sida.

Grafikon 6. Alocirana grant sredstva po donatorima u 2017. godini

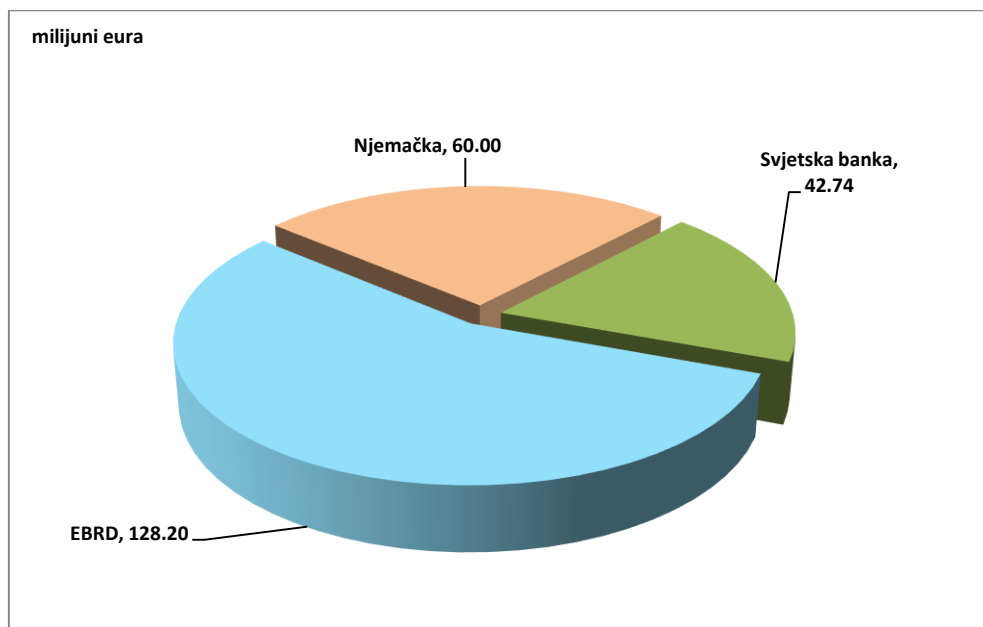
Grafikon 7. Isplaćena grant sredstva po donatorima u 2017. godini

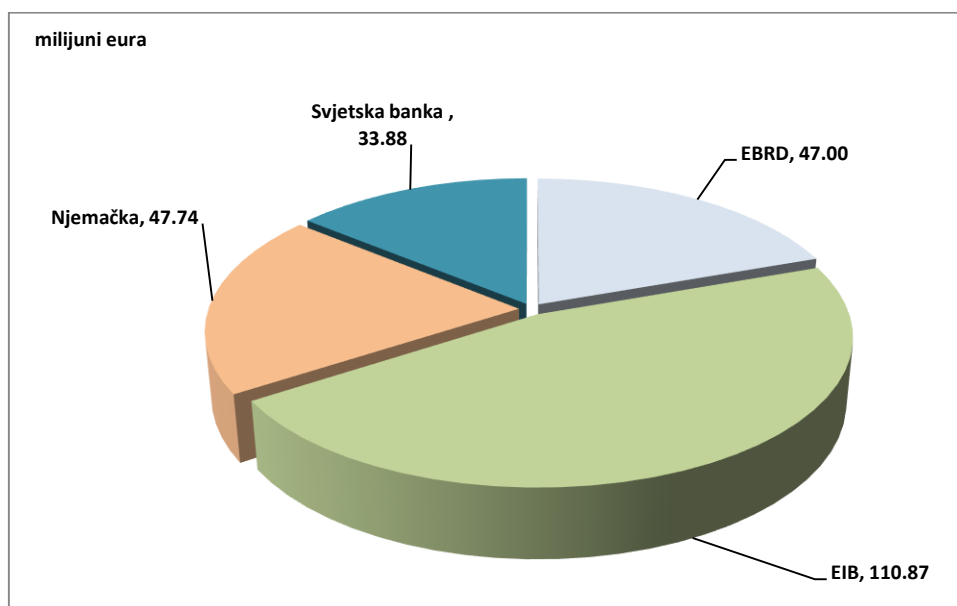
U 2017. godini ukupno je alocirano € 230.94 milijuna a isplaćeno € 239.49 milijuna zajmova.

U grafikonima 8. i 9. prikazani su alocirani i isplaćeni zajmovi u 2017. godini. Najveći zajmodavci u 2017. godini su Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD), Europska investicijska banka (EIB), Svjetska banka i Njemačka.

Grafikon 8. Alocirana sredstva po zajmodavcima u 2017. godini

Grafikon 9. Isplaćena sredstva po zajmodavcima u 2017. godini

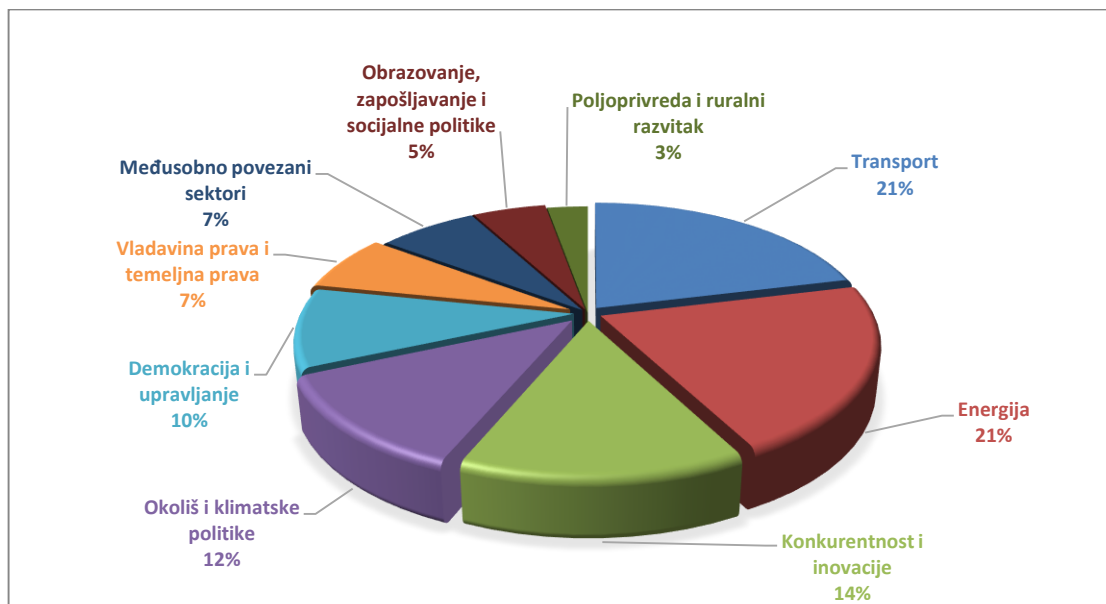

III Pregled alociranih i isplaćenih ODA sredstava po sektorima

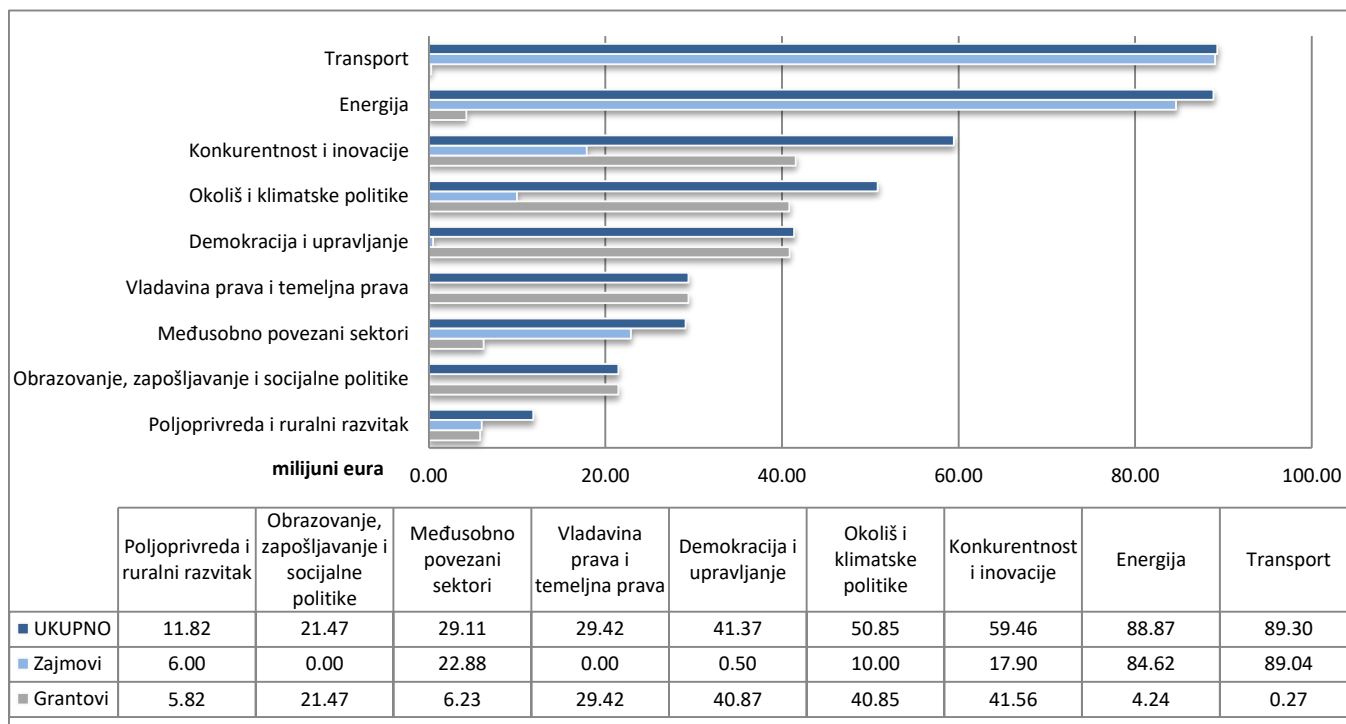
U 2017. godini ukupno alocirana ODA u Bosni i Hercegovini u IPA II sektore iznosi € 421.68 milijuna, od čega je € 190.73 milijuna grant sredstava, a € 230.94 milijuna zajmova. (grafikoni 10. i 11.)

Od ukupno alociranih sredstava, 56% je alocirano u tri sektora i to: Transport 21%, Energija 21%, Konkurentnost i inovacije 14%, dok je u sve ostale sektore alocirano 44%.

Grafikon 10. Ukupno alocirana ODA po sektorima u 2017. godini

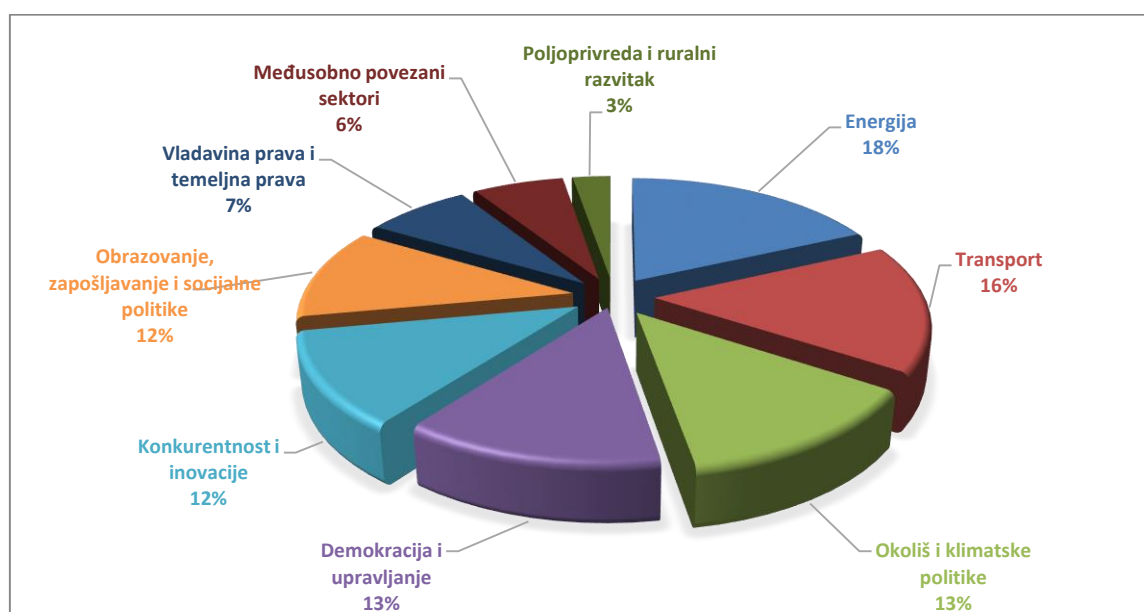
Grafikon 11. Sudjelovanje grantova i zajmova u ukupno alociranoj ODA-i po sektorima u 2017. godini

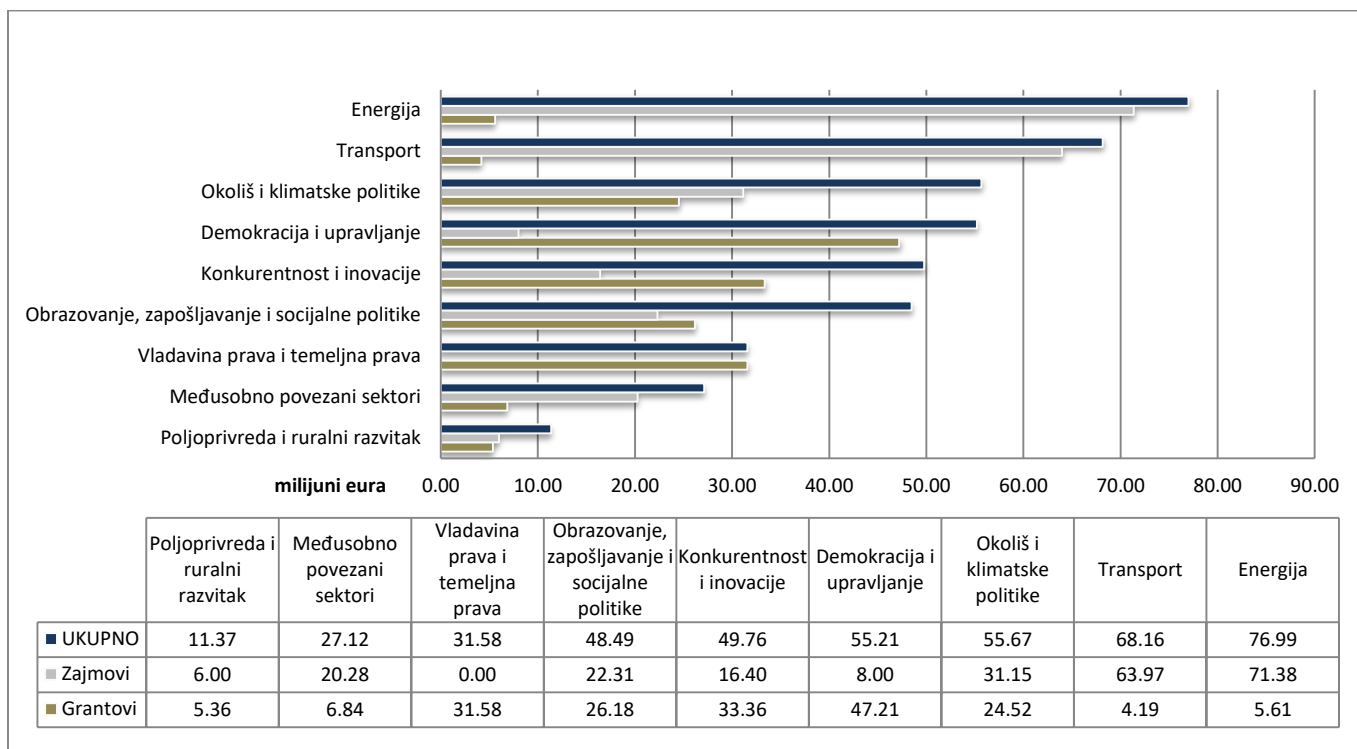
U 2017. godini ukupno isplaćena ODA u Bosni i Hercegovini u IPA II sektore iznose € 424.36 milijuna, od čega je € 239.49 milijuna zajmova a € 184.87 milijuna grant sredstava. (grafikoni 12. i 13.)

Od ukupno isplaćenih sredstava, najviše je isplaćeno u sektor Energija 18%, Transport 16%, Okoliš i klimatske politike 13% i Demokracija i upravljanje 13%.

Grafikon 12. Ukupno isplaćena ODA po sektorima u 2017. godini

Grafikon 13. Sudjelovanje grantova i zajmova u ukupno isplaćenju ODA-i po sektorima u 2017. godini

- 1. Demokracija i upravljanje**
- 2. Vladavina prava i temeljna prava**
- 3. Okoliš i klimatske politike**
- 4. Transport**
- 5. Energija**
- 6. Konkurentnost i inovacije**
- 7. Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike**
- 8. Poljoprivreda i ruralni razvitak**
- 9. Regionalna i teritorijalna suradnja**
- 10. Međusobno povezani sektori**

Članice DCF aktivne u sektoru u 2017. godini	EU, SAD/USAID, Švedska / Sida, Njemačka, Švicarska, Nizozemska, UN, Ujedinjeno Kraljevstvo, Norveška, Republika Češka, EBRD, Hrvatska, Slovenija, Kanada
Ostale ključne međunarodne organizacije	Međunarodni monetarni fond; Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi; Ured visokog predstavnika; Organizacija za ekonomsku suradnju i razvitak; Vijeće Europe; <i>British Council</i> u BiH; Norveški institut za međunarodne poslove; Europska fondacija za obuku; Ured za statistiku Europske unije, Centar za razvoj financija, Populacijski fond UN, Fond UN za djecu.
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Vlade županija; Ministarstvo financija i trezora BiH, Ministarstvo financija RS i FMF; Direkcija za financije BD BiH; Ministarstvo vanjskih poslova BiH; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih poslova BiH; Ministarstvo civilnih poslova BiH; Ministarstvo pravde BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Ministarstvo obrane BiH; Ministarstvo sigurnosti BiH; Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH, sa koordinatorima entiteta i BD BiH; Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju RS; Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS; Parlamentarna skupština BiH; Parlament FBiH i Narodna skupština RS; Agencije za državnu službu BiH i entiteta; Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje; Ured za reviziju institucija BiH; Ured za reviziju institucija FBiH; Glavna služba za reviziju javnog sektora RS; Agencija za razvitak visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete; Direkcija za europske integracije; Direkcija za ekonomsko planiranje; Uprava za neizravno oporezivanje BiH; Porezne uprave FBiH i RS; Centralna banka BiH; Agencija za javne nabave BiH; Ured za razmatranje žalbi BiH; Centralne harmonizacijske jedinice (CHUs) u ministarstvima financija na državnoj razini i u entitetima; Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite RS; Federalno ministarstvo rada i socijalne politike; Agencija za statistiku BiH i entitetske agencije za statistiku; Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće; Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS; Financijsko-informatička agencija FBiH, Centar za uklanjanje mina BiH; Agencija za državnu službu BiH i entitetske agencije za državnu službu, Agencija za ravnopravnost spolova BiH, Gender centri FBiH i RS; Savez općina i gradova RS i FBiH, županijske i općinske vlade.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2017. godini	Ukupno alocirano € 41.37 milijuna, od čega € 40.87 milijuna grantova i € 0.50 milijuna zajmova. Ukupno isplaćeno € 55.21 milijuna, od čega € 47.21 milijuna grantova i € 8.00 milijuna zajmova. Od ukupne ODA-e u 2017. godini, za sektor je alocirano 10%, a isplaćeno 13%.
Zakonski okvir i strategije usvojeni u 2017. godini	Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o uplatama na Jedinствени račun i raspodjeli prihoda (Sl. gl. BiH br. 91/17); Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave BiH (Sl. gl. BiH br. 83/17); Zakon o izmjenama Zakona o radu u institucijama BiH (Sl. gl. BiH br. 93/17); Zakon o izmjeni Zakona o državnoj službi u institucijama BiH (Sl. gl. BiH br. 93/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravi (Sl. gl. BiH br. 72 / 17); Zakon o izmjeni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH (Sl. gl. BiH br. 72/17); Zakon o izmjenama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Sl.gl. BiH br. 33/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH (Sl.gl. BiH br. 91/17); Zakon o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH (Sl. gl. BiH br. 83/17); Zakon o izmjenama Zakona o Komisiji za vrijednosne papire (Sl.novine FBiH br. 6/17); Zakon o izmjeni Zakona o naplati i djelimičnom otpisu dugovanja sportskim

kolektivima (Sl.novineFBiH br. 12/17); Zakon o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH (Sl.novineFBiH br. 20/17); Zakon o osiguranju (Sl.novineFBiH br. 23/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu vrijednosnih papira (Sl.novineFBiH br. 25/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o investicijskim fondovima (Sl.novineFBiH br. 25/17) ; Zakon o Jedinственном registru korisnika gotovinskih naknada na koje se ne uplaćuju doprinosi (Sl.novineFBiH br. 25/17); Zakon o bankama (Sl.novineFBiH br. 27/17); Zakon o Gradu Livno (Sl.novineFBiH br. 32/17); Zakon o Gradu Goražde (Sl.novineFBiH br. 32/17); Zakon o Gradu Cazin (Sl.novineFBiH br. 32/17); Zakon o razvojnem planiranju i upravljanju razvitkom u FBiH (Sl.novineFBiH br. 32/17); Zakon o izmjenama Zakona o finansijskoj konsolidaciji Rudnika uglja u FBiH prema obračunatim a neuplaćenim javnim prihodima u razdoblju od 2009 -2015 (Sl.novineFBiH br. 32/17); Zakon o Agenciji za bankarstvo FBiH (Sl.novineFBiH br. 75/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu (Sl.novineFBiH br. 96/17); Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o federalnim upravnim taksama i Tarifi federalnih upravnih taksi (Sl.novineFBiH br. 98/17); Zakon o poreskom sustavu RS (Sl.gl.RS.br.62/17); Zakon o dopuni Zakona o društvima za osiguranje (Sl.gl.RS.br.47/17); Zakon o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju (Sl.gl.RS.br.47/17); Zakon o bankama RS (Sl.gl.RS.br.3/17); Zakon o izmjenama i dopunama o Agenciji za bankarstvo RS (Sl.gl.RS.br.3/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu vrijednosnih papira (Sl.gl.RS.br.3/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit (Sl.gl.RS.br.1/17); Zakon o prestanku važenja Zakona o posebnom doprinosu za solidarnost (Sl.gl.RS.br.1/17); Zakon o interventnim nabavama (Sl.gl.RS.br.74/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o notarima (Sl.gl.RS.br.68/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama zaposlenih u Ministarstvu unutarnjih poslova RS (Sl.gl.RS.br. 62/17); Zakon o doprinosima (Sl.gl.RS.br.114/17); Zakon o izmjenama Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama RS (Sl.gl.RS.br.114/17); Zakon o izvršenju proračuna RS za 2018. godinu (Sl.gl.RS.br.114/17); Zakon o registru zaposlenih lica kod korisnika proračunskih sredstva RS (Sl.gl.RS.br.114/17); Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o Direkciji za finaciranje (Sl. gl. BD BiH, br. 35/17); Zakon o naknadama i plaćama korisnika proračunskih sredstava u Skupštini BD BiH (Sl. gl. BD BiH, br. 52/17); Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o Poreskoj upravi (Sl. gl. BD BiH, br. 35/17); Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o Trezoru BD BiH (Sl. gl. BD BiH, br. 35/17); Zakon o izmjenama Zakona o Vladi BD BiH (Sl. gl. BD BiH, br. 22/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u organima javne uprave (Sl. gl. BD BiH, br. 9/17); Zakon o izmjeni Zakona o izvršenju Proračuna BD BiH za 2017. godinu (Sl. gl. BD BiH, br.47/17); Zakon o izmjenama Zakona o Proračunu BD BiH (Sl. gl. BD BiH, br.39/17); Zakon o dopunama Zakona o porezu na dohodak (Sl. gl. BD BiH, br.14/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o investicijskim fondovima (Sl. gl. BD BiH, br.18/17); Zakon o dopunama Zakona o izvršnom postupku BD BiH (Sl. gl. BD BiH, br.47/17).

Srednjoročna strategija upravljanja dugom BiH za razdoblje 2016-2019; Strategija razvitka sustava internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2016–2018 godina - PIFC; Strategija reforme upravljanja javnim finansiranjima u FBiH za razdoblje 2017-2020; Strategija upravljanja dugom FBiH 2017 – 2019; Strategija upravljanja dugom RS 2017 – 2020; Strategija razvitka lokalne samouprave u RS za razdoblje 2017-2021; Strategija

	reforme upravljanja javnim financijama Brčko distrikta BiH za razdoblje 2017 - 2020. godine. Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni na: www.donormapping.ba
Koordinacija sa i između donatora	Demokratske institucije: Funkcionalna razmjena informacija između interesnih aktera utemeljena na neformalnoj <i>ad-hoc</i> koordinaciji, uz sastanke koje su organizirali sami donatori između sebe. Decentralizacija vlasti na nižim razinama: Funkcionalna razmjena informacija između interesnih aktera utemeljena na neformalnoj <i>ad-hoc</i> koordinaciji, uz sastanke koje su organizirali sami donatori između sebe. Reforma javne uprave (PAR): Redoviti sastanci aktera PAR Fonda koje organizira Ured koordinatora za reformu javne uprave (PARCO). Zajednički upravni odbor Fonda za RJU služi kao mjesečni forum za koordinaciju. U međuvremenu, redovito se održava manje formalna koordinacija s drugim donatorima. Upravljanje javnim financijama: Razmjena informacija između interesnih aktera utemeljena na neformalnoj <i>ad-hoc</i> koordinaciji i bilateralni sastanci vezani za projekte. Oporezivanje: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija na redovitoj osnovi. Carine: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija na redovitoj osnovi. Ekonomsko upravljanje: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija. Statistika: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija na redovitoj osnovi. Civilno društvo: Lokalna savjetodavna skupina, koju podržava i upravlja projekt financiran od strane EU TACSO. Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH / Sektor za financijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2017. godini

Sektor demokracije i upravljanja predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvještavanja definiranog u IPA II regulativi za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor demokracije i upravljanja sastoji se od jedanaest podsektora:

- Demokratske institucije,
- Decentralizacija i vlasti na nižim razinama
- Reforma javne uprave (PAR)
- Upravljanje javnim financijama
- Oporezivanje
- Carine
- Ekonomsko upravljanje
- Statistika
- Civilno društvo
- EU programi i agencije
- Izgradnja institucija za europske integracije.

Bosna i Hercegovina je na prekretnici u razvoju ekonomije, društva i okoliša, gdje perspektiva članstva u Europskoj uniji predstavlja priliku ali i obvezu da se provede proces aproksimacije, odnosno usklađivanje svih propisa sa pravnom stečevinom EU – *acquis*, i pokrene proces strukturalnog prilagođavanja ekonomije za napredak u Europskim integracijama.

Reformska agenda, koju su 2015. godine usvojile sve razine vlasti u BiH, pokrenula je ključne ekonomske procese sa fokusom na jačanju institucijskih kapaciteta neophodnih za donošenje i provedbu učinkovitih politika, zakona i proračuna na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini.

Institucije na svim razinama vlasti su u 2017. godini provodile aktivnosti na realiziranju prioriteta vezanih za unutarnju stabilnost, ekonomski razvitak i proces europskih integracija, sa posebnim fokusom na povećanje zaposlenosti i smanjenje siromaštva.

Slijedeći „Smjernice za programe ekonomskih reformi“ koje je dostavila Europska komisija, pripremljen je Program ekonomskih reformi za razdoblje 2018 - 2020 godina (ERP), koji je usvojen na 131. sjednici Vijeća ministara BiH održanoj 30. 01. 2018. godine.

Sukladno Odluci o sustavu koordinacije procesa europskih integracija u BiH (Službeni glasnik BiH, broj 72/16) Vijeće ministara BiH je u svibnju 2017. godine imenovalo radne skupine za EU integracije (Službeni glasnik BiH, broj 34/17), za pripremu odgovora na Upitnik Europske komisije. Mehanizmi za koordinaciju su počeli da funkcioniraju sredinom 2017. godine. Odgovori na 3.242 pitanja iz Upitnika o političkom, pravnom, institucijskom i ekonomskom sustavu zemlje, pripremljeni su i prevedeni u najvećem obimu do kraja 2017. godine (Konsolidirani odgovori predani su predsjedniku Europske komisije u veljači 2018. godine).

U 2017. godini usvojena je Strategija usklađivanja propisa pravnoj stečevini EU u oblasti zaštite okoliša Bosne i Hercegovine (EAS - BiH), i Strategija za zaštitu biološke raznolikosti BiH za razdoblje 2015. – 2020. godine i Akcijski plan za njenu provedbu, kao potvrda posvećenosti Bosne i Hercegovine ispunjavanju obveza na očuvanju prirode i racionalnog upravljanja prirodnim resursima. Strateški plan ruralnog razvitka BiH (2018-2021) pripremljen je i upućen Vijeću ministara BiH u proceduru usvajanja

(usvojen 4. siječnja 2018. godine). Također, provedene su aktivnosti na pripremi strategija u područjima kao što su energija, zapošljavanje i upravljanje javnim financijama.

Parlamentarna skupština BiH, je u srpnju 2017. godine, usvojila Izmjene i dopune Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa, u cilju uvođenja Procjene utjecaja pravnog propisa (RIA) u proces izrade politika na razini BiH (Službeni glasnik BiH, broj 50/17).

Vijeće ministara BiH je u travnju 2017. godine usvojilo dokument "Okvir politike za razvoj upravljanja ljudskim potencijalima u strukturama javne uprave u BiH" (Službeni glasnik BiH, broj 56/17), s ciljem stvaranja ambijenta za razvoj upravljanja ljudskim potencijalima (Opća načela državne službe).

Vijeće ministara BiH je na 95. sjednici od 22.03.2017. godine usvojilo Politiku upravljanja informacijskom sigurnošću u institucijama BiH za razdoblje 2017– 2021 godina (Službeni glasnik BiH, broj 38/17) i Politiku razvoja informacijskog društva BiH za razdoblje 2017–2021 godina na 100. sjednici od 04.05.2017. godine (Službeni glasnik BiH, broj 42/17).

U 2017. godini je pripremljen novi Zakon o elektroničkoj identifikaciji i povjerenju i upućen u proceduru za usvajanje, kako bi se ispunili svi uvjeti za funkcionalnu upotrebu elektroničkog potpisa. Usvojena su tri podzakonska akta o uvjetima za mjere i postupke upotrebe i zaštite *e-potpisa* i sistema certificiranja (Službeni glasnik BiH, broj 14/17). Također, proveden je proces za popunjavanje pozicija unutar Ureda za nadzor i akreditaciju, koji će postati operativan u siječnju 2018. godine.

Tijekom 2017. godine ojačani su kapaciteti Centralne banke BiH u oblastima statistike, ekonomskog predviđanja i upravljanja novčanim rezervama, te provedbi metodologija u oblasti ekonomske analize, čime je poboljšano prezentiranje podataka CBBiH sukladno europskim standardima.

Jačanje kapaciteta institucija na entitetskim razinama vlasti u BiH nastavljeno je u i 2017. godini. Uspostavljen je harmoniziran zakonodavni okvir za poslovanje banaka u entitetima. Zakon o bankama i Zakon o Agenciji za bankarstvo u RS (Službeni glasnik RS, broj 4/17), i Zakon o bankama i Zakon o Agenciji za bankarstvo u Federaciji BiH (Službene novine FBiH 27/17 i 75/17), značajno su usklađeni sa direktivama EU, i trebali bi dovesti do uvođenja strožijih boniteta bankarskog poslovanja i restrukturiranja banaka.

U Federaciji BiH je tijekom 2017. usvojena zakonska legislativa vezana za vrijednosne papire (Službene novine FBiH broj 6/17) i investicijske fondove (Službene novine FBiH broj 25/17), te izrađen Nacrt zakona o elektroničkom potpisu Federacije BiH koji je poslan u proceduru.

Vlada Brčko distrikta u 2017. godini je donijela set zakonskih i podzakonskih akata vezanih za jačanje kapaciteta javne uprave (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj: 5/17, 9/17, 25/17, 43/17, 6/18). U tijeku je izrada Strategije stručnog usavršavanja za razdoblje 2018-2020 godina.

Po osnovu Zakona o fiskalnoj odgovornosti, u srpnju 2017. godine uspostavljeno je Fiskalno vijeće RS, s ciljem unapređenja učinkovitosti trošenja javnih sredstava u proračunskom sustavu Republike Srpske.

Pozitivan pomak u 2017. godini napravljen je o sklopu Reforme javne uprave (RJU) u BiH na daljnjem unapređenju te oblasti u cilju bržeg ispunjavanja obveza vezanih za europske integracije. U proces pripreme i izrade nove strategije RJU za BiH, pod nazivom Strateški okvir za reformu javne uprave u BiH, bile su uključene institucije sa svih razina vlasti. Akcijski plan za provedbu Strategije RJU će, prema zajedničkom dogovoru Koordinatora za RJU, biti pripremljen nakon usvajanja Strategije.

U Godišnjem izvješću o napretku u provedbi ciljeva iz Revidiranog akcijskog plana 1 (RAP) Strategije RJU u BiH za 2017. godinu, evidentirana je realizacija 72% ciljeva gledajući cjelokupan RAP 1, pri čemu je promatrano po reformskim oblastima najveći napredak postignut u oblasti Javne financije 81%, a najmanji ostvaren u oblast e-Uprave 57%.

U 2017. godini u Bosni i Hercegovini su pojačani naporu na provedbi mjera u sklopu reforme upravljanja javnim financijama, s ciljem uspostavljanja održivog fiskalnog okvira, unapređenja procesa planiranja javne potrošnje, izvršenja proračuna, unutarnje financijske kontrole na svim razinama vlasti.

Usvajanjem Izmjena i dopuna Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH (Službeni glasnik BiH, broj 50/17) propisana je metodologija procjene utjecaja propisa u pogledu mogućih fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih troškova u institucijama BiH. Također, u 2017. godini pripremljen je i objavljen Priručnik o procjeni fiskalnih utjecaja propisa u institucijama BiH.

Vijeće ministara BiH je na 102. sjednici održanoj 23.5.2017. godine usvojilo Srednjoročnu strategiju upravljanja dugom BiH za razdoblje 2016 – 2019 godina. Strategija predstavlja konsolidaciju srednjoročnih strategija upravljanja dugom entiteta i BDBiH, usvojenih na nadležnim vladama, a sukladno postojećem zakonskom okviru koji regulira zaduživanje, dug i garancije u BiH. Srednjoročne strategije upravljanja dugom godišnje se revidiraju i ažuriraju u cilju kvalitetnijeg upravljanja dugom BiH i primijene utvrđenih smjernica pri novim vanjskim zaduživanjima.

Javne investicije su u prethodnom razdoblju dodatno regulirane. Na razini institucija BiH, pripremljena je Odluka o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i prećenje realizacije programa javnih investicija/razvojno-investicijskog programa institucija BiH, čije donošenje se očekuje u 2018. godini.

Nacrt programa javnih investicija RS 2018–2020 koji je pripremljen u 2017. godini po prvi put je obuhvatio Preliminarnu listu prioriternih projekata, koja će biti temelj za izradu Jedinostvene liste prioriternih projekata Vlade RS, sukladno zahtjevima EU i međunarodnih financijskih institucija.

Vlada Federacije BiH je na 106. sjednici održanoj 15.6.2017. godine usvojila Strategiju reforme upravljanja javnim financijama u Federaciji BiH 2017-2020 godina, kojom je predviđeno da se federalni vanproračunski fondovi u narednim godinama u potpunosti uključe u Proračun FBiH.

Fond za mirovinsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske je od 01.01.2017. godine dobio status proračunskog korisnika, što je novina u odnosu na prethodno razdoblje.

Vlada BD BiH je na sjednici održanoj 06.06.2017. godine usvojila Strategiju reforme upravljanja javnim financijama BD BiH 2017 - 2020. godine.

Izrada proračuna utemeljenog na specifičnim programima u 2017. godini bilježi napredak, obzirom da su svi proračunski korisnici na svim razinama vlasti u BiH podnijeli zahtjeve za financiranjem u programskom formatu, kao i projekcije rashoda po ekonomskoj klasifikaciji. Brčko distrikt je u fazi pripreme novog Zakona o proračunu, koji će biti harmoniziran sa zakonima na ostalim razinama u BiH.

U Federaciji BiH je BPMIS uveden u svih deset županija, što predstavlja pozitivan pomak u stvaranju tehničkih preduvjeta za programsku izradu proračuna na županijskim razinama vlasti, obzirom da bi priprema županijskih proračuna programskom formatu trebala započeti u 2018. godini. Također, povezivanje županijskih sa Federalnim ministarstvom financija pozitivno će se odraziti na fiskalnu disciplinu, transparentnost i učinkovitost u planiranju i pripremi proračuna u Federaciji BiH.

Oblast javnih nabava kao dio reforme javnih financija, bilježi kontinuirani napredak. Trenutačno je u pripremi izrada Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavama BiH, sa ciljem daljeg usuglašavanja sa zakonodavstvom EU (EU Direktive). Vijeće ministara BiH usvojilo je u 2017. godine Pravilnik o obuci službenika za javne nabave (Službeni glasnik BiH, broj 08/18), s ciljem unapređenja njihove sposobnosti za učinkovito i transparentno trošenje javnih sredstava u postupcima javnih nabava.

Važan dio reforme javnih financija, odnosi se na oblast razvoj i jačanje sustava i procedura unutarnje financijske kontrole (PIFC) u javnom sektoru, s ciljem uvođenja viših standarda kontrola i odgovornosti u upravljanju javnim sredstvima iz domaćih i stranih izvora. Vijeće ministara BiH je u 2017. godini, usvojilo je Godišnje konsolidirano izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH za 2016. godinu, koji je obuhvatio 70 institucija u BiH.

U oblasti carinskih propisa je ostvaren je napredak u daljnjoj usklađenosti sa propisima Europske unije. Donesen je set zakonske i podzakonske legislative vezane za uvozno carinjenje i pojednostavljenom carinskom postupku, koji reguliraju sustav oslobađanja od carine s ciljem harmonizacije sa europskim carinskim pravilima (Sl. glasnik BiH, br. 06/17, 33/17, 85/17, 91/17). Također, u 2017. godini je pripremljen prijedlog Odluke o provedbi Zakona o carinskoj politici u BiH, koji će u 2018. godini biti upućen u proceduru usvajanja na Vijeće ministara BiH.

Ostvaren je napredak u daljoj usklađenosti oblasti oporezivanja sa propisima EU. U prosincu 2017. godine je usvojen set zakona o akcizama, kao ispunjenje jednog od uvjeta MMF-a, čiji će izravni korisnici biti entitetski proračuni (Službeni glasnik BiH, 85/17, 91/17.) Zakonska legislativa o akcizama, Jedinstvenom računu i raspodjeli prihoda i sustavu neizravnog oporezivanja u BiH ratificirana je 15.12.2017. godine u Parlamentarnoj skupštini BiH.

U lipnju 2017. godine donesen je Zakon o poreznom sustavu Republike Srpske (Službeni glasnik RS 62/17 od 03.07.2017), koji definira uvođenje, mijenjanje ili ukidanje poreskih i neporeskih davanja. Na temelju Zakona utvrđen je Registar poreskih i neporeskih davanja u RS.

U travnju 2017. godine u Brčko distriktu BiH usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dohodak.

Bosna i Hercegovina je tijekom 2017. godine održala makroekonomsku i fiskalnu stabilnost i pozitivne ekonomske pokazatelje. Značajan korak u poboljšanju mobiliziranja prihoda načinjen je kroz uspostavljenju razmjenu svih podataka o poreznim obveznicima između četiri porezne administracije.

Fiskalno vijeće BiH je u listopadu 2017. godine utvrdilo *Prijedlog dokumenta Globalni okvir fiskalne bilance i politika u BiH za razdoblje 2018-2020 godina* (GOFBP)¹, koji obuhvaća prijedlog fiskalnih ciljeva proračuna institucija BiH, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH, te prijedlog gornje granice zaduženja proračuna institucija na svim razinama vlasti.

Temeljem toga, Vijeće ministara BiH je na sjednici održanoj 22.11.2017. godine usvojilo Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2018 -2020 godina i ažurirani Program javnih investicija institucija BiH za razdoblje 2018-2020 godina. Dokument okvirnog proračuna Federacije BiH 2018 - 2020 usvojen je u

¹<https://www.mft.gov.ba/hrv/images/stories/proracuni/gfo/GO%20FBIP%202018%20-%202020%20%20hrv.%20final.pdf>

listopadu 2017. godine, a Dokument okvirnog proračuna Republike Srpske 2018 - 2020 usvojen je u lipnju, ali je nakon usvajanja GOFBP-a, revidiran u listopadu 2017. godine.

Suradnja i koordiniranje aktivnosti unutar statističkog sustava u BiH su uređeni zakonima o statistici BiH, Republike Srpske, Federacije BiH, i Sporazumom o primjeni jedinstvenih metodologija i jedinstvenih statističkih standarda pri izradi statističkih podataka BiH.

Ostvaren je napredak u usklađivanju sa EU standardima. ESA 2010 je implementirana u godišnje i kvartalne procjene BDP prema proizvodnom i rashodnom pristupu, a nove serije podataka su dostavljene Eurostatu. Revidirana je i objavljena serija podataka o investicijskim ulaganjima pravnih subjekata u BiH, po ESA 2010 metodologiji za razdoblje 2007 – 2016.

Po prvi put je objavljena serija mjesečnog Indeksa prometa u industriji za BiH, siječanj 2010 – prosinac 2017. godine i započelo je redovito publiciranje kvartalnih Indeksa prometa ostalih usluga za isto razdoblje. Nove serije podataka su dostavljene Eurostatu. Također, započeto je redovito izvještavanje Eurostata sa kratkoročnim pokazateljima statistike energije za električnu energiju i uglj, a revidirana je i objavljena statistička energetska bilanca BiH za razdoblje 2014-2016.

Po prvi put su objavljeni podaci o „Troškovima u zaštiti okoliša“ za Bosnu i Hercegovinu, na temelju Regulative EU br. 691/2011 o europskim ekonomskim računima okoliša.

U 2017. godini započela je redovita mjesečna dostava podataka iz PDV baze podataka Agenciji za statistiku BiH. Provedene su pilot Anketa o prihodima i uvjetima života (EU SILC) i Anketa o obrazovanju odraslih, a dobijeni podaci poslani su Eurostatu zajedno sa Izvješćem o kvaliteti.

Nakon editiranja i validacije seta pitanja iz poljoprivrede Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova iz 2013. godine, pripremljen je *Adresar poljoprivrednih gazdinstava*, kao okvir za budući Popis poljoprivrede i istraživanja u poljoprivrednoj statistici na temelju uzorka u BiH.

U Republici Srpskoj u primjenu je uvedena ESA 2010 na kojoj se temelje obračuni makroekonomskih agregata iz domene nacionalnih računa. U sklopu socijalnih i demografskih statistika, u prvom kvartalu 2017. godine je provedena Anketa o obrazovanju odraslih te su objavljeni rezultati istraživanja, a u razdoblju ožujak-srpanj pilot istraživanje „Cestovni prijevoz robe-tjedno praćenje“, u cilju usuglašavanja sa EU konceptima i definicijama metodologije.

U 2017. godini je ostvaren određeni napredak u uspostavljanju institucijskih mehanizama za suradnju između vlada i organizacija civilnog društva (OCD), kao i financiranja OCD u BiH. Sporazum o suradnji između Vijeća ministara BiH i nevladinih organizacija u BiH potpisan je 30.11.2017. godine, s ciljem izgradnje prosperitetnog, pravednog, demokratskog društva u BiH.

Uspostavljen je zakonski okvir kojim bi se osiguralo aktivnije sudjelovanje civilnog društva usvajanjem novih Pravila za konzultacije u izradi pravnih propisa u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 5/17), nastavljen je rad na uređenju oblasti registracije udruga i nadzoru nad njihovim radom.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 93. sjednici, održanoj 08.03.2017. godine, usvojilo Akcijski plan za realizaciju prioriteta iz EU Izvješća o BiH za 2016. godinu. DEI je u suradnji sa institucijama u BiH u 2017. godini pripremio tri kvartalna izvješća o realizaciji mjera iz Akcijskog plana, koji su dostavljeni Parlamentarnoj skupštini BiH i EU komisiji, nakon što ih je usvojilo Vijeće ministara BiH.

Vijeća ministara BiH usvojilo je Akcijski plan za provedbu Komunikacijske strategije za informiranje javnosti o procesu pristupanja Europskoj uniji za 2017. godinu, koji ima za cilj učinkovito komuniciranje i informiranje javnosti o procesu europskih integracija.

Također, u sklopu aktivnosti vezanih za EU integracije, tijekom 2017. godine održani su sastanci Pododbora za ekonomska i financijska pitanja i statistiku 25. - 26. 01. 2017. i 14. - 15.11.2017. godine, Posebne skupine za reformu javne uprave 01.02.2017. godine, Pododbora za inovacije, informacijsko društvo i socijalne politike 09.02.2017. godine, drugi sastanak Odbora za stabilizaciju i pridruživanje 31.05.2017. godine, drugi sastanak Pododbora za unutarnje tržište i konkurenciju i zaštitu potrošača 19. 09. 2017. godine, drugi sastanak Pododbora za trgovinu, industriju, carine i oporezivanje 24.10.2017. godine, Pododbora za poljoprivredu i ribarstvo 25. 10. 2017. godine, Pododbora za transport, energiju, okoliš i regionalni razvitak 30.11.2017. godine i Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost.

Ulaganja donatora/financijera u 2017. godini

Članice DCF aktivne u sektoru Demokracija i upravljanje u 2017. godini su EU, SAD/USAID, Švedska/Sida, Njemačka, Švicarska, Nizozemska, UN, Ujedinjeno Kraljevstvo, Norveška, Republika Češka, EBRD, Hrvatska, Slovenija, Kanada.

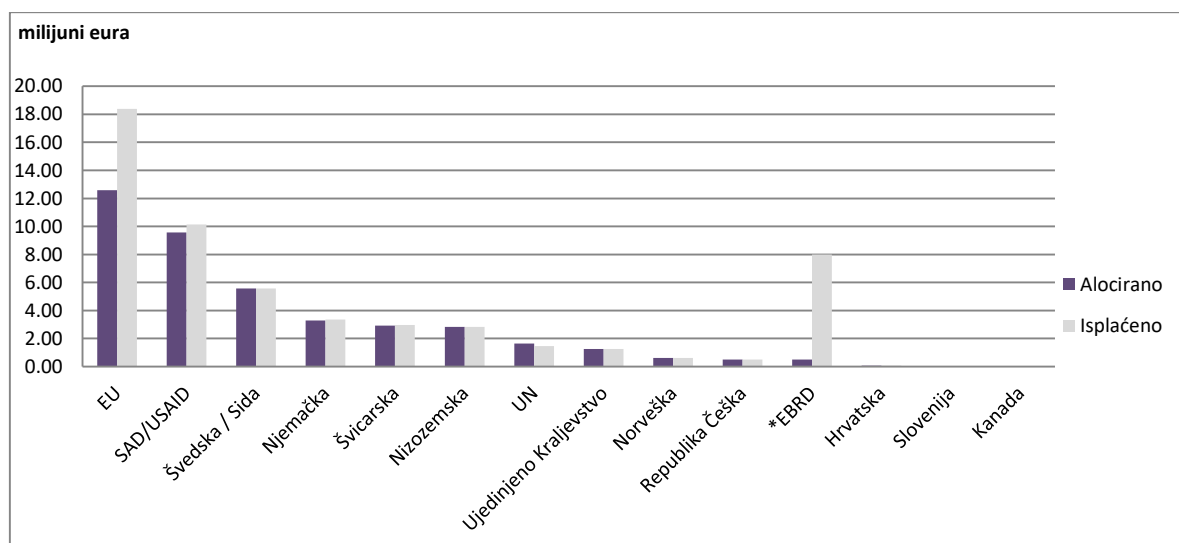
Ukupno alocirana sredstva DCF članica za Sektor u 2017. godini su iznosila € 41.37 milijuna, od čega je € 40.87 bilo u formi grantova i € 0.50 milijuna u formi zajmova.

Ukupno isplaćena sredstva za Sektor u 2017. godini su iznosila € 55.21 milijuna, od čega je € 47.21 isplaćeno u formi grantova i € 8.00 milijuna u formi zajmova.

U Grafikonu 1.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant ODA sredstva sukladno visini ulaganja svakog pojedinačnog donatora, kao i alocirana i isplaćena sredstva zajma Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD).

Donatori koji su u 2017. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su EU, SAD/USAID, i EBRD za kojima slijede Švedska/Sida, Njemačka, Švicarska, Nizozemska, UN i Ujedinjeno Kraljevstvo.

Grafikon 1.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po donatorima u 2017. godini

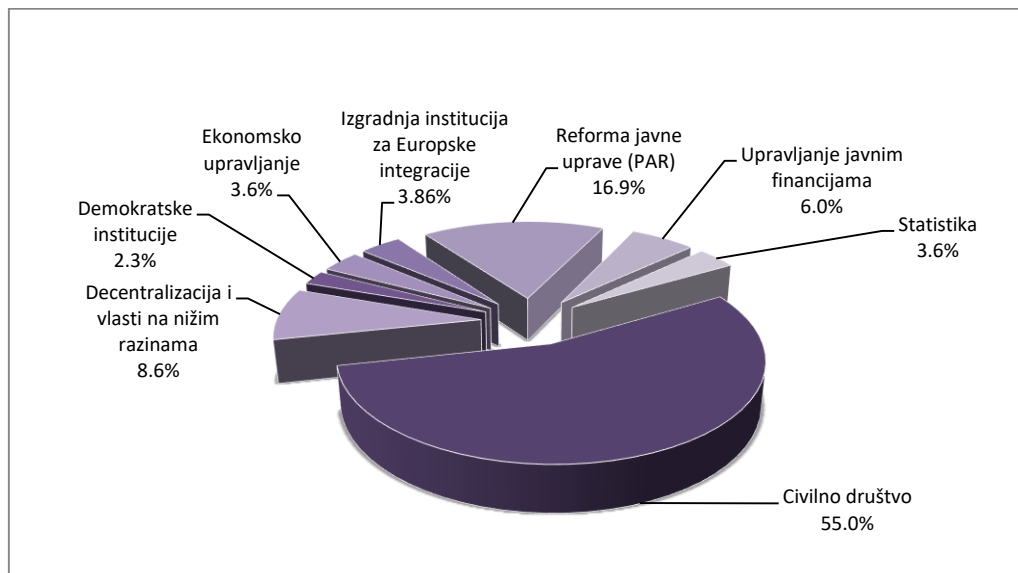

*Napomena: EBRD Zajam

U Grafikonu 1.2. prikazana je struktura ukupno alociranih ODA sredstva u 2017. godini po podsektorima. Sektor Demokracija i upravljanje se sastoji od 11 podsektora.

Od ukupno alociranih sredstava u 2017. godini, 80,6% alocirano je u tri podsektora i to: Civilno društvo 55%, Reforma javne uprave 16,9% i Decentralizacija i vlasti na nižim razinama 8,6%. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

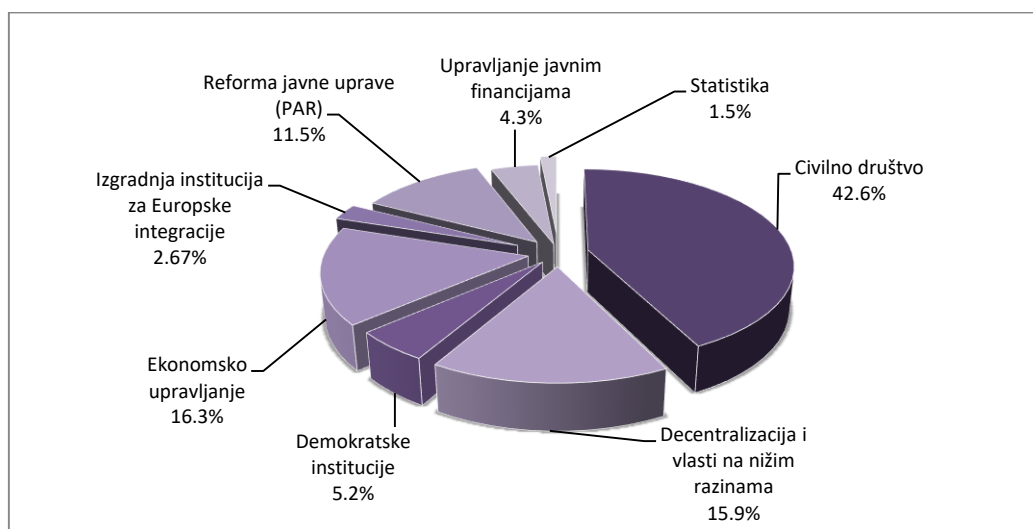
Grafikon 1.2. Ukupno alocirana ODA po podsektorima u 2017. godini

Grafikon 1.3. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih ODA sredstva u 2017. godini po podsektorima.

Od ukupno isplaćenih sredstava u 2017. godini, 74,8% je isplaćeno u tri podsektora i to: Civilno društvo 42,6%, Ekonomsko upravljanje 16,3% i Decentralizacija i vlasti na nižim razinama 15,9%. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 1.3. Ukupno isplaćena ODA po podsektorima u 2017.godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2017. godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/financijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Jačanje Saveza općina i gradova u Bosni i Hercegovini	Švedska /Sida	29.00
Jačanje javnih institucija	Njemačka	10.31
Lokalno upravljanje – Projekt integriranog lokalnog razvitka i Projekt općinske obuke	Švicarska, UN	9.83
Projekt održivosti civilnog društva (CSSP)	SAD/USAID	8.34
FIF - Sparkasse Bank - BH SME CSF	EBRD	8.00
MEASURE, USAID/Bosna i Hercegovina (BiH) Projekt potpore monitoringu i evaluaciji	SAD/USAID	7.75
Jačanje uloge mjesnih zajednica (MZ) u Bosni i Hercegovini	Švicarska, Švedska/Sida, UN	7.71
Bosna i Hercegovina - Projekt poboljšanja lokalnog okruženja za ulaganje - LIFE	UK	7.27
FIF - Intesa SanPaolo Bank - BH SME-CSF	EBRD	7.00
Projekt uništavanja eksplozivnih sredstava i ostataka rata	Njemačka, Nizozemska, UN, SAD/USAID	6.35

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forum za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Bosna i Hercegovina treba nastaviti proces jačanja demokracije i upravljanja, kroz jačanje demokratskih institucija i inkluzivnih demokratskih procesa, jačanja uloge civilnog društva, te provedbu aktivnosti na realiziranju daljnjeg napretka u reformama koje su ključne za proces europskih i euroatlantskih integracija. Na temelju odgovora institucija BiH sa svih razina vlasti, kao i sukladno preporukama Europske komisije navedenim u Izvješću o Bosni i Hercegovini za 2017. godinu, u narednom razdoblju je potrebno:

- nastaviti aktivnosti na usklađivanju zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa EU *acquis*-om;
- usvojiti novi strateški okvir za Reformu javne uprave u BiH (RJU) i Akcijski plan za provedbu strategije za RJU;
- uspostaviti zajednički sustav za praćenje i izvještavanje na temelju učinka, u svrhu ocjenjivanja napretka ostvarenog u RJU i osigurati održivost Fonda za RJU;
- usvojiti strategiju Reforme upravljanja javnim financijama u BiH;
- nastaviti unapređenja u oblasti izrade i provedbe programskog proračuna na svim razinama vlasti u BiH;
- uspostaviti metodologiju o utvrđivanju razine duga i prekoračenju proračunskog deficita (*Excessive Deficit Procedure Report – EDP*);

- ojačati sustav strateškog, srednjoročnog i godišnjeg planiranja u Bosni i Hercegovini;
- nastaviti jačanje kapaciteta institucija zaduženih za europske integracije u BiH;
- ojačati politike razvoja i koordinacije kao potporu procesu integracije u EU;
- nastaviti aktivnosti na jačanju sustava vanjske revizije i uprava za izravno oporezivanje;
- nastaviti aktivnosti na unapređenju u oblastima računovodstva, knjigovodstva i izvješćivanja proračunskih korisnika i trezorskog sustava na svim razinama vlasti u BiH;
- provesti pripremu i izradu podzakonskih propisa na temelju novog Zakona o carinskoj i poreskoj politici u BiH;
- provesti aktivnosti na jačanju koordinacije međunarodne razvojne pomoći i jačanju partnerskog odnosa sa razvojnim partnerima u BiH (donatori, zajmodavci);
- razviti alate za stvaranje preduvjeta za uspostavljanje sustava zajedničke odgovornosti između institucija u BiH i donatorske zajednice, s ciljem poboljšanja djelotvornosti pomoći u BiH;
- nastaviti aktivnosti na daljem unapređenju oblasti elektroničkih javnih nabava;
- ojačati statistički sustav i kapacitete za proizvodnju pouzdanih statistika u BiH, kroz dalje usklađivanje statistike s EU legislativom i jačanje kapaciteta nadležnih institucija na svim razinama vlasti u BiH;
- osigurati provedbu učinkovitog sustava upravljanja ljudskim potencijalima u institucijama u Bosni i Hercegovini.

Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2017. godini	SAD/USAID, EU, Norveška, Njemačka, Švicarska, Švedska/Sida, UN, Japan, Nizozemska, Slovenija, Hrvatska, Republika Češka, Ujedinjeno Kraljevstvo
Ostale ključne međunarodne organizacije	Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi; Vijeće Europe; Ženevski centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga; INTERPOL; EUROPOL; Snage europske unije; Međunarodni program pomoći u kriminalističkoj obuci (ICITAP) i Ured za razvitak tužiteljstva, pomoć i obuku u inozemstvu (OPDAT) Ministarstva pravosuđa SAD; Europska policijska akademija; Asocijacija europskih policijskih akademija; Katolička pomoć; Ured visokog predstavnika; Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama; Međunarodno povjerenstvo Crvenog križa; <i>Save the Children</i> Norveška; Regionalno vijeće za suradnju, OPEC fond za međunarodni razvitak/OFID; Centar za kontrolu malog i lakog oružja za JI Europu (SEESAC); Caritas Švicarska, <i>Care International</i> ; <i>Hilfswerk Austria International</i>
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Parlamentarna skupština BiH; Ministarstvo pravde BiH; Ministarstvo civilnih poslova BiH; Federalno ministarstvo pravde; Ministarstvo pravde RS; Županijska ministarstva pravde; Pravosudna komisija BD BiH; Ministarstvo sigurnosti BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Tužiteljstvo BiH; Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH; Sud BiH; Tužiteljstvo BiH; Županijski sudovi; Sud BD BiH; Centri za obuku sudaca i tužitelja u FBiH i RS; Državna agencija za istrage i zaštitu BiH; Granična policija BiH; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Institucija ombudsmena /ombudsmana za ljudska prava <i>BiH</i> ; Notarska komora FBiH i RS; Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH; Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH; Agencija za policijsku podršku BiH; Policijske akademije u FBiH i RS; Federalno ministarstvo unutarnjih poslova; Ministarstvo unutarnjih poslova RS; Županijska ministarstva unutarnjih poslova; Županijska ministarstva obrazovanja; Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH; Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH; Agencije za civilnu zaštitu entiteta i BD BiH; Federalno ministarstvo zdravstva; Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS; Odjel za zdravstvo BD BiH; Agencija za ravnopravnost spolova BiH; Gender centri FBiH i RS; Vijeće nacionalnih manjina u BiH.
Ukupno alocirana/isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2017. godini	Ukupno alocirano € 29.42 milijuna granta Ukupno isplaćeno € 31.58 milijuna granta Od ukupne ODA-e u 2017. godini, za sektor je alocirano 7%, a isplaćeno 7%.
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2017. godini	Zakon o izmjenama Krivičnog zakona FBiH (Sl.novine FBiH br. 75/17); Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju (Sl.gl.RS.br.62/17); Zakon o izmjenama Zakona o oružju i municiji (Sl.gl.RS.br.18/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima RS (Sl.gl.RS.br.100/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima RS (Sl.gl.RS.br.100/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku RS (Sl.gl.RS.br.91/17); Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o suzbijanju korupcije, organiziranog i najtežih oblika privrednog kriminala (Sl.gl.RS.br.91/17); Zakon o vještacima RS (Sl.gl.RS.br.74/17); Zakon o izmjenama i dopunama zakona o notarima RS (Sl.gl.RS.br.68/17); Krivični zakonik RS (Sl.gl.RS.br.64/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama zaposlenih u Ministarstvu unutarnjih poslova

	RS (Sl.gl.RS.br. 62/17); Zakon o izmjeni Zakona o vanparničnom postupku BD BiH (Sl. gl. BD BiH, br. 36/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vraćanju napuštene imovine (Sl. gl. BD BiH, br. 9/17). Strategija za borbu protiv organiziranog kriminala u BiH (2017-2020); Akcijski plan BiH za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite 2017-2020; Akcijski plan provedbe Strategije integritetnog upravljanja granicom za 2017. godinu. Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni www.donormapping.ba
Koordinacija sa i između donatora	Reforma pravosuđa: Godišnji forum informiranja donatora u organizaciji Ministarstva pravde BiH i Strukturirani dijalog o pravosuđu između BiH - EU. Koordinacija donatora održava se svakih 6 mjeseci od strane Delegacije Europske unije (EUD) kao dio strukturnog dijaloga, kao i sastanaka pododbora u sektoru pravde sa sudjelovanjem Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća i Ministarstva pravde. EUD redovito organizira sastanke za koordinaciju međunarodnog pravosudnog sektora. Redoviti bilateralni koordinacijski sastanci međunarodnih i lokalnih partnera. Reforma zatvorskih sustava: ad hoc koordinacija i bilateralni sastanci vezani za projekte. Ratni zločini: Redoviti bilateralni koordinacijski sastanci sa međunarodnim i lokalnim partnerima, uključujući EUD, Švicarsku, SAD, Ministarstvo pravde, Tužiteljstva. Ad hoc koordinacija, vezana za projekte. Borba protiv organiziranog kriminala: Neformalna ad hoc koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci između donatora. Borba protiv korupcije: Redoviti koordinacijski sastanci o politici, kojima ko-predsedavaju Agencija za sprječavanje korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i EUD. UN održava redovite bilateralne koordinacijske sastanke sa međunarodnim i lokalnim partnerima. Reforma policije: Neformalna ad hoc koordinacija, vezana za projekte. Migracije i azil: Formalnu koordinaciju donatora vodi Koordinacijsko tijelo za pitanja migracija u BiH. Upravljanje granicom i sigurnost: Neformalna ad hoc koordinacija, vezana za projekte. Romi: Odbor za Rome pri Vijeću ministara BiH je formalno koordinacijsko tijelo. Izbjegllice i interno raseljena lica: Neformalna ad hoc koordinacija, vezana za projekte. LGBTI: Neformalna ad hoc koordinacija, vezana za projekte. Nacionalne manjine: Neformalna ad hoc koordinacija, vezana za projekte. Međuetnički odnosi: Neformalna ad hoc koordinacija, vezana za projekte.

Sloboda izražavanja i sloboda medija: Neformalna ad hoc koordinacija, vezana za projekte.

Imovinska prava: Neformalna ad hoc koordinacija, vezana za projekte.

Zaštita podataka: Neformalna ad hoc koordinacija.

Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH / Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2017. godini

Sektor vladavine prava i temeljnih prava predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor vladavine prava i temeljnih prava sastoji se od šesnaest podsektora:

- Reforma pravosuđa
- Reforma zatvorskog sustava
- Ratni zločini
- Borba protiv organiziranog kriminala
- Borba protiv korupcije
- Reforma policije
- Migracije i azil
- Upravljanje granicom i sigurnost
- Romi
- Izbjeglance i interno raseljena lica
- LGBTI
- Nacionalne manjine
- Međuetnički odnosi,
- Sloboda izražavanja i sloboda medija
- Imovinska prava
- Zaštita podataka

Aktivnosti u sklopu unapređenja Sektora vladavine prava i temeljnih prava, u 2017. godini su bile usmjerene na daljnje jačanje neovisnosti, odgovornosti, učinkovitosti i usklađenosti pravosudnog sustava u Bosni i Hercegovini koji će osigurati vladavinu prava i jednak pristup pravdi za sve.

Vijeće ministara BiH je na 94. sjednici održanoj 15.3.2017. godine usvojilo Akcijski plan za provedbu Strategije za reformu sektora pravde u BiH za razdoblje od 2014. do 2018. godine (SRSP), usuglašen sa entitetskim vladama i Pravosudnim povjerenstvom Brčko distrikta BiH. Akcijskim planom je definiran paket reformskih mjera koje će tijekom 2017. i 2018. godine provesti nadležne institucije na svim razinama u BiH u oblastima pravosuđa, izvršenja kaznenih sankcija i pristupa pravdi, s ciljem unapređenja učinkovitosti njihovog rada i bolje primjene međunarodnih standarda u sektoru pravde.

U 2017. godini su organizirane dvije ministarske konferencije ministara pravde u Bosni i Hercegovini, predsjednika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH (VSTV) i Pravosudnog povjerenstva Brčko distrikta BiH (održane 08.03.2017. godine i 06.06.2017. godine).

S ciljem operacionalizacije mehanizama za praćenje i ocjenu provedbe AP SRSP u BiH, na drugoj Konferenciji je usvojen Poslovnik o radu Ministarske konferencije i njenih tijela, kao važan korak u nastavku reformskih inicijativa u sektoru pravde u BiH.

U svim sudovima u Bosni i Hercegovini su tijekom 2017. godine organizirani „Tjedni sudbene nagodbe“, s ciljem promoviranja rješavanja predmeta putem nagodbe. Kao rezultat, broj predmeta riješenih ovim putem u BiH povećan je u odnosu na prethodno razdoblje.

Na većini razina vlasti u BiH usvojene su izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku sa ciljem unapređenja njegove efikasnosti. U Republici Srpskoj je 2017. godine usvojen set zakona o sudovima, tužiteljstvima i procesnih zakona.

U Federaciji BiH su u 2017. godini provedene normativne aktivnosti na pripremi zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti pravosuđa, te je usvojen set podzakonskih akata vezanih za stečaj, izvršni postupak, korupciju i organizirani kriminal i nasilje u obitelji (Službene novine Federacije BiH, broj 29/17, 55/17 i 57/17). Također, okončane su aktivnosti na izmjenama Krivičnog zakona Federacije BiH.

Zakon o parničnom postupku Brčko distrikta BiH je u proceduri usvajanja, a Zakon o izvanparničnom postupku BD BiH je usvojen u rujnu 2017. godine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 36/17).

U 2017. godini nastavljene su aktivnosti na jačanju kapaciteta pravosudnih institucija na svim razinama vlasti u BiH, putem obuka tužitelja u oblastima vezanim za korupciju i organizirani i gospodarski kriminal. Specijalizirano osposobljavanje osigurano je u oblastima *cyber*-kriminala, u kaznenog i forenzičnog finansijskog istraživanja.

Novi Sporazum o suradnji između Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora u BiH odobren je i potpisan na 116. sjednici VM BiH od 26.09.2017. godine, čime je uspostavljen zakonski okvir kojim će se osigurati aktivnije sudjelovanje civilnog društva u izradi pravnih propisa u institucijama u BiH, te unaprijeđen institucijski okvir za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva u BiH.

Zakon Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera je u proteklom razdoblju nekoliko puta mijenjan i dopunjavao, sa ciljem usuglašavanja sa europskim standardima. Novi nacrt Zakona o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera Republike Srpske se nalazi u proceduri usvajanja u Narodnoj skupštini RS. Novi nacrt Zakona o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera u Federaciji BiH izrađen je u 2017. godini, ali još nije usvojen.

Radovi na izgradnji Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH okončani su krajem rujna 2017. godine, ali tehnički prijem objekta u Općini Istočna Ilidža još nije okončan zbog uvećanih troškova izdavanja uporabne dozvole. U tijeku je opremanje objekata namještajem i ostalom specijaliziranom opremom.

Strategija za rješavanje predmeta ratnih zločina u BiH, iako usvojena kao poseban strateški dokument, čini tematsku cjelinu i dio je SRSP u Bosni i Hercegovini. Kako je istekao rok za rješavanje najsloženijih i prioritetnih predmeta ratnih zločina, Vijeće ministara je 12.04.2017. godine formiralo Radnu skupinu, koja je do kraja 2017. godine uradila nacrt izmjena i dopuna Strategije za rješavanje predmeta ratnih zločina u BiH.

U procesu pristupanja euro-atlantskim integracijama, jedna od obveza je izrada Strategije i akcijskog plana borbe protiv organiziranog kriminala. Sukladno tome, Vijeće ministara BiH je formiralo Radnu skupinu, koja je pripremila Pocijenu prijetnji od organiziranog kriminala u BiH (OCTA). OCTA je usvojena na 93. sjednici Vijeća ministara BiH u ožujku 2017. godine.

Strategija za borbu protiv organiziranog kriminala u BiH za razdoblje 2017 - 2020 godine, usvojena je na 117. sjednici Vijeća ministara BiH održanoj 10. listopada 2017. godine, kao važan korak u procesu EU integracija, ali i opredijeljenosti Bosne i Hercegovine za borbi protiv ovog globalnog problema. Strategijom je inicirano jačanja kapaciteta i suradnje nadležnih institucija u BiH za borbu protiv organiziranog kriminala, te daljnje intenziviranje regionalne i međunarodne suradnje u ovoj oblasti.

U oblasti borbe protiv korupcije, nastavljene su aktivnosti na jačanju kapaciteta institucija u BiH, kroz edukaciju za FIA organiziranu za 400 izvršnih djelatnika iz 171 institucije u BiH. U sklopu antikorupcijske teme, obučeni su državni službenici izvršne i zakonodavne vlasti iz Institucija BiH i Federacije BiH o njihovoj odgovornosti u nadzoru provedbe antikorupcijskih aspekata zakonodavstva.

Tijekom 2017. godine Vijeće ministara je zajedno sa ostalim razinama vlasti u BiH aktivno radilo na realizaciji Akcijskog plana za otklanjanje nedostataka u borbi protiv pranja novca FATF-a, s ciljem skidanja Bosne i Hercegovine sa „sive liste“ FATF-a. Nakon „on-site posjete“ listopadu 2017. godine, FATF je donijeo zaključak da je BiH otklonila nedostatke u borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma. Odlukom sa Plenarne sjednice FATF-a u veljači 2018. godine, BiH je skinuta sa „sive liste“ FATF-a i stavljena u redovan režim izvještavanja.

Tijekom 2017. godine na svim razinama vlasti su poduzete značajne mjere na suprostavljanju trgovini ljudima, sukladno Akcijskim planom za borbu protiv trgovine ljudima u BiH za razdoblje 2016.-2019. godina, što se odrazilo na smanjenje broja identificiranih žrtava trgovine ljudima. Izvješće o stanju u oblasti trgovine ljudima u BiH i Izvješće o provedbi Akcijskog plana za borbu protiv trgovine ljudima u BiH za 2016. godinu, usvojeni su na 97. sjednici Vijeća ministara BiH održanoj 06.04.2017. godine.

U 2017. godini težišne aktivnosti u oblasti migracija bile su usmjerene na stvaranje svih preduvjeta za prihvatanje tražitelja azila u Bosni i Hercegovini, sukladno usvojenoj Strategiji i Akcijskom planu za migracije i azil BiH 2016-2020. godina i relevantnim međunarodnim standardima. Naime, značajno se povećao broj iskazanih namjera stranaca za podnošenje zahtjeva za azil, posebice u zadnjem kvartalu 2017. godine. Procjenjuje se da će se ovaj trend nastaviti i u narednom razdoblju.

U 2017. godini, usvojen je set podzakonskih akata iz oblasti migracija sukladno Zakonu o strancima vezano za izdavanje viza, ulaska i boravka u BiH pod posebnim uvjetima, te humanitarnih razloga za odobrenje boravka u BiH (Službeni glasnik BiH, broj 15/17, 91/17, 93/17). Također usvojen je Pravilnik o središnjoj bazi podataka o strancima (Službeni glasnik BiH, broj 19/17), te Instrukcija o evidenciji stranaca žrtava trgovine ljudima s pripadajućim Obrascem za prikupljanje podataka o strancima žrtvama trgovine ljudima.

U 2017. godini pripremljen je Migracijski profil za Bosnu i Hercegovinu za 2016. godinu, kojeg je Vijeće ministara BiH usvojilo na 98. sjednici održanoj 12.04.2017. godine. Ovo je do sada deveti Migracijski profil, koji je distribuiran svim relevantnim organizacijama, institucijama i veleposlanstvima zemalja EU i regiona.

U 2017. godini Izrađen je Prijedlog pravilnika o unutarnoj organizaciji Granične policije BiH, radi unapređenja unutarne strukture i organizacije, te proveden postupak pribavljanja mišljenja nadležnih institucija. Procesom modernizacije Granična policija BiH teži dostignuti standard kojim će zadovoljiti uvjete za preuzimanje obveza iz budućeg kandidatskog statusa BiH za punopravno članstvo u Europskoj uniji.

U izvještajnom razdoblju usvojeno je nekoliko značajnih akata u oblasti kontrole malog i lakog oružja (SALW). Donesna su tri podzakonska akta iz oblasti kontrole vanjskotrgovinskog prometa roba i usluga od strateške važnosti za sigurnost BiH, i to Pravilnik o vođenju registra lica vanjskotrgovinskog prometa oružja, vojne opreme i robe posebne namjene, Pravilnik o obliku i sadržaju isprava u vanjskotrgovinskom prometu oružja, vojne opreme i roba posebne namjene, te Uputstvo o uvjetima i postupku za izdavanje isprava u vanjskotrgovinskom prometu oružja, vojne opreme i roba posebne

namjene. U svezi nadzora nad provedbom Zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme pripremljena je i usvojena Odluka o Listi naoružanja i vojne opreme za čije je kretanje potrebno odobrenje (Službeni glasnik BiH, broj 62/17 i 82/17).

Koordinacijski odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja (KO SALW) u BiH utemeljen je Odlukom Vijeća ministara BiH, kao međuinstitucijsko tijelo, s ciljem nadzora provedbe Strategije za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja (2016-2020). Održana su četiri radna sastanka KO SALW u prethodnom razdoblju. Izvješće o radu KO SALW za 2017. godinu Vijeće ministara BiH usvojilo je na 137. sjednici održanoj 28.03.2018. godine.

Vijeće ministara BiH je na 108. sjednici održanoj 19.07.2017. godine usvojilo Akcijski plan BiH za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite za razdoblje 2017-2020 godine (Službeni glasnik BiH, broj 67/17), kojim se preciziraju aktivnosti i zadaci koje će BiH izvršavati, shodno stvarnim potrebama Roma i raspoloživim kapacitetima BiH.

Izvješće o realizaciji Revidiranog akcijskog plana o obrazovnim potrebama Roma za školsku godinu 2015/2016 je usvojeno na 108. sjednici Vijeća ministara BiH održanoj 19.07.2017. godine. Izvješće o provedbi Revidiranog akcijskog plana za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite 2013-2016 i utroška sredstava za 2016. godinu izrađeno je i u tijeku je prikupljanje mišljenja od vlada entiteta i nadležnih ministarstava.

U promatranom razdoblju napredak je postignut u oblastima uvjeta stanovanja romske populacije u (u tijeku je izgradnja 32 stambena objekta za Rome), zapošljavanja (zaposlena 133 Roma sa evidencije nezaposlenih), kvalitete zdravstvene zaštite, civilne registracije i obrazovanja Roma u BiH, pri čemu je kroz različite oblike edukacija iz oblasti zdravstvene zaštite prošlo više stotina romskih obitelji. U sustav zdravstvene zaštite u Federaciji BiH uvedeno je 156 neosiguranih lica.

Vijeće ministara BiH je na 113. sjednici održanoj 05.09.2017. godine usvojilo Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ombudsmenu za ljudska prava BiH, kojim će se uspostaviti neovisni preventivni mehanizam i osigurati ispunjenje uvjeta za reakreditaciju Institucije ombudsmena BiH, kao i temelj za potpisivanje Protokola 15 i 16 EU konvencije za zaštitu ljudskih prava i sloboda.

U pogledu procesa jačanja suradnje Bosne i Hercegovine sa iseljeništvom, Vijeće ministara BiH je na 99. sjednici, održanoj 18.04.2017. godine, usvojilo dokument "Politika odnosa s iseljeništvom BiH" (Službeni glasnik BiH, broj 38/17). Riječ je o prvom dokumentu kojim se institucionalizira suradnja s iseljeništvom i definiraju načela kojima će se rukovoditi institucije u BiH prilikom suradnje s iseljeništvom. U realizaciju ovog dokumenta uključene su institucije na svim razinama vlasti u sklopu svoje nadležnosti, kako bi se kvalitetno odgovorilo na potrebe i zahtjeve iseljništva. Također, u 2017. godini su pokrenute aktivnosti na izradi Strategije suradnje sa iseljeništvom, čije je donošenje planirano za kraj 2018. godine. Također, u 2017. godini pokrenuto je pitanje razmjene matičnih knjiga između nadležnih organa entiteta, kao preduvjet za puno ostvarivanje prava građana na posjedovanje osobnih dokumenata i na kompletiranje elektroničkog registra matičnih knjiga, a kasnije i za razmjenu podataka između nadležnih organa entiteta i Brčko distrikta BiH.

Pravilnik o industrijskoj sigurnosti razmatran je i usvojen na 106. sjednici VM BiH od 22.06.2017. godine (Službeni glasnik BiH, broj 55/17).

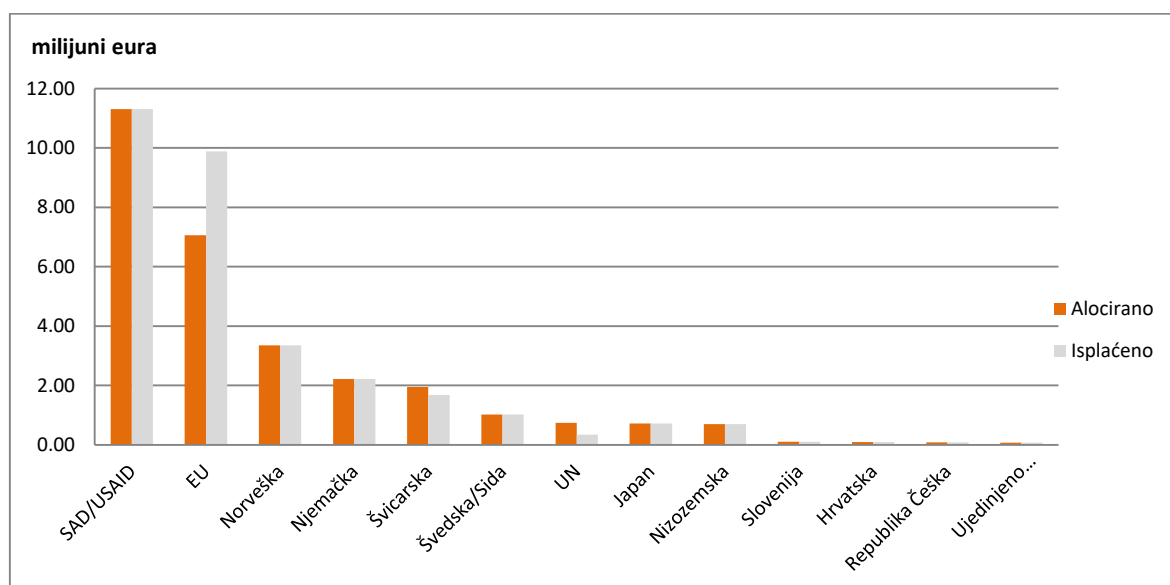
Ulaganja DCF članica u 2017. godini

Članice DCF aktivne u sektoru Vladavina prava i temeljna prava u 2017. godini su SAD/USAID, EU, Norveška, Njemačka, Švicarska, Švedska/Sida, UN, Japan, Nizozemska, Slovenija, Hrvatska, Republika Češka i Ujedinjeno Kraljevstvo.

Ukupno alocirana sredstva koja su DCF članice usmjerile u sektor u 2017. godini iznose € 29.42 milijuna, a ukupno isplaćena sredstva iznose € 31.58 milijuna, sve grant.

U grafikonu 2.1 prikazana su alocirana i isplaćena ODA sredstva sukladno visini ulaganja svakog pojedinačnog donatora. Donatori koji su u 2017. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su SAD/USAID i EU i za kojima slijede Norveška, Njemačka, Švicarska, Švedska/Sida.

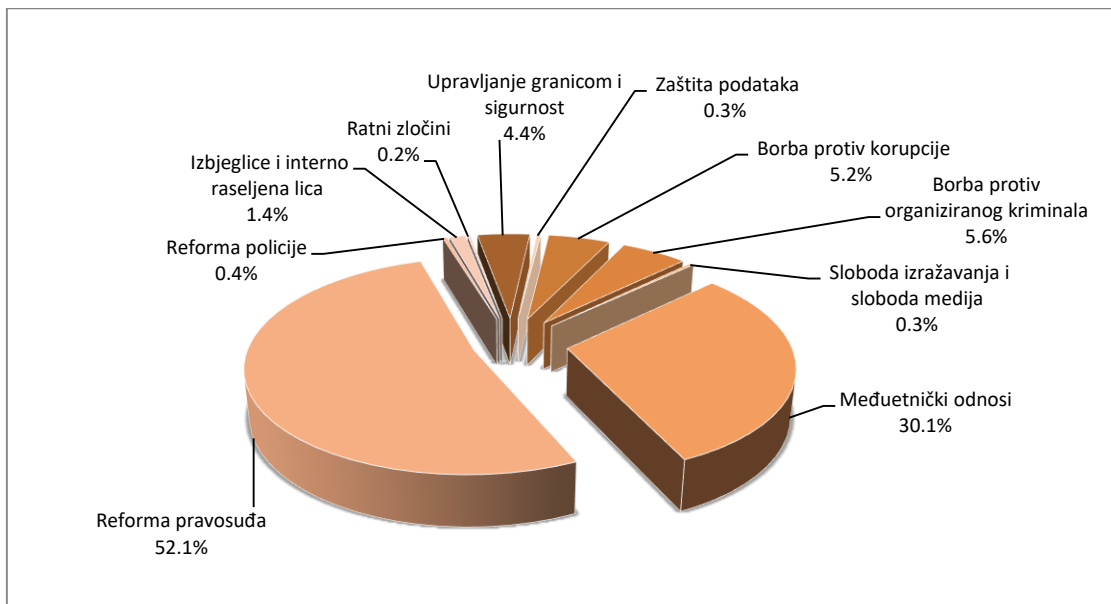
Grafikon 2.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po donatorima u 2017. godini

Sektor Vladavina prava i temeljna prava sastoji se od 16 podsektora. U grafikonu 2.2. prikazana je struktura ukupno alociranih ODA sredstava po podsektorima.

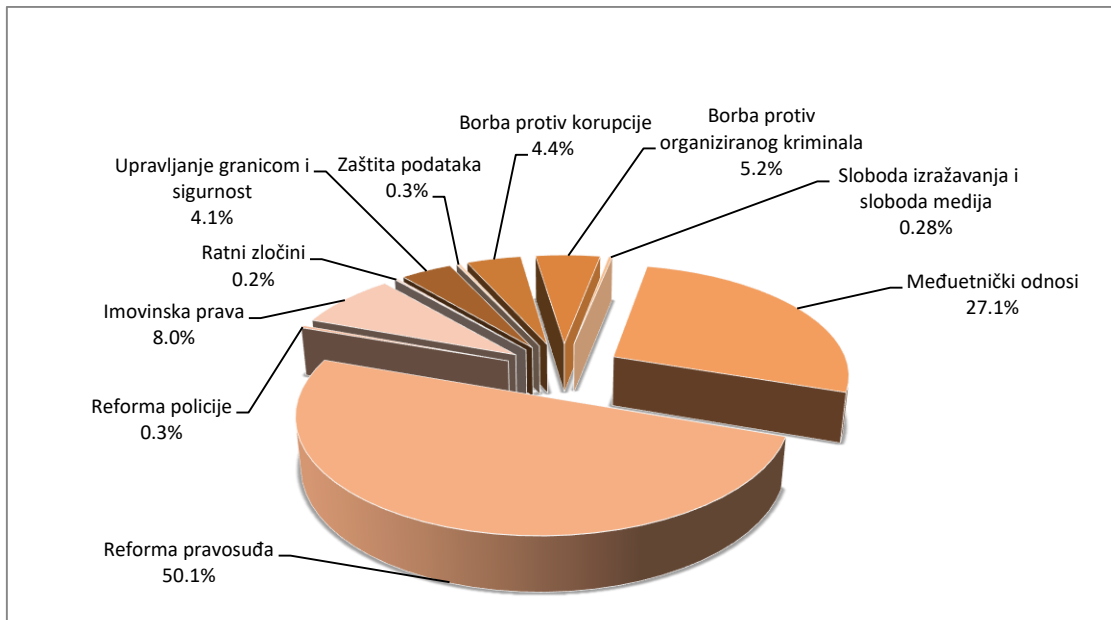
Od ukupno alociranih sredstava u 2017. godini, 87.8% je alocirano u tri podsektora i to Reforma pravosuđa 52.1%, Međuetnički odnosi 30.1% i Borba protiv organiziranog kriminala 5,6%. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 2.2. Ukupno alocirana ODA po podsektorima u 2017. godini

Grafikon 2.3. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih ODA sredstava u 2017. godini po podsektorima. Od ukupno isplaćenih sredstava u 2017. godini, 85.2% je isplaćeno u podsektore Reforma pravosuđa 50,1% , Međuetnički odnosi 27,1% i Imovinska prava 8%.

Grafikon 2.3. Ukupno isplaćena ODA po podsektorima u 2017. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2017 godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
(ICITAP) Pomoć agencijama za provedbu zakona (bit će određena ukupna vrijednost projekta)	SAD/USAID	43.84
(OPDAT) Pomoć i edukacija tužiteljstava u prekomorskim zemljama (bit će određeni ukupna vrijednost projekta i	SAD/USAID	16.24
NADR CWD Program Ministarstva vanjskih poslova za razminiranje i uništenje pješačkog oružja	SAD/USAID	10.24
USAID-ov Projekt za pravosuđe u Bosni i Hercegovini (BiH)	SAD/USAID	8.57
Potpura trajnim rješenjima Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma	EU	7.00
Projekt jačanja institucija vlasti i procesa u BiH (SGISP)	SAD/USAID	6.35
OPA Fond za međuetničko pomirenje i omladinske inicijative	SAD/USAID	6.28
(EXBS) Program za kontrolu izvoza i sigurnost granica (bit će određena ukupna vrijednost projekta)	SAD/USAID	5.80
Izgradnja/obnova Općinskog i Županijskog suda i Ureda tužitelja u Tuzli, Federacija Bosne i Hercegovine, BiH, Lot 1 (Tuzla)	EU	4.33
Potpura za reformu pravde za djecu u BiH – Faza 2	Švicarska, Švedska /Sida	4.00

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

U narednom razdoblju potrebno je nastaviti jačanje pravosudnog sustava, neovisnosti i učinkovitosti pravosuđa u Bosni i Hercegovini, te usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa EU legislativom. Na temelju odgovora institucija BiH sa svih razina vlasti i članica DCF-a koji su sudjelovali u izradi ovog Izvješća, kao i preporukama Europske komisije, u narednom razdoblju je potrebno:

- nastaviti usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa EU legislativom;
- nastaviti aktivnosti na povećanju neovisnosti i učinkovitosti pravosuđa u Bosni i Hercegovini;
- nastaviti aktivnosti na osiguranju organizacijskih, infrastrukturnih i materijalno-tehničkih pretpostavki za rad pravosudnih institucija u BiH ;
- nastaviti aktivnosti na unaprijeđenju infrastrukture zavoda i uvjeta u zavodima u BiH;
- nastaviti aktivnosti na razvoju učinkovitih alata za borbu protiv organiziranog kriminala, ekonomskog kriminala, trgovine ljudima, drogom i oružjem, te borbu protiv korupcije;
- nastaviti jačanje Granične policije BiH radi bolje kontrole granice i sprečavanja nezakonitih ulazaka na teritoriju BiH;
- pokrenuti aktivnosti na pripremi novih strateških dokumenata iz oblasti integriranog upravljanja granicom za razdoblje 2019 – 2021;

- nastaviti jačanje kapaciteta institucija u oblastima migracije i azila, te intenzivirati borbu protiv krijumčarenja migranata;
- jačati kapacitete nadležnih institucija u BiH za borbu protiv terorizma;
- osigurati nastavak implementacije Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma, sa naglaskom na Regionalni stambeni program;
- nastaviti angažman za rješavanje problema Roma u oblasti stanovanja;
- realizirati aktivnosti iz Akcijskog plana 2017-2020 i Okvirnog akcijskog plana za obrazovne potrebe Roma, te osigurati financiranje obrazovnih potreba Roma;
- nastaviti sa jačanjem kapaciteta za forenzička ispitivanja i stručno vještačenje, u sklopu izgradnje kapaciteta za borbu protiv organiziranog kriminala i terorizma;
- u što kraćem roku osigurati akreditaciju forenzičkih laboratorija, a samim tim i članstvo u ENFSI (*European Network of Forensic Science Institutes*);
- nastaviti na usklađivanju propisa o oružju u BiH sa propisima Europskoj uniji;
- provesti aktivnosti na usvajanju dokumenta Mapa puta za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Jugoistočnoj Europi.

Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2017. godini	EU, EIB, Njemačka, EBRD, UN, Švedska/Sida, Slovenija, Republika Češka, Italija / Talijanska agencija za razvojnu suradnju (AICS), Hrvatska, Švicarska
Ostale ključne međunarodne organizacije	Globalni fond za okoliš; Investicijski okvir za Zapadni Balkan; Agencija za upravljanje u izvanrednim situacijama Kraljevine Danske; Organizacija za europsku sigurnosti i suradnju; Fond za klimatske promjene.
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo sigurnosti BiH; Ministarstvo financija i trezora BiH; Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost; Centar za uklanjanje mina u BiH; Federalno ministarstvo okoliša i turizma; Federalno ministarstvo prostornog uređenja; Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; Agencija za vodno područje rijeke Save u FBiH; Agencija za vodno područje Jadranskog mora u FBiH; Federalna uprava za civilnu zaštitu; Fond za zaštitu okoliša FBiH; Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS; Ministarstvo unutarnjih poslova RS; Republička uprava za civilnu zaštitu RS; Javna ustanova Vode Srpske; Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost RS; Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu BD BiH; Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove BD BiH; Odjel za javnu sigurnost BD BiH; Županijske vlade i općinske vlade sa javnim tvrtkama i komunalnim tvrtkama.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2017. godini	Ukupno alocirano €50.85 milijuna, od čega €40.85 milijuna granta i €10.00 milijuna zajmova. Ukupno isplaćeno €55.67 milijuna, od čega €24.52 milijuna granta i €31.15 milijuna zajmova. Od ukupne ODA-e u 2017. godini, za sektor je alocirano 12%, a isplaćeno 13%.
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2017. godini	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom (Sl.novineFBiH br. 92/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti zraka (Sl.gl.RS.br.46/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju u izvanrednim situacijama (Sl. gl.RS.br.46/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama (Sl.gl.RS.br.74/17); Zakon o Nacionalnom parku "Drina" (Sl.gl.RS.br.63/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima (Sl.gl.RS.br.100/17). Strategija i Akcijski plan za zaštitu biološke raznolikosti BiH za razdoblje 2015 – 2020; Strategija zaštite okoliša, odnosno aproksimacije ili prilagodbe propisa pravnoj stečevini Europske unije u oblasti zaštite okoliša BiH (EAS BiH); Strategija upravljanja otpadom RS 2017-2026; Strategija zaštite okoliša BD BIH za razdoblje 2016 -2026. Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni www.donormapping.ba

Koordinacija sa i između donatora	Klimatske politike: razmjena informacija između interesnih aktera utemeljena na neformalnoj ad-hoc koordinaciji, i bilateralni sastanci vezani za projekte. Vodoopskrba i otpadne vode: MVTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju donatora. Donatori međusobno koordiniraju na ad hoc osnovi. Upravljanje vodnim resursima: MVTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju donatora. Donatori međusobno koordiniraju na ad hoc osnovi. Upravljanje otpadom: MVTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju donatora. Donatori međusobno koordiniraju na ad hoc osnovi. Zaštita prirode: MVTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju donatora. Donatori međusobno koordiniraju na ad hoc osnovi. Kvaliteta zraka i buka: Neformalna ad hoc koordinacija. Industrijsko zagađenje i kemikalije: Neformalna ad hoc koordinacija, uglavnom vezana za projekte. Okolišni horizontalni standardi: Neformalna ad hoc koordinacija, uglavnom vezana za projekte. Civilna zaštita: Ad hoc koordinacija, sudionici EU Ministarstvo sigurnosti, UN i druge međunarodne organizacije i drugi glavni međunarodni donatori u podsektoru. Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH / Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2017. godini

Sektor okoliša i klimatskih politika predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor okoliša i klimatskih politika sastoji se od devet podsektora:

- Klimatske politike,
- Vodoopskrba i otpadne vode,
- Upravljanje vodnim resursima,
- Upravljanje otpadom,
- Zaštita prirode,
- Kvaliteta zraka i buka,
- Industrijsko zagađenje i kemikalije,
- Okolišni horizontalni standardi i
- Civilna zaštita.

Okoliš i klimatske politike je specifična oblast, koja je usko povezana sa ostalim sektorima kao što su energetika, turizam i transport, i za koju su nadležne institucije sa svih razina u Bosni i Hercegovini. Istodobno to je i oblast koja zahtijeva značajna ulaganja u izgradnju institucijskih kapaciteta i infrastrukture i veoma visok stupanj usklađenosti s normama i standardima Europske unije, glede usklađivanja zakonskih i podzakonskih akata sa propisima EU.

Prema izvješću ECRAN-a Monitoring transpozicije i implementacije *acquis*-a za zaštitu okoliša u EU (2015-2016), u Bosni i Hercegovini je postignut određen stupanj napretka u ovoj oblasti. Međutim, neophodno je nastaviti aktivnosti ka potpunoj transpoziciji i harmonizaciji zakonodavstva na svim razinama vlasti u BiH sa horizontalnim i sektorskim *acquis*-om za zaštitu okoliša, te nastaviti jačanje administrativnih kapaciteta i suradnju svih institucija uključenih u problematiku zaštite okoliša.

Vijeće ministara BiH je na 103. sjednici održanoj 30.5.2017. godine usvojilo Aproksimaciju propisa pravnoj stečevini Europske unije u oblasti zaštite okoliša Bosne i Hercegovine (EAS BiH). EAS, zajedno sa relevantnim provedbenim dokumentima usvojenim od strane Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH, identificira okvir koji je potreban za usuglašen pristup na razini cijele zemlje u pravnoj harmonizaciji i provedbi *acquis*-a za zaštitu okoliša.

Prije donošenja Strategije aproksimacije, revidirane su i usvojene strategije na razini oba entiteta i Brčko distrikta. Usvajanjem EAS BiH ispunjena je još jedna od obveza u procesu pridruživanja u EU, te stvoreni preduvjeti za korištenje predpristupne pomoći u ovoj oblasti.

U 2017. godini pokrenute su aktivnosti na usvajanju Amandmana na Barcelonsku konvenciju i četiri protokola, na ratifikaciji MARPOL konvencije, na ratifikaciji konvencije o migratornim vrstama (CMS), EUROBATS-a (Sporazum o konzervaciji populacije europskih šišmiša), kao i AEWA sporazuma (*Agreement on the Conservation of African-Eurasian Migratory Waterbirds*), te na ratifikaciji ACCOBAMS konvencije o zaštiti kitova u Mediteranu (*Agreement on the Conservation of Cetaceans in the Black Sea Mediterranean Sea and Contiguous Atlantic Area*). Također, u procesu ratifikacije je GMO amandman na Arhusku konvenciju.

U oblasti upravljanja vodnim resursima u BiH, u 2017. godini su provedene aktivnosti na pripremi planova upravljanja entitetskim riječnim slivovima. U Republici Srpskoj su pripremljena dva planska

dokumenta: Plan upravljanja oblasnim riječnim slivom (distriktom) rijeke Save RS (2018-2021) i Plan upravljanja oblasnim riječnim slivom (distriktom) rijeke Trebišnjice RS (2018-2021), koji su usvojeni na 163. sjednici Vlade Republike Srpske održanoj u ožujku 2018. godine. U Federaciji BiH su pripremljeni Plan upravljanja vodama za vodno područje Jadranskog mora u FBiH (2016-2021) i Plan upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH (2016-2021), i nalaze se u proceduri usvajanja. Vlada Brčko distrikta BiH je u veljači 2017. godine usvojila Plan upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save. U pripremi je i novi zakon o vodama u Brčko distriktu BiH.

Ovi strateški dokumenti definiraju integralno upravljanje vodama na razini oblasnih riječnih slivova, te sadrže opće karakteristike riječnog sliva, ciljeve zaštite okoliša za površinske i podzemne vode, program mjera za zaštitu okoliša, i druge bitne elemente za upravljanje vodama.

Oblast upravljanja otpadom u Bosni i Hercegovini, sukladno podjeli nadležnosti, regulirana je entitetskim zakonima i setom podzakonskih akata koji reguliraju različite aspekte i kategorije otpada, sukladno europskim direktivama u oblasti zaštite okoliša i načelima održivog razvitka. Prijenos Okvirne direktive o otpadu u BiH je relativno napredan. Republika Srpska je usvojila novi Zakon o upravljanju otpadom u 2013. godini, dok je Federacija BiH u 2017. godini usvojila izmjene i dopune Zakona o upravljanju otpadom u Federaciji BiH.

U srpnju 2017. godine usvojena je Strategija upravljanja otpadom Republike Srpske za razdoblje 2017-2026. godina (Službeni glasnik RS, broj 67/17). Strategija određuje dugoročne ciljeve upravljanja otpadom i osigurava uvjete za racionalno i održivo upravljanje otpadom u RS.

Nadležne institucije entiteta i BD BiH, iako posvećene poboljšanju učinkovitosti, kao i transpoziciji i primjeni pravne tekovine EU za ekološko upravljanje otpadom, suočene su sa nedostatkom kapaciteta za učinkovitu provedbu i praćenje aktivnosti upravljanja otpadom.

U 2017. godini najznačajnija dešavanja u sklopu zaštite okoliša odnose se na ratifikaciju SEA protokola. Naime, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je u svibnju 2017. godine donijela Odluku o davanju suglasnosti za ratifikaciju konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja, CMS (na 44. sjednici Predstavničkog doma i 28. sjednici Doma naroda).

Vijeće ministara BiH je na 93. sjednici održanoj 08.03.2017. godine, donijelo Odluku o uvjetima i načinu provedbe Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES) u BiH, kojom se definira način na koji će se vršiti izdavanje dozvola za promet ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka, odnosno svih vrsta koje se nalaze na spisku Dodataka CITES-a. Također, propisan je i izrađen izgled obrazaca CITES dozvola za BiH, a za provedbu predmetne Odluke zadužene su nadležne institucije na svim razinama u BiH.

Vijeće ministara BiH je 102. sjednici održanoj 23.05.2017. godine usvojilo Strategiju i Akcijski plan za zaštitu biološke raznolikosti Bosne i Hercegovine za razdoblje 2015 – 2020 godine, kao ključni dokument u oblasti zaštite prirode. Strategija i Akcijski plan daju odgovarajuće smjernice nadležnim institucijama za planiranje razvitka i donošenje odluka za djelovanje po svim pitanjima biološke raznolikosti, te uspostavljaju indikatore za monitoring progressa u procesu provedbe mjera i jačanja ekološke svijesti u BiH. Time je Bosna i Hercegovina iskazala posvećenost ispunjavanju obaveza na međunarodnom planu, vezanih za očuvanja prirode i racionalnog upravljanja prirodnim resursima.

Bosna i Hercegovina je ratificirala Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) u rujnu 2000. godine, te je već započela s poduzimanjem mjera za rješavanje klimatskih promjena. Po

tom osnovu, u svibnju 2017. godine Tajništvu UNFCCC-a je dostavljeno treće nacionalno izvješće i drugo izvješće o bijenalu (SBUR) o stakleničkom plinu Emisije u Bosni i Hercegovini².

Pariški sporazum o klimatskim promjenama (SG BiH, MU 01/17), BiH je potpisala 2016. godine, a stupio je na snagu 2017. godine, nakon što ga je ratificiralo Predsjedništvo BiH. Glavni cilj sporazuma je ograničavanje globalnog zatopljenja, jačanje kapaciteta za borbu s klimatskim promjenama, razvitak „zelenih“ tehnologija, i globalno smanjenje emisije stakleničkih plinova do 2030. godine.

Bosna i Hercegovina je izuzetno izložena rizicima prirodnih ili drugih nesreća, a najviše rizicima od poplava, divljih požara, klizišta, potresa i suša, te je zbog iznimnog značaja prevencije, potrebno ojačati sposobnost njenog pristupa mehanizmu civilne zaštite EU. Sukladno tomu, u 2017. godini je pokrenuta procedura usvajanja Programa razvoja sustava zaštite i spašavanja na razini institucija i organa u BiH, kojim su utvrđeni strateški ciljevi i određene aktivnosti koje će u narednom razdoblju doprinijeti povećanju sustava zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini.

Ulaganja DCF članica u 2017. godini

Članice DCF aktivne u sektoru Okoliš i klimatske politike u 2017. godini su EU, EIB, Njemačka, EBRD, UN, Švedska/Sida, Slovenija, Republika Češka, Italija / Talijanska agencija za razvojnu suradnju (AICS), Hrvatska i Švicarska.

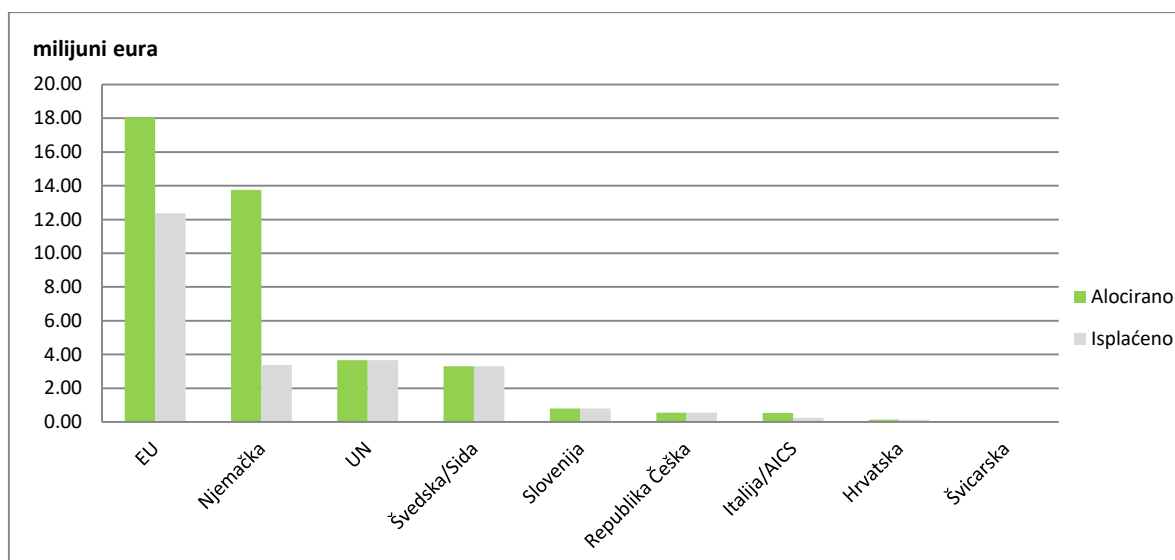
Ukupno alocirana sredstva članica DCF za sektor u 2017. godini iznose €50.85 milijuna, od čega €40.85 milijuna granta i €10.00 milijuna zajmova.

Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2017. godini iznose €55.67 milijuna, od čega €24.52 milijuna granta i €31.15 milijuna zajmova.

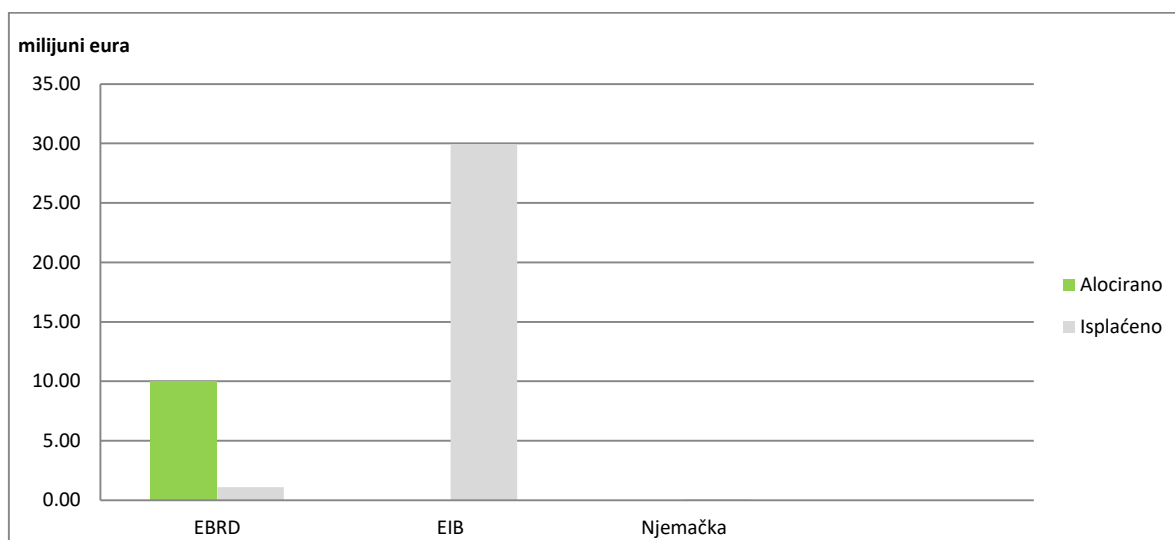
U grafikonu 3.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja. Donatori koji su u 2017. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su EU i Njemačka, za kojima slijede UN i Švedska/Sida.

Grafikon 3.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po donatorima u 2017. godini

²http://www.ba.undp.org/content/bosnia_and_herzegovina/bs/home/presscenter/articles/2017/07/19/usvoien-tre-i-nacionalni-izvje-taj-bih-i-drugi-dvogodi-nji-izvje-taj-o-emisiji-stakleni-kih-plinova-bih.html

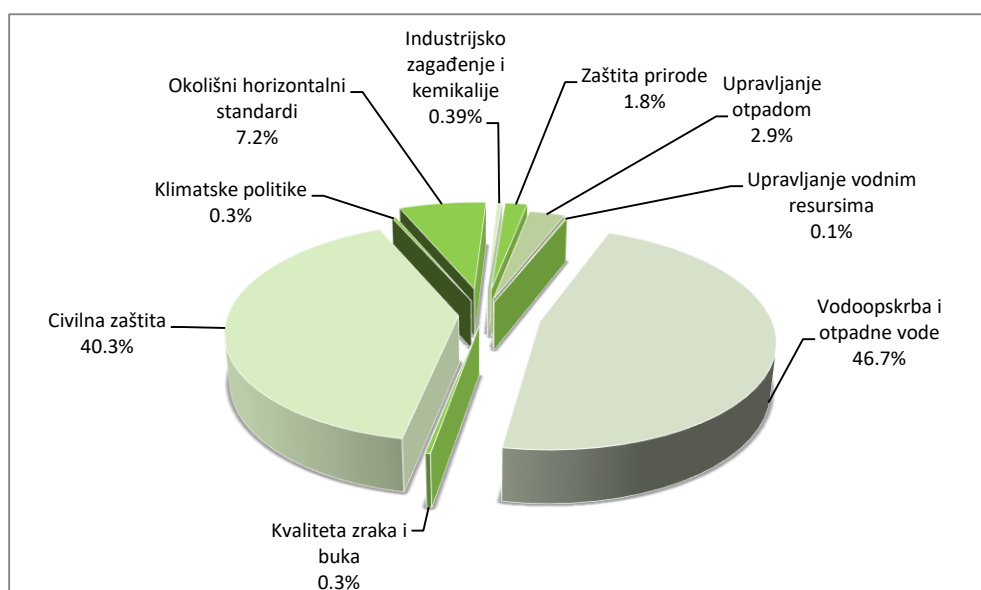
Grafikon 3.2. Alocirani i isplaćeni zajmovi po zajmodavcima u 2017. godini

Sektor Okoliš i klimatske politike se sastoji od 9 podsektora. U grafikonu 3.3. prikazana je struktura ukupno alociranih ODA sredstava po podsektorima.

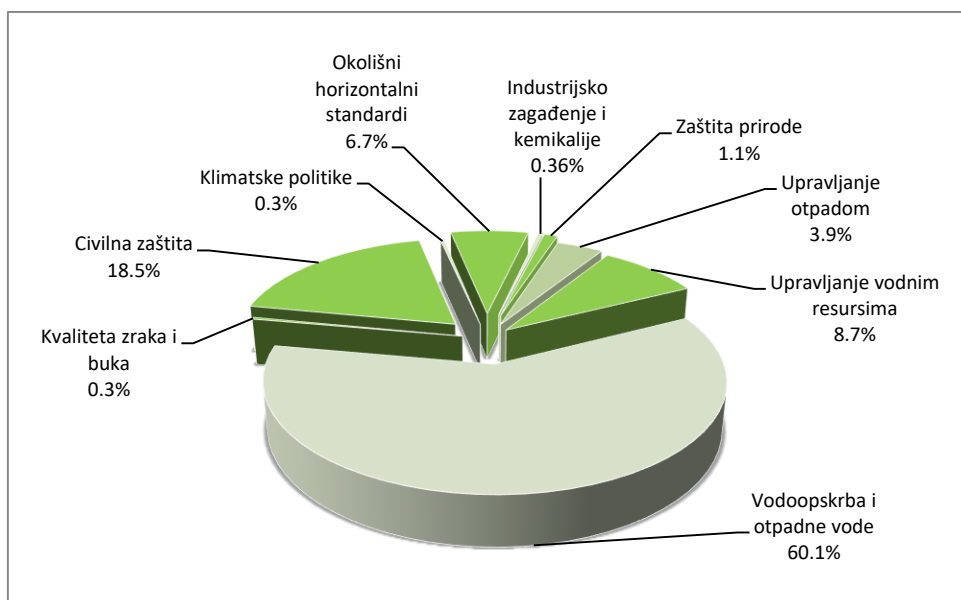
Od ukupno alociranih sredstava u 2017. godini, 94.1% je alocirano u tri podsektora i to: Vodoopskrba i otpadne vode 46.7%, Civilna zaštita 40.3% i Okolišni horizontalni standardi 7.2%.

Grafikon 3.3. Ukupno alocirana ODA po podsektorima u 2017. godini

Grafikon 3.4. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih ODA sredstava u 2017. godini po podsektorima. Od ukupno alociranih sredstava u 2017. godini, 87.3% je isplaćeno u tri podsektora i to: Vodoopskrba i otpadne vode 60.1%, Civilna zaštita 18.5% i Upravljanje vodnim resursima 8.7%.

Grafikon 3.4. Ukupno isplaćena ODA po podsektorima u 2017. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2017. godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Projekt vodoopskrbe i sanitacije u RS	EIB	62.50
Projekt vodoopskrbe i sanitacije u Federaciji BiH	EIB	60.00
Projekt hitne pomoći i zaštite od poplava	EIB	55.00
EU Program za oporavak od poplava	UN	49.68
Program vodoopskrbe i zbrinjavanja otpadnih voda u BiH II	Njemačka	43.98
Projekt odvodnje u prečišćavanja otpadnih voda u Bihaću	Njemačka	20.44
Projekt "Zeleni ekonomski razvitak" – Okoliš	UN, Švedska/Sida	17.20
Projekt vodoopskrbe i sanitacije u RS, Bosna i Hercegovina	EU	10.00
GrCF: Projekt „Vodovod Sarajevo“	EBRD	10.00
Program za oporavak od poplava - intervencije za stambeno zbrinjavanje u Republici Srpskoj (RS)	EU	6.80

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forum za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Bosna i Hercegovina treba nastaviti sa daljnjim unapređenjem oblasti okoliša i klimatske politike, putem usklađivanja zakonskih i podzakonskih akata sa normama i standardima Europske unije i izgradnju i jačanje kapaciteta u toj oblasti. Na temelju odgovora institucija BiH sa svih razina vlasti, kao i sukladno preporukama Europske komisije, u narednom razdoblju potrebno je;

- provoditi Strategiju aproksimacije propisa pravnoj stečevini EU u oblasti zaštite okoliša BiH;
- unaprijediti koordinaciju između nadležnih institucija na razini BiH i entiteta;
- pripremiti Nacionalni plan za energiju i klimu;
- realizirati aktivnosti na temelju međunarodnih konvencija i protokola, te realizirati započete projekte iz oblasti vodnih resursa;
- harmonizirati metodologije za procjenu rizika od prirodnih ili drugih nesreća u BiH;
- izraditi Strategiju za smanjenje rizika od katastrofa u BiH;
- provesti aktivnosti na podizanju svijesti i animiranju stanovništva u oblasti smanjenja rizika od katastrofa, nesreća i djelovanja u slučaju nesreća;
- konstantno obnavljati opremu za zaštitu i spašavanje na svim razinama vlasti u BiH;
- nastaviti usklađivanje zakonodavstva sa direktivama EU u oblastima prikupljanja, transporta i odlaganja otpadnih materija;
- nastaviti izgradnju institucijskog okvira na entitetskoj (ministarskoj), županijskoj (županijska ministarstva) i lokalnoj (općinskoj) razini;
- provesti aktivnosti na zatvaranju postojećih općinskih deponija otpada.

Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2017. godini	EBRD, EIB, Svjetska banka, EU, Hrvatska
Ostale ključne međunarodne organizacije	Investicijski okvir za Zapadni Balkan; Transportni opservatorij Jugoistočne Europe; Regionalno vijeće za suradnju; Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva; Međunarodna željeznička unija, Japanski sustav za međunarodnu suradnju (JICS)
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH; Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH; Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH; Željeznička javna korporacija BiH; Federalno ministarstvo prometa i komunikacija; JP Direkcija za ceste FBiH; JP Autoceste FBiH; Ministarstvo prometa i veza RS; JP Autoputeva RS; Vlada BD BiH; JP Željeznice FBiH; JP Željeznice RS.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2017. godini	Ukupno alocirano €89.30 milijuna, od čega €0.27 milijuna u grantovima i €89.04 milijuna u zajmovima. Ukupno isplaćeno €68.16 milijuna, od čega €4.19 milijuna u grantovima i € 63.97 milijuna u zajmovima. Od ukupne ODA-e u 2017. godini, za sektor je alocirano 21%, a isplaćeno 16%.
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2017. godini	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u BiH (<i>Sl. gl. BiH" br. 8/17</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u BiH (<i>Sl. gl. BiH" br. 89/17</i>); Zakon o prijevozu u cestovnom prometu RS (<i>Sl.gl.RS.br.47/17</i>); Zakon o željeznicama RS (<i>Sl.gl.RS.br.19/17</i>); Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o željeznicama RS (<i>Sl.gl.RS.br.100/17</i>); Zakon o stavljanju van snage Zakona o sigurnosti prometa na putevima BD (<i>Sl. gl. BD BiH, br.47/17</i>). Transportna strategija FBiH i zaključci koji su sastavni dio Transportne strategije FBiH za razdoblje 2016-2030 (<i>Sl.no.FBiH br.22/17</i>); Strategija transporta Republike Srpske za razdoblje 2016-2030 (<i>siječanj 2017</i>). Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni www.donormapping.ba
Koordinacija sa i između donatora	Delegacija EU koordinira sve aktivne donatore u ovom sektoru. Trenutačno ne postoji mehanizam za koordinaciju donatorskog transportnog sektora koji vode relevantne institucije BiH. U kontekstu agende povezivanja, Nacionalni investicijski odbor (NIC) je utemeljen u 2015. godini, koji također predviđa sudjelovanje relevantnih međunarodnih finansijskih institucija i bilateralnih donatora. Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2017. godini

Sektor transporta predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor transporta sastoji se od devet podsektora:

- Transportna povezanost
- Transportna učinkovitost
- Zračni transport
- Transport unutarnjih plovnih puteva
- Pomorski transport
- Željeznički transport
- Cestovni transport
- Multimodalni transport
- Urbana mobilnost.

Transportni sektor u BiH predstavlja kamen temeljac za njen gospodarski razvitak i jedan je od uvjeta vezanih za regionalnu povezanost i proces europskih integracija. Dio cestovne mreže BiH ima i međunarodni strateški značaj, zbog uključenja u Sveobuhvatnu mrežu transportne opservatorije jugoistočne Europe (SEETO), koja je integrirana u Transeuropske prometne mreže na Balkanu (TEN-T) na kojoj se obavlja glavnina prometa od međunarodnog značaja.

Bosna i Hercegovina je u 2017. godini postigla određeni napredak u Sektoru transporta, prije svega kroz potpisivanje Sporazuma o utemeljenju prometne zajednice između zemalja zapadnog Balkana i EU (TCT), kojim su uspostavljeni uvjeti za novu dinamiku suradnje između EU i regije.

U sklopu „Berlinskog procesa“ u Trstu je 12.7.2017. godine održan četvrti godišnji Samit lidera Zapadnog Balkana, koji se između ostalog fokusirao na ostvarivanje konkretnih mjera u području transporta i energije s ciljem boljeg povezivanja regionalne infrastrukture, ekonomije i ljudi. Tom prilikom potpisan je TCT Sporazum između pet zemalja zapadnog Balkana i EU. Bosna i Hercegovina je u rujnu 2017. godine, sa EU potpisala Ugovor o Transportnoj zajednici JIE sa Europskom unijom.

Za Bosnu i Hercegovinu je odobreno financiranje četiri važna infrastrukturna projekta (izgradnja dionice autoputa 5-C, na potezu Ponirak – Vraca, odnosno Zenica –Tunel, dionica Zenica – Gračanica, dionica Johovac – Rudanka i Luka Brčko), kao potpora etapnom usklađivanju infrastrukture sa standardima Europske unije. Početak provedbe projekata uvjetovan je potpisivanjem TCT ugovora.

Usvajanjem Okvirne prometne strategije Bosne i Hercegovine za razdoblje 2016 – 2030 u srpnju 2016. godine, otvorene su mogućnosti financiranja infrastrukturnih projekata iz financijske potpore EU i međunarodnih financijskih institucija. Ovo je veoma značajno ukoliko se uzme u obzir kako su ulaganja u transportni sektor u prethodnom razdoblju bila smanjena, kako iz domaćih tako i iz vanjskih izvora financiranja. Budući kako je ovaj sektor u velikoj mjeri ovisan o pomoći EU, posebice u pripremnim fazama pojedinih projekata, kao i razvitku kapaciteta nadležnih institucija, očekuje se kako će nakon potpisivanja ugovora financiranih iz IPA 2017, u 2018. godini započeti značajniji oporavak ovog sektora u BiH.

Početkom 2017. godine usvojene su entitetske transportne strategije, odnosno Transportna strategija Federacije BiH za razdoblje 2016-2030 (Sl. novine FBiH br.22/17 od 24.03.2017. godine) i Strategija

transporta Republike Srpske za razdoblje 2016-2030. godina (Službeni glasnik RS, broj 20/17). Obje entitetske strategije imaju za cilj unapređenje i razvitak transportne infrastrukture, financijski održive i usklađene sa EU standardima i zakonima, u cilju uspostave održivog transportnog sustava na teritoriji Federacije BiH i Republike Srpske.

Cestovni transport je još uvijek najzastupljeniji vid prometa roba i ljudi u Bosni i Hercegovini, te shodno tome igra važnu ulogu u njenom socio-ekonomskom razvitku. U 2017. godini u toj oblasti usvojen je set zakonskih (Službeni glasnik BiH, br. 8/17 i 89/17) i podzakonskih akata iz domene sigurnosti prometa na cestama u BiH, međunarodnog i međuentitetskog cestovnog prijevoza, sukladno odredbama Uredbe (EZ) broj 1071/2009. (Službeni glasnik BiH, br.15/17, 54/17, 59/17).

Također, pripremljeni su i strateški dokumenti, Akcijski dokument za IPA 2017 (IPA 2017 AD) i Sektorski planski dokument za IPA II 2018-2020 (SPD) za Sektor transporta u Bosni i Hercegovini.

Bosna i Hercegovina je u izvještajnom razdoblju u cijelosti sudjelovala u Agendi „povezivanja“ i nastavila provedbu svih kratkoročnih horizontalnih mjera („*soft measures*“), usmjerenih na usklađivanje sa regionalnom politikom i tehničkim standardima, te uspostavu konkurentnog i učinkovitog transportnog sustava u zemlji.

U oblasti zračnog prometa, Multilateralni sporazum o uspostavljanju zajedničkog europskog zračnog prostora (ECAA), zvanično je stupio na snagu, 01.12.2017. godine, nakon što je Europska unija okončala interne zakonske procedure. ECAA sporazum ima za cilj stvaranje europske zajedničke zrakoplovne oblasti utemeljene na slobodnom pristupu tržištu, jednakim uvjetima konkurencije i zajedničkim pravilima, uključujući oblasti sigurnosti letenja, zrakoplovne sigurnosti, upravljanja zračnim prometom i zaštite okoliša.

Potpisivanjem ECAA Bosna i Hercegovina se obvezala na usklađivanje svog zakonodavstva sa propisima Europske unije, te preuzimanje Uredbe (EU) broj 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20.09.2010. godine o istragama i sprečavanju nesreća i nezgoda u civilnom zrakoplovstvu i stavljanju van snage Direktive 94/56/EZ.

U 2017. godini pokrenute su aktivnosti na izradi legislative vezane za sigurnost u civilnom zrakoplovstvu, s ciljem pravnog uređenja ove oblasti koje će osigurati visok stupanj opće sigurnosti i pojačati povjerenje javnosti u zračni promet. U proteklim godinama načinjen je značajan napredak u transpoziciji propisa i njihovoj provedbi u zakonodavni okvir BiH, što su više puta potvrdile inspekcije predstavnika Europske komisije.

Pripremljen je Prednacrt zakona o sigurnosnim istragama u civilnom zrakoplovstvu, koji je trenutno postavljen na javne konzultacije. Donošenje ovog zakona osiguralo bi brzu provedbu učinkovitih i kvalitetnih istraga i otklonile manjkavosti uočene u nalazima Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo (ICAO) i Europske organizacije za zrakoplovnu sigurnost (EASA) tijekom njihovih revizija u BiH. Prednacrt zakona propisuje uspostavu Ureda za sigurnosne istrage u civilnom zrakoplovstvu koji će, putem uspostave proaktivnih sigurnosnih procedura utemeljenih na dokazima, doprinijeti sigurnosti zračnog prometa u Bosni i Hercegovini.

Također, pokrenute su aktivnosti na pripremi i izradi novog Zakona o civilnom zrakoplovstvu. Zakon je u fazi davanja odgovora na komentare koje su dostavile institucije BiH i njegovo usvajanje se očekuje do kraja 2018. godine.

U Federaciji BiH su, zbog sve većeg obima prometa, pokrenute aktivnosti na rekonstrukciji piste i pristanišnih zgrada međunarodnih zračnih luka u Sarajevu, Tuzli i Mostaru, što bi trebalo osigurati povećanje njihovih postojećih kapaciteta i omogućiti kontinuiran rast, uključujući privlačenje novih zrakoplovnih kompanija i uvođenje novih linija.

Željeznički transport u Bosni i Hercegovini se suočava sa posebnim izazovima zbog zastarjele infrastrukture, fragmentacije usluga između entiteta i neujednačenog regulatornog okvira. U 2017. godini su napravljeni pozitivni pomaci u obimu putnog i robnog željezničkog transporta u Federaciji BiH, što je omogućilo pokretanje aktivnosti na daljnjem unapređenju željezničke infrastrukture. U Republici Srpskoj usvojen je Zakon o željeznicama RS, koji tretira i kombinirani transport i vrste kombiniranog transporta, kojim se uređuje upravljanje, izgradnja, rekonstrukcija i održavanje željezničke infrastrukture.

Očekuje se kako će se provedbom gore navedenih aktivnosti poboljšati integracija i povezanost u Sektoru transporta kako u zemlji, tako i između Bosne i Hercegovine i Europske unije i na taj način doprinijeti stvaranju dinamike za ekonomski i društveni razvitak, jačanje finansijskih i institucijskih kapaciteta, te stvaranje uvjeta za izgradnju i rekonstrukciju transportne infrastrukture koja leži na transeuropskoj i regionalnoj temeljnoj mreži.

Ulaganja DCF članica u 2017. godini

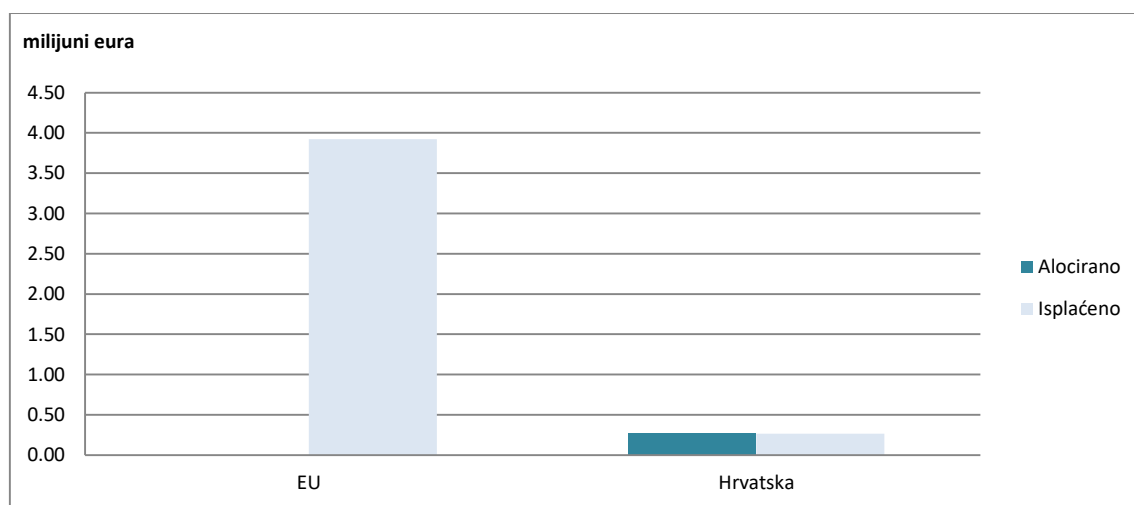
Članice DCF aktivne u sektoru Transporta 2017. godini su EBRD, EIB, Svjetska banka, EU i Hrvatska.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica za sektor u 2017. godini iznose € 89.30 milijuna, od čega € 0.27 milijuna granta i € 89.04 milijuna zajmova.

Ukupno isplaćena sredstva DCF članica za sektor u 2017. godini iznose €68.16 milijuna, od čega € 4.19 milijuna granta i € 63.97 milijuna zajmova.

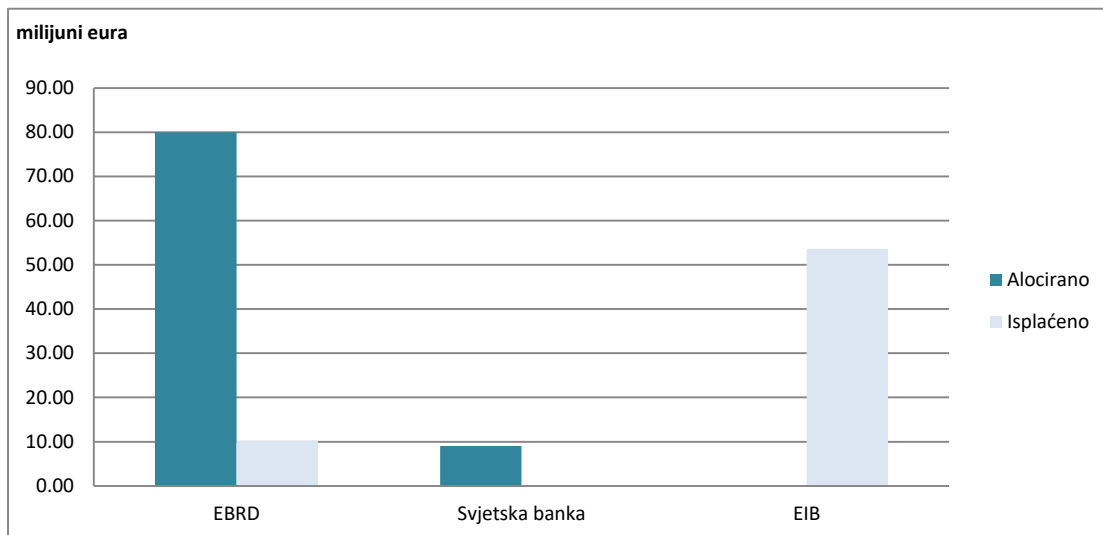
U grafikonu 4.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja.

Grafikon 4.1. Ukupno alocirana i isplaćena grant sredstva po donatorima u 2017. godini

U grafikonu 4.2. prikazana su alokacija i isplata zajmova u 2017. godini. EBRD je alocirala € 80.00 milijuna dok je EIB imao isplatu u visini € 53.60 milijuna.

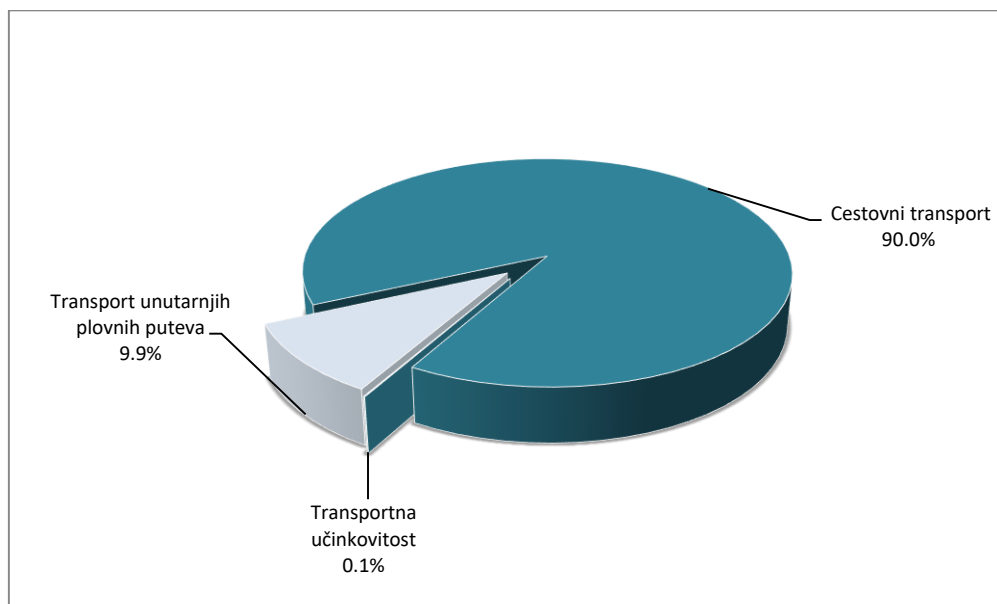
Grafikon 4.2. Alocirani i isplaćeni zajmovi po zajmodavcima u 2017. godini

Sektor Transporta se sastoji od 9 podsektora. U grafikonu 4.3. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima.

Od ukupno alociranih sredstava u 2017. godini, 90% je alocirano u podsektor Cestovni transport. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

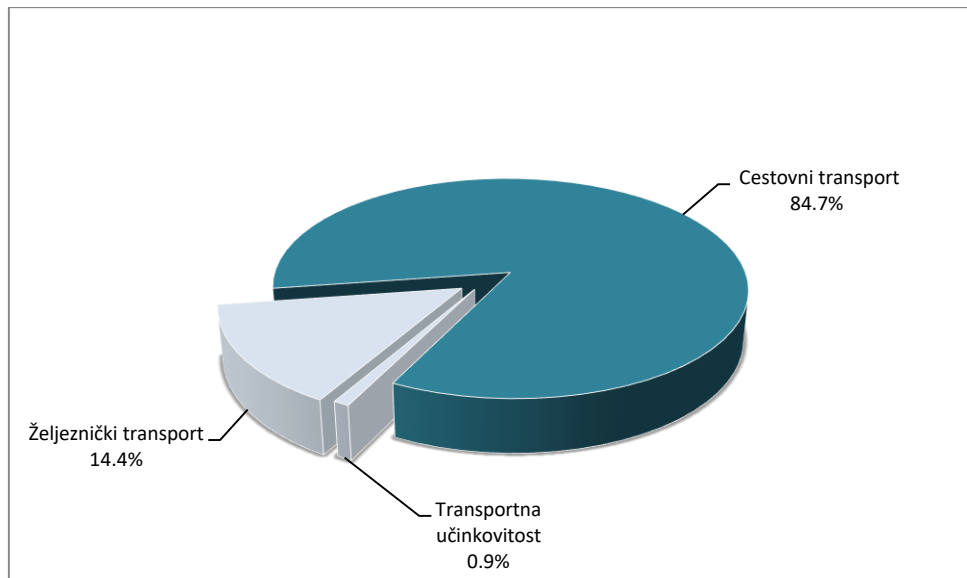
Grafikon 4.3. Ukupno alocirano po podsektorima u 2017. godini

Grafikon 4.4. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih sredstava u 2017. godini po podsektorima.

Od ukupno isplaćenih sredstava u 2017. godini, najviše je isplaćeno u podsektoru Cestovni transport 84.7%, nakon čega slijedi podsektor Željeznički transport 14.4%. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 4.4. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2017.godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2017. godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/ Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Banja Luka-Doboj autoput	EIB	160.00
Modernizacija cesta, Federacija BIH	EIB	103.00
BIH željeznice II	EIB	86.00
Regionalni projekt željeznica, Bosna i Hercegovina	EBRD	70.00
Koridor Vc u Republici Srpskoj - Dio 1	EBRD	70.00
Projekt modernizacije cestovnog sektora u Federaciji	Svjetska banka	58.00
Projekt izgradnje obilaznice- Brčko Bypass	EBRD	28.50
Projekt obnove plovnog puta rijeke Save	Svjetska banka	25.24
Projekt izgradnje gradskih prometnica Sarajevo	EBRD	22.50
Autoput Banja Luka - Doboj – uvećanje zajma	EBRD	10.00

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Buduće aktivnosti u Sektoru transporta trebaju biti usmjerene na daljnje usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa EU legislativom, te stvaranje uslova za izgradnju i rekonstrukciju transportne infrastrukture koja leži na transeuropskoj i regionalnoj temeljnoj mreži, kao i promicanje multimodalnih i održivih prometnih rješenja i rješavanje preostalih nefizičkih prepreka za kretanje roba i putnika, što podrazumijeva:

- nastaviti aktivnosti na usklađivanju zakonodavstvo sa EU legislativom/direktivama;
- nastaviti aktivnosti na jačanju jedinstvenog ili usklađenog zakonskog i regulatornog okvira u BiH;
- izraditi propise i uskladiti iste sa EU uredbama i ICAO standardima, primjeniti ECAA Sporazum i provesti aktivnosti iz Faze I i II Protokola V uz Sporazum;
- donijeti Zakon o međunarodnom i međuentiteskom cestovnom transportu i izmjene i dopune postojećeg zakonskog okvira u oblasti sigurnosti prometa;
- provoditi Okvirnu strategiju transporta BiH za razdoblje 2016-2030 godina;
- nastaviti aktivnosti na provedbi blagih mjera („*soft measures*“);
- usvojiti Strategiju sigurnosti prometa i akcijski plan;
- nastaviti aktivnosti na razvoju mreže transportne infrastrukture i usluga, koje su neophodne za siguran i učinkovit transport;
- nastaviti institucijsko jačanje i jačanje regulatornog okvira s ciljem poboljšanja institucijskih kapaciteta za razvitak i provedbu EU usklađenih transportnih politika na svim razinama vlasti u BiH;
- unaprijediti i nadograditi *software* za evidenciju i kontrolu uporabe izdanih dozvola za međunarodni prijevoz putnika i roba;
- uređenje plovnog puta rijeke Save i razminiranje desne obale rijeke Save.

Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2017. godini	Njemačka, EBRD, Svjetska banka, SAD/USAID, Republika Češka, Slovenija, EU i EIB.
Ostale ključne međunarodne organizacije	Energetska zajednica; Energetska zajednica jugoistočne Europe; Investicijski okvir za Zapadni Balkan; Regionalno vijeće za suradnju.
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Parlamentarna skupština BiH; Parlament FBiH; Narodna skupština Republike Srpske; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo financija i trezora BiH; Regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH; Državna regulatorna komisija za električnu energiju; Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije; Federalno ministarstvo prostornog uređenja; Federalno ministarstvo financija; Federalno ministarstvo okoliša i turizma; Regulatorna komisija za energiju u FBiH; Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju FBiH; Fond za zaštitu okoliša FBiH; Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva RS; Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS; Ministarstvo financija RS; Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS; Regulatorna komisija za energiju RS; Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost RS; Gospodarska komora BiH; Gospodarska komora FBiH; Gospodarska komora RS; Komisija za koncesije BiH; Komisija za koncesije FBiH; Komisija za koncesije RS; Savez gradova i općina u RS i FBiH.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2017. godini	Ukupno alocirano € 88.87 mil, od čega €4.24 mil granta i €84.62 mil zajmova. Ukupno isplaćeno €76.99 mil, od čega €5.61 mil granta i €71.38 mil zajmova. Od ukupne ODA-e u 2017. godini, za sektor je alocirano 21%, a isplaćeno 18%.
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2017. godini	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o istraživanju i eksploataciji nafte i plina u FBiH (Sl.novineFBiH br.19/17); Zakon o energetskej učinkovitosti u FBiH (Sl.novineFBiH br. 22/17); Akcijski plan energetske učinkovitosti u BiH za razdoblje 2016-2018. godina - usvojen 04.12.2017. godine (Sl. glasnik BiH br. 40/18); Akcijski plan energetske učinkovitosti FBiH / EEAPF (10.07.2017.) Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni na www.donormapping.ba
Koordinacija sa i između donatora	Energetska povezanost: Neformalna ad hoc koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna koordinacija, kao i sastanci koje organiziraju sami donatori između sebe uz prisustvo MVTEO. Energetska učinkovitost: Koordinacijski sastanci donatora i MVTEO održavaju se dva puta godišnje. Obnovljiva energija: Postoji podsektorski DCF krug donatora i MVTEO, međutim, isti se nije sastao jednu godinu. Neformalna ad-hoc koordinacija vezana za projekte. Slijedom bilateralnih sastanaka UN sa GIZ-om i USAID-om uspostavljen je Zajednički program Bioenergy. Nafta: Neformalna ad-hoc koordinacija vezana za projekte. Plin: Neformalna ad-hoc koordinacija vezana za projekte. Električna energija: Neformalna ad-hoc koordinacija. Nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja: Neformalna ad-hoc koordinacija vezana za projekte. Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za financijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2017. godini

Sektor energije predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor energije sastoji se od sedam podsektora:

- Energetska povezanost
- Energetska učinkovitost
- Obnovljiva energija
- Nafta
- Plin
- Električna energija
- Nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja

Energetski sektor Bosne i Hercegovine je jedan od najperspektivnijih sektora gospodarstva. O potencijalima energetskog sektora dovoljno govori kako BiH ima više od 50 posto neiskorištenog raspoloživog hidro-potencijala. Preduvjet za velika ulaganja u energetski sektor i realizaciju značajnih projekata je usklađivanje zakonodavstva sa europskim direktivama, kao i uključivanje Bosne i Hercegovine u regionalno tržište električne energije.

U 2017. godini postignut je određeni napredak u pripremi strateških dokumenata na svim razinama vlasti, u cilju ispunjenja obveza Bosne i Hercegovine iz Ugovora o Energetskoj zajednici.

Tijekom 2017. godine bila je u pripremi Okvirna energetska strategija BiH do 2035. godine, koja treba definirati put razvitka energetskog sektora, potaknuti razvitak čiste energije i energetske učinkovitosti u zemlji. Proces usvajanja Okvirne energetske strategije BiH obuhvaćao je i pripremu energetskih strategija za Federaciju BiH i Brčko distrikt, koje su tijekom prošle godine bile u formi radnih verzija, te ažuriranje postojeće energetske strategije Republike Srpske do 2035. godine.

Vlada Federacije BiH dala je pozitivno mišljenje na dokument Okvirne energetske strategije BiH (Zaključak broj 958/2017 od 10.07.2017. godine), kao i Vlada Brčko distrikta BiH (Zaključak broj: 16-000084/17 od 06.11.2017. godine). Nakon zaprimanja pozitivnog odgovora od Vlade Republike Srpske dokument će biti upućen Vijeću ministara BiH u proceduru usvajanja.

U prosincu 2017. godine Vijeće ministara BiH usvojilo je Akcijski plan energetske učinkovitosti u BiH za razdoblje 2016 - 2018 godina (123. sjednica održana 04.12.2017. godine), kao bitan segment reformskog procesa u toj oblasti i preuzetih obveza iz Ugovora o Energetskoj zajednici. Akcijski plan obuhvaća mjere za povećanje energetske učinkovitosti u svim oblastima proizvodnje električne i energije za grijanje i hlađenje, kao i u oblasti prijenosa i distribucije električne energije i plina, što bi trebalo dovesti do uštede energije i smanjenja emisije stakleničkih plinova u narednom razdoblju.

Federacija BiH je u 2017. godini usvojila Zakon o energetskoj učinkovitosti FBiH (Službene novine FBiH, broj 22/17), čija svrha je da ostvarivanje ciljeva održivog energetskog razvitka i ispunjenje međunarodnih obveza koje je Bosna i Hercegovina preuzela u pogledu smanjenja emisija stakleničkih gasova. Na temelju ovog Zakona, donešeni su Akcijski plan energetske učinkovitosti Federacije BiH za razdoblje 2016-2018 godina (Službene novine FBiH, broj 53/17) i Privremene smjernice politike za provedbu energetske učinkovitosti u Federaciji BiH (Službene novine FBiH, broj 53/17).

Sukladno složenoj strukturi i podijeljenoj nadležnosti u Federaciji BiH, uspostavljena je Županijska platforma u oblasti energetske učinkovitosti, sa ciljem provedbe Zakona o energetskej učinkovitosti i akcijskih planova za energetske učinkovitost.

U Republici Srpskoj je u fazi izrade Zakon o električnoj energiji, kojim će biti definirani ciljevi elektro-energetske politike, uvjeti i način obavljanja elektro-energetskih djelatnosti, razvoja tržišta električne energije, te izgradnja, rekonstrukcija i održavanje elektro-energetskih objekata. Zakon o električnoj energiji još uvijek nije upućen u proceduru usvajanja.

U 2017. godini pripremljen je tekst Zakona o regulatoru električne energije i prirodnog plina, prijenosu i tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini. Proces usuglašavanja Nacrta zakona je još uvijek u tijeku. Usvajanjem ovog Zakona stvorit će se preduvjeti za uspostavljanje organiziranog veleprodajnog tržišta električne energije u BiH, kao i njegovo povezivanje s tržištima zemalja regije.

Energetska zajednica pokrenula je inicijativu za uspostavljanje regionalnog tržišta električne energije u šest zemalja Zapadnog Balkana pod nazivom "Western Balkan 6 Initiative" (WB6). Vijeće ministara BiH je na 93. sjednici održanoj 08.03.2017. godine zadužilo nadležne institucije u BiH da definiraju vremenski rok za provedbu mjera iz Inicijative, u cilju uređenja internog tržišta električne energije sukladno direktivama EU i smjernicama Energetske zajednice, kako bi se BiH tržište pripremiilo za lakšu i učinkovitiju integraciju sa regionalnim elektro-energetskim tržištem. Sukladno tome, izrađena je Mapa puta za provedbu mjera predviđenih u Inicijativi WB6.

Također, sukladno zahtjevima Trećeg energetskeg paketa, potrebno je da se na razini entiteta donesu novi zakoni o plinu, kojim se uređuju načini organiziranja, reguliranja i funkcioniranja sektora prirodnog plina, te opskrbe kupaca prirodnim plinom. U prosincu 2017. godine, Vlada Republike Srpske usvojila je prijedlog Zakona o plinu i uputila ga u parlamentarnu proceduru. U Federaciji BiH je u izradi nacrt Zakona o plinu i nije još upućen u proceduru usvajanja.

Tijekom 2017. godine, implementirano je nekoliko velikih energetskeg projekata iz oblasti obnovljive energije, izgradnja vjetroelektrane Mesihovina, vjetroelektrane Podveležje, vjetroelektrane Hrgud, hidroelektrane Janjići, te revitalizacija hidroelektrane Trebinje. Realizacija ovih projekata značajno će doprinijeti povećanju stabilnosti energetskeg sustava BiH, a i povećanju proizvedene električne energije iz obnovljivih izvora energije u Bosni i Hercegovini.

Također, u cilju provedbe preostalih obveza iz Direktive 2009/28/EZ o promociji upotrebe energije iz obnovljivih izvora, pripremljeno je Izvješće o napretku u provedbi Direktive 2009/28/EZ, koje je u studenom 2017. godine dostavljeno Tajništvu Energetske zajednice.

Ulaganja DCF članica u 2017. godini

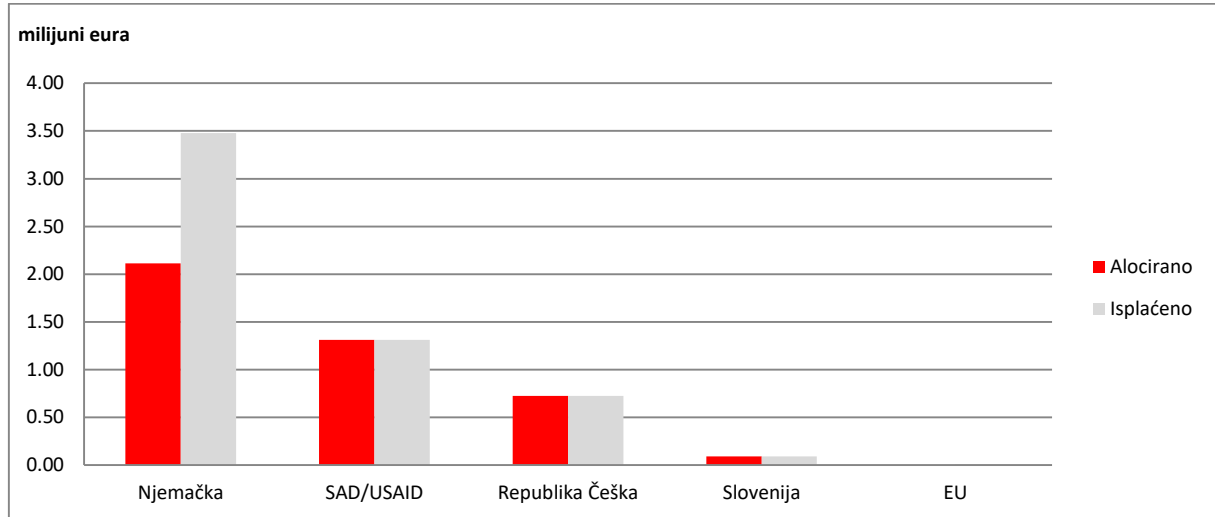
Članice DCF aktivne u sektoru Energija u 2017. godini su Njemačka, EBRD, Svjetska banka, SAD/USAID, Republika Češka, Slovenija, EU i EIB.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica za sektor u 2017. godini iznosila su € 88.87 milijuna, od čega je € 4.24 milijuna bilo u formi granta i € 84.62 milijuna u formi zajma.

Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2017. godini iznosila su € 76.99 milijuna, od čega je € 5.61 milijuna bilo u formi granta i € 71.38 milijuna u formi zajma.

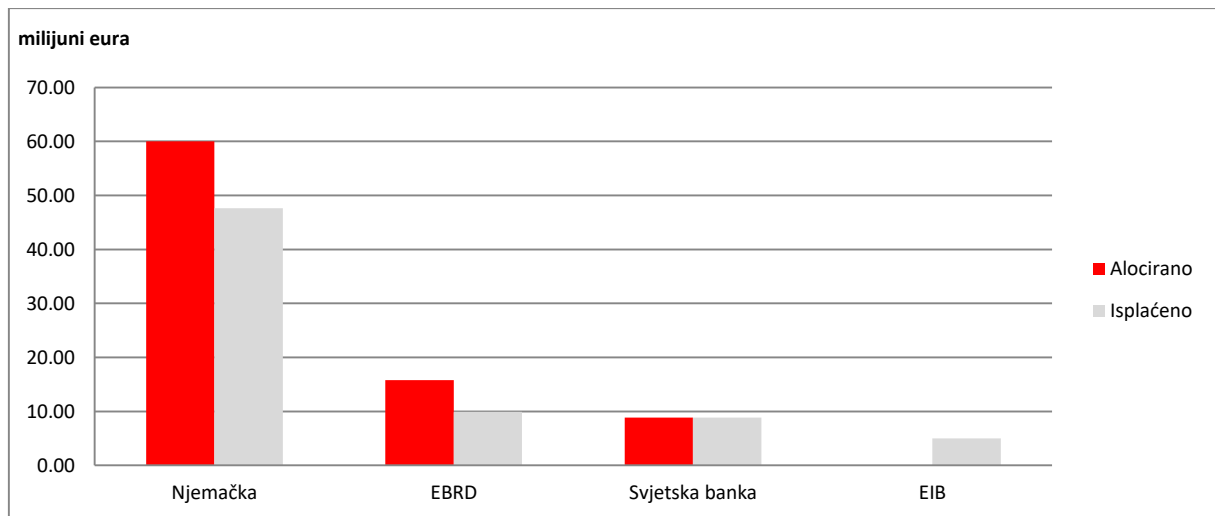
U grafikonu 5.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja. Donatori koji su u 2017. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos grant sredstava su Njemačka i SAD/USAID, za kojim slijede Republika Češka, Slovenija i EU.

Grafikon 5.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po donatorima u 2017. godini

U grafikonu 5.2. prikazana su alokacija i isplata zajmova u 2017. godini.

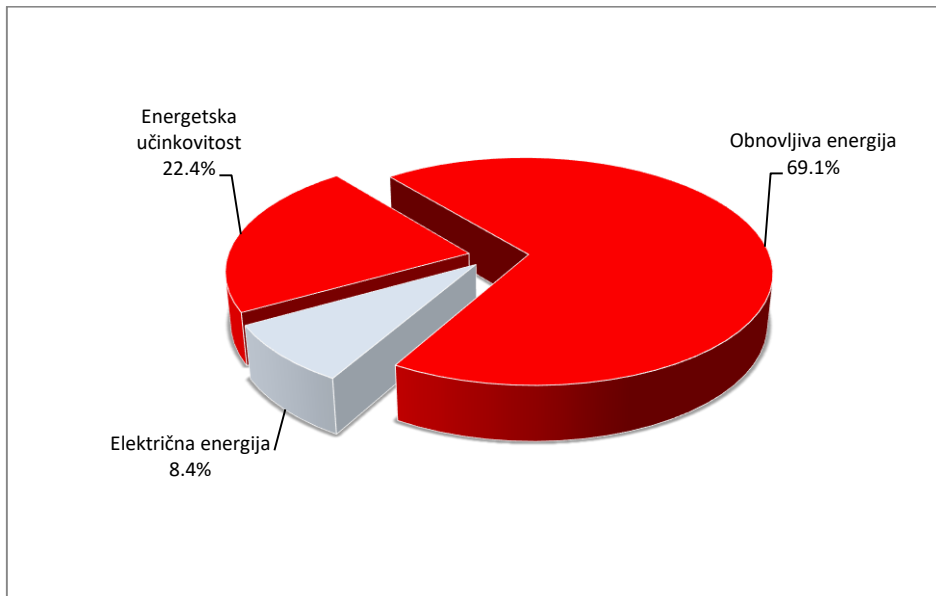
Grafikon 5.2. Alocirani i isplaćeni zajmovi po zajmodavcima u 2017. godini

Sektor Energija se sastoji od 7 podsektora. U grafikonu 5.3. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima.

Od ukupno alociranih sredstava u 2017. godini, 69.1% je alocirano u podsektor Obnovljiva energija, 22.4% u podsektor Energetska učinkovitost i 8.4% u podsektor Električna energija. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

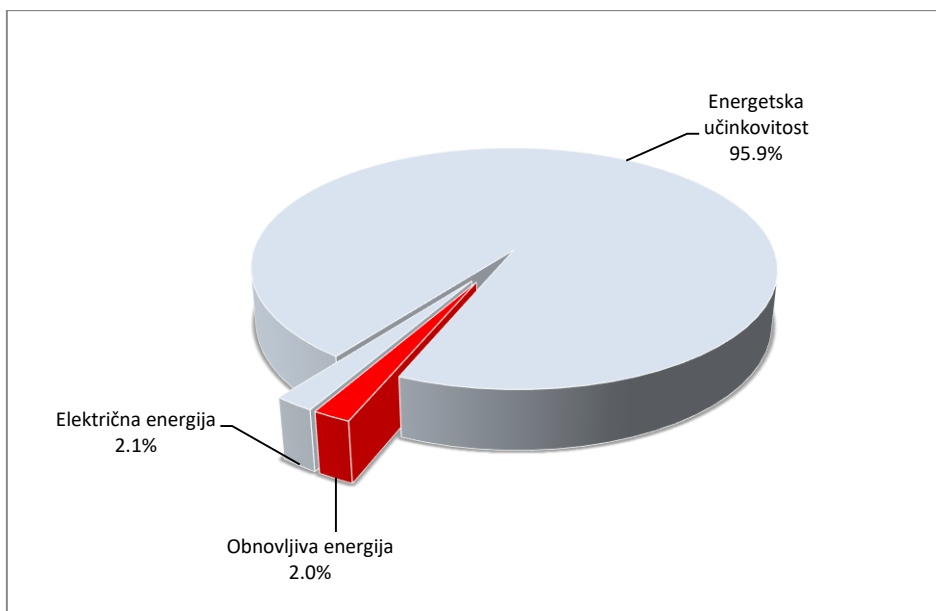
Grafikon 5.3. Ukupno alocirano po podsektorima u 2017. godini

U grafikonu 5.4. prikazana je struktura ukupno isplaćenih sredstava u 2017. godini po podsektorima.

Od ukupno isplaćenih sredstava u 2017. godini, samo za podsektor Energetska učinkovitost isplaćeno je 95.9%. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 5.4. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2017. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2017. godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Izgradnja vjetroparka Hrgud	Njemačka	120.05
Vjetropark Mesihovina	Njemačka	72.00
Izgradnja vjetroparka Podveležje	Njemačka	65.00
Distribucija električne energije u BiH	EIB	35.00
Distribucija SCADA/DMS/OMS sustava	Njemačka	34.05
Projekt energetske učinkovitosti	Svjetska banka	22.90
Projekt obnove HE Trebinje, Faza 3	Njemačka	10.01
ISO - EMS, SCADA i nadogradnja IT	EBRD	8.50
GrCF: Daljinsko grijanje Banja Luka	EBRD	8.30
Projekt distribucije električne energije Elektrokrajina	EBRD	7.50

Svi projekti su dostupni u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

U narednom razdoblju potrebno je nastaviti aktivnosti na prilagođavanju zakonske regulative u Bosni i Hercegovini sa europskim standardima, kao i jačanju infrastrukture i kapaciteta energetske sektora. Na temelju odgovora institucija sa svih razina u BiH i članica DCF, koje su sudjelovale u izradi ovog Izvješća, kao i sukladno preporukama Europske komisije, u narednom razdoblju je potrebno:

- usvojiti Okvirnu energetske strategiju BiH do 2035. godine i ojačati suradnju svih razina vlasti u Bosni i Hercegovini u Sektoru energetike;
- ubrzati reformu energetske sektora usvajanjem zakonskih i podzakonskih akata posebice za oblasti električne energije i plina, sukladno Trećem energetske paketu;
- uskladiti uloge i odgovornosti između institucija na županijskoj, entitetskoj i državnoj razini u cilju učinkovite uprave u energetske sektoru sukladno ustavnim nadležnostima;
- unaprijediti institucijske kapacitete u cilju dobrog upravljanja i provedbe pravne stečevine u energetske sektoru na svim razinama vlasti, te razvijati energetske i klimatske politike;
- nastaviti aktivnosti na ispunjavanju obveza sukladno Ugovoru o energetske zajednici;
- nastaviti jačanje institucijskih kapaciteta nadležnih institucija za sektor energije u BiH;
- ispuniti preostale obveze iz Ugovora o energetske zajednici za električnu energiju i plin;
- implementirati preporuke za unapređenje procesa izdavanja dozvola za gradnju novih energetske objekata;
- poboljšati mehanizme održivog financiranja energetske učinkovitosti (operativizacija inovativnih i održivih modela);
- nastaviti aktivnosti na razvitku energetske i klimatske plana Bosne i Hercegovine za razdoblje 2020-2030;
- unaprijediti energetske učinkovitost u industriji i prometu;
- provesti aktivnosti na uspostavi obveznih rezervi nafte u Bosni i Hercegovini;
- pokrenuti aktivnosti na uporabi otpada za proizvodnju električne i toplinske energije

Članice DCF-a aktivne u Sektoru u 2017. godini	EBRD, EU, Hrvatska, Njemačka, Norveška, Slovenija, Švicarska, Republika Češka, UN, Švedska/Sida i SAD/USAID.
Ostale ključne međunarodne organizacije	Investicijski okvir za Zapadni Balkan; Razvojna banka Vijeća Europe; Regionalno vijeće za suradnju; Švicarski program namjenjen promoviranju izvoza; Europski fond za jugoistočnu Europu; Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini; Organizacija za europsku suradnju i razvitak; Regionalni centar za razvitak poduzetničkih kompetencija.
Ključni partneri među institucijama vlasti	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo financija i trezora BiH; Ministarstvo civilnih poslova BiH; Ministarstvo pravde BiH; Ministarstvo komunikacija i prometa BiH; Uprava za neizravno oporezivanje BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Direkcija za ekonomsko planiranje; Direkcija za europske integracije; Agencija za rad i zapošljavanje BiH; Agencija za nadzor nad tržištem BiH; Agencija za osiguranje depozita BiH; Centralna banka BiH; Konkurencijsko vijeće BiH; Vanjskotrgovinska komora BiH; Izvozno-kreditna agencija BiH; Vijeće za državnu pomoć BiH; Institut za intelektualno vlasništvo BiH; Regulatorna agencija za komunikacije BiH; Institut za mjeriteljstvo BiH; Centar za uklanjanje mina u BiH; Federalno ministarstvo financija; Federalno ministarstvo okoliša i turizma; Federalno ministarstvo razvitka, poduzetništva i obrta; Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; Federalno ministarstvo pravde; Ministarstvo financija RS; Ministarstvo trgovine i turizma RS; Ministarstvo pravde RS; Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju RS; Ministarstvo industrije, energije i rudarstva RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS; Agencija za razvitak malih i srednjih poduzeća RS; Asocijacija gradova i općina; Direkcija za financije BDBiH; Odjel za gospodarski razvitak, sport i kulturu BDBiH.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe Sektora u 2017. godini	Ukupno alocirano € 59.46 milijuna, od čega € 41.56 milijuna granta i € 17.90 milijuna zajmova. Ukupno isplaćeno € 49.76 milijuna, od čega € 33.36 milijuna granta i € 16.40 milijuna zajmova. Od ukupne ODA-e u 2017. godini, za sektor je alocirano 14%, a isplaćeno 12%.
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2017. godini	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH (Sl. gl. BiH" br. 91/17); Zakon o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Sl. gl. BiH" br. 33 /17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu vrijednosnih papira (Sl.novine FBiH br. 25/17); Zakon o izmjenama Zakona o Komisiji za vrijednosne papire (Sl.novine FBiH br. 6/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o investicijskim fondovima (Sl.novine FBiH br. 25/17); Zakon o osiguranju (Sl.novine FBiH br. 23/17); Zakon o Jedinstvenom registru korisnika gotovinskih naknada na koje se ne uplaćuju doprinosi (Sl.novine FBiH br. 25/17); Zakon o bankama (Sl.novine FBiH br. 27/17); Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvitkom u FBiH (Sl.novine FBiH br. 32/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutarnjoj trgovini (Sl.novine FBiH br. 79/17); Zakon o poreznom sustavu RS

	(Sl.gl.RS.br.62/17); Zakon o dopuni Zakona o društvima za osiguranje (Sl.gl.RS.br.47/17); Zakon o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju (Sl.gl.RS.br.47/17); Zakon o turizmu(Sl.gl.RS.br.45/17); Zakon o ugostiteljstvu (Sl.gl.RS.br.45/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača (Sl.gl.RS.br.18/17); Zakon o bankama RS (Sl.gl.RS.br.3/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu vrijednosnih papira (Sl.gl.RS.br.3/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit (Sl.gl.RS.br.1/17); Zakon o prestanku važenja Zakona o posebnom doprinosu za solidarnost (Sl.gl.RS.br.1/17); Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o privrednim društvima (Sl.gl.RS.br.100/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o geološkim istraživanjima (Sl.gl.RS.br.91/17); Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o Poreznoj upravi (Sl. gl. BD BIH, br. 35/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o investicijskim fondovima (Sl. gl. BD BIH, br.18/17). Strategija razvitka znanosti u BiH 2017-2022; Akcijski plan za provedbu Strategije kulturne politike u BiH sa produženim rokom za razdoblje 2017-2018 godina; Strategija znanstvenog i tehnološkog razvitka RS 2017-2021 - "Znanje za razvitak"; Strategija razvitka trgovine RS do 2022. godine; Strategija razvitka lokalne samouprave u RS za razdoblje 2017-2021 godina. Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupne na www.donormapping.ba
Koordinacija rada donatora	Trgovina i unutarnje tržište: MVTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju donatora, uz sastanke koje donatori aktivni u ovom podsektoru organiziraju između sebe. Tajništvo CEFTA organizira koordinaciju donatora za slobodnu trgovinu. Razvitak privatnog sektora: MVTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju donatora. Redoviti neformalni sastanci koje sami donatori aktivni u ovom podsektoru organiziraju između sebe, uglavnom u kontekstu programiranja, provedbe ili pokretanja konkretnih inicijativa. U oblasti mikro, malih i srednjih poduzeća nema formalne koordinacije donatora, te se koordinacija temelji na neformalnoj ad-hoc osnovi. Lokalni ekonomski razvitak: Koordinacijski sastanci donatora koji podržavaju projekte lokalnog ekonomskog razvitka, a koje organizira UNDP. Neformalna ad-hoc koordinacija vezana za projekte, te uglavnom bilateralni ili multilateralni sastanci. Istraživanje, inovacije i tehnološki razvitak: Neformalna ad-hoc koordinacija Informacijske i komunikacijske tehnologije: Neformalna ad-hoc koordinacija Turizam i naslijeđe: MVTEO predvodi koordinaciju donatora u okviru Radne skupine za turizam, uz sastanke koje donatori aktivni u ovom podsektoru organiziraju između sebe. Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za financijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2017. godini

Sektor konkurentnost i inovacije predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor konkurentnost i inovacije sastoji se od šest podsektora:

- Trgovina i unutarnje tržište
- Razvitak privatnog sektora
- Lokalni ekonomski razvitak
- Istraživanje, inovacije i tehnološki razvitak
- Informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT)
- Turizam i naslijeđe.

Bosna i Hercegovina je još u ranoj fazi uspostavljanja funkcionalne tržišne ekonomije, shodno čemu uspostava konkurentnije ekonomije i stvaranje novih radnih mesta ostaje jedan od najvećih izazova za institucije na svim razinama vlasti. To podrazumijeva, izgradnju kapaciteta sposobnih da se nose s konkurentskim pritiscima i tržišnim snagama na globalnoj razini, uspostavu jedinstvenog ekonomskog prostora pogodnog za strana ulaganja, harmonizaciju propisa sa EU, te provedbu ekonomskih reformi definiranih Reformskom agendom kako bi se unaprijedila konkurentnost BiH.

Kreatori politika u mnogim zemljama koriste Indeks globalne konkurentnosti (GCI) za mjerenje čimbenika koji pokreću dugoročni rast i napredak, kako bi u procesu odlučivanja lakše dizajnirali strategije ekonomskog rasta. GCI je definirao Svjetski ekonomski forum (WEF), za analizu konkurentnosti na globalnoj razini utemeljenu na mjerenju makroekonomske konkurentnosti zemalja.

U Izvješću o globalnoj konkurentnosti 2017 – 2018, Bosna i Hercegovina se nalazi na 103. mjestu, što predstavlja napredak za 4 mjesta u odnosu na prethodnu godinu, ali istodobno odražava veoma nisku razinu njene konkurentnosti na globalnoj razini. Iako je većina oblasti u sklopu Sektora konkurentnosti i inovacije zabilježila blagi napredak i izvještajnom razdoblju, kroz povećanje izvoza i poboljšanje trgovinske bilance, pozicija Bosne i Hercegovine na globalnoj razini nije se značajno promijenila, obzirom kako su druge zemlje u istom razdoblju napredovale brže od nje.

U 2017. godini, određeni napredak ostvaren je u oblasti informacijske i komunikacijske tehnologije, u oblasti zaštite cyber prostora i razvoja ICT-a i provedbi Zakona o e-Potpisu.

Vijeće ministara BiH je na 100. sjednici održanoj 04.05.2017. godine usvojilo Politiku razvitka informacijskog društva BiH za razdoblje 2017 - 2021 godina. Temeljni ciljevi ove Politike su definiranje pravaca daljeg i ubrzanog razvitka ICT sektora i širokopojasnosti, osiguravanje ulaganja u ICT sektor i širokopojasnost, podsticanje konkurencije na tržištu elektroničkih komunikacija, osiguravanje primjene najsuvremenijih tehnoloških rješenja, te razvitak industrije *software*-a u Bosni i Hercegovini.

Također, Vijeće ministara BiH je na 102. sjednici održanoj 23.05.2017. godine usvojilo Politiku sektora elektroničkih komunikacija u BiH za razdoblje 2017 - 2021 godina, kao i Akcijski plan za provedbu Politike, koja definira ciljeve razvitka sektora elektroničkih komunikacija u BiH, među kojima je na prvom mjestu održavanje konkurentnosti na tržištu, daljnji razvitak infrastrukture s naglaskom na infrastrukturu koja omogućava usluge širokopojasnog prijenosa, razvitak elektroničkih komunikacija za potrebe javnih usluga, te potrebe državne sigurnosti, obrane i hitnih službi.

Zakon o elektroničkim komunikacijama Bosne i Hercegovine pripremljen je i dostavljen Vijeću ministara BiH na usvajanje krajem 2017. godine.

U 2017. godini je planirana provedba druge faze digitalizacije u Bosni i Hercegovini. Obzirom kako je međunarodni tender za realizaciju II faze digitalizacije, nakon provedenih procedura poništen, donesena je odluka da se tijekom 2018. godine objedine tenderi za drugu i treću fazu projekta digitalizacije u BiH, kako bi se proces digitalizacije finalizirao u narednom razdoblju.

Sukladno obvezama BiH po Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, u listopadu 2017. godine održan je drugi sastanak Pododbora za trgovinu, industriju, carine i oporezivanje između Europske unije i Bosne i Hercegovine, na kom je raspravljano o temama iz oblasti slobodnog kretanja robe, industrijske politike, oblasti malih i srednjih poduzeća, oporezivanja, carina i pitanja trgovine.

Prema preporukama Europske unije, potrebno je nastaviti aktivnosti usmjerene na stvaranje jedinstvenog ekonomskog prostora pogodnog za strana ulaganja, skraćanju i olakšavanju procedure registracije poduzeća, nastaviti usklađivanje propisa o Porezu na dodanu vrijednost (PDV) i akcizama sa najnovijim izmjenama propisa u EU, kao i okončanju pregovora o pristupanju Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO).

U 2017. godini, Institut za mjeriteljstvo BiH usvojio je set podzakonskih akata (pravilnika) iz oblasti svog rada, a provedbom ovih podzakonskih akata uskladit će se pristup ocjene usklađenosti mjernih instrumenata u Bosni i Hercegovini sa pristupom u Europskoj uniji.

Kao i prethodnih godina, i u izvještajnom razdoblju nastavljene su aktivnosti na pružanju potpore razvitku privatnog sektora u BiH, kroz projekte potpore malim i srednjim poduzećima, kao i unapređenju uvjeta poslovanja i stvaranje uvjeta za rast privatnog sektora, kao pokretača sveukupnog ekonomskog razvitka zemlje.

Tijekom 2017. godine provedene su aktivnosti na izradi Revidirane strategije razvitka znanosti i tehnologije u BiH za razdoblje 2017-2022 godina, a koju je Vijeće ministara BiH usvojilo na 131. sjednici održanoj 30.01.2018. godine. Cilj Strategije je ojačati ulogu istraživanja i razvitka kao ključnog elementa dugoročnog razvitka BiH i razvitak istraživačke infrastrukture prema međunarodnim standardima. Strategija i njezin akcijski plan usklađeni su s Regionalnom strategijom za istraživanje i razvitak za inovacije na zapadnom Balkanu. BiH je uključena u program *Horizon 2020*, punopravna je članica programa COST i jedan od utemeljitelja COST udruge i pridružena članica programa EUREKA.

Usvajanjem Strategije razvitka znanosti omogućavaju se daljnje aktivnosti na provedbi prioriteta u sklopu Europskog istraživačkog prostora (ERA), uključujući Pametnu specijalizaciju, Otvoreni pristup i Otvorene podatke, kao i uključivanje u regionalne inicijative vezane za podržavanje regionalne mobilnosti istraživača.

Na razini entiteta, u travnju 2017. godine usvojena je Strategija Republike Srpske za znanstveni i tehnološki razvitak 2017-2021, i Strategija razvitka znanosti 2016-2026 u Federaciji, koja je usvojena kao nacrt i u završnoj je fazi izrade (Vlada Federacije BiH finalizira ovu strategiju).

U podsektoru Turizam i naslijeđe su zabilježeni pozitivni pomaci u 2017. godini. Međutim, potrebno je nastaviti provoditi aktivnosti na daljem usklađivanju sa *acquis*-om, kao i na promidžbi Bosne i Hercegovine na regionalnom i globalnom planu, kako bi postojeći turistički potencijal mogao dati doprinos bržem održivom razvitku i očuvanju prirodne i kulturne baštine zemlje.

U studenom 2017. godine, u Sarajevu je održan Samit o suradnji u turizmu između Kine i zemalja središnje i istočne Europe. Samit je realiziran kao nastavak platforme 16 plus 1 o suradnji Kine sa zemljama SI Europe. Cilj je jačanje turističke suradnje kroz pripremu turističke rute koja će povezivati kulturno naslijeđe Kine, Bosne i Hercegovine i zemalja regije. Važno je naglasiti kako će unapređenju turističke suradnje značajno doprinijeti Sporazum o ukidanju viza između BiH i Kine, potpisan 27.11.2017. godine u Budimpešti. Sporazum je u fazi ratifikacije i biti će u primjeni od 2018. godine.

Ulaganja DCF članica u 2017. godini

Članice DCF aktivne u sektoru Konkurentnost i inovacije u 2017. godini su EBRD, EU, Hrvatska, Njemačka, Norveška, Slovenija, Švicarska, Republika Češka, UN i Švedska/Sida i SAD/USAID.

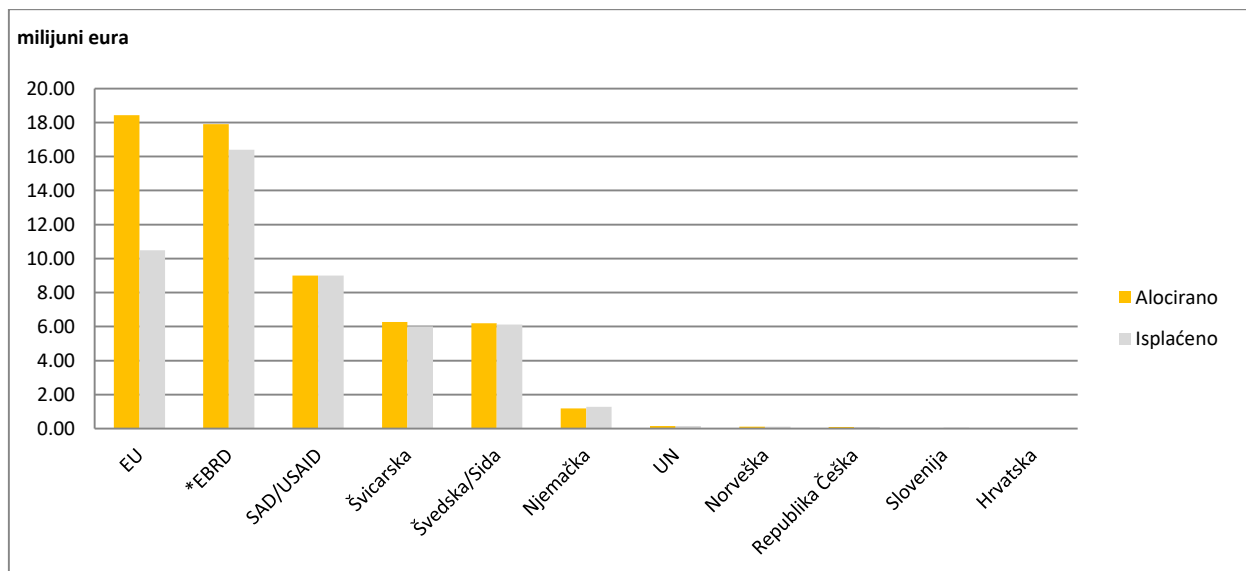
Ukupno alocirana sredstva DCF članica za sektor u 2017. godini iznose € 59.46 milijuna, od čega €41.56 milijuna granta i € 17.90 milijuna zajma, od zajmodavca Europske banke za obnovu i razvitak (EBRD).

Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2017. godini iznose € 49.76 milijuna, od čega € 33.36 milijuna granta i € 16.40 milijuna zajmova, od zajmodavca Europske banke za obnovu i razvitak (EBRD).

U grafikonu 6.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja, kao i alocirana i isplaćena sredstva zajma Europske banke za obnovu i razvitak (EBRD).

Donatori koji su u 2017. godini alocirali odnosno isplatili sredstava su EU, SAD/USAID, Švicarska i Švedska/Sida.

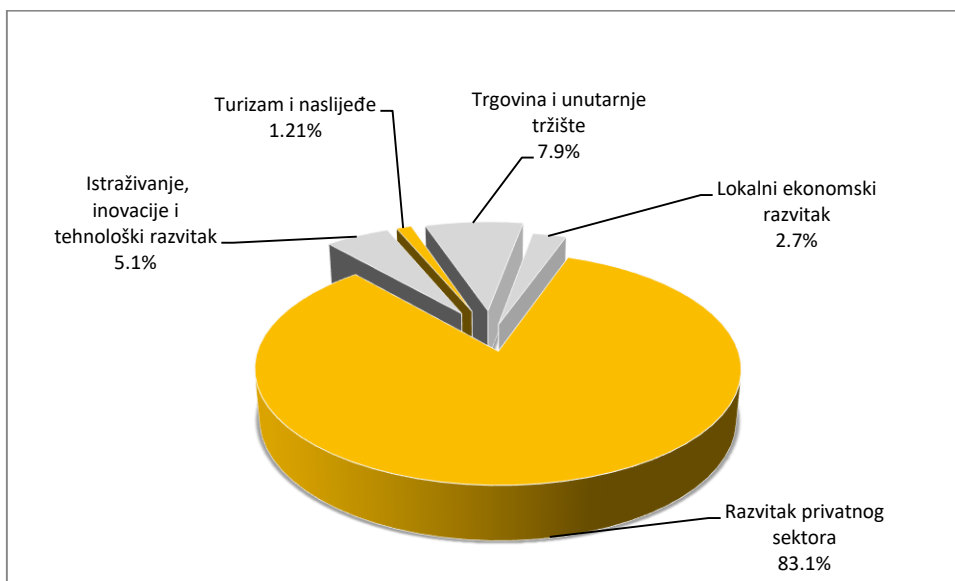
Grafikon 6.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po donatorima u 2017. godini

*Napomena: EBRD banka zajam

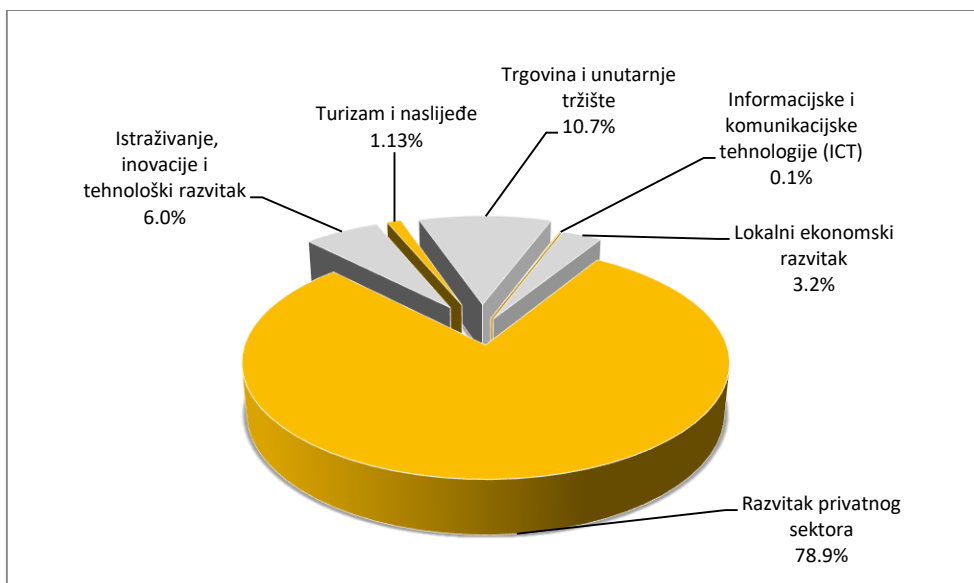
Sektor Konkurentnost i inovacije se sastoji od 6 podsektora. U grafikonu 6.2. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima. Od ukupno alociranih sredstava u 2017. godini, najviše je alocirano u podsektor Razvitak privatnog sektora 83.1%.

Grafikon 6.2. Ukupno alocirano po podsektorima u 2017. godini

U grafikonu 6.3. prikazana je struktura ukupno isplaćenih sredstava u 2017. godini po podsektorima. Od ukupno isplaćenih sredstava u 2017. godini, najviše je isplaćeno u podsektor Razvitak privatnog sektora.

Grafikon 6.3. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2017. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2017. godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Projekt razvitka tržišne poljoprivrede (FARMA II)	SAD/USAID, Švedska/Sida	15.97
Lokalne razvojne strategije	EU	15.00
Projekt općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG)	Švicarska, UN	10.72
POPLAVE – Obnova MSP poduzeća u područjima pogođenim poplavama i jačanje njihove konkurentnosti utemeljeno na partnerstvu lokalnog ekonomskog razvitka	EU	9.00
POPLAVE – EU ProLocal Program za lokalnu samoupravu i ekonomski razvitak u Bosni i Hercegovini	Njemačka	7.44
Bingo, širenje poslovanja 2	EBRD	5.00
Bingo, širenje poslovanja 3	EBRD	5.00
Projekt reforme finansijskog sektora u BiH (FINRA)	SAD/USAID	4.93
Uvrštavanje koncepta migracija i razvoja u relevantne politike, planove i akcije u BiH: Dijaspore za razvoj (D4D)	Švicarska, UN	4.66
Projekt "Potpora ulaganju dijaspore u BiH"	SAD/USAID	4.40

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Shodno svemu gore navedenom, potrebno je nastaviti ulagati dodatne napore u razvoj funkcionalne tržišne ekonomije, kao uvjet za jačanje konkurentnosti ekonomije Bosne i Hercegovine u regionalnim i svjetskim okvirima. Posebna pozornost treba se usmjeriti na provedbu strukturalnih reformi, kako bi se dostigla viša razina konkurentnosti kao preduvjet za ekonomski rast i toliko željeni rast zaposlenosti, kroz poboljšanu suradnju između javnog, privatnog sektora i civilnog društva. Pri tome, fokus treba da bude usmjeren na integrirani lokalni ekonomski razvitak osobito u domeni izvozno orijentiranog proizvodnog sektora, turizma i agro-ruralnog sektora. Na temelju odgovora institucija sa svih razina u BiH i članica DCF, koje su sudjelovale u izradi ovog Izvješća, kao i sukladno preporukama Europske komisije, u narednom razdoblju je potrebno:

- ojačati potporu za jačanje institucijskog i pravnog okvira BiH sukladno obvezama iz SSP-a, WTO-a i CEFTA-e;
- poboljšati poslovno okruženje i ukloniti neučinkovite administrativne postupke koji odvlačaju nova ulaganja i izazivaju visoke troškove transakcija na poslovanje;
- poboljšati poslovnu sofisticiranost, putem potpore za pristup novim tržištima, prikladnim financijama, primijeni inovacija, poboljšanju kvalitete proizvoda i unapređenju tehnologije;
- uvesti mehanizme potpore postojećim malim i srednjim poduzećima i novim poduzetnicima pružanjem finansijske i tehničke potpore;
- ojačati sustav poslovne infrastrukture, kroz poboljšavanje institucijskih kapaciteta za oblikovanje, praćenje i provedbu aktivnosti na unapređenju konkurentnosti;

- pružiti potporu nedovoljno razvijenim regijama, kako bi se povezali s lancima dodane vrijednosti agro-turističke vrijednosti;
- olakšati pristup boljem informiranju i uslugama za gospodarske subjekte uključene u trgovinu;
- osigurati učinkovitu regulaciju tržišta radi osiguranja slobodnog kretanja roba i usluga i poštene konkurencije;
- poboljšati povezanost između poslovnih i trgovinskih konzultacija i tijela za donošenje odluka i podržati daljnji razvoj e-uprave na svim administrativnim razinama;
- potpisivati ugovore o međusobnom priznavanju u svezi s kvalifikacijama i obrazovanjem;
- smanjiti troškove trgovine provedbom mjera za poticanje trgovine i postizanjem i provedbom liberalizacije usluga unutar CEFTA-e;
- donijeti novi zakon kojim se uređuje područje elektroničkih komunikacija u Bosni i Hercegovini, koji će biti usklađen sa važećim EU regulatornim okvirom;
- izraditi i usvojiti Strategiju informacijsko-komunikacijskog sektora u BiH, te Strategiju razvitka širokopojasnog pristupa u BiH, kojom će se osigurati uvjeti za dostizanje ciljeva Digitalne agende Europske unije;
- izraditi i usvojiti novi Zakon o poštanskim uslugama BiH i Strategiju razvitka poštanskih usluga BiH, kojima bi se uskladilo tržište poštanskih usluga BiH sa tržištem poštanskih usluga Europske unije, te poboljšala kvaliteta usluga u ovom sektoru;
- uspostaviti mehanizam zaštite *cyber* prostora BiH od kriminalnih radnji formiranjem točke/točki (CERT) kontakta za pravovremenu reakciju u cilju zaštite kritičnih infrastrukture u ekonomiji i javnom sektoru, kao i donošenje strategije i zakona o zaštiti *cyber* prostora BiH;
- donijeti Zakon o e-Identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije BiH;
- provesti drugu i treću fazu projekta digitalizacije u Bosni i Hercegovini;
- jačati kapacitete u oblasti znanosti, istraživanja i inovacija, te podržavati projekte koji imaju primjenu u ekonomiji;
- donijeti Strategiju infrastrukture kvalitete u BiH.

Članice DCF aktivne u Sektoru u 2017. godini	Hrvatska, Slovenija, Nizozemska, Švicarska, EU, UN, Njemačka, SAD/USAID, Švedska/Sida, Japan, Italija/Talijanska agencija za razvojnu suradnju (AICS), Republika Češka, Mađarska, EIB.
Ostale ključne međunarodne organizacije	Vijeće Europe; Ured visokog predstavnika; Međunarodna organizacija rada; Svjetska zdravstvena organizacija; Investicijski okvir za Zapadni Balkan; <i>KulturKontakt</i> Austrija; Europska fondacija za obuku; Organizacija za europsku sigurnosti i suradnju; Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti; <i>British Council</i>; Regionalno vijeće za suradnju.
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Ministarstvo civilnih poslova BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Ministarstvo vanjskih poslova BiH; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo obrane BiH; Agencija za rad i zapošljavanje BiH; Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH; Agencija za predškolsko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje BiH; Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja BiH; Agencija za jednakost spolova BiH; Direkcija za europske integracije; Institucija Ombudsmena za ljudska prava BiH; Centar za uklanjanje mina u BiH; Federalno ministarstvo rada i socijalne politike; Federalno ministarstvo zdravstva; Federalno ministarstvo razvitka, poduzetništva i obrta; Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti; Federalno ministarstvo kulture i sporta; Federalni zavod za zapošljavanje; Gender centar FBiH i RS; Ministarstvo prosvjete i kulture RS; Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS; Ministarstvo obitelji, omladine i sporta RS; Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite RS; Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju RS; Ministarstvo znanosti i tehnologije RS; Zavod za zapošljavanje RS; Zavod za zapošljavanje BD BiH; Odsjek za obrazovanje BD BiH; Udruga poslodavaca RS i FBiH; Županijska ministarstva obrazovanja; Županijska ministarstva zdravstva.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe Sektora u 2017. godini	Ukupno alocirano €21.47 milijuna u formi granta. Ukupno isplaćeno €48.49 milijuna, od čega €26.18 milijuna granta i €22.31 milijuna zajmova. Od ukupne ODA-e u 2017. godini, za sektor je alocirano 5%, a isplaćeno 12%.
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2017. godini	Zakon o izmjeni Zakona o sustavu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu FBiH (Sl.novine FBiH br. 6/17); Zakon o izmjeni Zakona o naplati i djelimičnom otpisu dugovanja sportskim kolektivima FBiH (Sl.novineFBiH br. 12/17); Zakon o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH (Sl.novineFBiH br. 20/17); Zakon o Jedinostvenom registru korisnika gotovinskih naknada na koje se ne uplaćuju doprinosi FBiH (Sl.novineFBiH br. 25/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja obrambeno-oslobodilačkog rata FBiH (Sl.novineFBiH br. 90/17); Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju RS (Sl.gl.RS.br.44/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača RS (Sl.gl.RS.br.18/17); Zakon o prestanku važenja Zakona o posebnom doprinosu za solidarnost RS (Sl.gl.RS.br.1/17); Zakon o Fondu solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inozemstvu RS (Sl.gl.RS.br.100/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Ekonomsko-socijalnom vijeću RS (Sl.gl.RS.br.91/17); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama zaposlenih u Ministarstvu unutarnjih poslova RS

	(Sl.gl.RS.br. 62/17); Zakon o izmjenama Zakona obrazovanju u osnovnim i srednjim školama u BD BiH (Sl. gl. BD BiH, br.22/17); Zakon o mladima BD BiH (Sl. gl. BD BiH, br.18/17). Strategija razvitka znanosti u BiH 2017 -2022; Strategija unapređenja društvenog položaja lica sa invaliditetom u RS 2017-2026; Strategija znanstvenog i tehnološkog razvitka RS 2017-2021 - "Znanje za razvitak". Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni www.donormapping.ba
Koordinacija sa i između donatora	Obrazovanje: Koordinacija se realizira putem sastanaka Konferencije ministara obrazovanja u BiH (CoEM). Ministarstvo civilnih poslova BiH organizira sastanke Koordinacijskog foruma MCP BiH i međunarodnih organizacija uključenih u reformu obrazovanja u BiH po potrebi. Strukovno obrazovanje i obuka: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci. Cjeloživotno učenje: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci. Tržište rada i zapošljavanje: Delegacija Europske unije održava redovite koordinacijske sastanke s zemljama članicama EU. Jednake mogućnosti i jednakost spolova: UN je organizirala Međunarodnu radnu skupinu za ravnopravnost spolova. Socijalni dijalog: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci. Socijalna zaštita: Konferencija za Sektor zdravstva u BiH djeluje kao stalno savjetodavno i koordinacijsko tijelo. Delegacija EU održava redovne koordinacijske sastanke sa donatorima uključenim u podsektor. Socijalna uključenost i borba protiv siromaštva: Delegacija EU održava redovite koordinacijske sastanke sa donatorima uključenim u podsektor. Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna infrastruktura: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija. Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za financijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2017. godini

Sektor obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika sastoji se od devet podsektora:

- Obrazovanje
- Strukovno obrazovanje i obuka (VET)
- Cjeloživotno učenje
- Tržište rada i zapošljavanje
- Jednake mogućnosti i jednakost spolova
- Socijalni dijalog
- Socijalna zaštita
- Socijalna uključenost i borba protiv siromaštva
- Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna infrastruktura

Bosna i Hercegovina se suočava sa visokim stopama nezaposlenosti, slabim kapacitetima institucija tržišta rada, neusklađenim obrazovnim sustavom sa potrebama tržišta rada, kao i nedovoljno razvijenom socijalnom zaštitom. S ciljem prevazilaženja pomenutih izazova u sklopu Reformske agende poseban fokus je usmjeren na unapređenje Sektora obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika.

U 2017. godini je zabilježen neujednačen napredak u ovom sektoru. U oblasti obrazovanja, Vijeće ministara BiH je na 123. sjednici održanoj 04.12.2017. godine usvojilo Platformu za razvitak predškolskog odgoja i obrazovanja u BiH za razdoblje 2017-2022 godina (Službeni glasnik BiH, broj 2/18), koji će nadležnim obrazovnim i drugim institucijama poslužiti kao okvir za djelovanje pri usklađivanju politika razvitka predškolskog odgoja i obrazovanja u BiH sa EU standardima.

Strategija znanstvenog i tehnološkog razvitka Republike Srpske za razdoblje 2017-2021 godina - „Znanje za razvitak“ usvojena je u travnju 2017. godine (Službeni glasnik RS, broj 44/17), u cilju poboljšanja uvjeta za razvitak znanosti i tehnologije kroz poticanje izvrsnosti, što bi trebalo rezultirati unapređenjem konkurentnosti ekonomije i stvaranjem novih radnih mjesta.

U Republici Srpskoj u veljači 2017. godine usvojen je Zakon o osnovnom vaspitanju i obrazovanju (Službeni glasnik RS, broj 44/17), kojim se, između ostalog, propisuje uvođenje male mature u pisanoj formi nakon završenog devetog razreda. Zakonom je formirano i Vijeće za razvoj predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja.

U 2017. godini, Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti je, u suradnji sa nadležnim institucijama u Federaciji BiH, počelo izradu novog Strateškog plana za unapređenje ranog rasta i razvitka djece u Federaciji BiH za razdoblje 2018-2022 godina.

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete Bosne i Hercegovine je, nakon što je 2016. godine predala aplikaciju za punopravno članstvo u Europskoj asocijaciji za osiguranje kvalitete (ENQA), tijekom 2017. godine prošla postupak eksterne evaluacije o usuglašenosti sa Standardima i smjernicama za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju. Obzirom da Agencija još uvijek nije u dovoljnoj mjeri zadovoljila propisane standarde za punopravno članstvo, izrađen je Akcijski plan realizacije Preporuka ENQA panela, radi daljeg unapređenja rada Agencije i njenog budućeg članstva u ENQA.

Vijeće ministara BiH se na 114. sjednici održanoj 12.09.2017. godine upoznao sa Informacijom o prilagođavanju obrazovnih programa potrebama tržišta rada. Informacija sadrži prijedlog mjera i Akcijski plan za izradu i provedbu kvalifikacijskog okvira u BiH do 2020. godine, s ciljem povezivanja tržišta rada i obrazovanja. Informacija je dostavljena i Predstavničkom domu Parlamentarne Skupštine BiH.

U Županiji Sarajevo je tijekom 2017. godine usvojen novi Zakon o visokom obrazovanju (Službene novine Županije Sarajevo broj 33/17), te Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju (Službene novine Županije Sarajevo broj 23/17).

U oblasti obuka, tijekom 2017. godine proveden je program *eTwinning* koji je namjenjen međunarodnoj suradnji i usavršavanju nastavnog i nenastavnog osoblja od predškolskog odgoja i obrazovanja do srednje škole. Program se fokusirao na kvalitet projekata realiziranih u školama, što je rezultiralo povećanjem broj projekata koji su dobili Državnu oznaku kvalitete (61), kao i Europsku oznaku kvalitete (12). Nastavno i nenastavno osoblje je sudjelovalo u na godišnjoj *eTwinning* konferenciji koja je održana u Konjicu 12. i 13.10.2017. godine.

U oblasti obrazovanja odraslih, tijekom 2017. godine usvojen je Zakon o obrazovanju odraslih Županije Središnja Bosna (Službene novine ŽSB broj 5/17), Zakon o obrazovanju odraslih Hercegbosanske županije (Narodne novine HBŽ broj 1/17), dok su zakoni o obrazovanju odraslih u izradi u Brčko distriktu, te Hercegovačko-neretvanskoj i Posavskoj županiji. Zakoni će regulirati ovu obrazovnu oblast i dio su realizacije ciljeva postavljenih Strateškom platformom razvoja obrazovanja odraslih u kontekstu cjeloživotnog učenja u BiH za razdoblje 2014-2020.

Tijekom 2017. godine pripremljena je i poslana Vijeću ministara BiH na usvajanje Strategija razvitka znanosti u BiH za razdoblje 2017-2022. godina, koja sadrži temeljne pravce djelovanja za razvitak znanstveno-istraživačke djelatnosti i inovacija u Bosni i Hercegovini.

U oblasti sporta, tijekom 2017. godine prioriteti su bili unapređenje međunarodne suradnje, unapređenje suradnje sa nadležnim entitetskim i županijskim tijelima vlasti, kao i jačanje kapaciteta i većeg stupnja sudjelovanja Bosne i Hercegovine u programima Europske unije za sport. Međunarodna suradnja unaprijeđena je kroz provedbu postojećih međunarodnih sporazuma, te kroz sudjelovanje sportista BiH na međunarodnoj sceni.

Tijekom 2017. godine, provedene su aktivnosti na pripremi strateških dokumenata u oblasti zapošljavanja. Međutim, Nacrt strategije zapošljavanja u BiH za razdoblje 2017-2020 godina, kao i nacrt Strategije zapošljavanja u Federaciji BiH su još uvijek u procesu usuglašavanja, a ovaj strateški dokument u Republici Srpskoj usvojen je u 2016. godini.

Predsjedništvo BiH je na 42. sjednici krajem prosinca 2017. godine dalo odobrenje za zaključivanje Dvogodišnjeg sporazuma o suradnji između Bosne i Hercegovine i Regionalnog ureda Svjetske zdravstvene organizacije za Europu 2018-2019 godina u oblasti zdravstva. Također, unapređena je suradnja sa Europskim centrom za prevenciju i kontrolu bolesti (ECDC) i Američkim centrom za prevenciju i kontrolu bolesti (CDC).

Vijeće ministara BiH je usvojilo Državni godišnji program za zaštitu potrošača u BiH za 2017. godinu (Službeni glasnik BiH broj 16/17), koji kreira politiku zaštite potrošača, definira prioritete, određuje mjere za njihovo ostvarenje, te utvrđuje nositelje aktivnosti za ispunjenje planiranih ciljeva i zadataka.

Tijekom 2017. godine, Agencija za ravnopravnost spolova BiH pripremila je dokument Gender akcijski plan BiH za razdoblje 2018-2022 godina, te Akcijski plan za provedbu UN Rezolucije 1325 „Žene, mir i sigurnost“ za razdoblje 2018-2022 godina. Očekuje se da će Vijeće ministara BiH dokumente usvojiti tijekom 2018. godine, čime će se unaprijediti koordinacija i strateški pristup u provedbi politika usmjerenih na postizanje veće ravnopravnosti u oblastima kao što su sudjelovanje u političkom, ekonomskom i javnom životu, sigurnost, zdravlje i obrazovanje.

Vijeće ministara BiH je u srpnju 2017. godine usvojilo Akcijski plan BiH za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite za razdoblje 2017-2020 godina (108. sjednica održana 19.07.2017). Cilj Akcijskog plana je poboljšanje institucijskih kapaciteta za pitanja Roma, poboljšanje zaposlenosti i samozapošljavanja Roma, životnih uvjeta romske populacije, kao i poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite pripadnika romske populacije.

Tijekom 2017. godine pripremljena je i podvrgnuta opsežnom procesu konzultacija Strategija razminiranja Bosne i Hercegovine za razdoblje 2018-2025 godina. Također, Vijeće ministara je na 120. sjednici održanoj 09.11.2017. godine utvrdilo Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o razminiranju BiH i uputilo ga u parlamentarnu proceduru.

Vlada Federacije BiH je na 131. sjednici održanoj 01.12.2017. godine dala suglasnost na Akcijski plan za provedbu Strategije deinstitucionalizacije i transformacije ustanova socijalne zaštite u Federaciji BiH. Akcijski plan zagovara multidisciplinarni pristup i uključivanje svih potencijala društva, kroz razvoj partnerskog odnosa vladinog i nevladinog sektora uključenog u skrb o korisnicima ustanova socijalne zaštite.

U sklopu reforme socijalne zaštite u Federaciji BiH, u veljači 2017. godine usvojen je Zakon o hraniteljstvu Federacije BiH (Službene novine FBiH broj 19/17), kojim se uređuje oblast hraniteljstva, načela hraniteljstva, uvjeti, odgovornosti i prava hranjenika, hranitelja i centara za socijalni rad.

Ulaganja DCF članica u 2017. godini

Članice DCF aktivne u sektoru Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike u 2017. godini su Hrvatska, Slovenija, Nizozemska, Švicarska, EU, Ujedinjeni narodi (UN), Njemačka, SAD/USAID, Švedska/Sida, Japan, Italija/Talijanska agencija za razvojnu suradnju (AICS), Republika Češka, Mađarska i EIB.

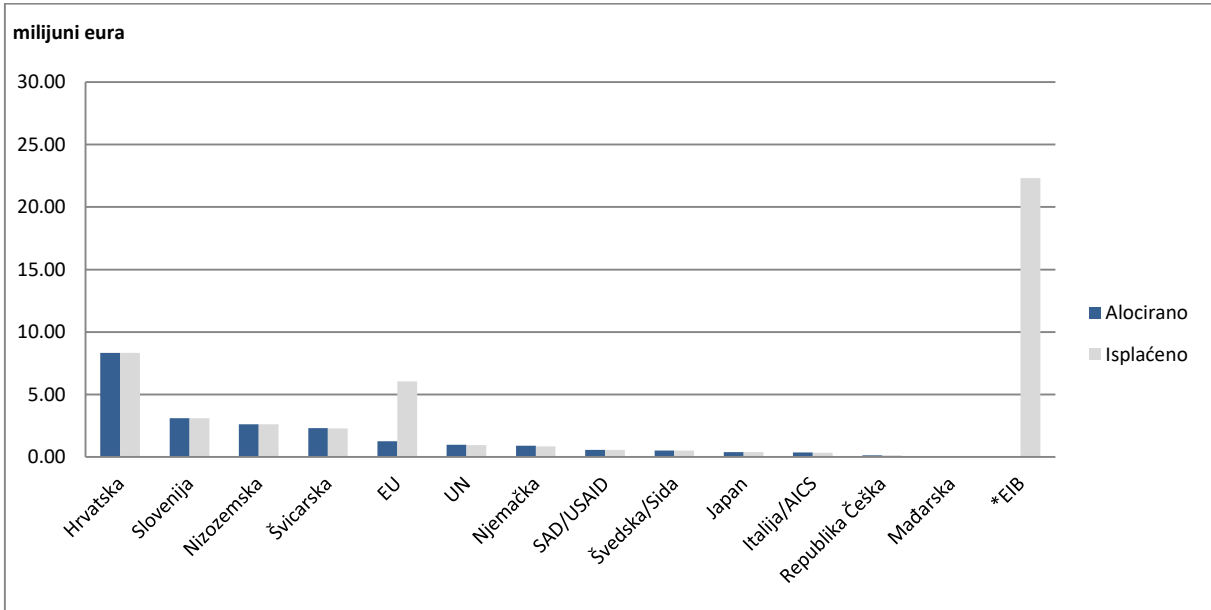
Ukupno alocirana sredstva DCF članica za sektor u 2017. godini iznose € 21.47 milijuna, sve u formi granta.

Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2017. godini iznose €48.49 milijuna, od čega €26.18 milijuna granta i €22.31 milijuna zajma, od zajmodavca Europske investicijske banke (EIB).

U grafikonu 7.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja, kao i alocirana i isplaćena sredstva zajma Europske investicijske banke (EIB).

Donatori koji su u 2017. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos grant sredstava su Hrvatska, EU, Slovenija, Nizozemska i Švicarska.

Grafikon 7.1. Alocirana i isplaćena sredstva po donatorima/zajmodavcu u 2017. godini

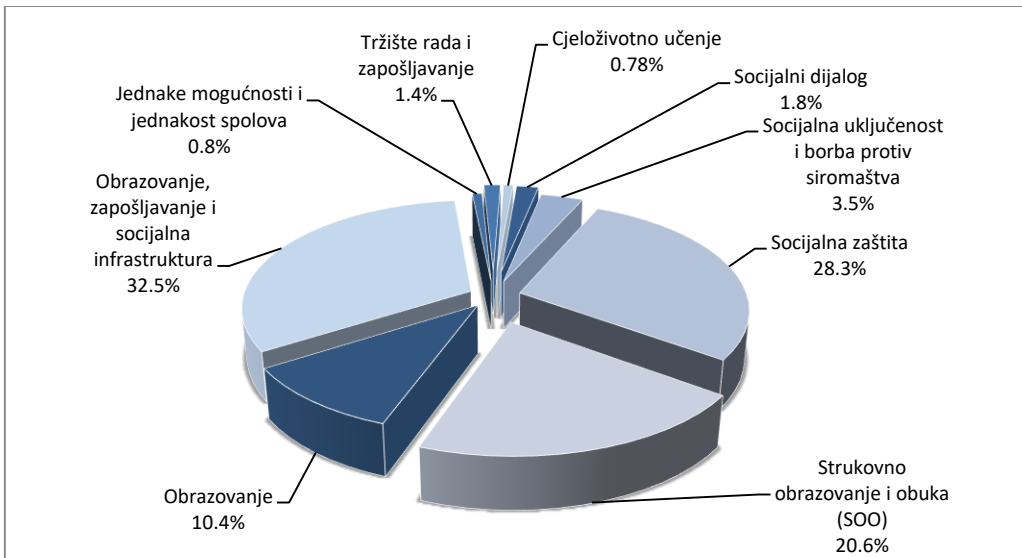

*Napomena: EIB zajam

Sektor Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike sastoji se od 9 podsektora. U grafikonu 7.2. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima.

Od ukupno alociranih sredstava u 2017. godini, 81.4% je alocirano u tri podsektora i to: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna infrastruktura 32.5%, Socijalna zaštita 28.3% i Strukovno obrazovanje i obuka (SOO) 20.6%, dok je u sve ostale podsektore alocirano ukupno 18.7% sredstava.

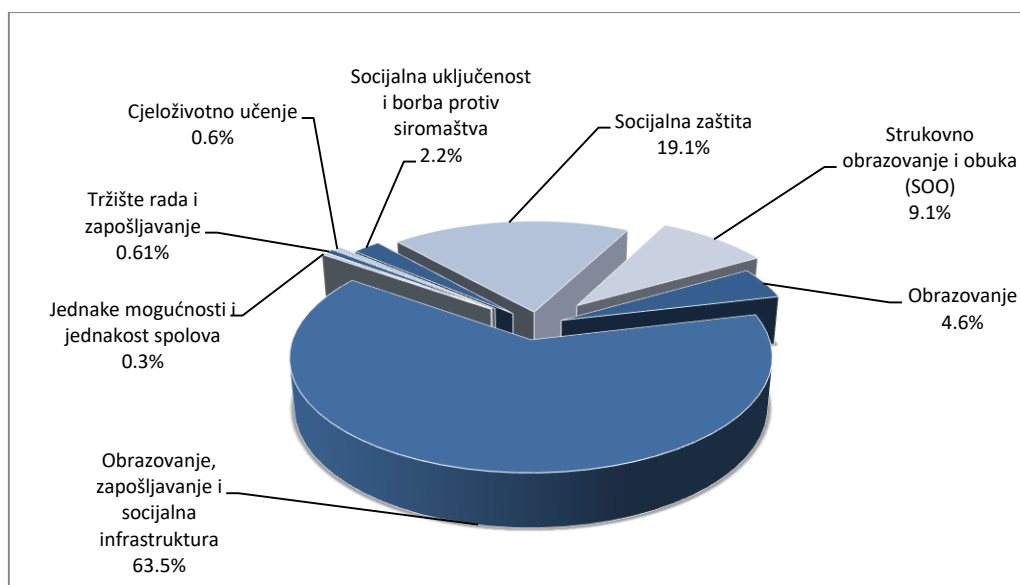
Grafikon 7.2. Ukupno alocirano po podsektorima u 2017. godini

U grafikonu 7.3. prikazana je struktura ukupno isplaćenih sredstava u 2017. godini po podsektorima.

Od ukupno isplaćenih sredstava u 2017. godini, 91.7% je isplaćeno u tri podsektora i to: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna infrastruktura 63.5%, Socijalna zaštita 19.1% i Strukovno obrazovanje i obuka 9.1%.

Grafikon 7.3. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2017. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2017. godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Bolnice u RS	EIB	115.00
Povećanje univerzalnog pristupa za najrizičnije populacije u Bosni i Hercegovini	UN	21.98
Jačanje DOTS Strategije i unapređenje Nacionalnog programa borbe protiv tuberkuloze, uključujući multirezistentnu tuberkulozu i kontrolu infekcije u Bosni i Hercegovini	UN	12.88
OPA Program edukacije o demokraciji i ljudskim pravima	SAD/USAID	8.28
Vještine za radna mjesta (<i>Skills for Jobs</i>)	Švicarska	5.71
Lijekovi i druga medicinska oprema, Sveučilišna klinička bolnica Mostar	Hrvatska	5.39
Potporna za obrazovanje odraslih	Njemačka	4.86
Projekt zapošljavanja mladih (YEP)	Švicarska	4.35
Projekt <i>Market Makers</i>	Švicarska	4.29
Projekt razvitka i suradnje regije (BIRAČ) 2, SAR	Nizozemska	3.95

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forum za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Društveno - ekonomski razvitak ne može postići bez sveobuhvatnih reformi u Sektoru obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika, te je i u narednom razdoblju potrebno nastaviti aktivnosti na provedbi mjera na daljem razvitku tržišta rada, unapređenju stanja u oblastima obrazovanja,

zapošljavanja, socijalne zaštite i socijalne uključenost u Bosni i Hercegovini. Na temelju odgovora institucija BiH sa svih razina vlasti i članica DCF-a, koje su sudjelovale u izradi ovog Izvješća, u narednom razdoblju potrebno je provesti slijedeće aktivnosti:

- nastaviti aktivnosti na provedbi Akcijskog plana za izradu i provedbu kvalifikacijskog okvira u BiH 2014-2020, koji je od prioritarnog značaja u području obrazovanja u BiH;
- unaprijediti infrastrukturu i opremljenost na svim razinama obrazovanja;
- nastaviti aktivnosti na izradi prioriteta za razvoj strukovnog obrazovanja u BiH prema tzv. Preporukama iz Rige;
- unaprijediti veze strukovnih škola i poslodavaca;
- uvesti digitalizaciju i poduzetničko usavršavanje u obrazovni sustav BiH;
- unaprijediti suradnju studenata i profesora na sveučilištima u BiH sa fokusom na istraživanje;
- uspostaviti standarde i sustave u oblasti kontinuiranog profesionalnog razvoja nastavnika, koji je usmjeren ka razvoju vještina i ljudskog kapitala prema potrebama tržišta rada i održivog razvitka;
- unaprijediti izvještavanje u oblasti obrazovanja;
- ojačati učinkovitost institucija tržišta rada sa posebnim fokusom na kategorije koje se teško zapošljavaju (osobe sa invaliditetom, sa zdravstvenim ili socijalnim poteškoćama i sl.);
- pružiti veću potporu samozapošljavanju;
- izraditi preporuke o priznavanju inozemnih visokoškolskih kvalifikacija;
- poboljšati kapacitete centara za socijalni rad radi boljeg rada sa korisnicima socijalne zaštite;
- izraditi zakon i strateški okvir za oblast mladih u BiH;
- poboljšati infrastrukturu i opremu u institucijama visokog obrazovanja, kao i u predškolskim ustanovama u BiH;
- nastaviti aktivnosti na provedbi plana puta za provedbu Direktive EU o reguliranim strukama 2005 / 36EC i 2013 / 55EU.

Članice DCF aktivne u sektoru u 2017. godini	Svjetska banka, UN, EU, Republika Češka, Njemačka, Italija / Talijanska agencija za razvojnu suradnju (AICS), Hrvatska, Nizozemska.
Ostale ključne međunarodne organizacije	Međunarodni fond za poljoprivredni razvitak; OPEC fond za međunarodni razvitak/OFID; Europska agencija za sigurnost hrane; Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti.
Ključni partneri među institucijama vlasti	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ured za veterinarstvo BiH; Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja; Agencija za sigurnost hrane BiH; Direkcija za europske integracije BiH; Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS; Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko distrikta.
Ukupno alocirana/ isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2017. godini	Ukupno alocirano € 11.82 mil., od čega € 5.82 mil. granta i € 6.00 mil. zajma Ukupno isplaćeno € 11.37 mil., od čega € 5.36 mil. granta i € 6.00 mil. zajma Od ukupne ODA-e u 2017. godini, za sektor je alocirano 3%, a isplaćeno 3%.
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2017. godini	Zakon o veterinarstvu (<i>Sl.gl.RS.br.75/17</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarsko-medicinskim proizvodima (<i>Sl.gl.RS.br.75/17</i>); Zakon o hrani (<i>Sl.gl.RS.br.19/17</i>). Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni na www.donormapping.ba
Koordinacija sa i između donatora	Radna skupina Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH za planiranje i koordinaciju međunarodne pomoći u Sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvitka aktivna je u koordinaciji donatora i institucija BiH u ovom sektoru, kroz održavanje redovitih sastanaka i izradu godišnjih izvještaja koje usvaja Vijeće ministara BiH. Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH / Sektor za financijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2017. godini

Sektor poljoprivrede i ruralnog razvitka predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor poljoprivrede i ruralnog razvitka sastoji se od pet podsektora:

- Ruralni razvitak
- Kapacitet za Zajedničku poljoprivrednu politiku (CAP)
- Sigurnost hrane, veterinarske i fitosanitarne politike
- Ribarstvo
- Šumarstvo.

Bosna i Hercegovina raspolaže izvanrednim klimatskim i drugim uvjetima za razvoj poljoprivredne proizvodnje, značajnim kapacitetima za razvoj prehrambene industrije i dobrim preduvjetima za razvoj organske proizvodnje. Također, veliki postotak stanovništva se bavi poljoprivredom na formalni i neformalni način, tako da poljoprivreda i prehrambena industrija predstavljaju važnu granu gospodarstva koja daje doprinos ekonomiji, zapošljavanju i cjelokupnom društvenom-ekonomskom razvoju zemlje.

U 2017. godini su provedene brojne aktivnosti na unapređenju Sektora, u cilju uspostavljanja održivog sustava poljoprivrede i ruralnog razvitka, koji će biti konkurentan, omogućiti zaposlenje, socijalnu uključenost i bolji životni standard za poljoprivrednike i ruralno stanovništvo. Poseban fokus usmjeren je na provedbu reformi u kontekstu EU integracija, usvajanju zakonske legislative, te jačanju konkurentnosti na međunarodnom tržištu.

Tijekom 2017. godine, su provedene aktivnosti na pripremi i izradi dokumenta Strateški plan ruralnog razvitka u BiH za razdoblje 2018 -2021 godina, koji je krajem godine upućen u proceduru usvajanja na Vijeće ministara BiH. Strateški plan predstavlja okvir za razvoj sektora poljoprivrede i ruralnog razvitka, kroz jačanje konkurentnosti poljoprivrede, šumarstva i ruralnih područja i promicanja inovacija, te usklađivanje pravnog okvira u području poljoprivrede i ruralnog razvitka na svim razinama vlasti sa EU legislativom. Strateški plan ruralnog razvoja u BiH 2018 -2021 usvojen je na 128. sjednici VM BiH održanoj 04.01.2018. godine, čime je otvoren put za korištenje predpristupnih fondova EU, što bi se trebalo pozitivno odraziti na dalji razvitak sektora u narednom razdoblju.

Strateški plan razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u RS za razdoblje od 2016. do 2020. godine je u implementaciji i uključuje ulaganje u poljoprivredna gospodarstva, marketing za preradu hrane, razvoj ljudskih resursa, razvoj mikro, malih i srednjih poduzeća (MSME) u ruralnim područjima, ruralni turizam i jačanje institucija ruralnog razvoja.

U Federaciji BiH je u implementaciji Srednjoročna strategija razvitka poljoprivrednog sektora za razdoblje 2015 -2019 godina. Tijekom 2017. godine su provedene aktivnosti na pripremi dokumenata Program ruralnog razvitka i Akcijski plan za provedbu Programa ruralnog razvitka Federacije BiH za razdoblje 2018-2021 godina, koji će biti usvojeni, nakon usuglašavanja sa Strateškim planom ruralnog razvitka u Bosni i Hercegovini (2018-2021).

U Brčko distriktu su pokrenute aktivnosti na pripremi teksta Strategije razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Brčko distrikta.

Tijekom 2017. godine aktivno se radilo na procesu harmonizacije domaće poljoprivredne politike, te su sukladno tome pokrenute aktivnosti na ažuriranju dokumenta „Plan harmonizacije mjera ruralnog razvoja i općih usluga u poljoprivredi Bosne i Hercegovine“. Plan je u formi nacрта upućen na konsultacije nadležnim entitetskih ministarstvima i Odjeljenju za poljoprivredu Brčko distrikta, te će nakon dobijenih komentara i mišljenja biti upućen u proceduru usvajanja.

U listopadu 2017. godine održan je drugi sastanak Pododbora za poljoprivredu i ribarstvo između BiH i Europske unije, na kome se razgovaralo o provedbi SSP-a i harmonizaciji propisa s pravnom stečevinom EU u oblasti poljoprivrede i ribarstva, uključujući sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna pitanja. Zaključeno je da Bosna i Hercegovina mora nastaviti raditi na jačanju institucijskih kapaciteta, usvojiti paket državnih zakona o sigurnosti hrane i veterinarstvu, te usvojiti Strateški plan ruralnog razvitka. Također, potrebno je ujednačiti politike u oblasti ribarstva širom zemlje i uskladiti ih sa pravnom stečevinom EU.

Tijekom 2017. godine provedene su aktivnosti na osiguravanju novih tržišta i izvoza proizvoda biljnog i životinjskog podrijetla na tržište Europske unije. U suradnji sa Direkcijom za zdravlje i hranu, reviziju i analizu Europskog povjerenstva, pregovarano je da se Bosni i Hercegovini odobri izvoz mesa peradi i proizvoda od mesa peradi, te mlijeka i svježih mliječnih proizvoda na tržište Europske unije.

U BiH je unaprijeđena kontrola, prevencija i iskorjenjivanje zaraznih bolesti životinja i poboljšan izvozni potencijal živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla. Razvijeni su novi operativni programi za kontrolu i iskorenjivanje bjesnila i bruceloze za period 2017-2021. godina.

U Republici Srpskoj je u 2017. godini usvojen Zakon o veterinarstvu (Službeni glasnik RS, broj 75/17), čime će biti uvedene suvremene mjere kontrole bolesti životinja, a također je izrađen i stavljen u funkciju Veterinarski informacijski sustav RS.

Kada je u pitanju oblast sigurnosti hrane, postignut je napredak u implementaciji preporuka Akcijskog plana za proizvodnju i preradu mlijeka i mliječnih proizvoda i izvoza na tržište EU kao i usvajanje Akcijskog plana za izvoz mesa peradi i proizvoda od mesa peradi.

Agencija za sigurnost hrane BiH je tijekom 2017. godine pripremila nekoliko pravilnika u skladu s propisima u Europskoj uniji, koji će doprinijeti uvođenju suvremenog integriranog sistema sigurnosti hrane u svrhu zaštite potrošača i stavljanja domaćih proizvođača u ravnopravan položaj sa proizvođačima iz EU i zemalja okruženja (Službeni glasnik BiH, broj 62/17, 62/17, 66/17 i 92/17).

Agencija je, u cilju unapređenja kontrolnih programa sprovedla i Program praćenja ostataka pesticida u i na hrani biljnog porijekla, Istraživanje kvalitete soli na tržištu BiH i Monitoring kvalitete meda na tržištu BiH.

U veljači 2017. godine Bosni i Hercegovini je odobren prevoz svježeg mesa goveda preko teritorije Europske unije, čime je izvoznicima iz BiH omogućeno korištenje komercijalno povoljnijih mogućnosti prevoza mesa, najčešće u Tursku i države koje nisu članice EU.

Fitosanitarni sektor uključuje zdravlje biljaka, sjemena i sadnog materijala, zaštitu novih sorti i sredstava za zaštitu bilja. Pošto je EU usvojila novi zakon o zdravlju biljaka, to je rezultiralo

značajnim promjenama u sektoru, prvenstveno u oblasti akreditacije laboratorija, kao i službene kontrole. Tijekom 2017. godine u Bosni i Hercegovini je akreditirano šest novih ispitnih laboratorija, od kojih su tri laboratorija za ispitivanja proizvoda biljnog i životinjskog podrijetla.

Bosna i Hercegovina je u svibnju 2017. godine ratificirala Međunarodnu konvenciju za zaštitu novih biljnih sorti – UPOV Konvenciju (Službeni list BiH – MU, broj 4/17). Ratificiranjem ove konvencije ispunjena je posljednja multilateralna obveza Bosne i Hercegovine u Legislativnom akcijskom planu za pristupanje Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO).

Bosna i Hercegovina je bila zemlja partner na 84. Međunarodnom sajmu poljoprivrede u Novom Sadu u svibnju 2017. godine, na kom je 60 zemalja predstavilo svoje proizvode i usluge. BiH je predstavljena kroz organizaciju zajedničkog nastupa proizvođača iz zemlje, organizaciju konferencija, okruglih stolova, poslovnih susreta. Ova manifestacija predstavlja snažan podsticaj domaćim kompanijama prilikom izlaska na nova tržišta i jačanje njihove pozicije u okviru regionalnog i europskog tržišta.

U studenom 2017. godine potpisan je Sporazum s NR Kinom o suradnji u oblasti poljoprivrede. Sporazum predviđa razmjenu informacija i blisku suradnju nadležnih institucija i biznis zajednice dvije države u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvitka, fitosanitarnim, veterinarskim i pitanjima sigurnosti hrane, te zajedničkog promoviranja „16 + 1“ suradnje u oblasti poljoprivrede.

Na osnovu zaključaka Vijeća ministara BiH, koji su doneseni na 30. vanrednoj sjednici održanoj u martu 2017. godine, pokrenute su aktivnosti na hitnom postupku izmjene Pravilnika o upisu sorti na Sortnu listu i Pravilnika o priznavanju sorti poljoprivrednog bilja u Bosni i Hercegovini, kao i za donošenje Poslovnika o radu zajedničke Komisije za sorte. Tijekom 2017. godine proveden je proces upisa sorti, tako da su do kraja godine u Sortnu listu Bosne i Hercegovine upisane ukupno 272 sorte.

Također, ostvarena je značajna suradnja i koordinacija na međunarodnom planu u okviru aktivnosti u vezi sa IPPC (*International Plant Protection Convention*) i EPPO (*European and Mediterranean Plant Protection Organization*), kao i sa CPVO (*Community Plant Variety Office*), a nastavljena je i dobra suradnja s fitosanitarnim službama država u regiji.

U tijeku 2017. godine je usvojen set podzakonskih akata u sklopu fitosanitarne oblasti (Službeni glasnik BiH, broj 06/17, 36/17), fito-farmaceutske oblasti (Službeni glasnik BiH, br. 19/17, 48/17, 53/17, 80/17, 87/17), mineralnih đubriva (Službeni glasnik BiH, broj 54/17) i upisu sorti u Sortnu listu BiH (Službeni glasnik BiH, broj 29/17).

Izvešće o provedbi programa posebnog nadzora (sustavne kontrole) karantinskih štetnih organizama na krompiru u BiH za 2016. godinu je usvojeno na 115. sjednici Vijeća ministara BiH održanoj 18. 9. 2017. godine, a Izvešće o provedbi Roterdamske konvencije u BiH je razmotreno i usvojeno na 116. sjednici Vijeća ministara BiH, održanoj 26. 09. 2017. godine.

Očekuje se da će Bosna i Hercegovina početkom 2018. godine potpisati *Malta MedFish4Ever* deklaraciju, multilateralnu strategiju koju je predložila Europska unija, sa ciljem postizanja održivog korištenja ribljih resursa i zaštite morskog okoliša. Deklaracija predviđa zajedničke aktivnosti u cilju vraćanja ribarstva na održivu razinu, osiguranje radnih mjesta u ovom

podsektoru, te razvoj ribarstva širom Mediterana, a potpisale su je države sjeverne i južne obale Sredozemnog mora.

Ulaganja DCF članica u 2017. godini

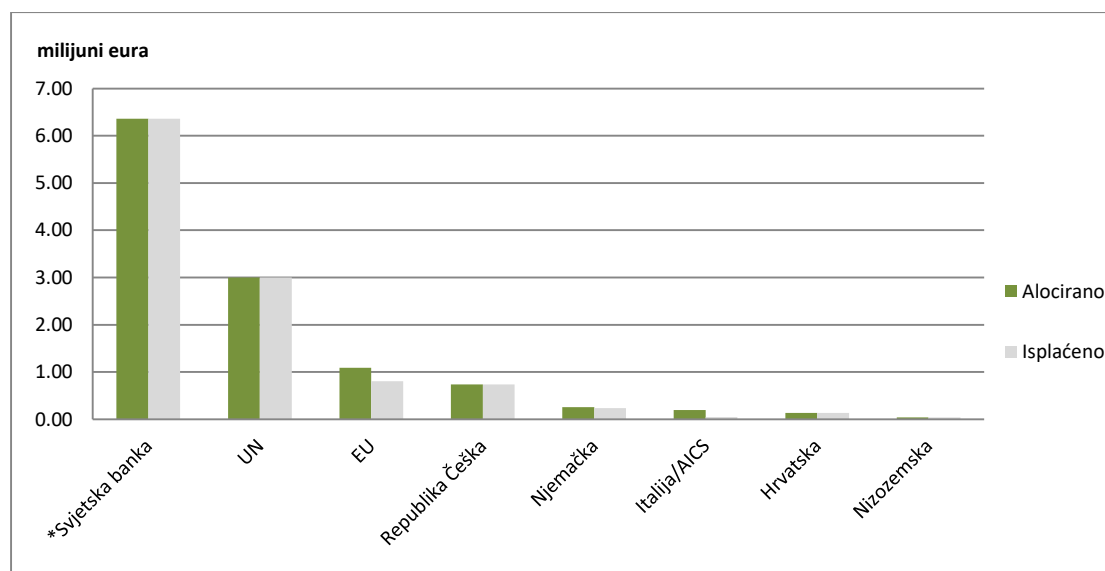
Članice DCF aktivne u sektoru Poljoprivrede i ruralnog razvitka u 2017. godini su EU, Hrvatska, Njemačka, Republika Češka, Nizozemska, Italija / Talijanska agencija za razvojnu suradnju (ICS), UN, Svjetska banka.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica za sektor u 2017. godini iznose € 11.82 milijuna, od čega € 5.82 milijuna granta i € 6.00 milijuna zajma, od zajmodavca Svjetske banke.

Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2017. godini iznose € 11.37 milijuna, od čega € 5.36 milijuna granta i € 6.00 milijuna zajma, od zajmodavca Svjetske banke.

U grafikonu 8.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja, kao i alocirana i isplaćena sredstva zajma Svjetske banke. Najveću alokaciju, odnosno isplatu imao je UN, za kojim slijede EU i Republika Češka.

Grafikon 8.1. Alocirana i isplaćena sredstva po donatorima/zajmodavcu u 2017. godini

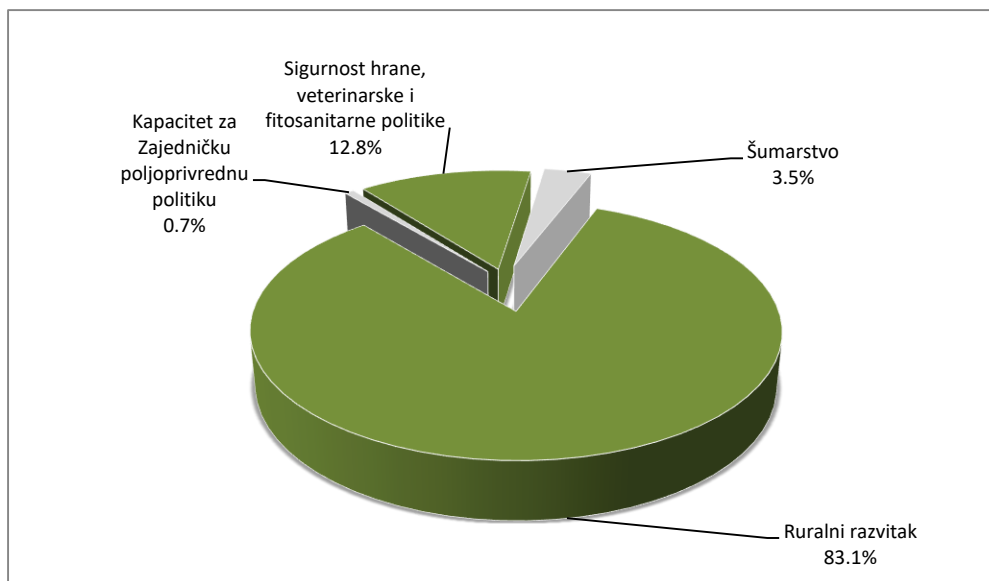

*Napomena: Svjetska banka zajam

Sektor Poljoprivreda i ruralni razvitak sastoji se od 5 podsektora. U grafikonu 8.2. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima.

Od ukupno alociranih sredstava u 2017. godini, 95.8% je alocirano u dva podsektora: Ruralni razvitak 83.1% i Sigurnost hrane, veterinarske i fitosanitarne politike 12.8%, dok je u ostale podsektore alocirano ukupno 4.2% sredstava.

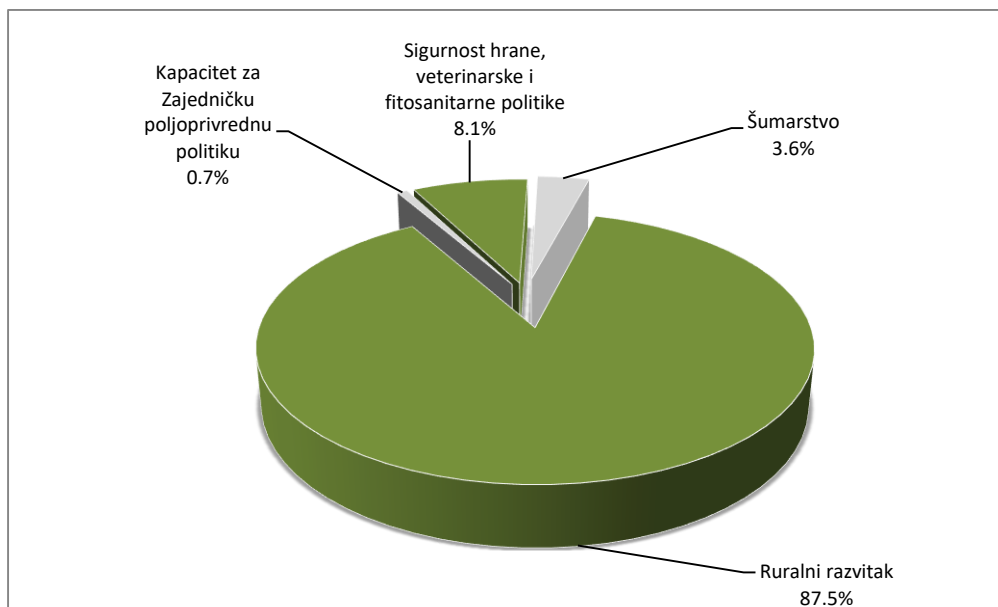
Grafikon 8.2. Ukupno alocirano po podsektorima u 2017. godini

U grafikonu 8.3. prikazana je struktura ukupno isplaćenih sredstava u 2017. godini po podsektorima.

Od ukupno isplaćenih sredstava u 2017. godini najviše je isplaćeno u podsektor Ruralni razvitak 87.5%.

Grafikon 8.3. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2017. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2017. godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Projekt razvitka sustava navodnjavanja	Svjetska banka	28.62
Projekt lokalnog integriranog razvitka	UN	7.47
Regionalni projekt ekonomske obnove Srebrenice (SRRP) IV	UN, Nizozemska	6.86
Globalni okolišni fond (GEF) - Održivo upravljanje šumama i krajolikom	Svjetska banka	4.01
Projekt 'Genetski nemodificirana visoko kvalitetna soja iz Dunavske regije'	Njemačka	1.37
EU potpora za nabavu i distribuciju mamaca sa cjepivom protiv bjesnila za akcije cijepjenja za jesen 2017. i proljeće 2018. godine u Bosni i Hercegovini	EU	1.09
Razvitak ekološke sječe i upravljanja šumama u Bosni i Hercegovini	Republika Češka	0.74
Razvitak sustava za uzgoj goveda u Bosni i Hercegovini	Republika Češka	0.72
Tehnička pomoć u koordinaciji programa kontrole i iskorjenjivanja bolesti životinja u Bosni i Hercegovini - Faza III	EU	0.59
Institucijska potpora za certificiranje i kontrolu sadnog materijala	Republika Češka	0.50

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

U narednom razdoblju potrebno je nastaviti aktivnosti na unapređenju ruralnog razvitka i stvaranju učinkovitog, održivog i inovativnog poljoprivredno-prehrambenog sektora u BiH, koji će biti konkurentan na međunarodnom tržištu, i koji će osigurati zaposlenje i bolji životni standard poljoprivrednih proizvođača. Prema prikupljenim odgovorima institucija BiH sa svih razina vlasti i članica DCF, koje su sudjelovale u pripremi Izvješća, u narednom razdoblju je potrebno:

- usvojiti Strateški plan ruralnog razvitka BiH i otvoriti mogućnost korištenja predpristupnih fondova EU za poljoprivredu i ruralni razvitak;
- jačati konkurentnost poljoprivrede, šumarstva i ruralnih područja kroz povećanje razine ulaganja i poboljšanje prijenosa znanja i promociju inovacija;
- poboljšati kvalitetu života u ruralnim područjima kroz stvaranje novih izvora prihoda i poboljšanje fizičke infrastrukture;
- unaprijediti institucijski sustav i kapacitete u sektoru poljoprivrede, sigurnosti hrane, veterinarske i fitosanitarne politike;

- harmonizirati pravni okvir u sektoru poljoprivrede, sigurnosti hrane, veterinarske i fitosanitarne politike sa pravnim okvirom Europske unije;
- ojačati savjetodavne usluge poljoprivrednicima u Bosni i Hercegovini;
- unaprijediti poljoprivrednu statistiku i informacijski sustav;
- nadograditi inspeksijske i kontrolne službe, te laboratorije kroz usvajanje standardiziranih procedura i metoda akreditacije.
- Izraditi i usvojiti Strateški plan za ruralni razvitak u BiH i dogovoriti uspostavu nacionalne strukture za dobijanje pretpristupne pomoći u sektoru poljoprivrede kroz Instrument za pretpristupnu pomoć za ruralni razvitak;
- dodatno uskladiti svoje sustave službenih veterinarskih i fitosanitarnih kontrola sa europskim standardima;
- dodatno nadograditi svoje administrativne kapacitete, naročito inspeksijske službe i laboratorije.

Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2017. godini	/
Ostale ključne međunarodne organizacije	Vijeće za regionalnu suradnju; Energetska zajednica jugoistočne Europe; Transportni opservatorij jugoistočne Europe; Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini.
Ključni partneri među institucijama vlasti	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Institucije, agencije, direkcije na svim razinama vlasti u BiH, sukladno njihovim sektorskim nadležnostima.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2017. g.	Ukupno alocirano €0.00 milijuna zajma Ukupno isplaćeno €0.00 milijuna zajma
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2017. godini	/
Koordinacija sa i između donatora	Ne postoji jedinstveni mehanizam za koordinaciju donatora. Za regionalna ulaganja, koordinacija donatora odvija se u kontekstu Investicijskog okvira za Zapadni Balkan (WBIF), i djelomice Nacionalnog investicijskog odbora (NIC). Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za financijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2017. godini

Sektor regionalne i teritorijalne suradnje u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor regionalne i teritorijalne suradnje sastoji se od četiri podsektora:

- Horizontalna potpora politici i reformi sektora,
- Regionalna struktura i mreža,
- Regionalna investicijska potpora i
- Teritorijalna suradnja.

Kontinuirano jačanje regionalne suradnje zemalja Zapadnog Balkana je jedan od preduvjeta za daljnji prosperitet i poboljšanje životnih uvjeta njihovih građana. U kontekstu postojeće ekonomske situacije, regionalna suradnja doprinosi jačanju ekonomskih, kulturnih i društvenih veza i ključni je čimbenik ukupne stabilnosti zemalja zapadnog Balkana i jugoistočne Europe.

U 2017. godini Bosna i Hercegovina je aktivno sudjelovala u regionalnim inicijativama uspostavljenim s ciljem korištenja zajedničkih snaga za podsticanje rasta na zapadnom Balkanu, uključujući Proces suradnje u jugoistočnoj Europi (SEECF), Vijeće za regionalnu suradnju (RCC), Sporazum o slobodnoj trgovini u srednjoj Europi (CEFTA) i Inicijativu Zapadnobalkanske šestorke.

Sukladno tome, BiH je sudjelovala na Samitu SEECF-a na visokoj razini, održanom 29. i 30.06.2017. godine u Dubrovniku, na kome je usvojena Zajednička deklaracija sa zaključcima vezanim za potporu zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima na njihovom putu ka EU, gospodarsku suradnju i razvitak regije u cjelini. Istaknuto je kako proces europskih integracija neće biti završen sve dok i sve sudionice SEECF-a ne postanu dio Europske unije.

RCC sa sjedištem u Sarajevu jedna je od najznačajnijih institucija koja podstiče razvitak regionalne suradnje i pruža potporu političkim, ekonomskim, socijalnim i institucijskim reformama u regiji. Kao operacioni ogranak SEECF-a, RCC čini pozitivne napore na razvoju napretka, zapošljavanja i poboljšanja konkurentskih uvjeta u zemljama regije i pokazao se kao važno sredstvo za unapređenje suradnje i ukupnog razvoja u regiji.

Berlinski proces i inicijativa Zapadnobalkanske šestorke, doprinijeli su daljem jačanju svijesti o potrebi suradnje u regionu, čvršćeg ekonomskog, infrastrukturnog i poslovnog povezivanja i povećanju ekonomskog rasta i razvoja zemalja regije.

U Sarajevu je 16.03.2017. godine održan sastanak premijera zapadnog Balkana, kao priprema za predstojeći Samit u Trstu, na kom je ukazano na probleme s kojima se susreću sve države zapadnog Balkana, kao što su nezaposlenost, organizirani kriminal i korupcija. Usvojena je zajednička izjava u kojoj je izraženo opredeljenje za nastavak regionalne suradnje i podržna inicijativa za stvaranje zajedničkog tržišta, kao dio procesa približavanja zapadnog Balkana EU.

U sklopu „Berlinskog procesa“, 12.07.2017. godine u Trstu je održan četvrti godišnji Samit predstavnika zemalja Zapadnog Balkana, na kom je sudjelovala i delegacija Bosne i Hercegovine. Infrastruktura, transport, energija i mogućnost povezivanja zapadnog Balkana u cilju ekonomskog oporavka regije su bile teme koje su razmatrane na ovom samitu.

Na samitu je podržan predloženi Višegodišnji akcijski plan za regionalni ekonomski prostor na Zapadnom Balkanu (VAP), čija bi provedba u razdoblju između 2017- 2020 godine trebala omogućiti neometan protok robe, usluga, kapitala i kvalificirane radne snage, a regiju učiniti atraktivnijom za ulaganja i trgovinu. VAP proizilazi iz obveza koje su preuzete u sklopu CEFTA-e i Strategije razvoja Jugoistočne Europe do 2020. godine (JIE 2020) po CEFTA i EU pravilima i načelima koja su reflektirana u Sporazumima o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) zemalja Zapadnog Balkana.

Tijekom Samita je, u oblasti transporta potpisan Sporazum o utemeljenju prometne zajednice između pet zemalja zapadnog Balkana i EU (TCT), kojim su uspostavljeni uvjeti za novu dinamiku suradnje između EU i regije. Bosna i Hercegovina potpisala je Sporazum o pristupanju Transportnoj zajednici u rujnu 2017. godine u Briselu, čime je postala dio izuzetno značajnog projekta, koji će omogućiti da se ukupna infrastruktura etapno uskladi s normativima i standardima koji su na snazi u Europskoj uniji.

Uključivanjem Bosne i Hercegovine u Transportnu zajednicu odobreno je financiranje za četiri izuzetno značajna projekta (izgradnja dionice autoputa 5-C), u vrijednosti 256 milijuna eura, uključujući i 46 milijuna eura grant sredstva, čija implementacija će početi u narednom razdoblju.

Tijekom Samita, otvorena je i prva zajednička institucija u regiji – Stalno tajništvo Komorskog investicijskog foruma zapadnog Balkana (KIF) sa sjedištem u Trstu, kojega je utemeljilo šest gospodarskih komora zemalja zapadnog Balkana. Tajništvo će se baviti regionalnim gospodarskim inicijativama i zastupanjem interesa poslovne zajednice, kao i promidžbom regije kao investicijske destinacije.

U Briselu je 31.10.2017. godine održan Sastanak koordinatora za Regionalni ekonomski prostor, na kom je razmotren ostvareni napredak u realizaciji mjera predviđenih VAP-om i predstavljeni programi, aktivnosti i planovi aktivnosti za 2017. i 2018. godinu, kao značajan korak u unapređenju koordinacije i usklađivanja djelovanja u pravcu učinkovitog postizanja ciljeva iz VAP-a.

Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (125. sjednica održana 22.12.2017. godine), imenovan je nacionalni koordinator za projekt regionalnog ekonomskog prostora Zapadnog Balkana i podkoordinatori za oblasti trgovine, mobilnosti, ulaganja i digitalne integracije, za razdoblje provedbe Akcijskog plana za uspostavu Regionalnog ekonomskog prostora Zapadnog Balkana (Službeni glasnik BiH, broj 2/18).

Tijekom prethodnih godina posebice su intenzivirane aktivnosti na jačanju regionalne suradnje u provedbi zajedničkih aktivnosti na promidžbi ravnopravnosti spolova u različitim oblastima, posebno u provedbi UN Rezolucije 1325 „Žene, mir i sigurnost“ i Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulske konvencije).

U svibnju 2017. godine, u Zagrebu je održan sastanak regionalnog koordinacijskog povjerenstva mreže Balkanske regije, na kom su sudjelovale predstavnice gender institucijskih mehanizama iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Makedonije i Crne Gore, radi dogovora o provedbi zajedničkih regionalnih inicijativa i aktivnosti. Sastanak je zaključen izradom koncepta projekta za održivost mreže Balkanske regije.

Bosna i Hercegovina je u 2017. godini u cijelosti sudjelovala u Agendi povezivanja i nastavila koristiti odgovarajuće EU fondove, primjerice Transnacionalni projekt *Attractive Danube*, koji je fokusiran na prezentaciju stanja okolišnog, antropološkog, socio-kulturnog, ekonomsko/ljudskog i institucijskog aspekta, te Okvir za ulaganja u zapadnom Balkanu (WBIF) za infrastrukturne i investicijske projekte,

kao i sredstva potpore u sklopu Višegodišnjeg programa (MCP), za sva četiri podsektora Regionalne i teritorijalne suradnje.

Osim toga, nastavljena je kontinuirana potpora regionalnoj suradnji, putem različitih projekata koji se provode u području RJU (primjerice: Regionalna škola za Reformu javne uprave), UJF, statistika, carine, pravosuđa, borbe protiv organiziranog kriminala, upravljanja migracijama, ljudskih prava i zaštite manjina, integracije Roma, Regionalni program stambenog zbrinjavanja, itd.

Cilj prekogranične suradnje (CBC) je da promovira dobrosusjedske odnose i kroz zajedničke lokalne i regionalne inicijative podstiče društveno-ekonomski razvitak u pograničnim područjima, dajući doprinos promociji suradnje u prioritetnim oblastima kao što su zapošljavanje, mobilnost radne snage, razvoj malih i srednjih poduzeća, trgovine i ulaganja, socijalna i kulturna uključenost, zaštita okoliša i promidžba održivog transporta, poboljšanje javne infrastrukture, turizma i kulturnog i prirodnog naslijeđa.

Bosna i Hercegovina sudjeluje u tri bilateralna programa prekogranične suradnje sa Hrvatskom, Srbijom i Crnom Gorom, u jednom programu prekogranične suradnje sa državama članicama – IPA Jadranski program, kao i u dva programa transnacionalne suradnje Jugoistočna Europa (SEE) i Mediteran (MED).

Za programe teritorijalne suradnje (IPA II 2014-2020) trenutačno su operativna sredstva za tehničku pomoć u sklopu Programa: BiH - Crna Gora , Srbija – BiH, INTERREG Hrvatska – BiH –Crna Gora i INTERREG MED. Prvi poziv za dostavljanje prijedloga projekata u sklopu IPA II programa Srbija - BiH 2014-2020 objavljen je u 2017. godini, dok su u svim drugim programima teritorijalne suradnje (IPA II 2014-2020) prvi pozivi objavljeni ranije, a za programe transnacionalne suradnje, MED i DANUBE, su objavljeni i drugi pozivi u 2017. godini.

Pored provedbe programa prekogranične suradnje (CBC), za sve zemlje zapadnog Balkana osigurana je sveobuhvatna tehnička pomoć - Prekogranična institucijska izgradnja - CBIB + faza II, s ciljem poboljšanja regionalne koordinacije i usklađivanja i razmjene iskustava u oblasti prekogranične suradnje među državama članicama Svjetske banke. Također, podržan je neometan prijelaz iz IPA I programa u IPA II u domeni prekogranične suradnje.

Kapaciteti struktura upravljanja, kao i korisnika grant sredstava iz programa prekogranične suradnje, u 2017. godini bili su unaprijeđeni putem niza stalnih obuka, pribavljanja priručnika i vodiča za osmišljavanje, provedbu i praćenje Programa prekogranične suradnje (CBC).

Prethodni samiti na visokoj razini iznova su potvrdili europsku perspektivu zemalja Zapadnog Balkana, poduprli regionalnu suradnju kao rezultat dobrosusjedskih odnosa i doveli do napretka u rješavanju bilateralnih pitanja, kao i u oblastima suradnje mladih i povezanosti, te transporta i energije.

Buduće aktivnosti

Regionalna suradnja je ključni uvjet za europsku perspektivu zemalja iz regije u kojoj se još uvijek osjećaju posljedice tragičnih sukoba. Pomirenje je od ključne važnosti za stabilnost regije na putu pridruživanja EU. U tom kontekstu neophodno je:

- nastaviti sa jačanjem regionalne suradnje i dobrosusjedskih odnosa;
- na liniji zaključaka Samita lidera WB6 u Trstu, provesti aktivnosti na provedbi usvojenog VAP-a;
- proširiti Agendu „povezanosti“ na način da ista obuhvati regionalno povezivanje infrastrukture, povezivanje ekonomija i povezivanje ljudi;
- nastaviti aktivnosti na harmoniziranju BiH zakonodavstva sa propisima Europske unije, što bi se trebalo pozitivno odraziti na privlačenje stranih ulaganja u regiji Zapadnog Balkana;
- provesti Strategiju za Zapadni Balkan koji Europska komisija namjerava objaviti u veljači 2018. godine;
- ratificirati Dodatni protokol 5 CEFTA sporazuma kojim će se dodatno olakšati trgovina između zemalja potpisnica CEFTA-e.

Članice DCF aktivne u Sektoru u 2017. godini	EBRD, EU, Slovenija, Švicarska, Republika Češka, Italija/Talijanska agencija za razvojnu suradnju (AICS), UN, Svjetska banka, Švedska/Sida
Ukupno alocirana/isplaćena sredstva DCF članica za potrebe Sektora u 2017. godini	Ukupno alocirano €29.11 milijuna, od čega €6.23 milijuna granta i €22.88 milijuna zajmova. Ukupno isplaćeno €27.12 milijuna, od čega €6.84 milijuna granta i € 20.28 milijuna zajmova. Od ukupne ODA-e u 2017. godini, za sektor je alocirano 7%, a isplaćeno 6%.
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2017. godini	Zakonski okvir i strategije usvojene u 2017. godini prikazane su za svaki pojedinačni sektor u sklopu ovog Izvješća.
Koordinacija sa i između donatora	Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za financijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Ulaganja DCF članica u 2017. godini

Međusobno povezani sektori zamjenili su takozvani Privremeni sektor, definiran za projekte koje članice DCF-a nisu mogli svrstati u postojeće sektore u PIMIS/DMD bazi podataka.

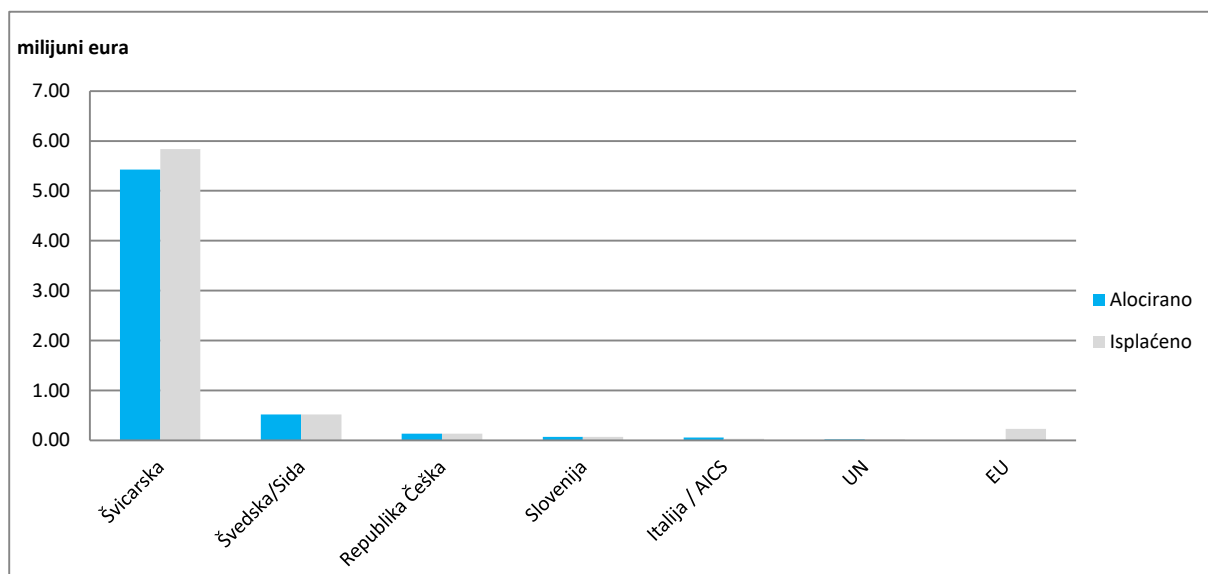
Članice DCF aktivne u Međusobno povezanim sektorima u 2017. godini su EBRD, EU, Slovenija, Švicarska, Republika Češka, Italija/Talijanska agencija za razvojnu suradnju (AICS), UN, Svjetska banka i Švedska/Sida.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica za sektor u 2017. godini iznose €29.11 milijuna, od čega je €6.23 milijuna granta i €22.88 milijuna zajma.

Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2017. godini iznose €27.12 milijuna, od čega je €6.84 milijuna granta i €20.28 milijuna zajma.

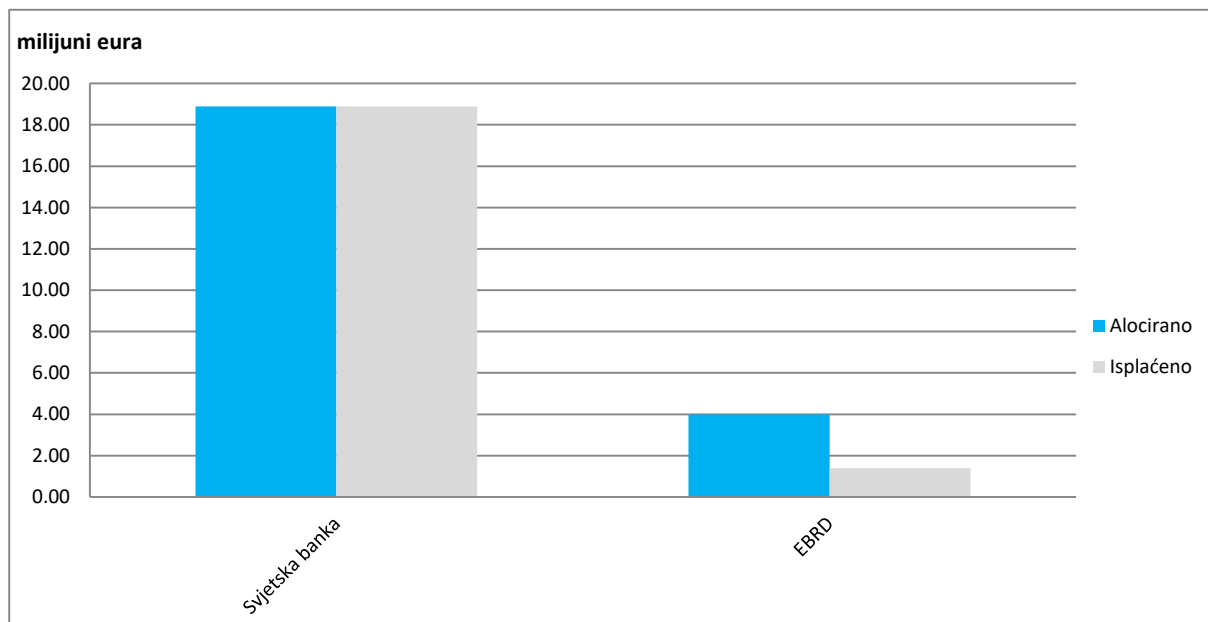
U grafikonu 10.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva sukladno visini ulaganja svakog pojedinačnog donatora. Donator koji je u 2017. godini alocirao odnosno isplatio najveći iznos grant sredstava je Švicarska.

Grafikon 10.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po donatorima u 2017. godini

U grafikonu 10.2. prikazana su alokacija i isplata zajmova u 2017. godini. Zajmodavci u ovom sektoru su Svjetska banka i Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD).

Grafikon 10.2. Alocirani i isplaćeni zajmovi po zajmodavcima u 2017. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2017. godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Projekt hitnog oporavka od poplava	Svjetska banka	71.56
Projekt registracije nekretnina	Svjetska banka	24.60
Poplave - Projekt zaštite od poplava rijeke Drine	Svjetska banka	17.17
Program za oporavak od poplava u RS - stambeno zbrinjavanje	UN	6.90
Projekt smanjenja čimbenika rizika za zdravlje u Bosni i Hercegovini	Švicarska	5.95
Projekt mentalnog zdravlja u Bosni i Hercegovini, Faza 2	Švicarska	5.13
Projekt jačanja sestrinstva u BiH	Švicarska	4.46
Projekt jačanja sestrinstva u BiH	Švicarska	4.40
Platforma MSP Zapadnog Balkana: ENEF	EBRD	4.20
GEFF- Zapadni Balkan-UniCredit Bank Mostar	EBRD	4.00

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Hrvatska

Republika Češka

Francuska

Njemačka

Mađarska

Italija / Talijanska agencija za razvojnu suradnju (AICS)

Japan

Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske

Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške

Slovenija

Švedska/ Švedska međunarodna agencija za razvojnu suradnju (Sida)

Švicarska

Sjedinjene Američke Države/Američka agencija za međunarodni razvitak (SAD/USAID)

Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD)

Europska unija (EU)

Europska investicijska banka (EIB)

Ujedinjeni narodi (UN)

Svjetska banka

Međunarodna financijska korporacija u Bosni i Hercegovini (IFC)

Hrvatska

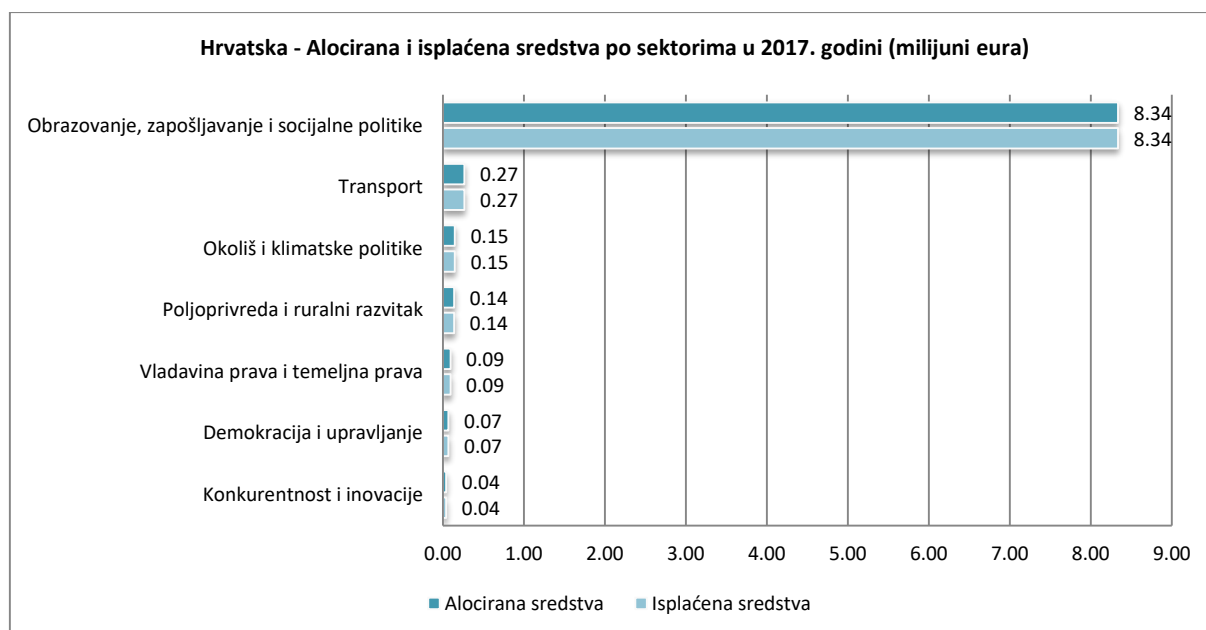
Politički pristup

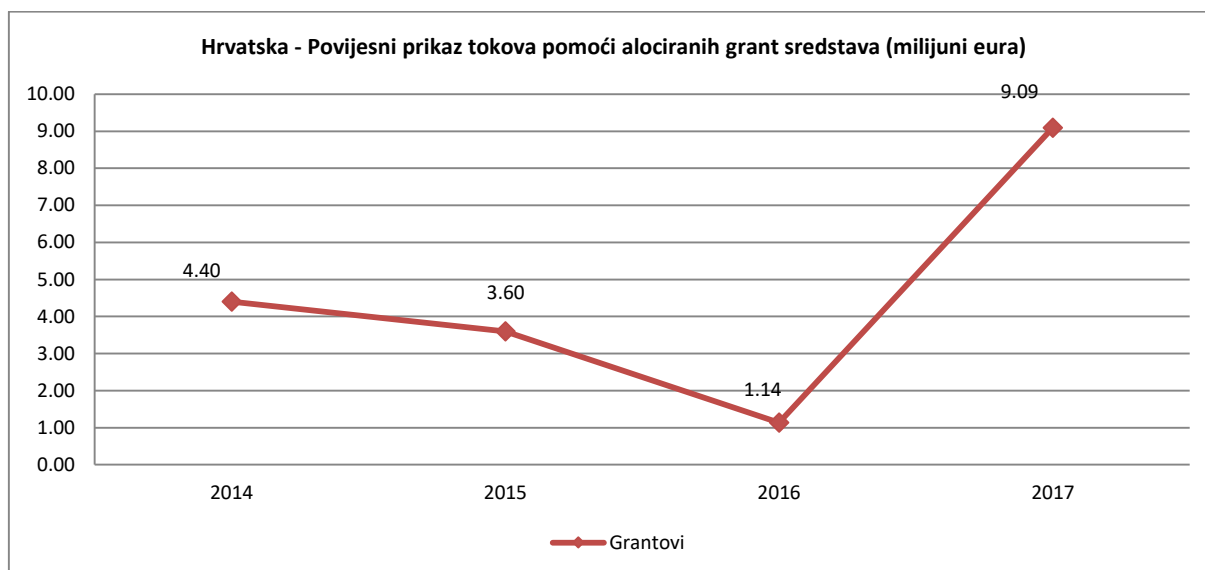
U Nacionalnoj strategiji razvojne suradnje Republike Hrvatske za razdoblje 2017 - 2021 godina, Bosna i Hercegovina je definirana kao jedna od prioriternih zemalja, dok Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike spada u sektorske prioritete Hrvatske razvojne pomoći. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova služi kao nacionalno koordinacijsko tijelo za razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć u inozemstvu. Hrvatska će nastaviti usmjeravati svoju razvojnu pomoć u Bosnu i Hercegovinu temeljem prioriteta Nacionalne strategije.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

Vlada Hrvatske je **alocirala € 9.09 milijuna i isplatila € 9.09 milijuna u 2017. godini u formi granta** u slijedeće sektore: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Transport, Okoliš i klimatske politike, Poljoprivreda i ruralni razvitak, Vladavina prava i temeljna prava, Demokracija i upravljanje i Konkurentnost i inovacije.

Uvećanje ukupno izdvojenog iznosa temelji se na jačem mehanizmu izvješćivanja u Republici Hrvatskoj, uključujući i putem Izvješća CRS-a (Sustav za izvješćivanje kreditora) za 2017. godinu, koje je prvi put podneseno u OECD DAC u studenom 2018. godine. U smislu ukupno izdvojenih sredstava, Izvješće CRS-a unaprijedilo je donatorski profil Hrvatske na globalnoj razini, uključujući i Bosnu i Hercegovinu.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Na temelju sektorskih prioriteta Nacionalne strategije, Hrvatska namjerava nastaviti s financiranjem projekata u oblastima obrazovanja, zdravstva, kulture, te postratne obnove i oporavka, posebice u oblastima stambenog zbrinjavanja i pitanja resocijalizacije, psihosocijalne podrške i zapošljavanja branitelja. Cilj razvojne pomoći Hrvatske je nastaviti s politikom konsolidacije smanjivanjem broja projekata i proširenjem postojećih.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

N/A

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini

Adresa: Ulica Maršala Tita 28

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: + 387 33 277 111

Faks: + 387 33 472 434

E-mail: croemb.sarajevo@mvpei.hr

Web-adresa: <http://ba.mvpep.hr/h>

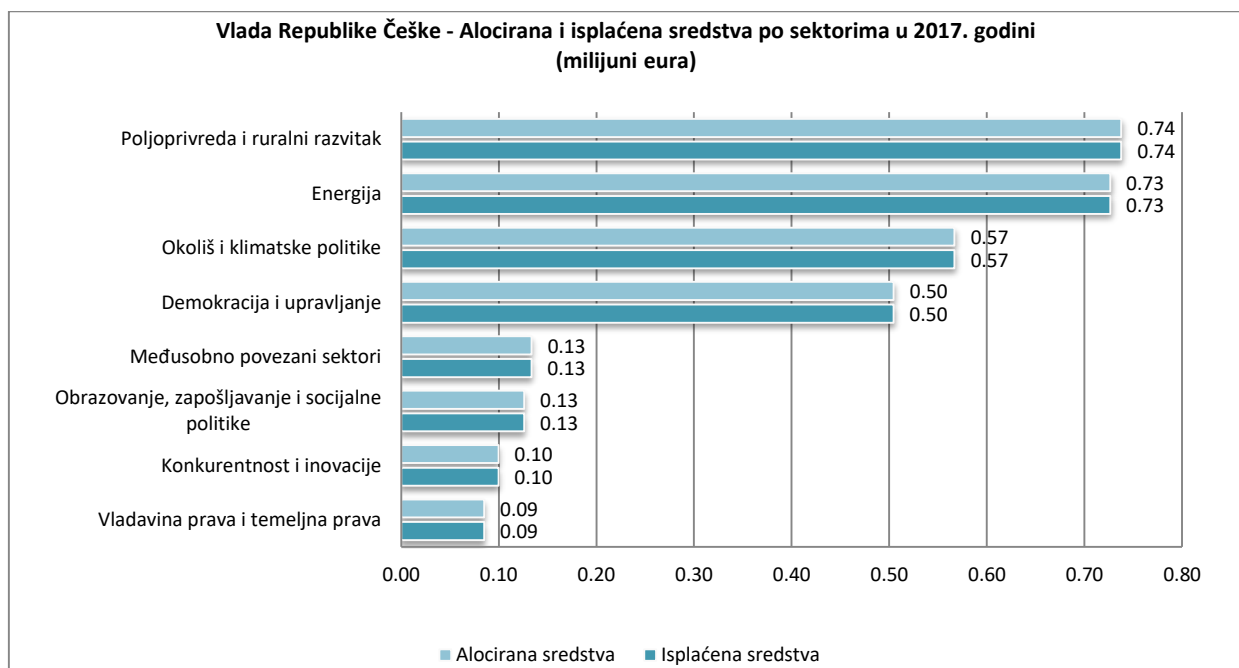
Republika Češka

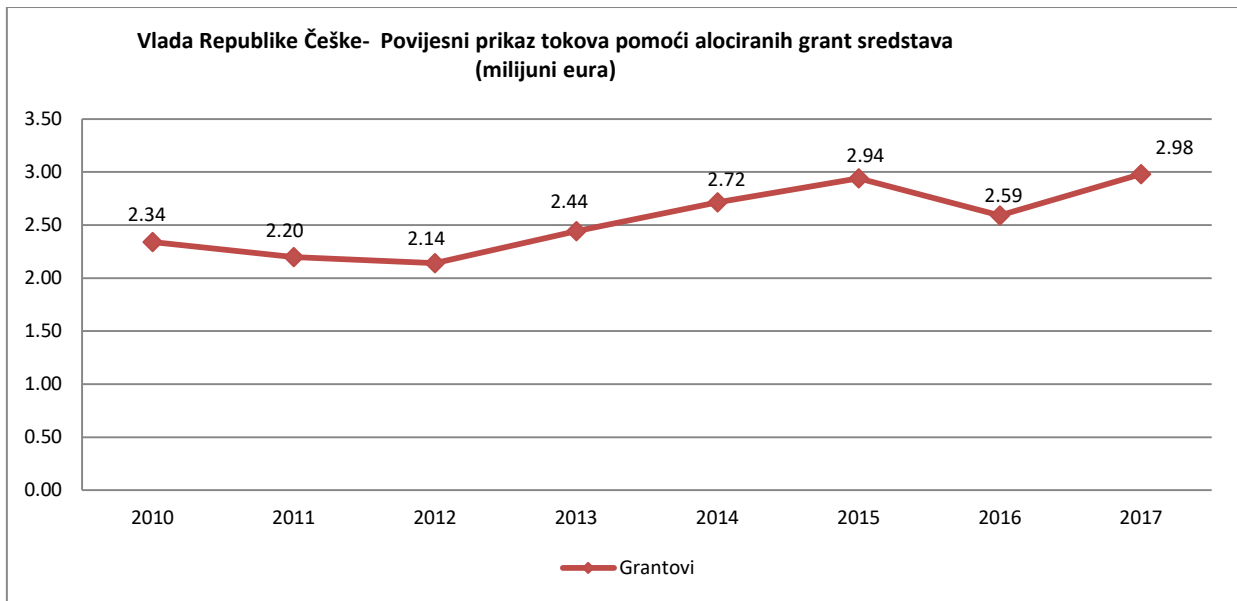
Politički pristup

Bosna i Hercegovina je svrstana među dugoročne prioritete Republike Češke i sukladno tome je uključena u Strategiju razvojne suradnje Republike Češke za razdoblje 2010-2017, kao jedna od prioritetnih zemalja u sklopu njene programske razvojne suradnje. Trenutačno je u primjeni Program razvojne suradnje Republike Češke sa Bosnom i Hercegovinom, lansiran 2011. godine, koji definira sljedeće prioritetne sektore: Vodoopskrba i zbrinjavanje otpadnih voda; Zaštita okoliša; Proizvodnja i distribucija energije; Institucije vlasti i civilno društvo; Zdravstvo; Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo. Važno je istaknuti kako bi se prilikom suradnje u navedenim sektorima, trebala koristiti iskustva koja je Republika Češka stekla u vlastitom procesu postkomunističke socio-ekonomske tranzicije i europskih integracija, što daje dodanu vrijednost pruženoj potpori.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

Vlada Republike Češke **alocirala je € 2.98 milijuna i isplatila € 2.98 milijuna u 2017. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Poljoprivreda i ruralni razvitak, Energija, Okoliš i klimatske politike, Demokracija i upravljanje, Međusobno povezani sektori, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Konkurentnost i inovacije i Vladavina prava i temeljna prava.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Republika Češka je već 2017. godine započela s pripremom nove razvojne strategije za Bosnu i Hercegovinu i identifikacijom novih projekata čija bi provedba treba započeti 2018. godine. Novi Program bilateralne razvojne suradnje Republike Češke za razdoblje 2018-2023, temelji se na postojećoj razvojnoj suradnji i partnerstvu Republike Češke s Bosnom i Hercegovinom (BiH) i odgovara potrebama zemlje i razvojnim prioritetima. Program se bavi ciljevima Strategije razvojne suradnje Republike Češke za razdoblje 2018-2030, istodobno poštujući Ciljeve održivog razvitka (SDG) prema Agendi 2030 za održivi razvitak kao i načela Globalnog partnerstva za učinkovitu razvojnu suradnju. Program odražava dosadašnje iskustvo, uključujući projektne i sektorske evaluacije provedene tijekom prethodnog programa suradnje. Također, uzima u obzir zaključke i preporuke za Češku razvojnu suradnju koje proizlaze iz OECD-ovog stručnog pregleda (*Peer Review*).

Dugoročna Češka razvojna suradnja usmjeriti će aktivnosti na sljedeća tri prioritetna područja u kojima će se pratiti relevantne Ciljeve održivog razvitka:

I. Ekonomski rast

Povećanje udjela proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u područjima s optimalnim uvjetima

U ovoj oblasti cilj je podržati proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i neovisnost u energetici. To će obuhvatiti promicanje održivih i pristupačnih izvora energije (izgradnja sustava za grijanje na biomasu, postavljanje solarnih kolektora za grijanje vode, fotonaponskih ploča, geotermalnih energetske sustava), te podržavanje izrade strateškog okvira za održivu uporabu obnovljivih izvora energije.

II. Održivo upravljanje prirodnim resursima

Unapređenje zaštite, uporabe i razvitka izvora vode, kvalitete vode i pristupa kvalitetnoj pitkoj vodi, uklanjanje onečišćenja i unapređenje upravljanja otpadnim vodama, uključujući sistavne mjere.

U ovoj oblasti cilj je pomoći u usklađivanju sustava za pročišćavanja otpadnih voda sa standardima EU. To će obuhvatiti izgradnju tehničke infrastrukture i, što je najvažnije, prijenos znanja krajnjim primateljima pomoći, uzimajući u obzir načela dostupnosti, povrat troškova u cijelosti i operativnu učinkovitost.

III. Dobro demokratsko upravljanje

Izgradnja učinkovitih, odgovornih i transparentnih institucija na svim razinama javne uprave

Snažne i transparentne institucije imaju ključnu ulogu u procesu prijelaza na demokratsko i pluralističko društvo. Dodana vrijednost Češke razvojne pomoći u BiH prvenstveno počiva na iskustvu Republike Češke u njenoj tranziciji i integraciji u euroatlantske strukture. Republika Češka će podržati javnu upravu BiH, promicati dobro upravljanje i pomagati u usklađivanju sa standardima i zakonodavstvom EU (u poglavljima *acquis*-a relevantnim za program, uključujući Poglavlje 12: sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika). U ovom programu bit će naglašena pomoć Bosni i Hercegovini glede procesa integracija u EU. Prijenos tranzicijskog iskustva također će doprinijeti društvenom i ekonomskom razvitku i jednakim mogućnostima za sve. U sklopu ove suradnje, Republika Češka će podržati izgradnju kapaciteta u pružanju dodatnih usluga i tehničke pomoći kroz razvitak potpornih sustava za poljoprivredu.

Češka razvojna suradnja sa Bosnom i Hercegovinom odvija se u sklopu sljedećih projekata/programa:

Glavni projekti razvojne suradnje kojima upravlja Češka razvojna agencija - obično su to projekti koji traju od 2-3 godine, čija provedbena tijela odabere Češka razvojna agencija. Suradnja bi prvenstveno trebala koristiti iskustva koja je Republika Češka stekla u vlastitom procesu postkomunističke socio-ekonomske tranzicije i europskih integracija, što daje dodatnu vrijednost pruženoj potpori.

Mali lokalni projekti koji omogućavaju male i ciljne razvojne aktivnosti - za razliku od većih projekata, male lokalne projekte provode lokalne organizacije izabrane od Veleposlanstva Češke Republike u Sarajevu, a njihova provedba treba se odvijati unutar godine za koju su odobreni.

Tranzicijski program, podupire demokraciju i ljudska prava, koristeći nedavna iskustva Republike Češke u socijalnoj tranziciji i demokratizaciji zemlje. Podnositelji zahtjeva za ovaj program trebaju biti češke organizacije, koje tijekom provedbe projekta trebaju surađivati sa svojim B-H kolegama.

Projekt lokalne tranzicije, koji omogućava male i ciljne razvojne aktivnosti u oblastima transformacije i ljudskih prava.

Jiri Dienstbier stipendije za novinarstvo predstavlja zajednički program Ministarstva vanjskih poslova Češke Republike i RFE / RL (Radio Slobodna Europa / Radio Sloboda), kojeg financira Ministarstvo. Pokrenut 2014. godine, inspiriran je doprinosom Jirija Dienstbiera starijeg kojeg je ostvario u oblastima, novinarstva, vanjske politike i ljudskih prava, sa namjerom da se podupre baština RFE / RL kroz promicanje pravednijih i otvorenih društava putem novinarstva.

Program stipendiranja, nudi nekoliko programa stipendiranja za B-H studente koji namjeravaju studirati na češkim javnim sveučilištima (na češkom ili engleskom jeziku). Programi na češkom jeziku pokrivaju većinu područja studija i sve tri faze sveučilišnih studija.

Drugi instrumenti: Program za privremeno angažiranje stručnjaka; Program B2B (Program za privatni sektor); Program zapošljavanja čeških učitelja u zemljama u razvitku; Trilateralna razvojna suradnja;

Program o sigurnosnoj suradnji Ministarstva unutarnjih poslova; Program pomoć za trgovinu češkog Ministarstva industrije i trgovine, Humanitarna pomoć, Potpora Češke Republike u oblasti razminiranja putem ITF-a.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Pored sudjelovanja na sastancima DCF u organizaciji Ministarstva financija i trezora BiH, Republika Češka sudjeluje i na neformalnim sastancima koordinacije donatora u organizaciji UN kao i sastancima koordinacije EU u organizaciji Delegacije EU u Sarajevu. Sektorski sastanci za koordinaciju donatora u oblasti poljoprivrede (u organizaciji Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH), biomase (u organizaciji UNDP), zdravstva u organizaciji Veleposlanstva Švicarske, te u koordinaciji vezanoj za lokalno upravljanje u organizaciji UNDP.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Republike Češke

Adresa: Franjevačka 19

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 587 050

Faks: +387 33 587 060

E-mail: sarajevo@embassy.mzv.cz

Web-adresa: <http://www.mzv.cz/sarajevo>

Francuska

Politički pristup

Veleposlanstvo Francuske u Bosni i Hercegovini provodi različite programe suradnje, sljedeći prioritete osmišljene od strane francuskog Ministarstva vanjskih poslova a kako bi podržala zemlju u njezinim naporima prema europskim integracijama. Suradnja se uz integrirani pristup provodi u skladu sa četiri glavne oblasti: unutarnja sigurnost, tehnička suradnja uključujući upravljanje i visoko obrazovanje i znanstvena suradnju, kultura i civilno društvo, uključujući promoviranje Frankofonije i nastavak preuzimanja *acquis*-a.

Neke od ovih aktivnosti financiraju se uz veliku potporu Europske unije (uključujući TAIEX), dok se druge financiraju izravno od francuske vlade i francuskih lokalnih zajednica.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Vlada Francuske nastavit će financirati projekte u oblastima obrazovanja i jezične suradnje, te pružati potporu civilnom društvu i institucijama.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Predstavnici Vlade Francuske sudjeluju u svim aktivnostima koordinacije donatora, uključujući sektorske radne skupine kao što su prijatelji Zemaljskog muzeja, EUNIC, itd.

Kontakt informacije:

Ured za suradnju i kulturu Veleposlanstva Francuske

Adresa: Mehmed-bega Kapetanovića Ljubušaka 16

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 282 700

Faks: +387 33 282 711

E-mail: catherine.palpant@diplomatie.gouv.fr

Web-adresa: www.ambafrance-ba.org

Njemačka

Politički pristup

Njemačka je odlučna u pružanju potpore Bosni i Hercegovini na njenom dugotrajnom putu prema EU, kako bi prevladala različite prepreke i kako bi joj pružila potporu u poduzimanje koraka definiranih u Reformskoj agendi BiH. Nastavljajući se na protekla desetljeća ekonomske suradnje, ovaj angažman danas posebice zahtijeva sveobuhvatnu pozornost usmjerenu na poticanje privatnih investicijskih programa i sukladno tome prilagodbu poslovne klime. To prvenstveno podrazumjeva razvitak funkcionalne tržišne ekonomije Bosne i Hercegovine s privatnim ulaganjima i stabilnim makro-ekonomskim izgledima, učinkovite administrativne i strukture vlasti na razini zemlje, usklađivanje relevantnog pravnog sustava sa EU *acquis*-om i prevazilaženje posljedica rata.

U tu svrhu, Vlada Njemačke je pružala i nastaviti će pružati bilateralnu razvojnu pomoć BiH izravno i putem više agencija nadležnih za provedbu pomoći i nevladinih organizacija. Najpoznatije među njima su: *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit* (GIZ) za tehničku pomoć i *KfW-Entwicklungsbank* (Razvojna banka) za financijsku pomoć. Pored toga, AHK (Trgovinska komora) promiče njemačka ulaganja i bilateralnu trgovinu. CIM integrirani eksperti rade u brojnim organizacijama privatnog sektora i nevladinim organizacijama. Projekti se također provode i putem političkih fondacija i drugih njemačkih institucija aktivnih u BiH. Ove aktivnosti koordinira Veleposlanstvo Njemačke, te neka sredstva izravno implementira.

Socio-ekonomski prioriteti – Razvitak privatnog sektora

U odnosu na najveći bilateralni trgovinski opseg BiH koji na godišnjoj osnovi premašuje EUR 1.7 milijardi, ukupno njemačko ulaganje iznosi EUR 350 milijuna. Njemačke tvrtke, prisutne u BiH još od njene neovisnosti, općenito pružaju najjači njemački potencijal za poticanje razvitka privatnog sektora u Bosni i Hercegovini. Između ostaloga, u spomenute aktivnosti uključena je i Njemačka inozemna trgovinska komora (AHK) čija pomoć se ogleda u programima potpore kao i radu Stalne radne skupine za bilateralne poslove, utemeljene od relevantnih ministarstva ekonomije u svibnju 2017. godine. Programi koje GIZ trenutačno provodi, između ostalog, izgrađuju kapacitete u javnom i privatnom sektoru BiH za jačanje konkurentnosti odabranih poslovnih lokacija (10 općina), njihovih konkretnih sektora i malih i srednjih poduzeća. Pored konkurentnosti u sektorima obrade metala i drva i turizma, ovaj program promiče uspostavu vrijednosnih lanaca u poljoprivredi za odabrane proizvode od voća i povrća koji imaju potencijalnu komparativnu prednost.

U sklopu multisektorskog angažmana za pružanje potpore inovacijama u privatnom sektoru, Vlada Njemačke zajedno sa EU sufinancira program koji uključuje grant sredstva za lokalne privatne tvrtke putem GIZ-a (EU *ProLocal*). Novi sufinancirani program *EU4Business*, lansiran je u travnju 2018. godine a pruža financijsku i tehničku potporu razvitku privatnog sektora. Kako bi se poboljšalo zapošljavanje, projekt u sklopu tehničkog i strukovnog obrazovanja i obuke (TVET) uvodi važne elemente njemačkog dvojnog TVET sustava (*Duale Berufsausbildung*). Projekt je proširen s pojedinačne županijske razine na nekoliko lokacija u oba entiteta. Ima za cilj uvođenje kooperativnog i kompetentnog TVET sustava koji će bolje odgovarati potrebama tržišta rada. U ovom kontekstu element od značaja predstavlja i uključenost privatnog sektora kao i suradnja između škola i tvrtki u provedbi TVET sustava.

Regionalni projekt ima za cilj unaprijediti nacionalnu provedbu regionalno dogovorenog omogućavanja trgovine i promicanje reformi kao i poboljšanje pristupa tvrtkama orijentiranim na trgovinu prema informacijama i vještinama glede instrumenata koji olakšavaju istu. Istodobno, projekt potiče javno-privatni dijalog o preprekama u trgovini koje su odabrane i prioritizirane od strane privatnog sektora, te potiče korištenje regionalnih platformi za zajedničku izradu ili propagiranje rješenja dobre prakse za rješavanje trgovinskih barijera.

Sektor u fokusu(1): Energija

Sektor energije u Bosni i Hercegovini ističe se kao jedan od sektora koji najviše obećava u pogledu ekonomskog ulaganja i rasta, kako bi se u cijelosti osigurala temeljna potreba za pružanjem usluga javnosti u Bosni i Hercegovini i nastavilo slijediti ekološki osjetljiv put koji uzima u obzir klimatske promjene.

Do sada, aktivnosti su bile usmjerene na potporu Vlade Njemačke za sanaciju postojećih i izgradnju novih hidroelektrana i uvođenje novih tehnologija obnovljivih izvora energije (energije vjetra). Također, u različitoj fazi provedbe su i raznovrsni veliki projekti KfW Razvojne banke u RS i FBiH sa ukupnim opsegom financiranja većim od EUR 400 milijuna. Ovi projekti u sklopu Njemačke financijske suradnje se uglavnom odnose na proizvodnju energije u hidroelektranama i vjetroelektrama. U 2017. godini, potpisan je i ugovor o zajmu u vrijednosti od EUR 60 milijuna između KfW i Vlade BiH za izgradnju vjetroelektrane Hrgud, kao prvi projekt te vrste kojeg će provoditi Elektroprivreda RS.

Od kraja 2015. godine, GIZ provodi projekt u oblasti obnovljive energije, koji ima za cilj poboljšati okvirne uvjete za povećanu uporabu obnovljivih izvora energije u BiH. Projekt surađuje sa svim relevantnim partnerima na entitetskoj i državnoj razini. Pored unapređenja pravnog okvira, režima licenciranja i odobravanja kao i praćenja NREAP plana, projekt radi i na modeliranju i scenarijima energije. Izrađuje opcije za reformu programa potpore, okvirne uvjete za povećanu održivu primjenu malih hidroelektrana i uporabu biomase u proizvodnji električne energije i za grijanje.

Sektor u fokusu (2): Okoliš

Obzirom na usvojenu Strategiju zaštite okoliša na razini zemlje, aktivnosti koje se provode u ovom Sektoru (pored njihovog neposrednog utjecaja na okoliš i njihove pomoći u ispunjavanju ciljeva u oblasti klimatskih promjena) su također značajne za poboljšanje općih uvjeta za razvitak privatnog sektora ne samo u samom sektoru zaštite okoliša, nego i za one koje ovise o tome. Prvenstveno, ovo može uključivati proizvodnju i preradu poljoprivrednih i prirodnih dobara sa pripadajućim standardima potrebnim u oblasti turizma.

- *Energetska učinkovitost*

Projekt koji GIZ trenutačno podržava, ima za cilj izgradnju kapaciteta za energetska učinkovitost (ispunjavanje zahtjeva Energetske zajednice, vrši praćenje i upravljanje podacima, zakonodavnog okvira i njegove provedbe, provedbe mjera energetske učinkovitosti) na općinskoj, županijskoj i entitetskoj razini, i u bliskoj koordinaciji sa MVTEO. GIZ također podržava i regionalni projekt energetske učinkovitosti u JIE. Također, i KfW Razvojna banka trenutačno priprema programe energetske učinkovitosti, u oblasti stambenih i poslovnih zgrada.

- *Vodoopskrba i zbrinjavanje otpadnih voda*

KfW Razvojna banka još uvijek provodi različite projekte u ovom Sektoru u RS i u Federaciji BiH. „Projekt zbrinjavanja otpadnih voda u Bihaću“ dovršen je u 2017. godini, dok je potpisan sporazum o grantu u iznosu od EUR 13.5 m za izgradnju novog postrojenja za zbrinjavanje otpadnih voda u Zenici.

- *Bioraznolikost*

U sklopu Otvorenog regionalnoga fonda za JIE, bioraznolikost ima za cilj povećanje kapaciteta za bolje vrednovanje usluga ekosustava, prikupljanje i upravljanje informacijama o biološkoj raznolikosti u svrhu praćenja i izvješćivanja. Projekt surađuje s partnerima javnog i nevladinog sektora u regiji kako bi se uspostavilo prekogranično upravljanje ekosustavom.

Reforma javne uprave i Vladavina prava

Angažman Njemačke sa Bosnom i Hercegovinom u oblasti Reforme javne uprave bavi se značajnim pitanjem poboljšanja pružanja usluga javne uprave također potrebne kako bi se omogućilo ulaganje i rast privatnog sektora. GIZ provodi program u suradnji sa PARCO-om, Direkcijom za europske integracije i drugim odabranim javnim institucijama na državnoj razini. Ovim institucijama pruža se potpora kako bi se primjenila načela javne uprave radi transparentnog, odgovornog, učinkovitog i djelotvornog pružanja javnih usluga. U tom smislu, regionalni GIZ projekt podržava proces koji ima za cilj podržati poslovnu suradnju općina, u sklopu kojega su dodijeljeni „Certifikati za poslovnu suradnju“. Novoutemeljena bilateralna Stalna radna skupina o poslovnoj suradnji između njemačkog Ministarstva ekonomije i MVTEO uključujući njihove relevantne Trgovinske komore, na sličan način je usmjerena na pokretanje konkretnih javnih reformi posebice potrebnih za uspostavu čvršćih temelja za privatna strana ulaganja.

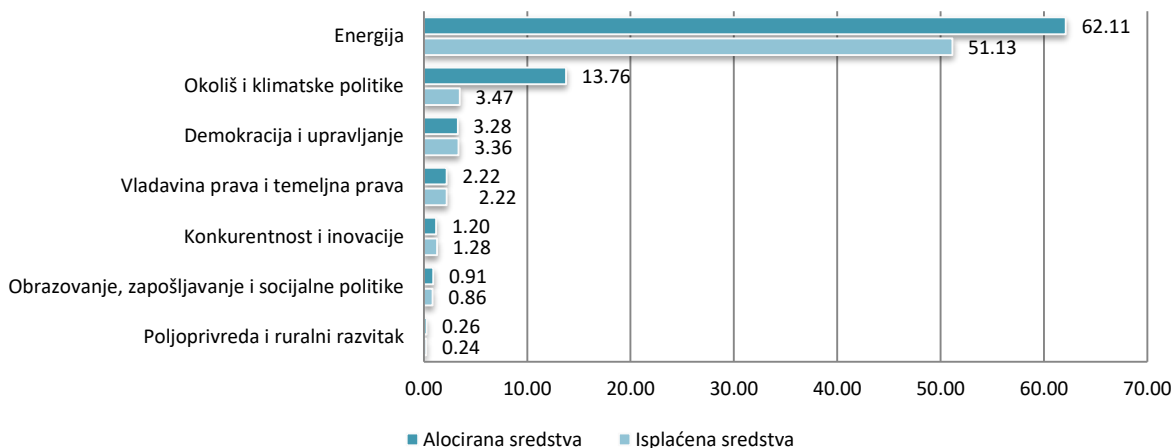
Kao što je navedeno u Reformskoj agendi BiH, snažan, pouzdan i neovisan pravosudni sustav predstavlja prijeko potreban preduvjet daljnjeg razvitka. Regionalni projekt GIZ-a za Jugoistočnu Europu se do sada bavio različitim pitanjima iz domene pravne reforme. Konačno, regionalni projekt podržava izgradnju kapaciteta unutar regije u pogledu pristupnih procesa i integracije u EU, kao i upravljanja IPA sredstvima. Svi regionalni projekti također surađuju s partnerima u BiH.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

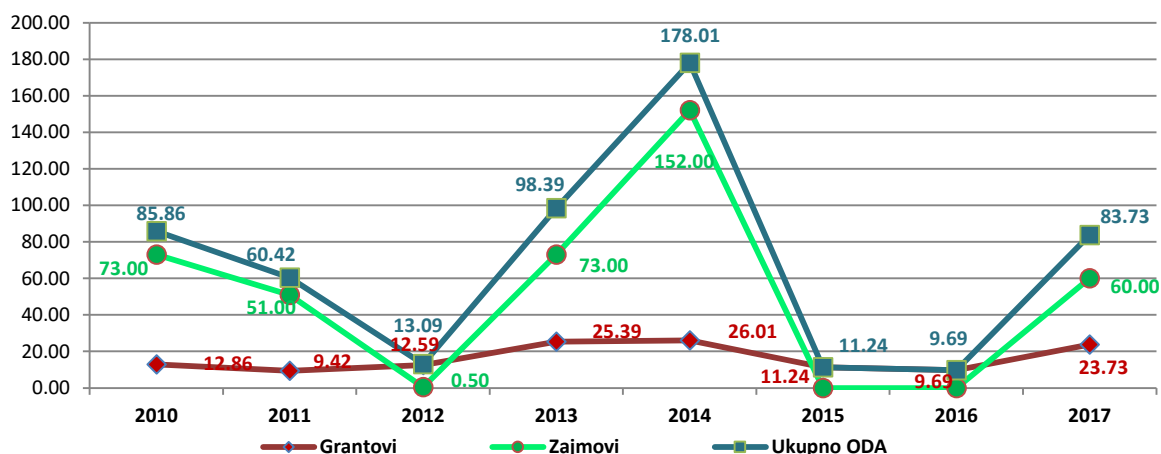
Vlada Njemačke **alocirala je €83.73 million³ milijuna a isplatila €62.56 milijuna u 2017. godini u formi grantova i zajmova** u sljedeće sektore: Energija, Okoliš i klimatske politike, Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike i Poljoprivreda i ruralni razvitak. Njemačke aktivnosti provode se u sklopu Reformske agende Bosne i Hercegovine i sukladno njenom opredjeljenju za Berlin + Proces, koji predstavljaju sastavne elemente na putu Bosne i Hercegovine u njenom pristupanju u EU.

³Njemačka razvojna banka KfW prikazuje alocirana sredstva prema godini potpisivanja zajma ili sporazuma o financiranju

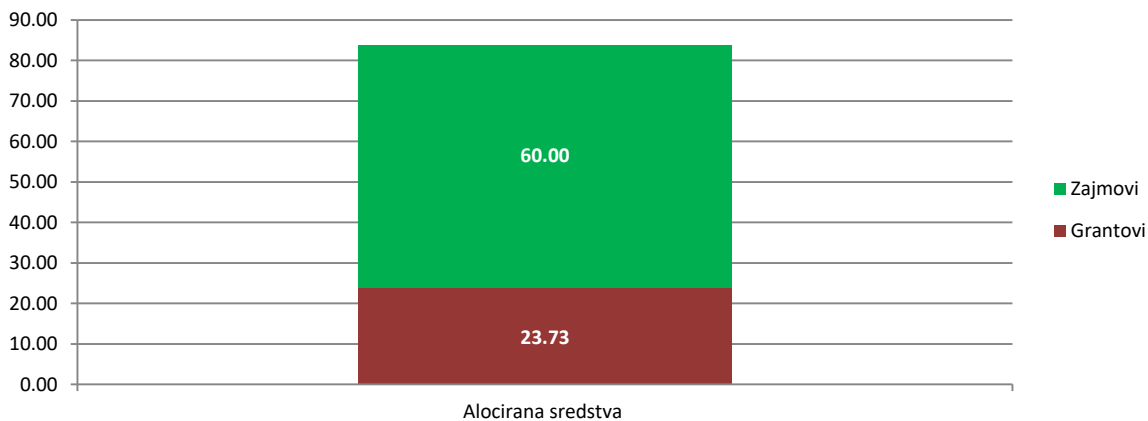
Vlada Njemačke - Alocirana i isplaćena sredstva po sektorima u 2017. godini (milijuni eura)

Vlada Njemačke- Povijesni prikaz tokova pomoći alociranih grant i kreditnih sredstava (milijuni eura)

Vlada Njemačke - Poređenje zajmova i grantova u - 2017. godini (milijuni eura)

Srednjoročni i dugoročni pristup

U kontekstu Berlinskog procesa i EU perspektive Bosne i Hercegovine, Njemačka će nastaviti svoj angažman od tradicionalnog donatora do jačeg investitora i pouzdati se u poboljšanje najveće bilateralne robne razmjene Bosne i Hercegovine (trenutačno oko EUR 1.7 milijardi godišnje) i razne oblike privatnih ulaganja, što bi zahtijevalo ulaganje zajedničkih napora kako bi se razvila tržišta i prilagodio institucijski okvir.

Sukladno tome, u sklopu tehničke i financijske suradnje, Vlada Njemačke će nastaviti svoj angažman sa glavnim fokusom na (1) lokalni ekonomski razvitak i razvitak privatnog sektora (2) energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije i (3) unapređenje sektora poslovnog razvoja sukladno kretanjima u BiH, kao i (4) demokraciju i javnu upravu, posebice uključujući (5) vladavinu prava. U svim projektima regionalna suradnja će ostati značajan aspekt Njemačke suradnje.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Koordinaciju među donatorima i ulagačima nadgleda Veleposlanstvo Njemačke, te se ista na kraju dodjeljuje specijaliziranim agencijama kao što su GIZ i KfW Razvojna banka. Pored redovitog sudjelovanja u radu Foruma za koordinaciju donatora (DCF), Veleposlanstvo Njemačke, GIZ i KfW također koordiniraju rad i u sklopu Sastanka za koordinaciju pomoći zemalja članica EU koje organizira EU Delegacija.

KfW Razvojna banka, u sva tri aktivna sektora Njemačke bilateralne financijske suradnje (obnovljivi izvori energije i energetska učinkovitost, komunalna infrastruktura i MSP/mikrofinanciranje), koordinira sa partnerima BiH na državnoj, entitetskoj i općinskoj razini kao i drugim relevantnim donatorskim agencijama. GIZ sudjeluje u radu nekoliko sektorskih koordinacijskih skupina sa onim donatorima i agencijama za implementaciju koje provode aktivnosti u sektorskim koordinacijskim skupinama koje se bave pitanjima: lokalne uprave, energetske učinkovitosti i energije iz obnovljivih izvora, poljoprivrede (sa MVTEO-om) i reforme javne uprave (sa PARCO-om).

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Savezne Republike Njemačke u Bosni i Hercegovini

Ekonomski savjetnik: Sebastian Damm

Adresa: Skenderija 3

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 565 349

E-mail: sebastian.damm@diplo.de

Web-adresa: www.sarajewo.diplo.de

Ured GIZ-a u Bosni i Hercegovini

Pročelnik Ureda GIZ BIH: Dr. Brigitte Heuel-Rolf

Adresa: Zmaja od Bosne 7, Importanne Centar O3/IV

71 000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 957 500

Faks: +387 33 957 501

E-mail: brigitte.heuel-Rolf@giz.de

Web-adresa: www.giz.de

Ured KfW-a u Bosni i Hercegovini

Pročelnik Ureda KfW BiH: Dr. Matthias Schmidt-Rosen

Adresa: Zmaja od Bosne 7, Importanne Centar O3/V

71 000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 592 415/416

Faks: +387 33 592 517

E-mail: Matthias.Schmidt-Rosen@kfw.de

Web-adresa: www.kfw.de

AHK (Njemačka inozemna trgovinska komora u Bosni i Hercegovini)

Zamjenik pročelnika ureda: Amra Surkovic

Adresa: Fra Anđela Zvizdovića 1/B 19

71 000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 295 918

Faks: +387 295 920

E-mail: amra.surkovic@ahk.ba

Web-adresa: www.bosnien.ahk.de

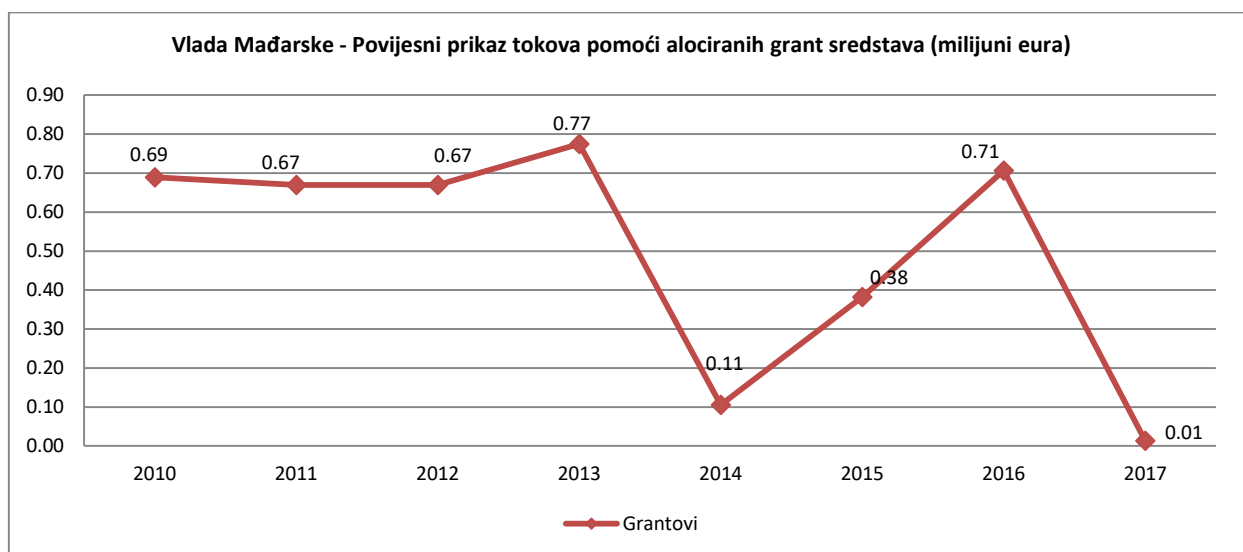
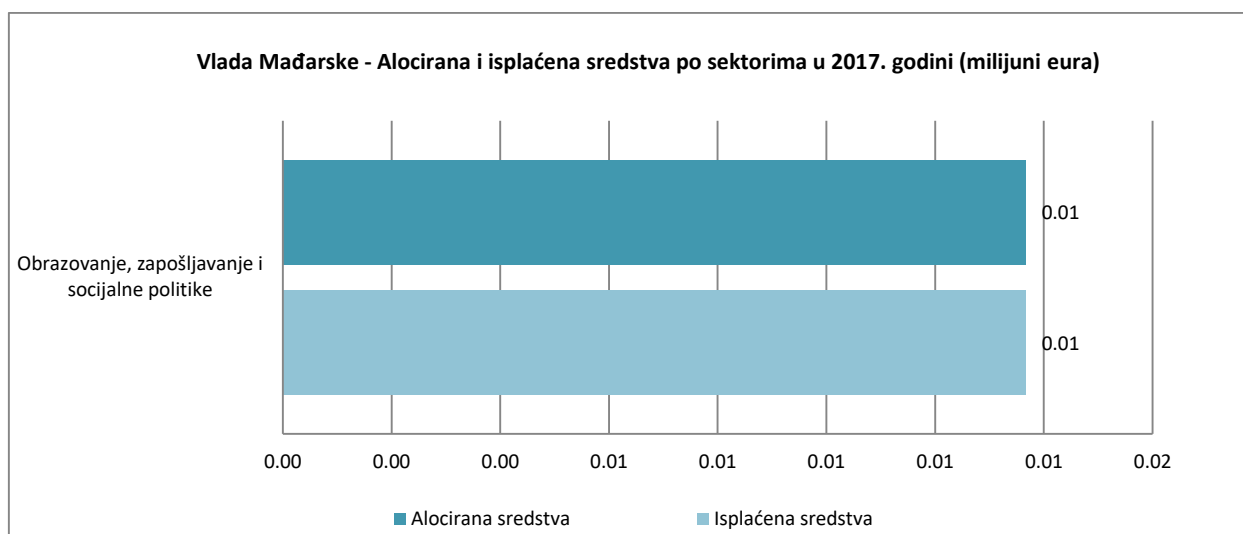
Mađarska

Politički pristup

Ključni element mađarskog pristupa u pružanju potpore ogleda se u korištenju konkretnog iskustva stečenog tijekom demokratske tranzicije Mađarske (t.j. prelazak na tržišnu ekonomiju, na funkcionalnu demokratsku državu) kao i njenog iskustva u procesima Euroatlantskih integracija (t.j. EU-integracije, NATO-integracije, regionalna suradnja).

Glavne aktivnosti u 2017. godini

Vlada Mađarske **alocirala je €0.01 milijuna i isplatila €0.01 milijuna u 2017. godini u formi granta u sljedeći sektor: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike.**

Srednjoročni i dugoročni pristup

Pozitivan pristup Vlade Mađarske uzeo je u obzir i temelji se na sljedećem:

- Stabilna ekonomija Mađarske otvara šire mogućnosti također i u međunarodnoj razvojnoj suradnji.
- Zemlje Zapadnog Balkana, uključujući Bosnu i Hercegovinu predstavljaju regiju od izuzetnog značaja i strateškog partnerstva.
- Vlada Mađarske nastojati će financirati inicijative koje podupiru stabilnost, pomirenje i miran suživot u Bosni i Hercegovini.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Vlada Mađarske uključena je u koordinaciju donatora putem svojih veleposlanstava u zemljama partnerima, te je kao zemlja članica EU, Mađarska posebice angažirana u EU koordinaciji kako u Briselu tako i u zemljama partnerima.

Vlada Mađarske ima za cilj povećati sudjelovanje u *Twinning* i TAIEX programima.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Republike Mađarske

Adresa: Splitska 2,

71000 Sarajevo

Telefon: +387 33 205 302

Faks: +387 33 268 930

E-mail: mission.sjj@mfa.gov.hu

Web-adresa: <https://sarajevo.mfa.gov.hu/>

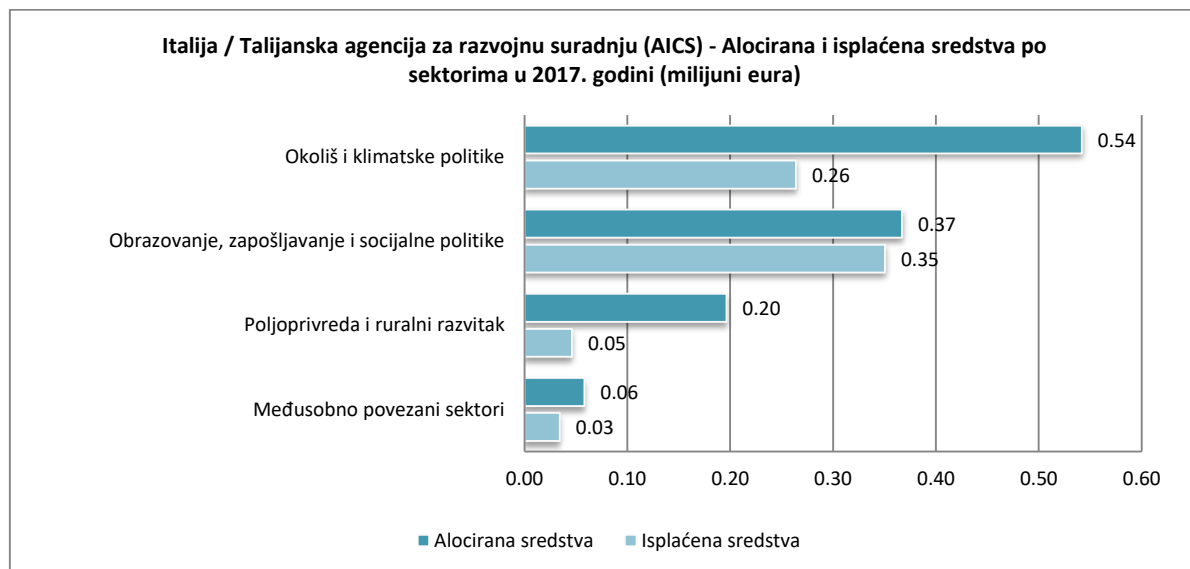
Italija / Talijanska agencija za razvojnu suradnju (AICS)

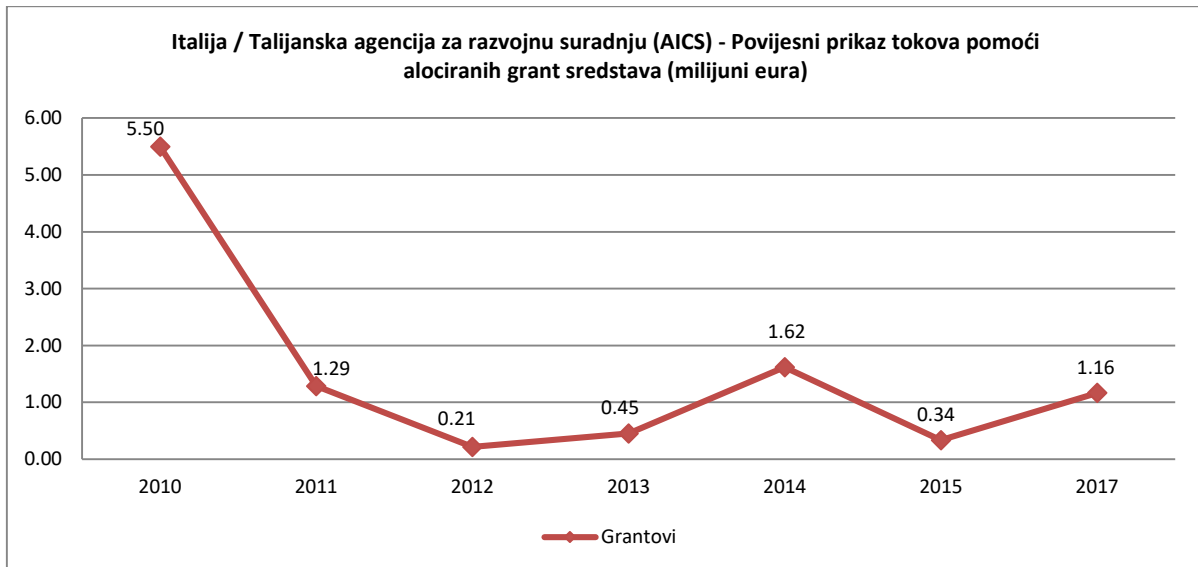
Politički pristup

Bosna i Hercegovina spada u red dvadeset prioriternih zemalja u sklopu programa rada Talijanske agencije za razvojnu suradnju. Područja aktivnosti Talijanske agencije za razvojnu suradnju (AICS) su raznovrsna sa fokusom na smanjenje siromaštva i unapređenje društveno-ekonomskih uvjeta. Talijanska kooperacija fokusira se na pružanje potpore održivom razvitku osobio u sektorima poput poljoprivrede i ruralnog razvitka, zaštite okoliša i održivog turizma, lokalnog razvitka i civilne zaštite. Aktivnosti koje su realizirane do danas predstavljaju potvrdu njene predanosti ostvarenju konsolidacije demokratskih procesa i neizravno, zaštiti ljudskih prava, demokraciji, vladavini prava, dobroj upravi i promicanju kulture mira, utemeljene na tradiciji multinacionalnog suživota. Sve aktivnosti u sklopu talijanske suradnje usmjerene su na to da se olakša proces integracije i pristupanje Bosne i Hercegovine u Europsku uniju. Takvi projekti financiraju se putem bilateralnih i multilateralnih kanala, uz relevantno sudjelovanje talijanskih NVO organizacija i decentralizirane suradnje (regije, pokrajine i ostale lokalne institucije), uvijek sa ciljem stvaranja sinergija i održivih partnerstava između lokalnih i talijanskih interesnih aktera kako u privatnoj tako i u javnoj sferi djelovanja.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

Vlada Italije **alocirala je € 1.16 milijuna i isplatila € 0.69 milijuna u 2017. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Okoliš i klimatske politike, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Poljoprivreda i ruralni razvitak i Međusobno povezani sektori.

Srednjoročni i dugoročni pristup

BiH je uključena među dvadeset prioriternih zemalja Talijanske suradnje. Slijedom toga, narednih godina cilj nam je povećati naše aktivnosti u zemlji, podržavati proces pridruživanja BiH u EU i što je više moguće povezati i unaprijediti suradnju između talijanskih tvrtki kako iz privatne tako i javne sfere, sa lokalnim institucijama i organizacijama. Unutar ovog okvira, provodit će se aktivnosti u sljedećim prioriternim oblastima: Okoliš i lokalni razvitak, Održivi turizam, Ruralni razvitak, Fitosanitarna oblast i Civilna zaštita.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Trenutačno Talijanska agencija za razvojnu suradnju sudjeluje samo u radu DCF ali se u što skorije vrijeme planira pridružiti određenim sektorskim radnim skupinama koje operiraju i njenim oblastima intervencije.

Kontakt informacije:

Talijanska agencija za razvojnu suradnju (AICS)

Adresa: Čekaluša 51

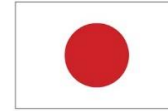
71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 560 170

+387 33 667 227

E-mail: segreteria.sarajevo@aics.gov.it

Web adresa: <http://aicstirana.org/>

Japan

Politički pristup

Prema Japanskoj politici o razvojnoj suradnji za Bosnu i Hercegovinu (revidiranoj u srpnju 2017. godine), temeljna politika japanske ODA pomoći za Bosnu i Hercegovinu usmjerena je na dvije oblasti: pomoć za socijalnu stabilizaciju i ekonomski razvitak. Japan podržava stabilnost i održivi ekonomski rast Bosne i Hercegovine, uglavnom u onim oblastima u kojima se može iskoristiti visoka tehnologija i bogato znanje Japana. Japan također podržava napore BiH koji se odnose na pridruživanje u EU.

Sljedeće oblasti predstavljaju prioritete u sklopu politike razvojne suradnje između Japana i BiH:

(1) Konsolidacija mira/pomirenje među narodima

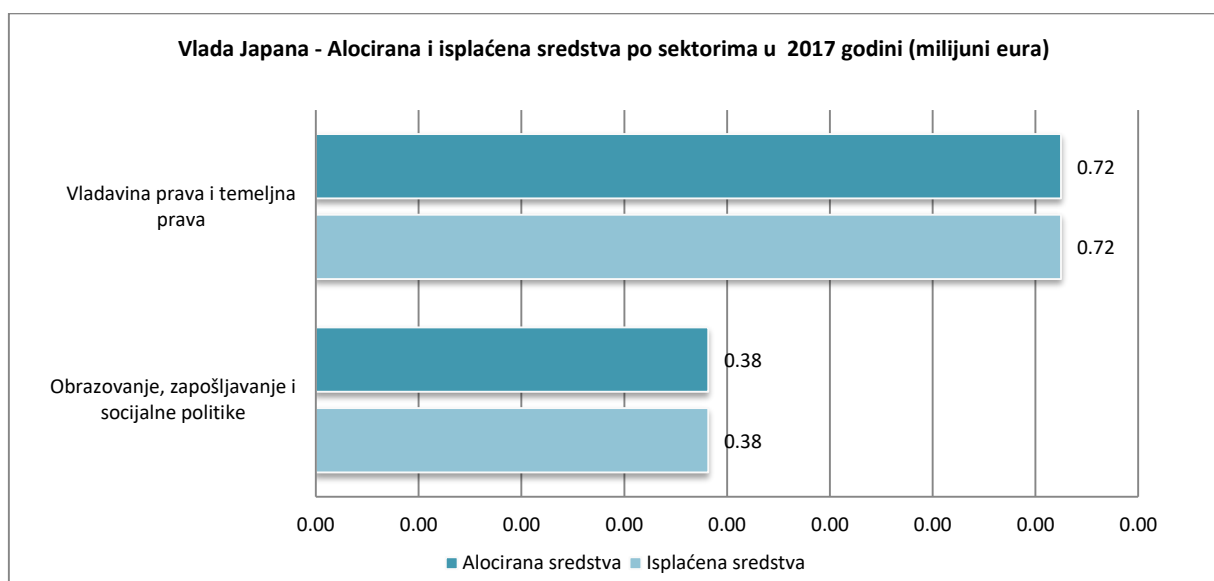
Japan će pružiti potporu u oblastima kao što su pomirenje među narodima, unapređenje zdravstva, zdravstvenih i obrazovnih usluga, uklanjanje kopnenih mina i neeksploziranih eksplozivnih sredstava, tako doprinoseći konsolidaciji mira.

(2) Ekološki prihvatljiv i održiv ekonomski razvitak

Kako bi se u potpunosti iskoristila bogata priroda Bosne i Hercegovine i kako bi ostvareni ekonomski rast nakon rata postao održiv, Japan će u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti svoje izvrsne tehnologije i znanje, te će također pružati potporu pretežno u oblastima očuvanja okoliša, promidžbe turizma i razvitka malih i srednjih poduzeća.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

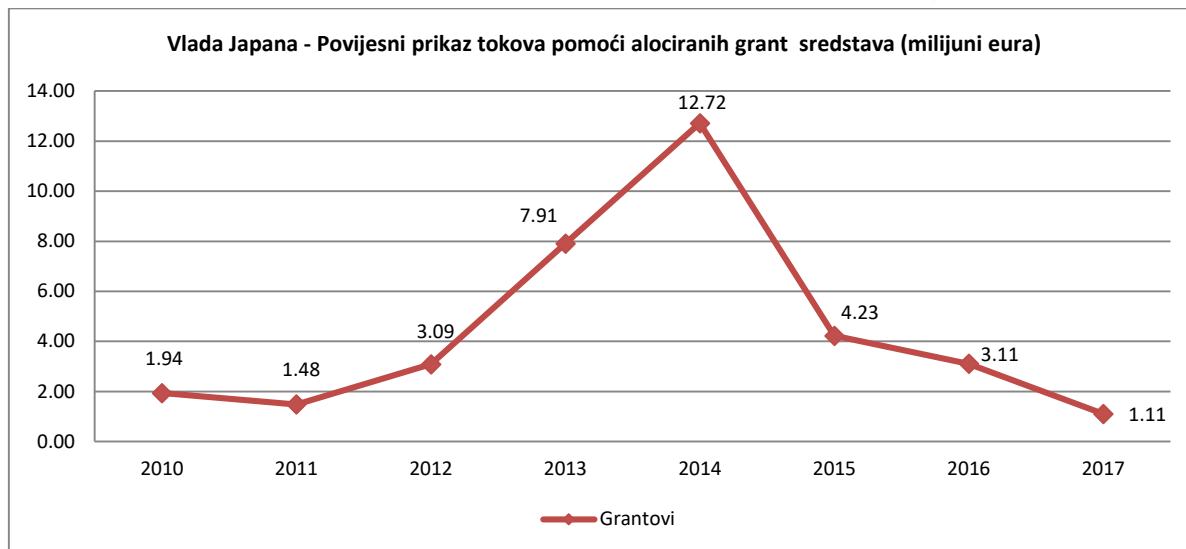
Vlada Japana **alocirala je € 1.11 milijun i isplatila € 1.11 milijun u 2017. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Vladavina prava i temeljna prava i Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike.

From
the People of Japan

109

Srednjoročni i dugoročni pristup

U srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, Japan će pružati potporu u sljedećim sektorima:

Obrazovanje

U razdoblju od 1997. do 2017. godine, Vlada Japana izdvojila je grant sredstva u ukupnom iznosu od EUR 28,513,048 u sklopu četiri programa: Opća grant pomoć, Temeljna grant pomoć za projekte ljudske sigurnosti (GAGP), Grant pomoć za temeljne projekte iz oblasti kulture (GACGP) i Tehnička suradnja. U sklopu projekata Opće grant pomoći, GAGP i GACGP, pružena je sveukupna potpora za 94 osnovne škole i druge institucije, tj. podržane su aktivnosti na izgradnji, rekonstrukciji i adaptaciji školskih zgrada, sportskih dvorana i laboratorija, opremanju školskog namještaja i osiguravanju sustava grijanja. S druge strane, u sklopu projekata tehničke suradnje, Japan je u više od 110 srednjih škola i drugih institucija podržao aktivnosti na moderniziranju informatičkih planova i programa rada, poboljšanju IT obrazovanja ili tehnike itd.

Zdravstvo

U razdoblju od 1997. do 2017. godine, Vlada Japana izdvojila je grant sredstva u ukupnom iznosu od EUR 82,608,727 u sklopu tri programa: Opća grant pomoć, Temeljna grant pomoć za projekte ljudske sigurnosti (GAGP) i Neprojektna grant pomoć. Potpora je pružena za sveukupno 164 centra zdravstvene skrbi i bolnice za rekonstrukciju zgrada, osiguravanje medicinske opreme, ambulantnih vozila i poboljšanje medicinskih usluga.

Razminiranje

U razdoblju od 1997. do 2017. godine, Vlada Japana izdvojila je grant sredstva u ukupnom iznosu od EUR 9,306,093 za razminiranje u sklopu tri programa: Opća grant pomoć, Temeljna grant pomoć za projekte ljudske sigurnosti (GAGP) i Tehnička suradnja. Ovim programama pružena je potpora za sveukupno 25 projekata razminiranja, za nabavu opreme za razminiranje, rad na razminiranju, za podizanje svijesti o minama i obrazovanje o opasnostima od mina. U sklopu aktivnosti ovih projekata, primatelji potpore bili su 27 općina, gradova i organizacija.

From
the People of Japan

110

Zaštita okoliša

U svibnju 2017. godine, započela je izgradnja postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova (FGD) u Termoelektrani Ugljevik. Ovaj projekt financiran je sredstvima zajma japanske ODA pomoći (potpisanog 2009. godine) u vrijednosti koja iznosi do YEN 12.633 milijardi (cca. KM 200 m). Planirano razdoblje izgradnje trajat će oko 3 godine. Očekuje se kako će se procesom odsumporavanje dimnih gasova drastično smanjiti sumporni dioksid koji zagađuje zrak, te će također doprinijeti unapređenju zaštite okoliša u BiH i poboljšanju zdravstvenog stanja obližnjih stanovnika.

Vlada Japana odobrila je grant sredstva Vladi BiH u iznosu od japanskih YEN 500 milijuna (cca. KM 7.2 milijuna) za kupnju 120 japanskih vozila sljedeće generacije (40 čistih dizelskih i 80 hibridnih vozila). Ova vozila su isporučena u 120 ustanova socijalne skrbi u Federaciji BiH, RS i Brčko distriktu.

Konsolidacija mira/pomirenje među narodima

U studenom 2016. godine, JICA (Japanska agencija za međunarodnu suradnju) je započela provedbu projekta tehničke suradnje u Mostaru za izgradnju povjerenja putem tjelesnog odgoja. Ovaj projekt sastoji se od dvije komponente: pružanje potpore Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH (APOSO) za formuliranje zajedničkog temeljnog nastavnog plana i programa za tjelesni odgoj i pružanje potpore za planiranje i aktivnosti sportskih udruga za promicanje interakcije različitih etničkih skupina.

Razvitak privatnog sektora

U rujnu 2017. godine, JICA je započela projekt tehničke suradnje "Projekt uspostave i promicanja mentorske službe za mala i srednja poduzeća na Zapadnom Balkanu (faza 2)" kako bi se unaprijedile mentorske usluge organizacija za pomoć MSP u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Makedoniji. JICA također nudi i provodi tečajeve obuke u Japanu za dužnosnike iz BiH.

Smanjenje rizika od katastrofa / upravljanje katastrofama

JICA također nudi i provodi tečajeve obuke u Japanu za dužnosnike iz BiH.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Japan sudjeluju u radu skupine za neformalnu koordinaciju donatora i Donatorskom sastanku Odbora za razminiranje (UNDP i Ministarstvo civilnih poslova BiH).

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Japana, Odsjek za ekonomiju i ekonomsku suradnju

Adresa: Bistrik 9

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 277 500

Faks: +387 33 209 583

E-mail: japanbih@sx.mofa.go.jp

Web-adresa: http://www.bosnia.emb-japan.go.jp/itprtop_en/index.html

From
the People of Japan

111

Ured Japanske međunarodne agencije za suradnju (JICA) u Sarajevu, Veleposlanstvo Japana

Adresa: Bistrik 9

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 220 190

Faks: +387 33 220 192

E-mail: jica.bh@bih.net.ba ; bk_oso_rep@jica.go.jp

Web-adresa: <https://www.jica.go.jp/bosnia/english/index.html>

www.jica.go.jp/balkan/english/office/about/index.html

Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske

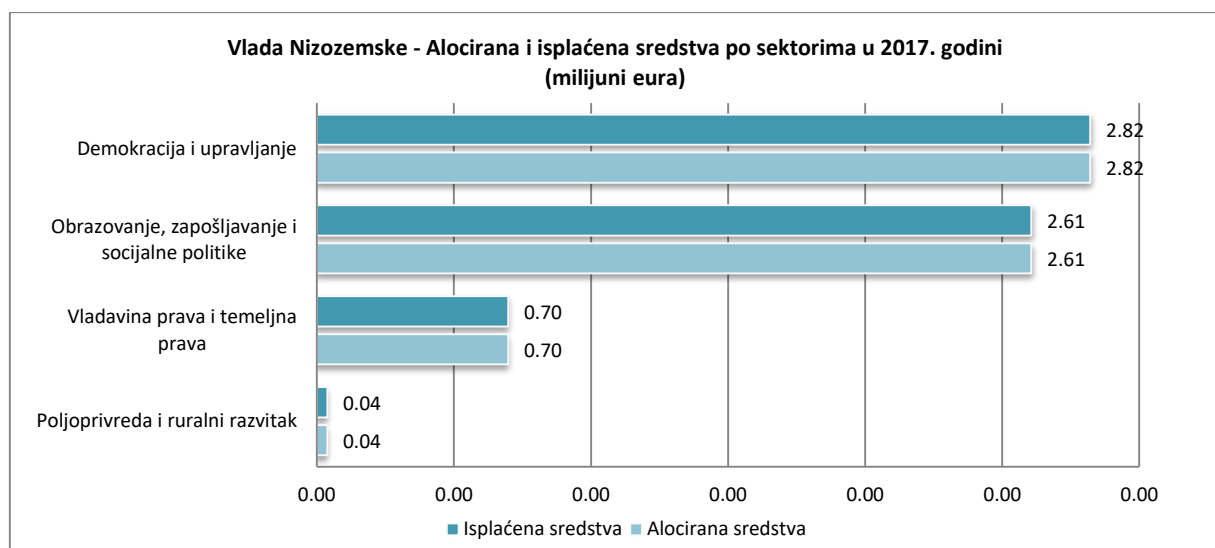
Politički pristup

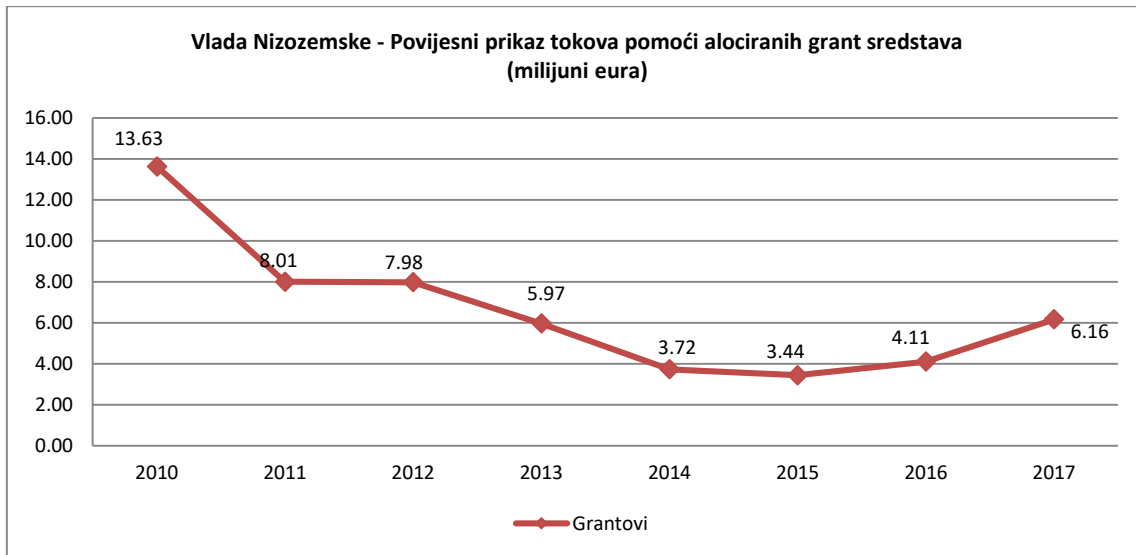
Bosna i Hercegovina je jedna od 36 partnerskih država u svijetu u kojoj Nizozemska provodi značajan program bilateralne razvojne suradnje. Nizozemska se u prošlosti uglavnom fokusirala na pružanje potpore povratku pripadnika manjina i uspostavi stabilnosti nakon okončanja rata. U posljednje tri godine programske aktivnosti su se preusmjerile na kreiranje održivih, transparentnih i odgovornih struktura vlasti sukladno kriterijima koji su postavljeni u procesu pridruživanja EU, a sa fokusom na poboljšanje poslovne klime pogodne za razvitak privatnog sektora i stranih izravnih ulaganja.

Zaključno sa 31.12.2011. godine, bilateralna razvojna pomoć za Bosnu i Hercegovinu se postupno okončala i transformirala iz tradicionalnog odnosa pružanja razvojne potpore u odnos koji je usmjeren ka pridruživanju EU. Ovaj novi odnos sa sobom donosi i vlastite instrumente djelovanja, kao što je program društvene transformacije (MATRA), za koji se Bosna i Hercegovina kvalificirala u siječnju 2008. godine.

Glavne aktivnosti 2017. godini

Vlada Nizozemske **alocirala je € 6.16 milijuna i isplatila € 6.16 milijuna u 2017. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Vladavina prava i temeljna prava i Poljoprivreda i ruralni razvitak.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Opći prioriteti razvojne pomoći Veleposlanstva su europske integracije BiH, osobito kretanja u oblasti Vladavine prava.

Osim toga, Veleposlanstvo će nastaviti podupirati EU predpristupni proces Bosne i Hercegovine s naglaskom na razvoj demokracija uređenih Vladavinom prava.

Veleposlanstvo će i dalje svoju razvojnu pomoć fokusirati na Srebrenicu i cijelokupnu regiju s naglaskom na daljnjem smanjenju ekonomskih i socijalnih nejednakosti između regije Srebrenice i Bosne i Hercegovine (BiH) općenito.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Pored sudjelovanja u sastancima DCF, Veleposlanstvo ostvaruje dobru suradnju sa drugim donatorima koji aktivno djeluju u sektorima od zajedničkog interesa.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske

Adresa: Grbavička 4

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 562 600

Faks: +387 33 223 413

E-mail: sar@minbuza.nl

Web-adrese: www.minbuza.nl ; www.mfa.nl/sar

Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške

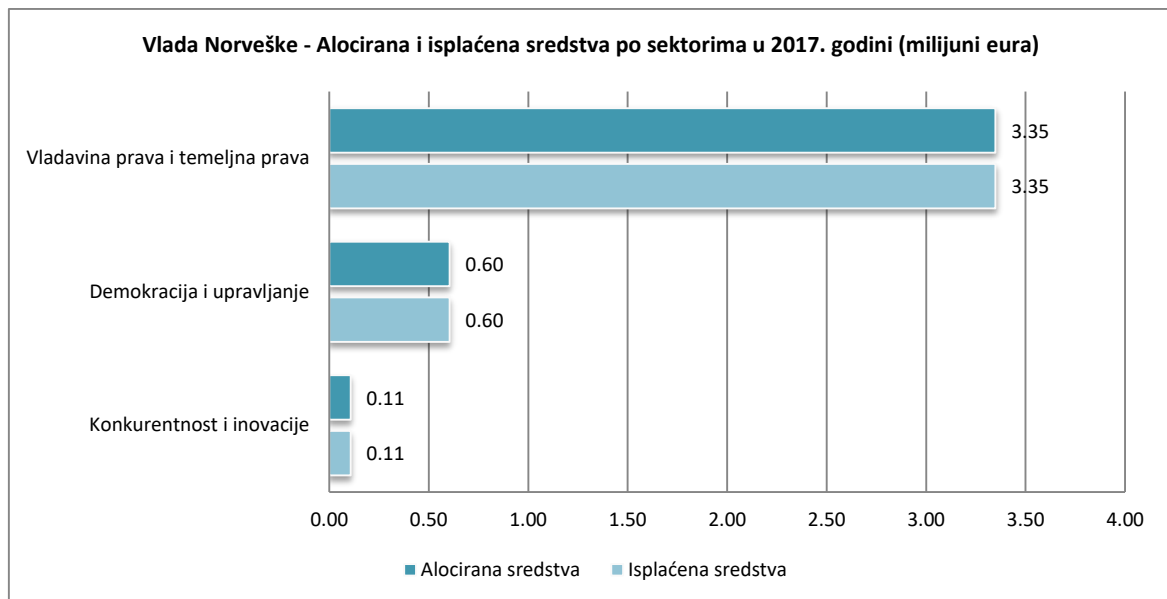
Politički pristup

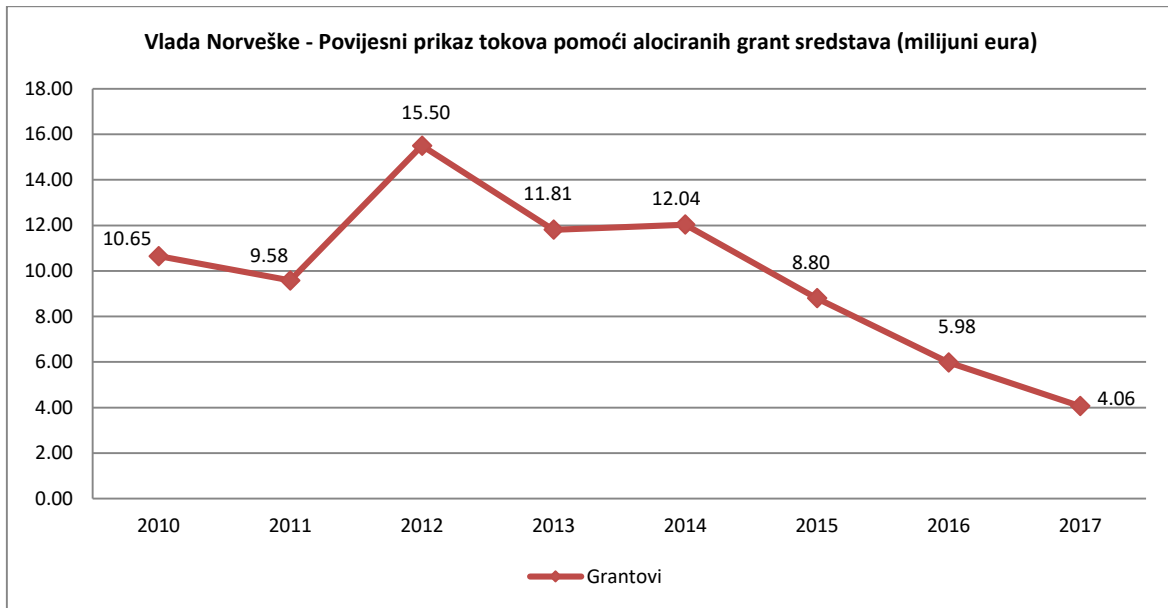
Veliki dio aktivnosti međunarodne razvojne suradnje Norveške obuhvaća dugoročna razvojna pomoć u formi grantova. Norveška dugoročna razvojna suradnja generalno potencira, kako pružanje bilateralne pomoći, upućene izravno vladama zemalja partnera, tako i multilateralne pomoći upućene putem sustava UN-a kao i razvojnih banaka. Norveška također pruža i značajnu pomoć putem međunarodnih, lokalnih i norveških nevladinih organizacija.

Norveška razvojna suradnja sa Bosnom i Hercegovinom je tijekom godina evoluirala od pružanja humanitarne pomoći i rekonstrukcije do potpore usmjerene ka političkim i administrativnim reformama i procesima euroatlantskih integracija. Ovo konkretno podrazumijeva pružanje potpore izgradnji institucija i reformi pravosuđa u BiH. Vlada Norveške namjerava nastaviti pružati pomoć Bosni i Hercegovini u trenutačnom obimu i u narednom razdoblju.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

Vlada Norveške **alocirala je € 4.06 milijuna i isplatila € 4.06 milijuna u 2017. godini formi granta** u sljedeće sektore: Vladavina prava i temeljna prava, Demokracija i upravljanje i Konkurentnost i inovacije.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Vlada Norveške nastaviće aktivnosti u sklopu aktualnih inicijativa u sljedećim prioritetnim oblastima:

- Dobra uprava, uključujući reformu sektora pravosuđa i sigurnosti
- Ljudska prava, mir i pomirenje
- Ekonomski razvitak
- Jačanje civilnog društva

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Veleposlanstvo Norveške sudjeluje u aktivnostima Radnih skupina koje se bave pitanjima jednakosti spolova i osnaživanja žena, pravosuđa i sigurnosti.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Kraljevine Norveške

Adresa: Ferhadija 20

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 25 40 00

Faks: +387 33 66 65 05

E-mail: emb.sarajevo@mfa.no

Web-adresa: www.norveska.ba

Slovenija

Politički pristup

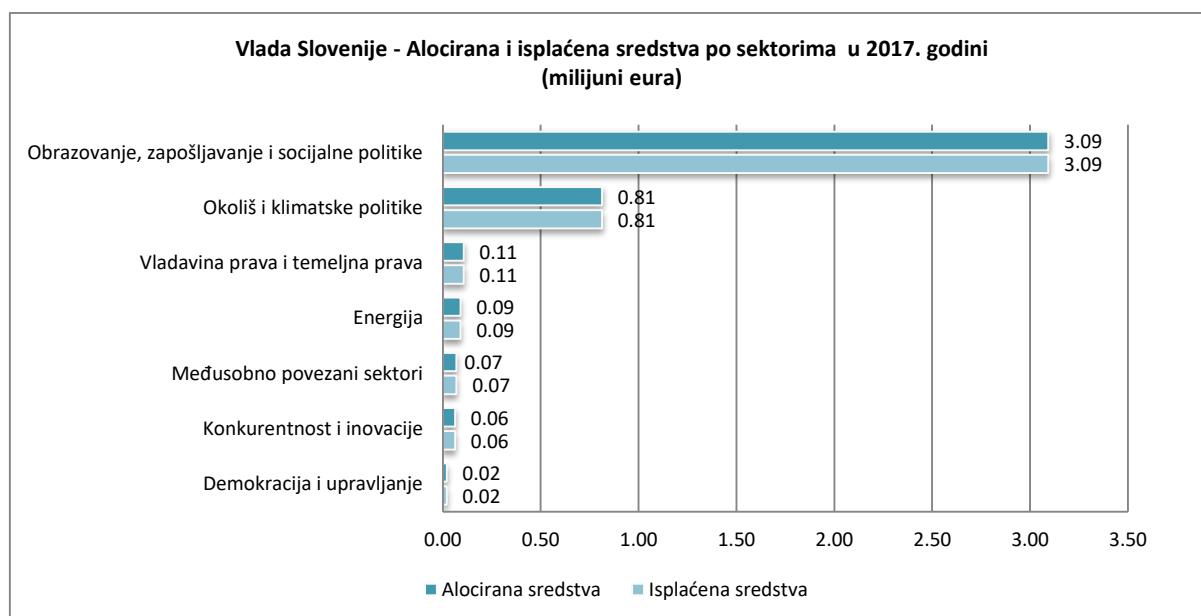
Rezolucija o međunarodnoj razvojnoj suradnji i humanitarnoj pomoći Republike Slovenije usvojena u rujnu 2017. godine, definira tematske prioritete Slovenske razvojne suradnje koja obuhvaća:

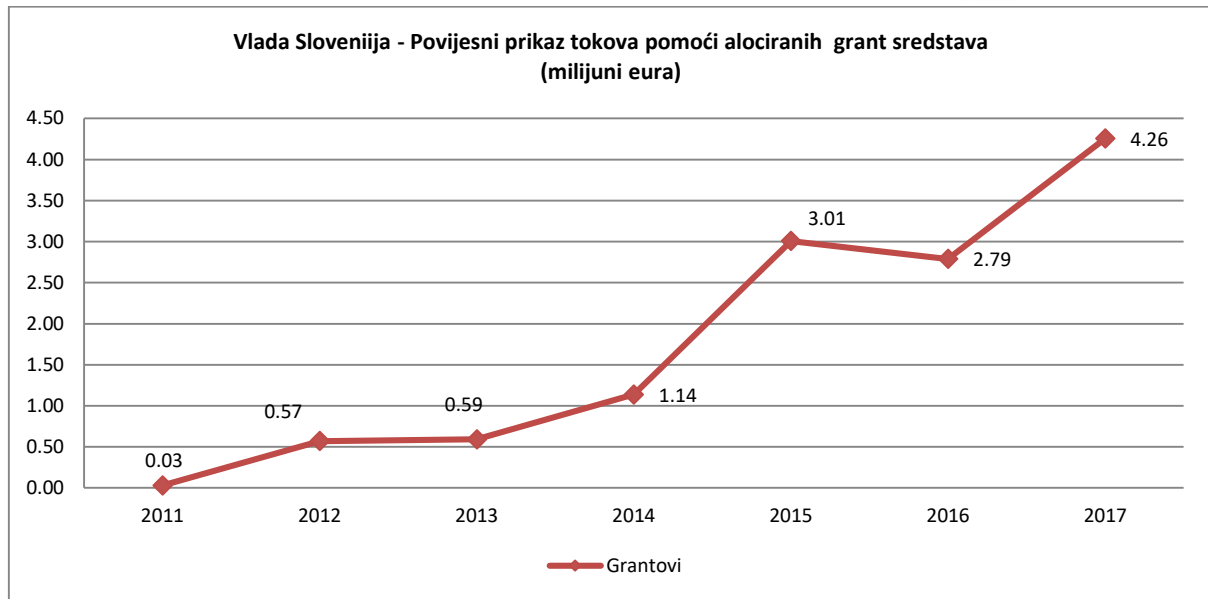
- promicanje mirnih i inkluzivnih društava, s posebnim naglaskom na dobro upravljanje, jednake mogućnosti, uključujući ravnopravnost spolova i kvalitetno obrazovanje;
- borbu protiv klimatskih promjena, usmjerenu na održivo upravljanje prirodnim i energetske resursima.

Ciljne oblasti razvojne suradnje konkretno su navedene u bilateralnom "Sporazumu o razvojnoj suradnji između Vlade Republike Slovenije i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine" koji će biti revidiran poslije obnove pravnog i strateškog okvira međunarodne razvojne suradnje i humanitarne pomoći Slovenije. Okvirni program za međunarodnu razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć Republike Slovenije za razdoblje 2016 -2019 funkcionira putem realiziranja planiranih aktivnosti, što u slučaju BiH uključuje sljedeće sektore: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Okoliš i klimatske politike, Konkurentnost i inovacije, Vladavinu prava i temeljna prava, Međusobno povezane sektore i Demokraciju i upravljanje.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

Vlada Slovenije **alocirala je €4.26 milijuna i isplatila €4.26 milijuna u 2017. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Okoliš i klimatske politike, Vladavina prava i temeljna prava, Energija, Međusobno povezani sektori, Konkurentnost i inovacije i Demokracija i upravljanje.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Temeljem nove Rezolucije o razvojnoj suradnji i humanitarnoj pomoći Republike Slovenije, Slovenija priprema Strategiju o razvojnoj suradnji i humanitarnoj pomoći koja će konkretnije definirati ciljeve i načela, zemljopisne i tematske prioritete buduće Slovenske razvojne suradnje i humanitarne pomoći, stratešku orijentaciju prema međunarodnim organizacijama, institucijsku postavku za učinkovitu razvojnu suradnju, partnerstva, podizanje javne svijesti glede razvojne suradnje i upravljanje rezultatima.

U srednjoročnom razdoblju, Slovenija će nastaviti pružati potporu Bosni i Hercegovini u manje više istim sektorima kao i u prethodnom razdoblju, gdje Slovenija ima komparativnu prednost. Slovenija će svoje aktivnosti usmjeriti na jačanje vladavine prava i dobro upravljanje, posebice u kontekstu EU integracija i zaštite okoliša, s naglaskom na održivo upravljanje vodama, kao i sprečavanje, ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama. Slovenija također može pružiti potporu u unapređenju tehničke stručnosti državnih službenika, posebice o usklađivanju zakonodavstva s EU *acquis*-om. Slovenija će također nastaviti podržavati projekte u oblasti razminiranja i školskog i vršnjačkog posredovanja u Bosni i Hercegovini. Sukladno načelu učinkovitosti načela vlasništva, ostajemo otvoreni za prijem prijedloga za suradnju iz Bosne i Hercegovine.

Sukladno Protokolu između Vlade Republike Slovenije i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o suradnji u oblasti obrazovanja (Službeni glasnik Republike Slovenije - Međunarodni sporazumi, br. 6/14) i sve većeg interesa studenata iz Bosne i Hercegovine da studiraju u Sloveniji, može se predvidjeti kako će ova oblast imati važnu ulogu u razvojnoj suradnji.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Veleposlanstvo Republike Slovenije u Sarajevu sudjeluje na donatorskim sastancima koji se bave različitom tematikom. Slovenija ne sudjeluje u radu sektorskih radnih skupina, ali održava bilateralne kontakte sa drugim donatorskim agencijama ukoliko se za to ukaže potreba.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Republike Slovenije

Adresa: Maglajska 4

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: (+) 387 33 251 770

Faks: (+) 387 33 251 773

E-mail: sloembassy.sarajevo@gov.si

Web-adresa: www.sarajevo.veleposlanistvo.si/

Švedska / Švedska agencija za međunarodnu suradnju (Sida)

Politički pristup

Švedska razvojna suradnja sa Bosnom i Hercegovinom provodit će se sukladno Regionalnoj strategiji suradnje za razdoblje 2014-2020, utemeljenoj na rezultatima u reformama za Zapadni Balkan – Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Kosovo, Crnu Goru, Makedoniju i Srbiju).

(<http://www.swedenabroad.com/en-GB/Embassies/Sarajevo/Development-Cooperation/Policy/>)

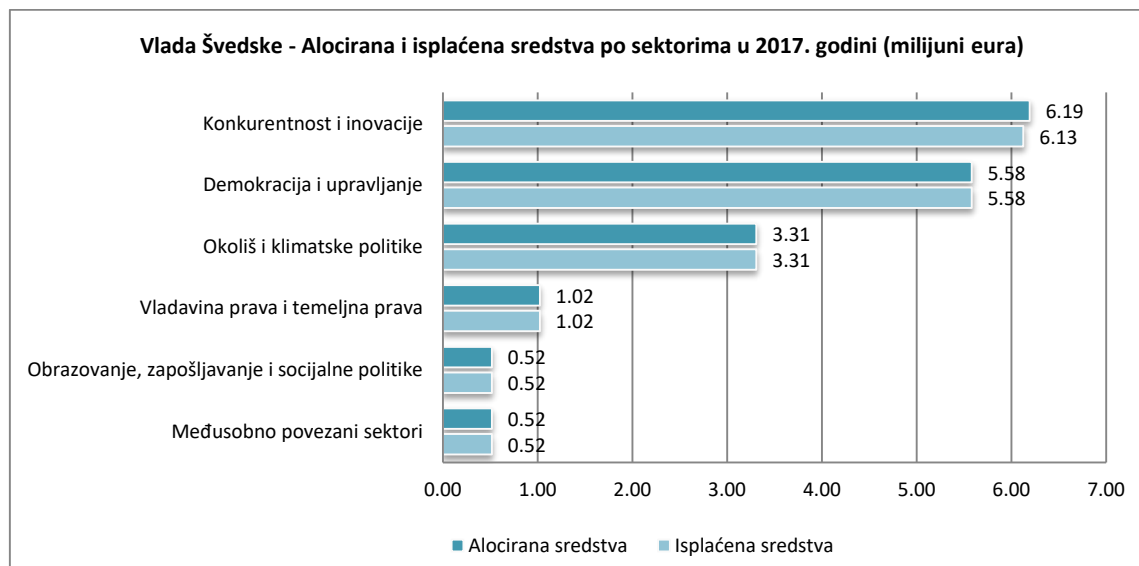
Aktivnosti Sida-e usmjerene su na tri glavna područja: ekonomski razvitak, demokraciju, ljudska prava i ravnopravnost spolova i okoliš. Također, prioritetne sektore predstavljaju okoliš i ravnopravnost spolova s analizom u svim projektima i programima kao i konkretno usmjerenim određenim sredstvima. Poseban naglasak stavljen je na pružanje potpore mladima i projektima koji se provode zajedno s mladima.

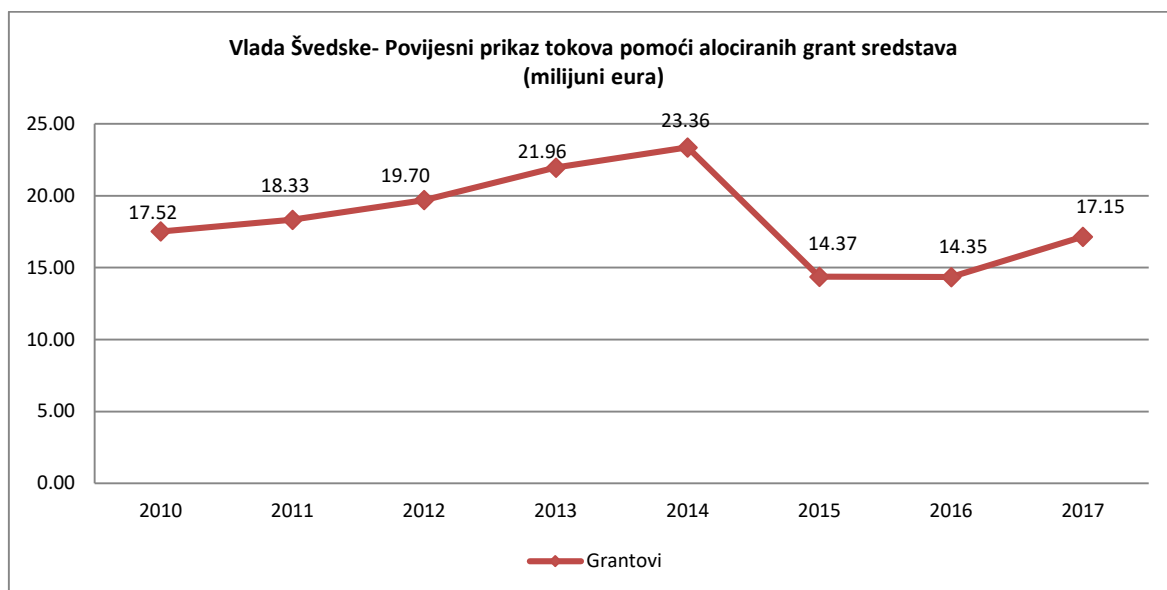
U cilju povećanja učinkovitosti pomoći i pružanja potpore pridruživanju EU integracijama, strategijom suradnje se promiče sljedeće:

- bolja koordinacija u sklopu zajedničkih aktivnosti sa EK i u sklopu programa IPA;
- veći stupanj korištenja vlastitih sustava zemlje za planiranje, provedbu i praćenje aktivnosti;
- povećana upotreba pristupa utemeljenog na programima.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

Vlada Švedske **alocirala je €17.15 milijuna i isplatila €17.08 milijuna u 2017. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Konkurentnost i inovacije, Demokracija i upravljanje, Okoliš i klimatske politike, Vladavina prava i temeljna prava, Međusobno povezani sektori i Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Strategija suradnje utemeljena na rezultatima ima za cilj pomoći zemljama Istočnog partnerstva, Zapadnog Balkana i Turskoj kako bi ostvarile bliže veze s EU. U narednim godinama može se očekivati povećanje alociranih sredstava ukoliko se Reformska agenda bude kontinuirano provodila bez odgađanja. Strategija ističe 2020. godine, ali se očekuje nastavak suradnje s Bosnom i Hercegovinom.

Očekuje se kako će aktivnosti na Zapadnom Balkanu rezultirati u sljedećem:

- 1) Poboljšanoj ekonomskoj integraciji sa EU i razvitkom tržišne ekonomije
- 2) Ojačanoj demokraciji, većem poštivanju ljudskih prava i bolje razvijenoj državi pod vladavinom prava
- 3) Boljim stanjem okoliša, manjim klimatskim utjecajem i poboljšanom otpornošću na utjecaj na okoliš i klimatske promjene

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Vlada Švedske sudjeluje u većini inicijativa koordinacije donatora, tj. u oblasti Poljoprivrede, kao i forumima donatora (Lokalna uprava, Borba protiv korupcije, Vladavina prava, PAR, EU vijećnika) i u ostalim relevantnim sektorskim sastancima. Vlada Švedske u cjelosti podupire sve inicijative kako bi se koordinirale donatorske intervencije i spriječilo preklapanje aktivnosti.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Švedske

Adresa: Veleposlanstvo Švedske, Ferhadija 20

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 276 030

Faks: +387 33 267 060

E-mail: ambassaden.sarajevo@gov.se

Web-adresa: www.sida.se; www.swedenabroad.se

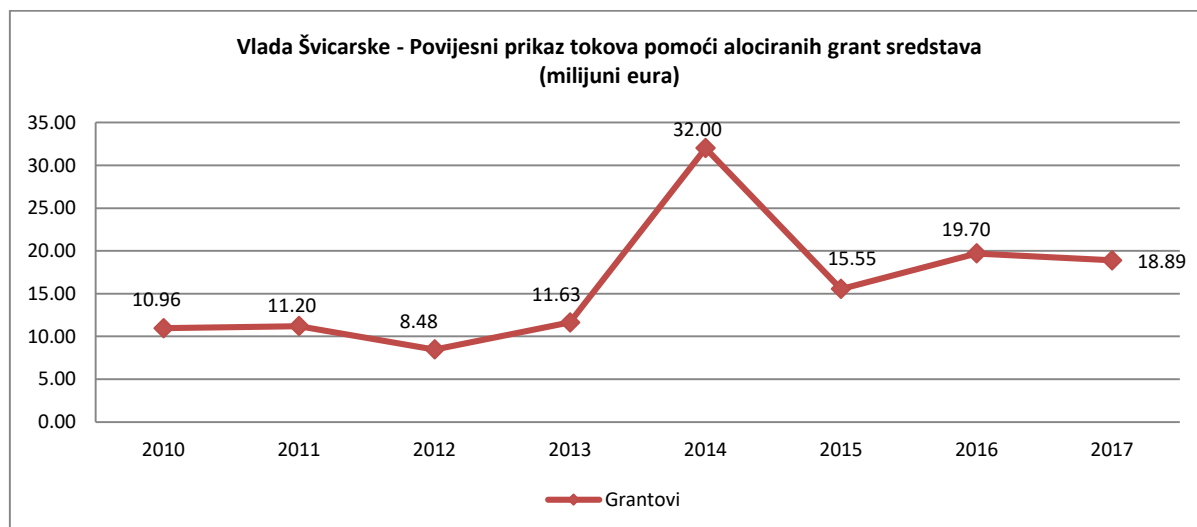
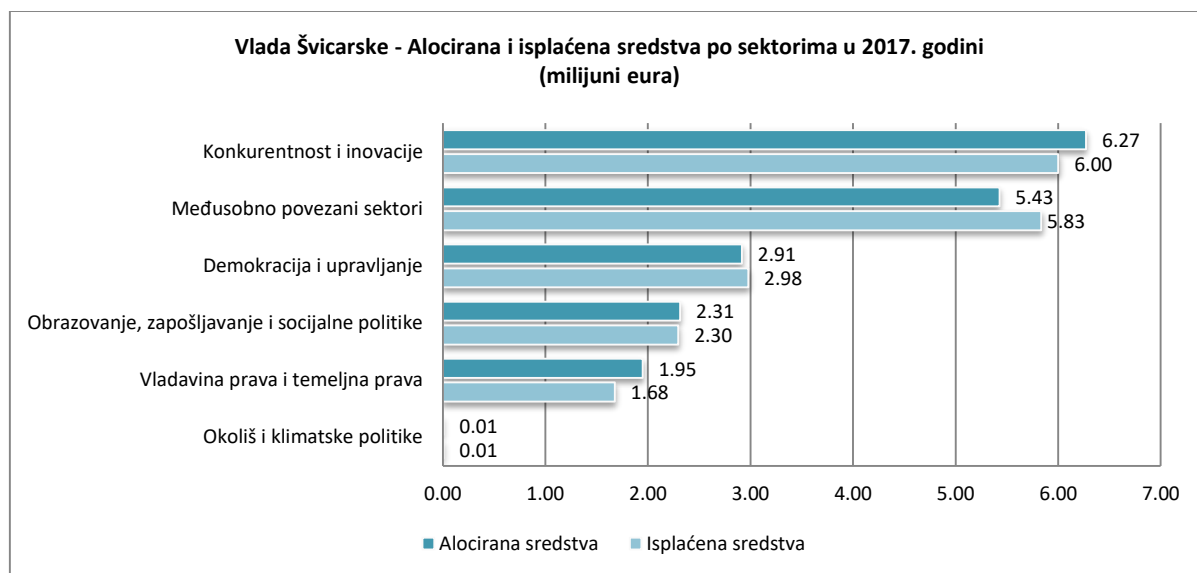
Švicarska

Politički pristup

Vlada Švicarske nastavit će pružati potporu reformama u Bosni i Hercegovini u sklopu Strategije suradnje Švicarske za BiH za razdoblje 2017-2020. Poseban naglasak bit će stavljen na pružanje potpore u cilju uspostave potpornih normativnih okvira na svim institucijskim razinama i pružanje kvalitetnih usluga građanima, odgovarajućih prema njihovim potrebama, posebice najugroženijoj i isključenoj populaciji.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

Vlada Švicarske **alocirala je €18.89 milijuna i isplatila €18.79 milijuna u 2017. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Konkurentnost i inovacije, Međusobno povezani sektori, Demokracija i upravljanje, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Vladavina prava i temeljna prava i Okoliš i klimatske politike.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U srednjoročnom razdoblju, Švicarska će zadržati svoj fokus na decentralizaciji i lokalnoj upravi. Općinska ulaganja poticat će se kroz proračunsku potporu općinama na temelju učinkovitosti, osobito u sektorima zaštite okoliša i ekonomije. Civilno društvo i građani i dalje će biti ovlašteni za sudjelovanje u demokratskim procesima. Angažman građana u općinskom odlučivanju, pružanju kvalitetnih komunalnih usluga i u provedbi lokalnih razvojnih inicijativa bit će podržan putem podopćinskih jedinica (mjesnih zajednica) u kojima postoji mogućnost za sudjelovanje građana i njihovo socijalno uključivanje. Nastavit će se potpora na uspostavi funkcionalnih mehanizama vertikalne suradnje za razvojno planiranje između svih institucijskih razina. Također će se nastaviti i jačanje kapaciteta dviju entitetskih udruga općina i gradova za zastupanje i zagovaranje interesa njihovih općina članica i utjecanje na relevantne politike i propise.

Aktivnosti će i dalje ostati usmjerene na ulaganja u infrastrukturu za opskrbu pitkom vodom i pročišćavanje otpadnih voda, te institucijsko jačanje komunalnih usluga. Također, u suradnji sa njemačkim Promotivnom bankom (KfW), Švicarska podržava obnovu sustava vodoopskrbe i odvodnje u gradovima Tuzli i Zenici i priprema se pružiti potporu za izgradnju novih postrojenja za prečišćavanje vode u Zenici i Gradišci. Također će biti pokrenuto partnerstvo sa UN agencijama kako bi se podržalo uvođenje integriranog modela upravljanja rizikom od katastrofa na lokalnoj razini i kako bi se zaštitili razvojni dobici od utjecaja katastrofa, ali i izbjegli ili smanjili budući ekonomski gubici i štetne posljedice katastrofa na ljudske živote.

Nastavit će se pružati potpora Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH s ciljem podizanja učinkovitosti, djelotvornosti i odgovornosti pravosuđa i poboljšanja pristupa pravdi za sve građane. Uspostava funkcionalnih i održivih institucijskih temelja u Sustavu maloljetničkog pravosuđa u BiH bit će nadalje poboljšana švicarskom suradnjom. Potpora državnim vlastima u BiH bit će usmjerena na daljnje poboljšanje upravljanja regularnim i neregularnim migracijama u BiH, uključujući učinkovit prihvat povratnika, procedure imigracije i azila, odgovarajući tretman migranata i graničnu kontrolu. Nastavit će se i potpora za izradu učinkovitih mehanizama za povezivanje i suradnju sa dijasporom, pružanjem boljih usluga dijasporu na različitim razinama i poticanjem suradnje između poduzeća, te prijenosom znanja sa dijasporom.

U oblasti zapošljavanja, intervencije će se baviti novim i boljim mogućnostima zapošljavanja putem stvaranja povoljnog ekonomskog okruženja za poslovne subjekte/poduzetnike uz angažman javnog i privatnog sektora, uključujući i dijasporu. Švicarski Projekt zapošljavanja mladih će nastaviti raditi na tri glavna aspekta vezana za tržište rada (nedostatak vještina kao i nedostatak veza i novih radnih mjesta). Pri zapošljavanju mladeži, bit će im pružena potpora kroz poboljšani sustav posredovanja unutar javnih službi za zapošljavanje. Nastavit će se razvoj društvenih poduzeća i pružanje potpore za samozapošljavanje mladih i njihovo angažiranje u projektima lokalne zajednice.

Švicarska će svoj angažman nastaviti preko Međunarodnih financijskih institucija u stvaranju boljih regulatornih okvira na nacionalnoj i entitetskim razinama u cilju rasta privatnog sektora i boljih mogućnosti izvoza, također kao rezultat transparentnijih i učinkovitijih programa upravljanja javnim financijama. Nastavit će se pružanje potpore za restrukturiranje duga i učinkovite stečajne procedure kako bi se omogućilo zaduženim tvrtkama da spasu radna mjesta i ostanu na tržištu. Bit će pružena pomoć organizacijama koje pružaju potporu poduzećima u razvoju učinkovitih usluga za promicanje

izvoza koje su orijentirane prema klijentima. Savjetodavne usluge koje općine daju prezaduženim građanima i dalje će biti podržane, čime se povećava financijska pismenost populacije.

Nastaviti će se pružati potpora reformama u Sektoru zdravstva i poboljšanju usluga primarne zdravstvene zaštite. Veća pozornost posvetiti će se promicanju zdravlja, promjeni stava populacije prema zdravlju, te ograničavanju troškova zdravstvenog sustava. Ojačat će se uloga lokalnih zajednica u kreiranju okruženja koje promiče zdravlje. Uspješno razvijeni modeli sestrinske skrbi u zajednici, usmjereni konkretno na isključena i siromašna lica, funkcionirati će na način da pokrivaju čitavu zemlju. Sljedeće tri godine nastavit pružati će se potpora učinkovitim i djelotvornim službama mentalnog zdravlja u zajednici kao i unapređenju obrazovanja medicinskih sestara i usluga koje pružaju medicinske sestre. Dijalog o politikama usredotočit će se na stvaranje mjera za održavanje obučenih zdravstvenih djelatnika u zdravstvenom sektoru BiH i smanjenje zdravstvenih nejednakosti u zemlji.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Vlada Švicarske sudjeluje u radu sljedećih skupina za koordinaciju rada donatora:

- Lokalna uprava
- Jednakost spolova i osnaživanje žena
- Sektor pravosuđa
- Tužiteljska služba
- Sektor obrazovanja
- Obrazovanje
- Zdravstvo

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Švicarske u Bosni i Hercegovini

Adresa: Zmaja od Bosne 11 (RBBH, zgrada B)

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 275 850

Faks: +387 33 570 120

E-mail: sarajevo@eda.admin.ch

Web-adresa: www.eda.admin.ch/sarajevo

Sjedinjene Američke Države / Američka agencija za međunarodni razvitak (SAD/USAID)

Politički pristup

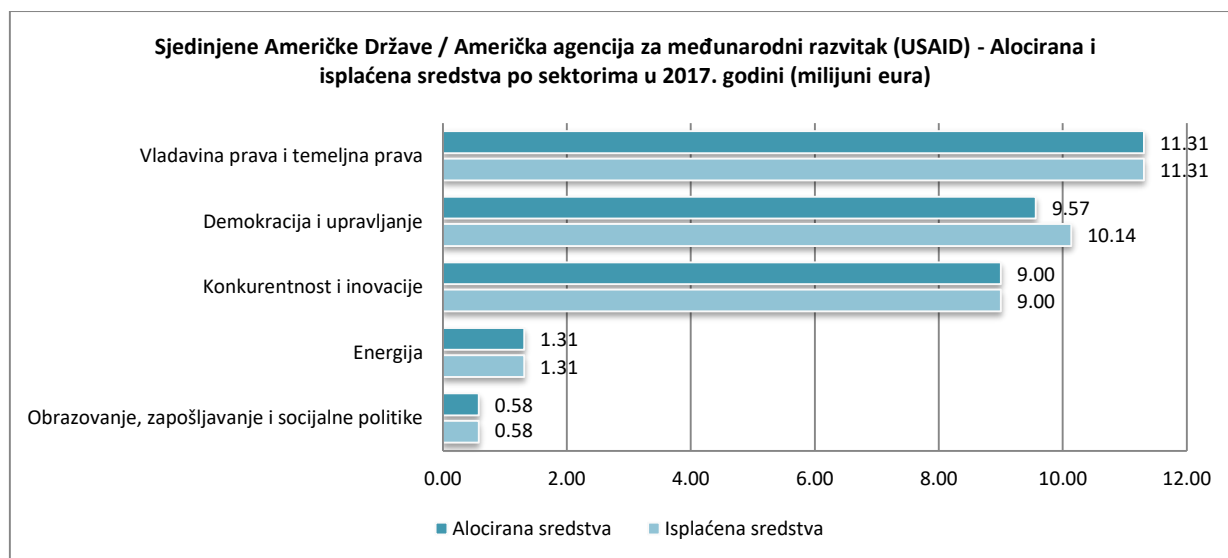
SAD/USAID će povećati neovisnost, odgovornost i učinkovitost sektora pravosuđa putem jačanja kapaciteta institucija sektora pravosuđa u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala.

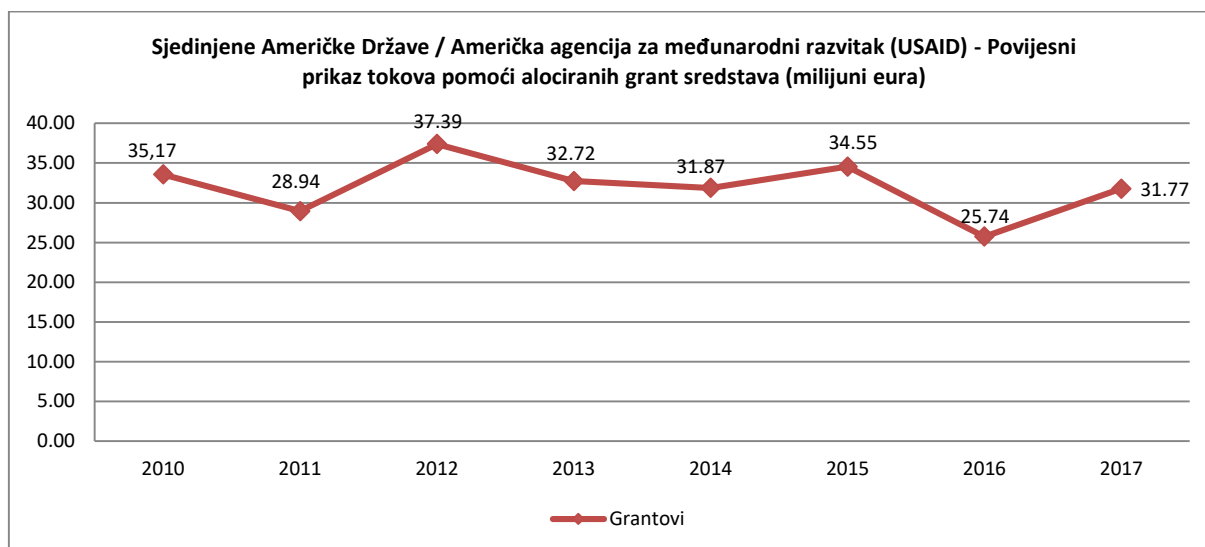
SAD/USAID će također nastaviti promicati lokalne inicijative usmjerene na izgradnju mira i pomirenje, baviti se pitanjem široko raširene korupcije koja prožima politički sustav i ekonomiju BiH, pomagati međustranačke skupine da surađuju i informiraju javnost o politikama utemeljenim na zajedničkim pitanjima, pružati potporu u promicanju ljudskih prava i poticati lokalno civilno društvo kako bi bilo aktivnije u zagovaranju javnih politika.

USAID će pomoći partnerima iz BiH vlasti i institucijama javnog sektora BiH da provode politike koje promiču poslovno okruženje koje unapređuju konkurentnost, otvaraju nova radna mjesta i povećavaju dohodak. USAID će nastaviti podržavati reforme usklađene prema zahtjevima EU i mjerilima Međunarodnog monetarnog fonda kako bi se povećala financijska i fiskalna stabilnost BiH i integracija sa zapadnim financijskim institucijama. Kroz programiranje privatnog sektora, USAID će se baviti konkretnim tržišnim zastojevima koji sprečavaju rast i razvoj malih i srednjih poduzeća (MSP), što će rezultirati održivijim stvaranjem novih radnih mjesta, povećanom ekonomskom stabilnošću i većom integracijom sa zapadnim tržištima. Pomoć USAID-a omogućit će Bosni i Hercegovini jačanje njene energetske sigurnosti i daljnju integraciju njenog energetskog sektora sa regionalnim i europskim tržištima, sukladno zahtjevima Energetske zajednice.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

Sjedinjene Američke Države/Američka agencija za međunarodni razvitak (SAD/USAID) **alocirali su €31.77 milijun i isplatili €32.35 milijuna u 2017. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Vladavina prava i temeljna prava, Demokracija i upravljanje, Konkurentnost i inovacije, Energija i Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Projekti će se i dalje razvijati sukladno promjenjivim potrebama Bosne i Hercegovine, a promicati će inicijative koje će obuhvaćati i sredstva drugih donatora. Sjedinjene Američke Države i Američka agencija za međunarodni razvitak (USAID), provoditi će programe pomoći koji podržavaju napredak zemlje ka usklađenom ekonomskom prostoru, poboljšanoj vladavini zakona, djelotvornim i transparentnim institucijama vlasti sa jakim civilnim društvom i multietničko, tolerantno društvo.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Osoblje Vlade SAD sudjeluje na sastancima opće koordinacije, bilateralnim sastancima i drugim forumima. Osoblje misije Sjedinjenih Država nastaviti će sudjelovati u sastancima koordinacije donatora i na sektorskim sastancima uključujući civilno društvo, lokalnu upravu, vladavinu zakona i energiju, kako bi se izbjeglo preklapanje ili dupliciranje aktivnosti.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Sjedinjenih Američkih Država

Adresa: Robert C. Frasure 1

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 704 000

Faks: +387 33 659 722

E-mail: AshworthJM@state.gov

Web-adresa: <http://sarajevo.usembassy.gov>

Američka agencija za međunarodni razvitak (USAID)

Adresa: Robert C. Frasure 1

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 704 000

Faks: +387 33 219 298

E-mail: klarson@usaid.gov

Web-adresa: www.usaid.gov; www.usaid.ba

Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD)

Politički pristup

Europska banka za obnovu i razvitak je međunarodna financijska institucija, u vlasništvu 65 zemalja sa pet kontinenata kao i Europske unije i Europske investicijske banke.

Ciljevi EBRD-a usmjereni su na promidžbu tranzicije prema tržišnoj ekonomiji putem ulaganja, najvećim dijelom u privatni sektor, kako bi se mobilizirala značajna izravna strana ulaganja i pružila potpora privatizaciji, restrukturiranju i unapređenju rada općinskih službi. Važno je istaknuti da u sklopu svih svojih aktivnosti, EBRD promiče ekološki snažan i održiv razvitak.

Pristup EBRD-a u rješavanju složenih izazova tranzicije utemeljen je na strategijama, politikama i procedurama. Regionalna raznolikost među državama u kojima ova banka posluje je velika i Banka svoje proizvode i fokus po sektorima prilagođava, kako bi zadovoljila konkretne tržišne potrebe svake pojedine države. Za svaku državu u kojima banka posluje, izrađene su i primjenjuju se pojedinačne strategije.

Nadalje, Banka kroz svoje sektorske politike, formalno utvrđuje strategiju u sljedećim sektorima: agrobiznis, energija, općinska i infrastruktura zaštite okoliša, prirodni resursi, nekretnine, prijevoz, telekom, informatika i mediji.

Do sada, EBRD je najveći institucijski investitor u Bosni i Hercegovini (BiH) sa 155 projekata i kumulativnim obimom poslovanja u iznosu većem od €2,1 milijarde.

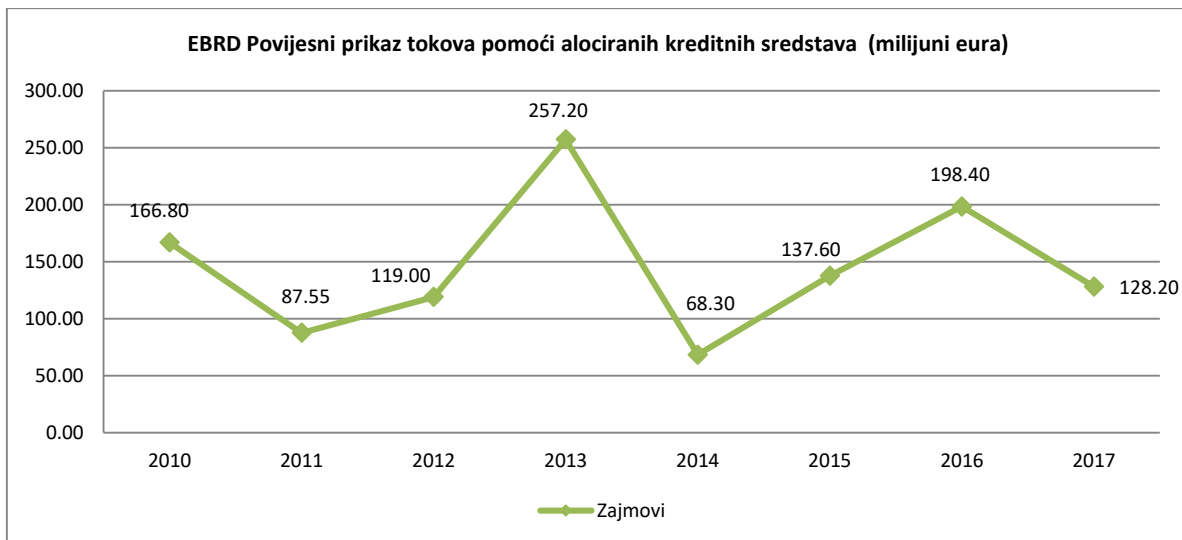
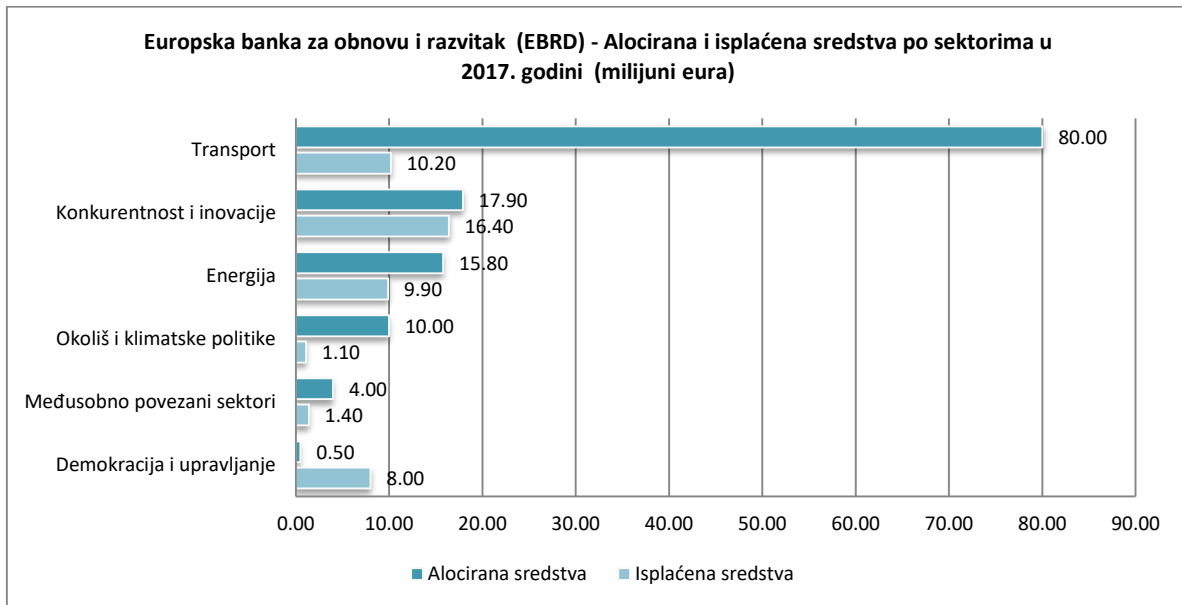
U 2017. godini, EBRD je potpisala sporazume za 13 novih projekata u iznosu od €128.2 m, što je uključivalo 5 projekata koji se provode u privatnom sektoru: (i) financiranje novih dionica autoputa Koridora Vc u Republici Srpskoj u iznosu od € 70 m, (ii) uvećanje zajma u iznosu od €10 m za dionicu autoceste od Banja Luke do Doboja (iii) Projekt distribucije električne energije Elektrokrajina u iznosu od € 7.5 m, (iv) Projekt vodovod Sarajevo u iznosu od €10.0 m, i (v) € 8.3 m za Projekt grijanja grada Banja Luke.

U 2017. godini, EBRD je potpisala sporazume za osam projekata u privatnom sektoru u iznosu od € 22.4 milijuna, koji su uključivali ulaganja u lokalne tvrtke kao i MSP poduzeća i energetske učinkovitost i kreditne linije sa lokalnim bankama.

EBRD je u 2017. godini krajnjim korisnicima isplatio iznos od € 47 m.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD) **alocirala je €128.20 milijuna i isplatila €47.00 milijuna u 2016. godini u formi zajmova** u sljedeće sektore: Transport, Konkurentnost i inovacije, Energija, Okoliš i klimatske politike, Međusobno povezani sektori i Demokracija i upravljanje.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Nova petogodišnja strategija za Bosnu i Hercegovinu odobrena je od Odbora direktora EBRD u srpnju 2017. godine.

Strategija formulira sljedeće strateške prioritete u Bosni i Hercegovini u razdoblju 2017-2022 godina:

- Omogućavanje izgradnje kapaciteta i razvitka privatnog sektora, uz istodobno promicanje komercijalizacije javnih komunalnih usluga i podupiranje privatizacije održivih državnih poduzeća radi povećanja konkurentnosti
- Pružanje potpore razvitku ključnih transportnih i energetske prekograničnih veza s ciljem promicanja integracije s regijom uz istodobno jačanje otpornosti ekonomije i
- Pružanje potpore energetske učinkovitosti i proizvodnji obnovljive energije, uz istodobno pomaganje općinama da unaprijede kvalitetu usluga kako bi se promicala zelena ekonomija

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

U sklopu svojih aktivnosti u BiH, EBRD će nastojati uskladiti svoje poslovanje sa prioritetima lokalnih vlasti i blisko surađivati sa drugim Međunarodnim finansijskim institucijama i donatorima, uključujući Europsku uniju. Banka će ovu suradnju ostvariti kroz sufinansiranje odabranih projekata i koordinaciju inicijativa vezanih za dijalog o politici.

Kontakt informacije:

Europska banka za obnovu i razvitak

Adresa: UNITIC, B/15

Fra Anđela Zvizdovića 1

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 257 900

Faks: +387 33 667 950

E-mail: linkesd@ebrd.com

Web-adrese: <http://www.ebrd.com>

Europska unija (EU)

Politički pristup

Glavni strateški cilj pomoći EU ostaje potpora BiH u njoj tranziciji iz statusa zemlje potencijalnog kandidata, preko kandidatskog statusa, do punopravnog članstva u Europskoj uniji.

Potpora koju Europska unija pruža Bosni i Hercegovini (BiH) doprinijela je njenim nastojanjima da se zemlja vrati na put reformi nužnih za napredovanje u procesu EU integracija. Bosna i Hercegovina je podnijela zahtjev za članstvo u EU u veljači 2016. godine i na temelju značajnog napretka ostvarenog u Reformskoj agendi, zemlje članice EU su u rujnu od Europske komisije zatražile mišljenje glede tog zahtjeva. Europska komisija nije dala mišljenje u 2017. godini, budući da je u lipnju 2018. godine EK poslala dodatna pitanja vlastima BiH.

U srpnju 2015. godine, usvojena je sveobuhvatna Reformska agenda koja predviđa niz socio-ekonomskih reformi kao i reforme u oblastima vladavine prava i RJU. Kao dio provedbe Reformske agende i uz potporu EU, uključujući i savjetovanje glede politike i tehničku pomoć, vlasti Bosne i Hercegovine usvojile su i započele provedbu ključnih strateških dokumenata, posebice onih koji se odnose na pravosuđe, borbu protiv korupcije i organizirani kriminal.

Još od 2007. godine, IPA instrument za pretpristupnu pomoći se kroz svoje nacionalne i multi-korisničke programe, bavi ispunjavanjem političkih i ekonomskih uvjeta u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja (SAP) i usuglašavanjem sa europskim standardima, uglavnom kroz potporu Bosni i Hercegovini u uspostavi regulatornih sustava i njenu pripremu za predstrukturalne IPA fondove kao i pružanjem potpore njenom sudjelovanju u programima prekogranične suradnje sa susjednim državama i državama članicama EU.

Kako bi nastavila potporu po pitanju ispunjenja političkih kriterija, EU dodatni naglasak stavlja na dijalog s civilnim društvom, razvitak neovisnih i profesionalnih medija i očuvanje kulturne baštine. IPA pomaže i u borbi protiv korupcije, te podržava Bosnu i Hercegovinu u ispunjenju njenih obveza prema povratnicima, manjinama i ugroženim skupinama i u provedbi Strategije razminiranja.

Nekoliko ekonomskih pokazatelja daju razloga za zabrinutost, uključujući visoku stopu nezaposlenosti i vanjske disbalanse. Pored toga, negativni trendovi u javnoj potrošnji stvaraju prepreke društvenom i ekonomskom oporavku. Kako bi se državi pomoglo u ispunjavanju ekonomskih kriterija SAP-a, IPA osigurava potporu za stabiliziranje makroekonomskoga okruženja, te smanjenje javne potrošnje i unapređenje njene kvalitete, kako bi se stvorilo povoljno poslovno okruženje. Reforma obrazovnog sustava i tržišta rada trebala bi doprinijeti u promicanju zapošljavanja. Dodatni sektori kojima je pružena potpora iz ekonomskih uvjeta su trgovina i mala i srednja poduzeća i lokalni ekonomski razvitak.

Do sada, Bosna i Hercegovina je ostvarila samo ograničen napredak u približavanju svoga zakonodavstva i politika rada sa *acquis*-om. Kako bi se državi pomoglo u ispunjavanju uvjeta iz SAP-a, koji se odnose na *acquis*, IPA pruža potporu u izradi i provedbi strategija i politika približavanja i usuglašavanja sa europskim *acquis*-om u oblastima unutarnjeg tržišta, sektorskih politika djelovanja i pravosuđa, slobode i sigurnosti. Potpora se također pruža i u oblastima zaštite okoliša, infrastrukturne kvalitete, carina i oporezivanja.

Bosna i Hercegovina još uvijek koristi prve dvije komponente Instrumenta za prepristupnu pomoć (IPA), koje su joj na raspolaganju od 2007. godine: Komponenta I za potporu u tranziciji i institucijsku izgradnju i Komponenta II za prekograničnu suradnju. Tijekom razdoblja 2007-2013 godina, EU je izdvojila za BiH ukupno €593 milijuna.

Nova generacija Instrumenta za prepristupnu pomoć (IPA) – IPA II 2014-2020 dostupna je BiH od kolovoza 2015. godine, kada je potpisan i ratificiran Okvirni sporazum između EK i BiH. Financijska pomoć prema IPA II za BiH za razdoblje 2014-2017, predviđena u Indikativnom strateškom dokumentu (ISP) za BiH, iznosi EUR 165.8 m (pri čemu prosječno alocirana sredstva na godišnjoj osnovi iznose EUR 40 m).

Predviđeno je da financijska sredstva (IPA) II pruže potporu u četiri sektora:

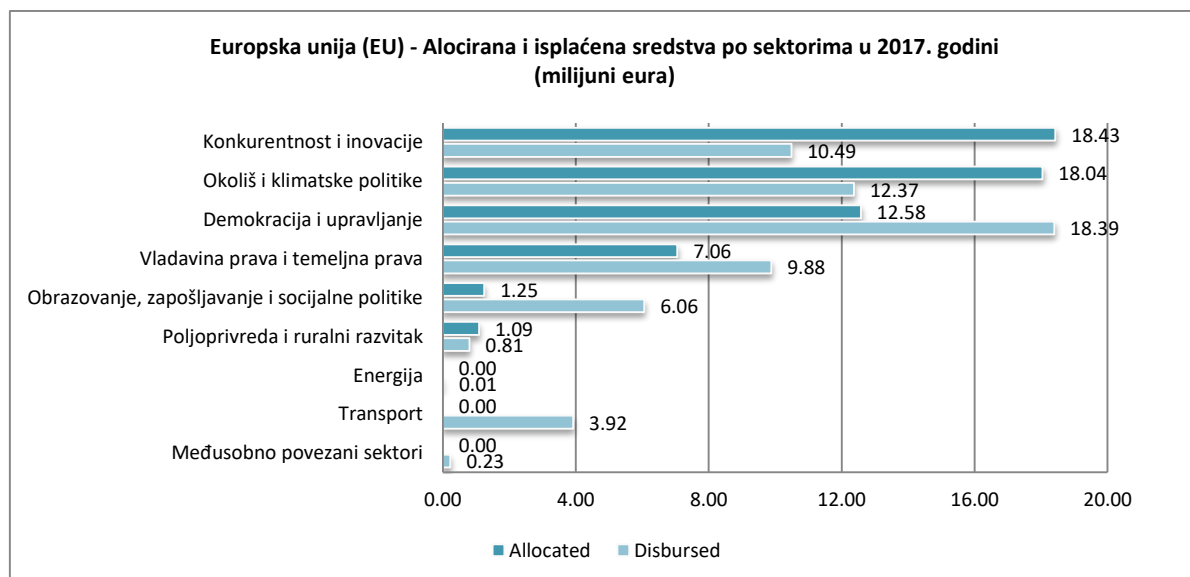
1. Demokracija i upravljanje
2. Vladavina prava i temeljna prava
3. Konkurentnost i inovacije: lokalne razvojne strategije
4. Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike

Ovako ograničena godišnja lokacija sredstava iz IPA II 2014-2017 za BiH proizlazi iz nedostatka sektorskih strategija na razini BiH u sektorima poput okoliša, energije i poljoprivrede i ruralnog razvitka - u kojima su veća sredstva bila namijenjena za dodjelu u sklopu IPA II.

Međutim, usvajanjem Okvirne prometne strategije BiH za razdoblje 2016-2030 u srpnju 2016. godine, EK je ubrzano revidirala ISP 2014-2017 za BiH u studenom 2017. godine i alocirala dodatnih EUR 20 m za godišnji program IPA 2017 koji je ukupno iznosio EUR 60.3 m.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

Europska unija (EU) alocirala je € 58.44 milijuna i isplatila € 62.16 milijuna u 2017. godini u formi granta u sljedeće sektore: Konkurentnost i inovacije, Demokracija i upravljanje, Okoliš i klimatske politike, Vladavina prava i temeljna prava, Transport, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Poljoprivreda i ruralni razvitak, Međusobno povezani sektori i Energija.

U prethodnom grafikonu, vidljivo je da je u 2017. godini EU pružila najveći udjel pomoći u tri sektora: Konkurentnost i inovacije, Demokracija i upravljanje i Okoliš i klimatske politike. Pomoć se najvećim djelom odnosila na potporu razvitku privatnog sektora BiH sa fokusom na izvozno orijentirani agoruralni i sektor turizma, kao i na poboljšanje operativnog okruženja MMSPP poduzeća uključujući razvitak lokalnog digitalnog poduzetništva i značajnu potporu u formi granta; jačanje kapaciteta relevantnih BiH institucija u oblastima statistike, oporezivanja i carina, kao i parlamentarnih skupština na razini države, entiteta i Brčko distrikta; doprinos za uspostavu održivog sustava za obranu od poplava i oporavak od posljedica poplave u prekograničnim područjima s Republikom Srbijom. EU je također nastavila pružati potporu za unapređenje učinkovitosti pravosuđa, izgradnjom / obnovom županijskih sudova i tužiteljstava diljem zemlje. EU također pruža potporu za jačanje kapaciteta institucija BiH u drugim oblastima kao što su: provedba zakona, obrazovanje, civilno društvo, aktivnosti razminiranja kao i potporu BiH za sudjelovanje u većem broju programa Europske unije.

Pored nacionalnih programa, BiH ima mogućnost korištenja i IPA I Višekorisničkih programa 2007-2013, kojima se pruža potpora mjerama od zajedničkog interesa za zemlje Zapadnog Balkana i Tursku, poput razvitka infrastrukture, institucijske izgradnje, provedbe Sporazuma o slobodnoj trgovini u središnjoj Europi (CEFTA), borbe protiv organiziranog kriminala, zaštite okoliša, energije, regionalne trgovinske integracije, te prekogranične suradnje.

Višekorisnički programi pružaju potporu oblastima od ključnoga interesa za europske integracije kao što su oporezivanje i carine, statistika, javna uprava putem inicijative Organizacije za ekonomsku suradnju i razvitak (OECD) - Potpora promicanju uprave i rukovođenja u državama (SIGMA), te horizontalne potpore putem Ureda za razmjenu informacija o tehničkoj pomoći (TAIEX). Značajni rezultati višekorisničkih programa uključuju, između ostaloga, suradnju tužitelja u regionu, te uzajamnu pravnu pomoć između sudova, poboljšanu policijsku suradnju, integrirano upravljanje granicama i suradnju po pitanjima migracija. Suradnja je također uključivala potporu *Erasmus +* programima kroz suradnju između zemalja IPA i zemalja članica EU u formi mobilnosti studenata, profesora i sveučilišnog osoblja.

Pomoć u sklopu komponente prekogranične suradnje, pruža se u svrhu potpore sudjelovanju BiH u IPA 2014-2020 CBC programima BiH - Crna Gora i Srbija - BiH, njenom sudjelovanju u Interreg IPA CBC programu Hrvatska – BiH - Crna Gora 2014 – 2020, u Interreg ADRION programu sa članicama EU i drugim zemljama Zapadnog Balkana (Albanija, Crna Gora i Srbija), Interreg MED programu sa članicama EU i drugim zemljama Zapadnog Balkana (Crna Gora i Albanija), te u Dunavskom transnacionalnom programu sa zemljama članicama EU i drugim zemljama Zapadnog Balkana (Crna Gora i Srbija), Ukrajina i Moldavija.

Programi IPA II 2014-2020 koji pokrivaju više zemalja predstavljaju novu generaciju IPA Višekorisničkih programa 2007-2013. Oni uglavnom nastavljaju pružati potporu regionalnim strukturama i projektima koji su pokrenuti i utemeljeni u sklopu IPA I Višekorisničkih programa 2007-2013, ali također uključuju značajnu potporu za infrastrukturne projekte u sektorima transporta, okoliša i energetike u sklopu instrumenata Investicijskog okvira za Zapadni Balkan (WBIF). WBIF se uglavnom fokusira na sufinanciranje razrađenih projekata energetske i prometne infrastrukture sa zajmovima međunarodnih financijskih institucija, kao dio Agende povezivanja / Berlinskog procesa za regiju Svjetske banke. Krajnji cilj Agende povezivanja je poboljšanje povezanosti unutar Zapadnog Balkana, kao i između zemalja Zapadnog Balkana i Europske unije i na taj način će poslužiti kao pokretač ekonomskog rasta, novih radnih mjesta i novih ulaganja u regiji.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Europska unija će nastaviti pružati potporu BiH u njenim nastojanjima na polju reforme i usklađivanja sa zakonima EU kako bi postala potpuno spremna za preuzimanje obveza u sklopu članstva u Europskoj uniji.

U srednjoročnom razdoblju, pomoć EU će nadalje podupirati jačanje reforme upravljanja javnim sektorom, uključujući upravljanje javnim financijama, javne nabave, parlamente, Program ekonomskih reformi, kao i sudjelovanje BiH u različitim EU programima u djelokrugu sektora Demokracije i upravljanja. EU će poduprijeti djelotvorno pravosuđe, uključujući napore putem kojih će se povećati uporaba alternativnih načina rješavanja sporova kako bi se smanjio broj neriješenih sudskih predmeta, unutarnje poslove u borbi protiv nezakonitih djela, ljudska prava i antidiskriminaciju, te će nastaviti pružati potporu Međunarodnoj komisiji za nestala lica (ICMP) u djelokrugu sektora Vladavine prava i temeljnih prava. U sklopu sektora Konkurentnost i inovacije: lokalne razvojne strategije, pomoć EU će se usmjeriti na nastavak potpore lokalnom integriranom razvitku, MSP poduzećima, okolišu, poljoprivredi i ruralnom razvitku. Pored toga, nakon katastrofalnih poplava koje su se dogodile zemlju u proljeće i ljeto 2014. godine, EU će pružiti pomoć za zaštitu od poplava i upravljanje rijekama i rizikom od poplava. Četvrti sektor Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike prepoznat je kao sektor koji ima višestruke potrebe za pomoći, osobito u oblasti zapošljavanja, uzimajući u obzir povezanost između obrazovanja i zapošljavanja i značajnu ulogu koju zapošljavanje ima u uspješanoj društvenoj inkluziji. Peti sektor, Transport je nedavno uključen a koji će biti podržan u sklopu IPA II pomoći u srednjoročnoj i dugoročnoj perspektivi.

U dugoročnom razdoblju, pomoć EU temeljit će se na rezultatima Srednjoročnog pregleda (MTR) Indikativnog strateškog dokumenta (ISP) čija je revizija započela u konzultacijama sa BiH akterima (BiH vlasti, OCD, donatori, MFI i međunarodne organizacije) u jesen 2016. godine, s ciljem da se identificiraju sektori u kojima će EU dati doprinos za IPA II financijsku perspektivu u razdoblju 2018-2020. Revidirani Indikativni strateški dokument (ISP) 2014-2020 za BiH, usvojen je od EK u kolovozu 2018. godine. Pored prethodno navedena četiri sektora, isti također uključuje sektore Transporta, Energije, Okoliša i Poljoprivrede i ruralnog razvitka, što bi omogućilo veću godišnju alokaciju IPA II sredstava za BiH.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

U cilju unapređenja učinkovitosti i djelotvorosti u pružanju pomoći, kroz koordinaciju rada donatora, Europska komisija i zemlje članice EU osiguravaju koordinaciju programa pomoći za koje su nadležni. Ta se koordinacija proširila i na Međunarodne financijske institucije i na ostale donatore izvan EU. Na razini BiH se redovito organiziraju sastanci koordinacije s Međunarodnim financijskim institucijama kao i sa donatorima iz i izvan EU. Fokus je uglavnom usmjeren na stratešku orijentaciju i nacionalnu i regionalnu dimenziju IPA planiranja i programiranja. Pored toga, u kontekstu IPA odbora, redovito se održava koordinacija između Europske komisije i država članica EU.

Bliska koordinacija se također održava sa Svjetskom bankom, EBRD, EIB, te Njemačkom razvojnom bankom (KfW), posebice u oblastima transporta, energije i okolišne infrastrukture u sklopu kojih Europska komisija financira projektiranje, studije, radove i tehničku pomoć koja je potrebna, kako bi se ispunili uvjeti za dobivanje financijskih sredstava od Međunarodnih financijskih institucija (IFIs).

Štoviše, EU i Međunarodne finansijske institucije surađuju i u sklopu Investicijskog okvira za Zapadni Balkan (WBIF).

Pored toga, EU Delegacija održava redovitu koordinaciju sa drugim donatorima, kroz bilateralne sastanke i/ili sektorske radne skupine u oblastima kao što su reforma pravosuđa i maloljetničko pravosuđe, borba protiv korupcije, reforma javne uprave, poljoprivredni i ruralni razvitak, energetska učinkovitost, okoliš, povratak, spolna ravnopravnost, ljudska prava, socijalna zaštita i obrazovanje, razminiranje, civilno društvo, te u brojnim drugim oblastima. Prethodno opisani mehanizmi koordinacije osiguravaju da pomoć koju pruža EU i drugi donatori, djeluje u sinergiji, te da se u najvećoj mogućoj mjeri, međusobno nadopunjuju.

EU Delegacija također pruža potporu lokalnim institucijama, kao što su Direkcija za evropske integracije BiH i Ministarstvo financija i trezora BiH u njihovim nastojanjima na koordinaciji rada donatora.

Kontakt informacije:

Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini

Adresa: Skenderija 3a

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 254 700

Faks: +387 33 666 037

E-mail: delegation-bih@eeas.europa.eu

Web-adresa: <http://www.europa.ba/>

Europska investicijska banka (EIB)

Politički pristup

Europska investicijska banka je financijska institucija Europske unije za dugoročno financiranje investicijskih projekata. Zadatak Banke je da daje doprinos integraciji, uravnoteženom razvitku i ekonomskom i društvenom jedinstvu zemalja članica EU. Europska investicijska banka prikuplja značajan obim financijskih sredstava na tržištima kapitala, koje zatim posuđuje pod povoljnim uvjetima za implementiranje projekata koji unapređuju ciljeve definirane politikom EU. EIB kontinuirano usklađuje svoje aktivnosti sa dešavanjima i promjenama u politikama EU. Operativni plan za razdoblje 2012-2014 je odgovor na okolnosti u okruženju u kojem Europa ima težak zadatak da procijeni negativni utjecaj ekonomske krize dok u isto vrijeme pokušava da ubrza svoju tranziciju ka mudrijoj, ekološki odgovornijoj i održivoj ekonomiji.

EIB je na Zapadnom Balkanu aktivan od 1977. godine i danas je jedan od najvećih međunarodnih financijera u toj regiji. EIB je u prosincu 2009. godine zajedno sa Europskom komisijom, Razvojnou bankom Vijeća Europe i Europskom bankom za obnovu i razvitak uspostavio Investicijski okvir za Zapadni Balkan (WBIF), kao zajednički fond za dodjelu grantova i zajedničko kreditiranje prioriteta ulaganja u regiji. Cilj je da se pojednostavi pristup kreditnim sredstvima putem udruživanja i koordiniranja različitih izvora financijskih sredstava i tehničke pomoći.

Od 2000. godine, EIB banka je osigurala kreditna sredstva u iznosu većem od EUR 1.6 milijardi kako bi podržala projekte u Bosni i Hercegovini. Od toga iznosa ukupno EUR 570 milijuna iskorišteno je za kreditne linije namijenjene za razvitak MSP i poduzeća koja upošljavaju manje od 3.000 uposlenika. Ovo predstavlja ključnu komponentu prioriteta kreditiranja EIB banke.

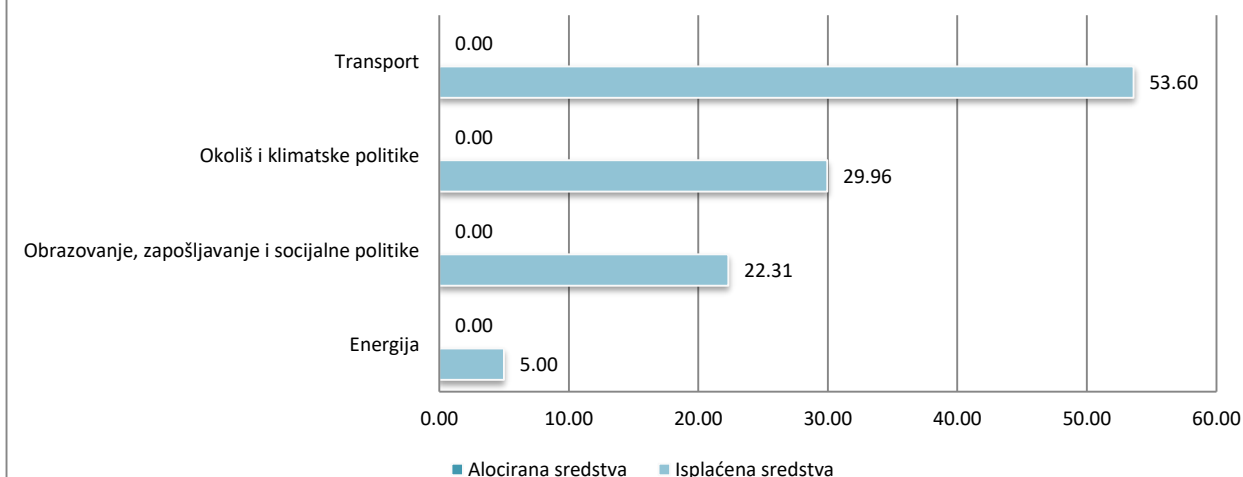
Dodatnih EUR 582 milijuna iskorišteno je za razvitak transportne infrastrukture zemlje, kako putem regionalnih projekata tako i putem Transeuropske prometne mreže, što predstavlja još jedan prioritet EIB-a. Banka je također izdvojila i EUR 163 milijuna za obnovu i poboljšanje pouzdanosti mreža B-H za prijenos energije. Provedba ovog projekta odvijala se tijekom proteklog desetljeća. (izvor podataka: <http://www.eib.org/projects/regions/enlargement/the-western-balkans/bosnia-herzegovina/index.htm>)

Glavne aktivnosti u 2017. godini⁴

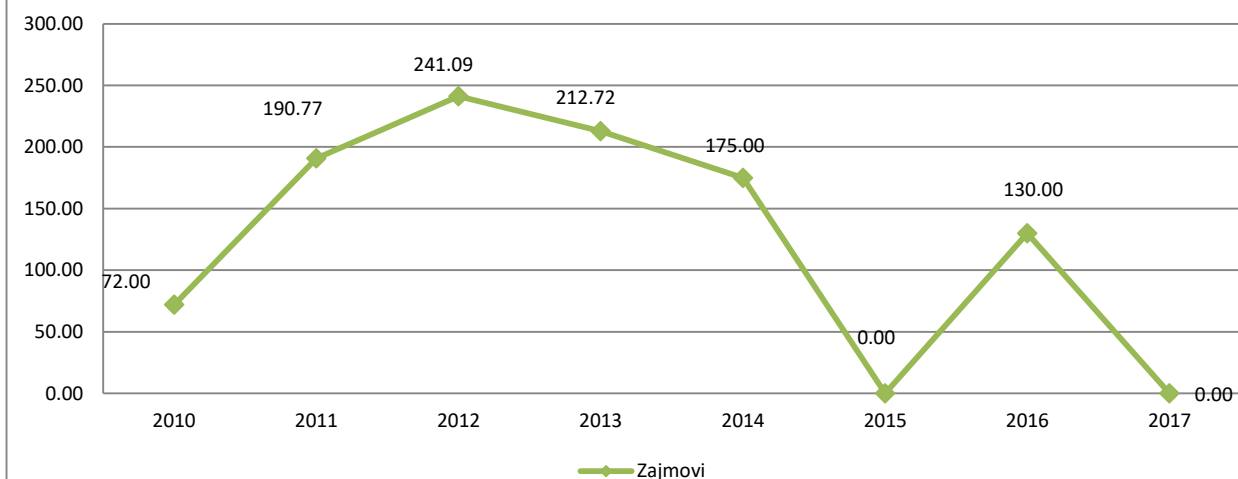
Europska investicijska banka (EIB) **alocirala je €0.00 milijuna i isplatila €110.87 milijuna u 2017. godini u formi zajmova** u sljedeće sektore: Transport, Okoliš i klimatske politike, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike i Energija.

⁴ Profil EIB i alokacije 2017 preuzeti sa <http://www.eib.org/en/projects/loan/list/index.htm?from=2017®ion=3§or=&to=2017&country=BA>, a za isplate u 2017. korišteni podaci MFIT.

Europska investicijska banka (EIB) - Alocirana i isplaćena sredstva po sektorima u 2017. godini
(milijuni eura)

EIB Povijesni prikaz tokova pomoću alociranih kreditnih sredstava
(milijuni eura)

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Europska investicijska banka, zajedno sa drugim Međunarodnim finansijskim institucijama, posebice sa EBRD, Svjetskom bankom i Razvojnou bankom Vijeća Europe kao i drugim bilateralnim donatorima, sufinancira značajne projekte u regiji. Banka također nastavlja blisku suradnju sa Europskom komisijom i Europskom agencijom za obnovu, u cilju pripreme i sufinanciranja projekata sa proračunskim sredstvima EU koja su osigurana kroz novi EU Instrument za predpristupnu pomoć (IPA).

Kontakt informacije:**Europska investicijska banka**

Adresa: 98-100, boulevard Konrad Adenauer,

L-2950 Luxembourg

Telefon: (+352) 43 791

Faks: (+352) 43 77 04

Web-adresa: www.eib.org

Ujedinjeni narodi (UN)

Politički pristup

Partnerski sporazum (Okvir razvojne pomoći Ujedinjenih naroda - UNDAF) između Ujedinjenih naroda i Bosne i Hercegovine odobren je u svibnju 2015. godine za razdoblje od 2015-2019 godine. U srpnju 2018. godine sporazum je produžen do 2020. godine kako bi se bolje uskladio sljedeći UNDAF okvir za Bosnu i Hercegovinu sa izbornim ciklusom u zemlji, ciklusom planiranja EU IPA III, aktivnostima provedbe Ciljeva održivog razvitka (SDGs), kao i procesima unutarnjeg planiranja na državnoj i entitetskoj razini. Ukupni indikativni financijski okvir UNDAF-a iznosi \$ 265 m, a do kraja 2017. godine u sklopu UNDAF-a implementirano je \$ 196.9 m ili 80% od ukupnog iznosa.

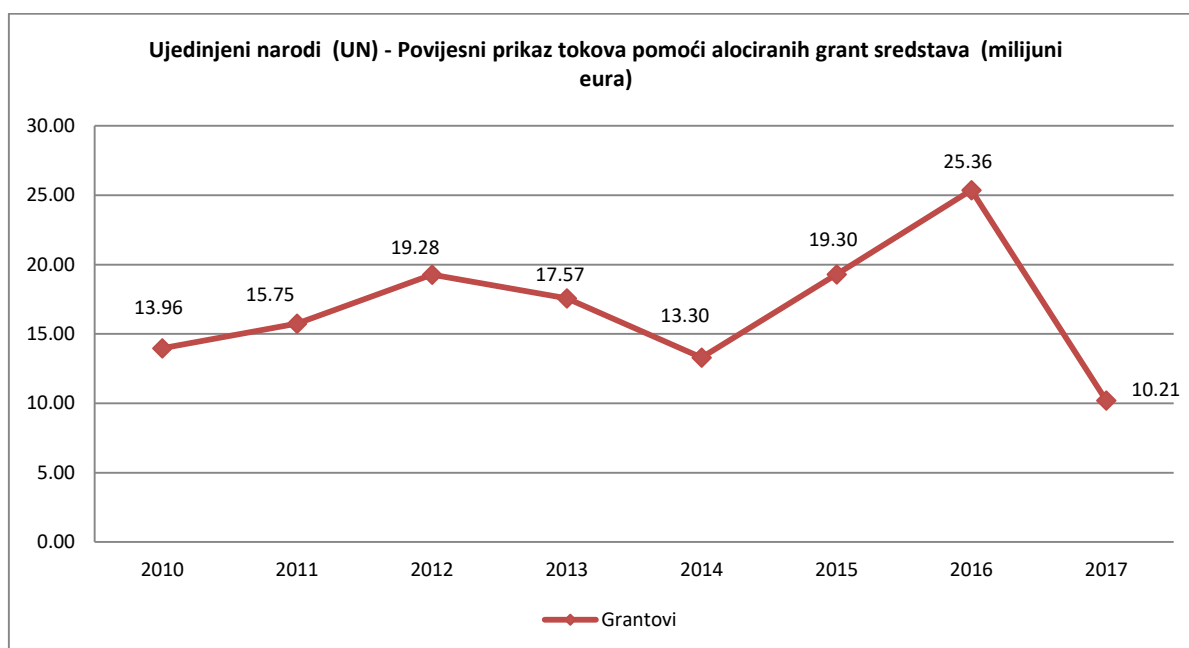
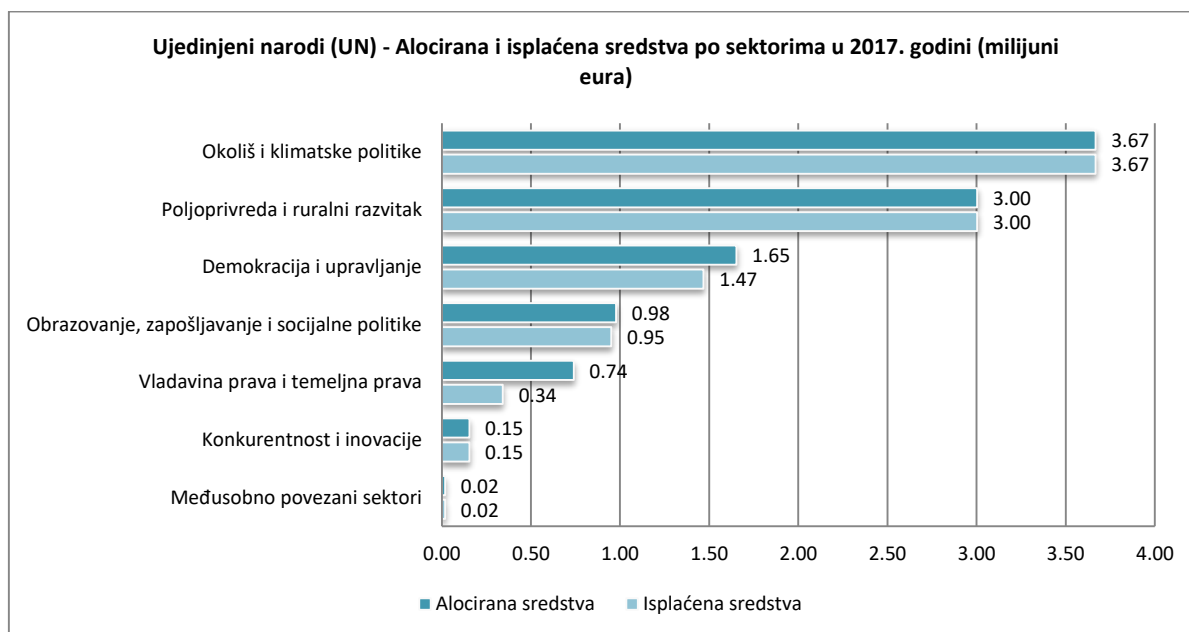
Programski fokus Ujedinjenih naroda u 2017. godini i dalje je ostao sukladan sektorima dogovorenim u sklopu UNDAF-a, naime, Vladavina prava / Sigurnost ljudi, Održivo i pravedno zapošljavanje i razvitak, Socijalna uključenost i Osnaživanje žena zajednički djeluju u cilju ostvarivanja 13 dogovorenih strateških rezultata. Strategije koncipirane u UNDAF-u imaju cilj dosegnuti do najsiromašnijih i najugroženijih dijelova populacije, a osmišljene su na način da odražavaju predanost UN u pružanju pomoći BiH u ispunjavanju njenih obveza glede ljudskih prava, te osiguravaju poštivanje UN i drugih međunarodnih ugovora ratificiranih od BiH, uključujući Agendu 2030 i Ciljeve održivog razvitka.

Sveukupna koordinacija i praćenje provedbe UNDAF-a provodi se putem Zajedničkog upravnog povjerenstva BiH i UN. Povjerenstvom supredsjedavaju Rezydentni koordinator UN i ministar financija i trezora BiH, a uključuje i tim UN u Bosni i Hercegovini kao i imenovana ministarstva iz Vijeća ministara BiH, entitetske vlade i Brčko distrikt. Primarna odgovornost Zajedničkog povjerenstva je osigurati strateške smjernice i nadzor tijekom provedbe UNDAF-a u razdoblju od 2015-2019 godine, podržati operativne planove tima UN u zemlji (UNCT) i osigurati strateški pregled godišnjih izvješća.

U nedostatku cjelodržavne razvojne strategije i / ili razvojnih ciljeva postavljenih na razini zemlje, Ujedinjeni narodi u BiH nastavljaju provoditi svoje aktivnosti u konzultaciji sa svim relevantnim tijelima iz Vijeća ministara BiH, entitetskih vlada i Brčko distrikta u svim svojim aktivnostima, osiguravši na taj način da njegove aktivnosti dosegnu sve dijelove zemlje i kako bi se uskladili rezultati. Tamo gdje je to dostupno, koriste se reference i usklađivanje prema postojećim sektorskim strategijama u zemlji kako bi se osigurala tehnička potpora za već utvrđene potrebe i prioritete. Ovim pristupom, UN jača svoju komparativnu prednost i osigurava svoju političku neutralnost i nepristrano pozicioniranje UN kao glavnog međuvladinog razvojnog programera i sugovornika. Radeći sa oba kraja, na izradi politika i provedbi temeljnih inicijativa, UN je jedinstveno pozicioniran na jačanju povezanosti između dva pristupa, pretvaranja projekata u politike i politika u aktivnosti.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

Ujedinjeni narodi (UN) u Bosni i Hercegovini **alocirali su € 10.21 milijuna i isplatili € 9.60 milijuna vlastitih UN sredstava u 2017. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Okoliš i klimatske politike, Poljoprivreda i ruralni razvitak, Demokracija i upravljanje, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Vladavina prava i temeljna prava, Konkurentnost i inovacije i Međusobno povezane sektore. U tom smislu, ovdje je važno napomenuti kako su Ujedinjeni narodi u Bosni i Hercegovini realizirali sredstva u ukupnom iznosu od **€ 44.56 milijuna** u 2017. godini.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Krajem 2018. godine, Ujedinjeni narodi će dovršiti Zajedničke planove rada koji obuhvaćaju razdoblje od 2019 -2020 godine. Priprema dvogodišnjeg ciklusa sukladna je prethodno navedenom dogovorenom UNDAF okviru, operacionalizacijom / realizacijom rezultata UNDAF-a na razini proizvodnje i aktivnosti, uključujući odgovarajuće proračunske okvire. Zajednički planovi rada pripremljeni su u konzultacijama sa relevantnim kolegama iz Vijeća ministara, entitetskih vlada i Brčko distrikta na tehničkoj razini, a nakon toga formalno pregledani i odobreni od strane Zajedničkog upravnog povjerenstva sukladno odredbama UNDAF okvira.

Nadalje, Ujedinjeni narodi će početkom 2019. godine započeti drugu zajedničku vježbu srednjoročnog planiranja koja će definirati prirodu i fokus partnerstva između Ujedinjenih naroda i Bosne i Hercegovine za razdoblje od 2021-2025 godine. Sukladno globalnoj politici UN, sljedeći UNDAF okvir za Bosnu i Hercegovinu bit će formuliran u konzultacijama sa novoformiranim vlastima u Bosni i Hercegovini i prvenstveno usmjeren na pružanje potpore vlastima BiH u provedbi Agende 2030 i Ciljeva održivog razvitka. U tom cilju, trenutačne aktivnosti i postignuća UN u oblasti provedbe i uspostave okvira Ciljeva održivog razvitka (SDG) u Bosni i Hercegovini služit će kao temelj za diskusiju i formuliranje sljedećeg UNDAF okvira za Bosnu i Hercegovinu.

Aktivnosti na koordinaciji donatora

Sukladno odredbama UNDAF okvira, Ujedinjeni narodi supredsjedaju i sudjeluju u radu Zajedničkog upravljačkog povjerenstva, koje koordinira i nadgleda provedbu trenutačnog Okvira pomoći Ujedinjenih naroda za Bosnu i Hercegovinu (2015-2020). Pored toga, Ujedinjeni narodi također su zastupljeni i sudjeluju u koordinaciji donatora u oblastima Lokalnog ekonomskog razvitka, Obrazovanja, u radu Konferencije ministara obrazovanja, Ravnopravnosti i osnaživanja spolova, Razminiranja, Malog oružja i lakog naoružanja, Smanjenja rizika od katastrofa, u radu Koordinacijske skupine za Zemaljski muzej, u oblasti nasilnog ekstremizma i radu Konferencije ministara zdravstva.

Kontakt informacije:

Ujedinjeni narodi (UN)

Adresa: Zmaja od Bosne b.b.

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 293 400

Faks: +387 33 552 330

E-mail: registry.ba@undp.org

Web-adresa: www.ba.one.un.org

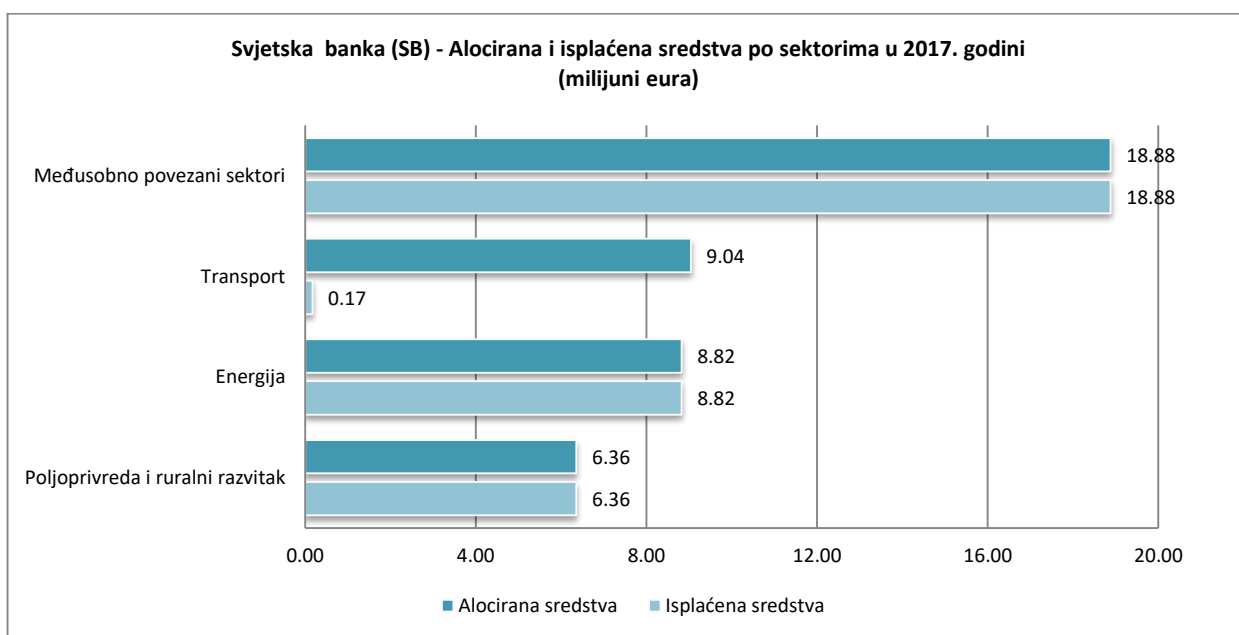
Svjetska banka

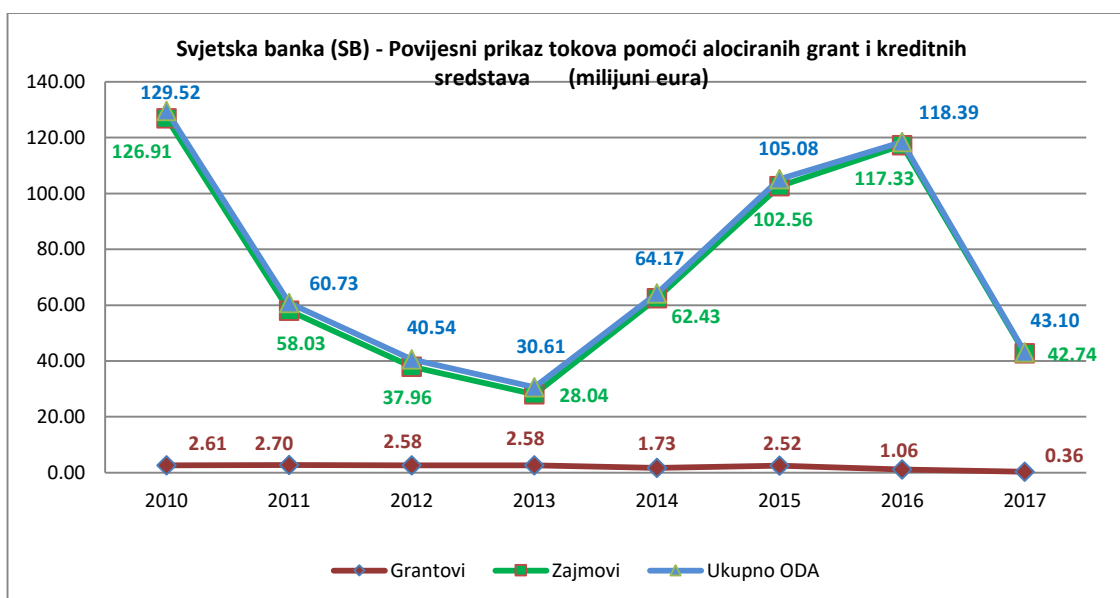
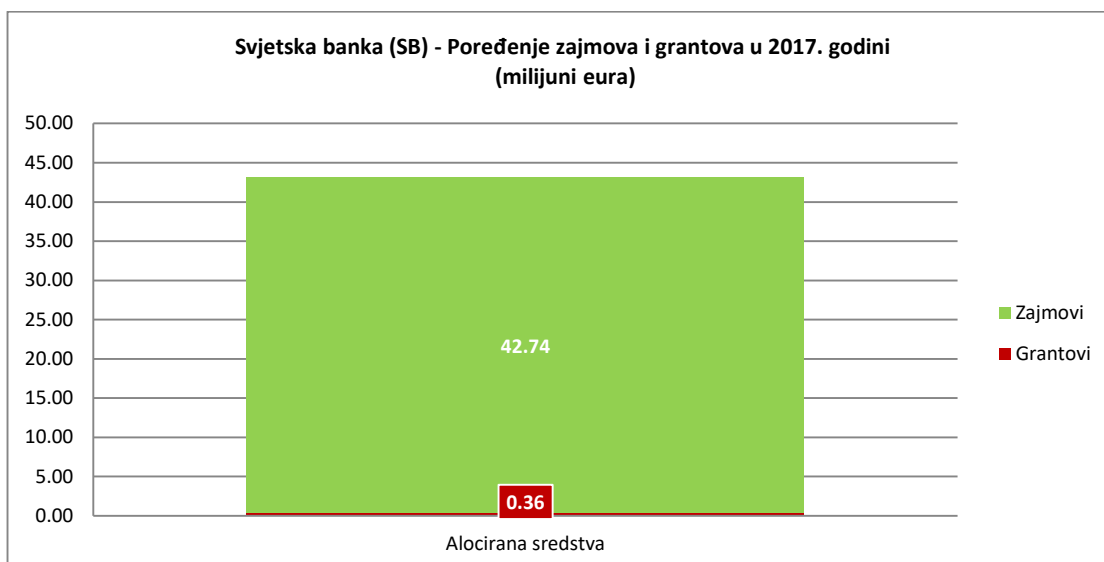
Politički pristup

U prosincu 2015. godine, Odbor izvršnih direktora Grupacije Svjetske banke (GSB), odobrio je Okvir partnerstva sa zemljom za razdoblje 2016-2020 godina za **Bosnu i Hercegovinu**. Putem svog strateškog okvira, Grupacija Svjetske banke usmjeriti će aktivnosti na tri oblasti: povećanje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora, stvaranje uvjeta za ubrzani rast privatnog sektora i jačanje otpornosti na prirodne nepogode. Potpora u oblasti **povećanje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora** podrazumjeva poboljšanje upravljanja i učinkovitost javnih financija, jačanje upravljanja i smanjenje fiskalnog tereta državnih poduzeća, te unapređenje u pružanju javnih usluga primjerice u zdravstvu, vodoopskrbi i odvodnji. **Stvaranje uvjeta za ubrzani rast privatnog sektora** podrazumijeva nastavak rada na konkurentnosti i poslovnom okruženju, uključujući izgradnju stabilnijeg i pristupačnog financijskog sektora, posebice za slabe segmente na tržištu, poboljšanja u korporativnom upravljanju i učinkovitosti resursa, kao i potporu za veću fleksibilnost tržišta rada kako bi privatne tvrtke mogle stvoriti više i boljih radnih mjesta, te unapređenje ključne ekonomske infrastrukture, kao što su transport, energija i eventualno informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT). Konačno, u oblasti **jačanja otpornosti na prirodne nepogode**, potpora je uvelike usmjerena na uspješnu provedbu postojećeg portfelja poslova glede upravljanja vodnim resursima, kao i na analitički i savjetodavni rad kako bi se utvrdili ključni izazovi i prilike u upravljanju rizikom od katastrofa i održivom upravljanju prirodnim resursima. **Jačanje uključenosti** predstavlja multidisciplinarnu temu koja prožima cijelu strategiju, a koja otkriva izbor i plan konkretnih aktivnosti kako bi se osiguralo da veliki broj društvenih skupina mogu imati koristi od strukturnih reformi koje podržava program GSB.

Glavne aktivnosti u 2017. godini

Svjetska banka (SB) **alocirala je €43.10 milijuna i isplatila €34.23 milijuna u 2017. godini u formi grantova i zajmova** u sljedeće sektore: Međusobno povezani sektori, Transport, Energija i Poljoprivreda i ruralni razvitak i Konkurentnost i inovacije.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Putem svog strateškog okvira, Grupacije Svjetske banke (GSB), podržati će reforme u tri oblasti: (1) Povećanje učinkovitosti i djelatnosti javnog sektora, (2) Stvaranje uvjeta za ubrzani rast privatnog sektora i (3) Jačanje otpornosti na prirodne nepogode. Strateški okvir uključuje multidisciplinarnu temu inkluzije koja će pomoći pri izboru i osmišljavanju konkretnih intervencija u sklopu strategije, kako bi se osiguralo da reforme budu društveno održive, te da ugrožene skupine nisu zapostavljene prilikom otvaranja novih mogućnosti. Okvirom je predviđen iznos od oko US\$ 750 milijuna novih zajmova Svjetske banke u razdoblju od četiri godine.

Oblast u fokusu I - Povećanje učinkovitosti i djelatnosti javnog sektora. Ostvaren je zadovoljavajući napredak u cilju poboljšanja upravljanja i učinkovitosti javnih financija. Ova oblast će također pomoći u jačanju upravljanja i smanjenju fiskalnog tereta poduzeća u državnom vlasništvu putem Projekta

restrukturiranja željeznica u RS. Aktivnosti u sklopu projekta jačanja sektora bankarstva, pomoći će u provedbi novih zakona o bankarskom sektoru u BiH.

Oblast u fokusu II - Stvaranje uvjeta za ubrzani rast privatnog sektora. Projekt registracije nekretnina završio je aktivnosti u 210 katastarskih općina i ostvario značajan doprinos u ovoj oblasti, kao i Projekt energetske učinkovitosti s krajnjim ciljem povećanja uštede energije do 650,000 MWh, tako doprinijevši cilju unapređenja ekonomske infrastrukture. Očekuje se kako će i Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije također doprinijeti unapređenju ekonomske infrastrukture. U predstojećem razdoblju, ova fokusna oblast doprinijeti će u pružanju potpore konkurentnom poslovnom okruženju i pristupu financiranju kroz projekt u pripremi.

Oblast u fokusu III- Jačanje otpornosti na prirodne nepogode. GEF projekt - Održivo upravljanje šumama i krajolikom postiže zadovoljavajući napredak u obnovi održivih praksi upravljanja zemljištem. Zahvaljući aktivnostima provedenim u sklopu Drugog projekta upravljanja čvrstim otpadom operativno je 8 regionalnih deponija. Projekt hitnog oporavka od poplava je već premašio cilj dostigavši 300,000 korisnika i 200 popravljenih objekata javne infrastrukture. Projekt razvitka sustava navodnjavanja dosegao je do 5,000 korisnika vode, sa poboljšanim uslugama navodnjavanja, a zajedno sa Projektom zaštite od poplava rijeke Drine dodatno doprinosi ostvarenju ovog cilja jačanja otpornosti na poplave.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Pored sudjelovanja na sastancima Forumu za koordinaciju donatora (DCF), Svjetska banka također sudjeluje u nekoliko aktivnosti na koordinaciji donatora na razini sektora. Pored toga, Svjetska banka održava periodične sastanke koordinacije sa međunarodnim finansijskim organizacijama aktivnim u Bosni i Hercegovini kao i ostalim razvojnim partnerima, kako bi povećala razvojne rezultate različitih programa kroz bolju koordinaciju i partnerstvo. Projektni timovi održavaju redovite sastanke sa relevantnim kolegama (EK i Veleposlanstvom Švedske o upravljanu čvrstim otpadom i otpadnim vodama; sa UNDP-om o energetske učinkovitosti, sa MMF-om o proračunskoj potpori itd.)

Kontakt informacije:

Svjetska banka

Adresa: Fra Anđela Zvizdovića 1, B-17

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 251 500

Faks: +387 33 226 945

E-mail: mail_to_bosnia@worldbank.org

Web-adresa: www.worldbank.org

Međunarodna finansijska korporacija u Bosni i Hercegovini

Politički pristup

Međunarodna finansijska korporacija (IFC), članica Grupacije Svjetske banke, pruža sveobuhvatna rješenja za izazove sa kojima se suočavaju zemlje u razvitku, kroz potporu koja je osmišljena da zadovoljava konkretne potrebe korisnika, posebice u oblastima infrastrukture, proizvodnje, agrobiznisa, usluga i finansijskih tržišta.

IFC najčešće surađuje sa privatnim sektorom na poticanju poduzetništva i izgradnji održivog poslovanja, kroz pružanje savjetodavnih usluga širokog spektra, uključujući socijalne standarde i standarde upravljanja, energetske učinkovitost i lance opskrbe.

Kroz finansijsku potporu kompanijama u privatnom sektoru, IFC im omogućava lakši pristup inozemnim i domaćim tržištima kapitala, dok kroz savjetodavne usluge pomaže iniciranje investicija neophodnih za širenje poslovanja i stvaranje novih radnih mjesta u privatnom sektoru u BiH a time i rast ekonomije.

Bosna i Hercegovina postala je članica i dioničar IFC korporacije 1996. godine. Od tog vremena, IFC je u BiH uložio iznos od US\$ 398.3 milijuna, uključujući US\$ 23.1 milijun mobiliziran od strane IFC partnera, u 46 projekta u različitim sektorima. Pored toga, IFC je podržao trgovinske tokove u iznosu od US\$ 52 milijuna putem svog programa financiranja trgovine. Investicijski portfelj IFC u Bosni i Hercegovini, zaključno sa 30. lipnjem 2017. godine, predviđa iznos od US\$ 60,70 milijuna.

Strategija IFC u Bosni i Hercegovini usmjerena je na sljedeće prioritete:

Kroz kombinaciju ulaganja i savjetodavnih usluga, IFC će i dalje surađivati sa klijentima u strateškim sektorima ključnim za dugoročni održivi razvitak zemlje, s posebnim naglaskom na:

- Finansijski sektor, s posebnim naglaskom na mala i srednja poduzeća i kreditiranje energetske učinkovitosti
- Klimatske promjene uključujući ulaganja u sektore infrastrukture i energije
- Agrobiznis sa naglaskom na maloprodaju i proizvodnju hrane
- Proizvodnju sa dodanom vrijednošću
- Poslovnu infrastrukturu s naglaskom na logistiku i distribuciju
- Financiranje nižih razina vlasti s naglaskom na komunalnu infrastrukturu i upravljanje otpadom
- Zdravstvo i obrazovanje

Srednjoročni i dugoročni pristup

IFC korporacija će istražiti mogućnosti pružanja potpore kroz izravna ulaganja u realni sektor, općenito u proizvodnju, agrobiznis, usluge, ekonomsku infrastrukturu i tvrtke u poteškoćama. Savjetodavni rad podupirat će reformske napore BiH vlasti usmjerene prema povećanju aktivnosti u privatnom sektoru i sudjelovanje u ekonomskoj djelatnosti zemlje. Savjetodavni rad IFC-a bit će primarno usmjeren na bolje poslovno okruženje, prvenstveno za poticanje održivih tvrtki uspostavom suvremenih stečajnih okvira, smanjenjem administrativnog tereta i birokracije na općinskoj razini, jačanjem politike i promocije ulaganja, uvođenjem naprednih režima za olakšavanje trgovine, daljnjom konsolidacijom mikrofinancijskog sektora, pružanjem potpore razvitku kvalitetne infrastrukture za poticanje izvoza i pomaganjem tvrtkama da razviju

bolje korporacijsko upravljanje i mehanizme za učinkovitost resursa. Općenito, IFC će tijekom idućeg srednjoročnog razdoblja nastaviti osmišljavati ili podupirati inicijative namijenjene za poticanje potencijala privatnog sektora u zemlji.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

IFC korporacija aktivno koordinira svoje aktivnosti sa drugim donatorima gdje je to potrebno u konkretnim sektorskim oblastima ili u pitanjima na razini politike. Posebno, IFC je uključen u koordinaciju aktivnosti glede provedbe Reformske agende sa EU i ključnim međunarodnim financijskim organizacijama u zemlji.

Kontakt informacije:

Međunarodna financijska korporacija

Adresa: Zmaja od Bosne bb, Raiffeisen building (B building):

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 251 555

Faks: +387 33 217 762

E-mail: SBrkic@ifc.org

Web-adresa: <http://www.ifc.org>

1. Europska komisija - Preliminarno izvješće za Bosnu i Hercegovinu 2018, koji obuhvaća razdoblje od listopada 2016. do veljače 2018. godine;
2. Europska komisija - Dodatak Prilogu provedbene uredbe Komisije C(2014) od 30.6.2014. vezano za Višegodišnji indikativni strategijski dokument za razdoblje 2014-2020 godina;
3. Reformska agenda za Bosnu i Hercegovinu za razdoblje 2015 – 2018 godina;
4. Program ekonomskih reformi Federacije BiH za razdoblje 2016 -2018 godina;
5. Federalni zavod za programiranje razvoja - Konkurentnost 2017 – 2018 Bosna i Hercegovina;
6. SIGMA izvješće o monitoringu – Načela javne uprave Bosne i Hercegovine – studeni 2017;
7. Transparency International BiH - Praćenje reforme javne uprave u BiH: Analiza rezultata u oblasti javnih financija u 2017. godini;
8. WB Group – Zapadni Balkan Redovito ekonomsko izvješće br. 13 - Ranjivost usporava rast;
9. Strategija zaštite okoliša, odnosno aproksimacije ili prilagodbe propisa pravnoj stečevini Europske unije u oblasti zaštite okoliša BiH (EAS BiH).